SPORT FLASH

Sportul cu motor

a mai făcut încă o victimă. Sud-africanul Brett MacLeod, campionul local, a căzut de pe motocicleta sa de 600 cc în timp ce se afla în fruntea cursei de la Kyalami, Johannesburg. Imediat după devastatorul impact cu solul, Brett a fost lovit în plin de un urmăritor, lovitură ce i-a fost fatală. Oficialii au oprit imediat cursa pentru ca paramedicii să intervină în ajutorul tânărului de 22 de ani întins pe asfalt. După 10 minute de încercări disperate, un elicopter a transportat corpul neînsufleţit al pilotului la un spital din apropiere unde i s-a declarat decesul.

„Wellcome to the Williams Show"

scria pe o tăbliţă sub care se agita Richard Williams. Şi asta deoarece avea motive întemeiate. Pe terenul central de la Key Biscayne se întâlneau în finala feminină fiicele sale Serena şi Venus. O finală WTA nu a mai fost disputată de 2 surori din anul 1884 aşa că Dl. Williams avea de ce să fie mândru. Câştig de cauză a avut Venus dar la sfârşitul partidei nu a schiţat nici un gest care să trădeze măcar un gram de bucurie. Se pare că recordul Williams va dăinui mult timp de acum încolo deoarece nu se întrevăd alte două rude de gradul unu care să le imite pe Venus şi Serena.

Michael Jordan

nu reuşeşte să se ţină departe de terenul de baschet. Chiar dacă nu va mai intra pe parchet pentru a disputa un meci oficial, Michael nu se desparte de prima dragoste. Avocatul său se află în tratative avansate cu patronul echipei Charlotte Hornets pentru a cumpăra 50 din acţiunile acesteia. Jordan va deveni astfel co-patron la o echipă care, deocamdată, se zbate să rămână pe linia de plutire. După ce o va cumpăra poate va participa la câteva antrenamente iar, mai apoi, cine ştie...

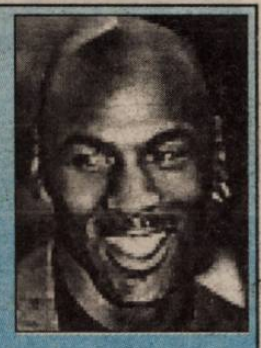

Înaintea partidei

dintre Utahh Jazz, vicecampioana ultimilor doi ani, şi Los Angeles Clippers, statisticile arătau cam aşa: Jazz pe locul doi în NBA cu 21 de victorii şi 7 înfrângeri iar Clippers pe ultimul loc cu 2 victorii şi restul înfrângeri (multe de tot). Deznodământul era unul aşteptat dar Clippers au jucat aproape la fel de bine ca Chicago Bulls în zilele lor de glorie. Scorul a fost 103 – 77 dar surpriza a constituit-o faptul ca Malone a marcat doar 7 puncte iar Stockton doar 4! Acest lucru nu s-a mai întâmplat de acum 11 ani când cei doi au înscris sub 10 puncte fiecare. Poate Malone ar fi putut trece peste acest moment penibil al carierei sale dacă nu trebuia să părăsească terenul la începutul sfertului al treilea datorită cumulului de faulturi tehnice. Oricum, asta nu diminuează din extraordinara performanţă a celor de la Clippers.

Dennis Rodman

a găsit un nou mod de a primi fault tehnic: a trimis o sărutare spre banca tehnică a echipei adverse în pauza dintre cele două aruncări libere pe care le executa. Deşi motivul este de-a dreptul absurd, arbitrul s-a grăbit să-l sancţioneze pe „Vierme". Pe lângă acest fault tehnic, Dennis a terminat partida disputată împotriva celor de la Dallas Mavericks cu 17 recuperări după care a considerat că este inutil să mai apară la antrenament („who needs practice?" când ai 17 recuperări pe meci). Aceste răzvrătiri şi trecutul său de „băiat bun" au dus în final la rezilierea contractului cu Converse cu un an înainte de termen deoarece firma de echipament sportiv a considerat că Dennis nu este un personaj care să le aducă beneficii. De nici un fel.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Procesomania face victime în toate colţurile lumii, dând bătaie de cap instanţelor şi burdusind buzunarele avocaţilor. Este o formă de manifestare a sindromului persecuţiei, care uneori stârneşte ilaritate. Dna Roberta McDwight din Pasadena, California, şi-a dat soţul în judecată pentru că, în lipsa ei, a tapetat pereţii casei cu secvenţe dintr-un film erotic de desene animate. Nici o prietenă a ei nu i-a mai călcat de atunci în casă. Pudibonda şi-a retras plângerea după ce, cu ajutorul unui grafician, toate personajele au fost îmbrăcate cu pensula...

Nicolas Fee şi John Salisbury s-au judecat timp de peste şapte ani din pricina unui măr. Pomul roditor îşi aplecase creangile peste gardul ce despărţea curţile celor doi vecini. Esenţa procesului a fost următoarea: mărul avea rădăcinile, deci se hrănea, în pământul lui Nicolas, dar de poame beneficia John. Gâlceava s-a încheiat numai când, probabil exasperat, mărul a devenit sterp...

Unul din cele mai lungi procese de moştenire a durat 38 de ani şi i-a avut drept protagonişti pe Dumell Jones şi Sarah Bright. Ruda comună care decedase, pusese toate hârtiile de valoare şi cecurile într-un safe, iar prin testament interzicea deschiderea acestuia până când moştenitorii nu se vor fi înţeles asupra procentelor de repartizare a averii... După atâta amar de vreme, Dumell a murit de inimă, iar Sarah a putut vedea că în safe există... o minge de golf şi una de baseball!

Găina protestatară

În centrul comercial al localităţii Clichy (Franţa), trecătorii s-au izbit de imaginea unei găini grase şi respingătoare, acompaniată de un grup de revoltaţi împotriva condiţiilor „de o cruzime fără egal" din crescătoriile intensive de păsări. Potrivit Societăţii de protecţie mondială a animalelor de fermă, este inadmisibil ca în unele crescătorii, boxele în care sunt adăpostiţi şi crescuţi în regim intensiv câte cinci păsări laolaltă să nu aibă o suprafaţă mai mare decât... o coală de scris. După cum mai spun apărătorii acestor vieţuitoare condamnate, „ritmul de creştere şi de producţie de ouă supradimensionate" este un gest de o barbarie fără egal. Cumpărătorii de „ouă mari şi proaspete", mai adaugă ei, ar trebui să se gândească la ceea ce se petrece pentru a fi posibilă această ofertă, ce-i drept, atrăgătoare.

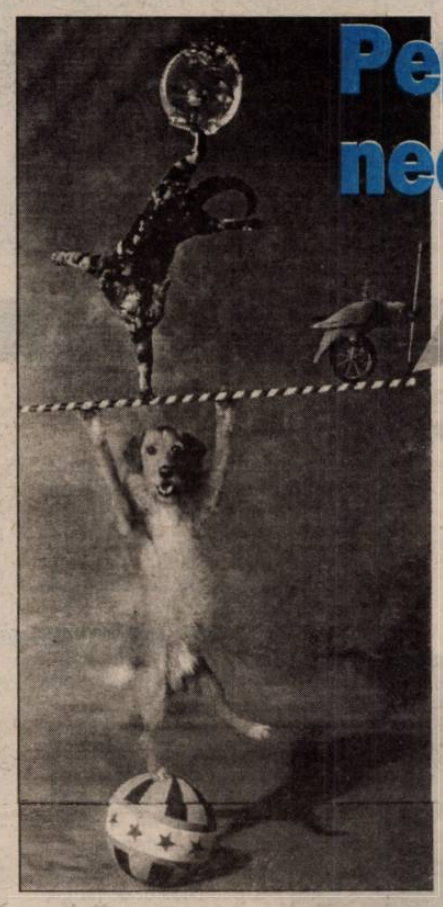

Performanţă neobişnuită

O dresură cu totul ieşită din comun a putut fi realizată într-un circ chinezesc. Interesant este faptul că între câine şi pisică nu există nici o dușmănie, iar aceasta din urmă nu este tentată să vâneze papagalul ce evoluează pe o roată şi nici pe cei doi peştişori din micul acvariu.

Mister Olympia 1998

Titlul de Mister Olympia câştigat cu ani în urmă de cinci ori consecutiv de Schwarzie i-a deschis marelui campion al frumuseţii trupului porţile cinematografiei. Ronnie Coleman, 34 de ani, 140 de kilograme, poliţist în Arlington (Texas), câştigător al trofeului Mister Olympia 1998, ar putea deveni şi el un star de cinema şi, totodată, un rival al colosului Arnold?

După cum bine ştim, totul e posibil mai ales când e vorba de profitabila industrie de film de peste Atlantic. Dar, deocamdată, poliţistul Ronnie nu merge cu gândul chiar atât de departe. E fericit că a ajuns aici şi că după atâta...pâine neagră mâncată (4000 de calorii pe zi) şi nesfârşite ore de antrenament în sălile de body-bilding, cu programe de efort în stare să pună la podea şi un bivol, truda şi voinţa i-au fost răsplătite. Nu neagă totuşi că a fost fascinat de...„Terminator" şi chiar de traiectoria lui Arnold care a făcut o atât de strălucită carieră cinematografică.

Idei pentru creatorii de modă

Pentru a face cunoscută apariţia unui nou disc video e nevoie desigur de publicitate, iar în acest scop metodele cu cât sunt mai şocante sau mai inedite cu atât fac ca produsul promovat să se bucure de mai multă atenţie. In acest scop, englezii au apelat pentru lansarea unui disc la manechinul Joanne Guest, o blondă platinată care nu trece neobservată, mai ales dacă poartă o rochie-furou, care, în loc de strasuri, e decorată cu discuri. Apariţia pe străzile Londrei a acestei... sirene cu „solzi" de ultimă oră i-a amuzat pe iubitorii de umor... sec.

Un parfum pentru o viaţă în roz

În 1995, se lansa cu mare succes un parfum inedit având în vedere că evoca un simpatic personaj din „Muppet Show", broscoiul Kermit. Profitând de această experienţă, Jim Henson, creatorul celebrului spectacol „Muppet Show", a lansat de curând pe piaţă parfumul MOI, ambalat într-un flacon roz, cu intenţia de a „elogia" de această dată purcica cu aere de mare vedetă, Piggy. Sloganul publicitar a fost conceput astfel: „A la fin de journée, il n'y a plus que MOI" („La sfârşitul zilei, nu exist decât eu"). Se spune că magazinul Bloomingdale's din New York, care l-a pus în vânzare a avut... nas.

Fotografia săptămânii

Cel mai mare coral din lume cu o înălţime de 125 cm, o lăţime de 70 cm şi o greutate de 70 kg, aparţine unui colecţionar din Taipei. El a fost găsit de un pescar în apele din apropierea localităţii Penghu şi a fost de curând, estimat la suma de 22,6 milioane de dolari.

În numărul viitor

■ Soarele „sărăceşte" atmosfera terestră ■ A existat şi un Roswell rusesc? ■ Despre creativitatea maşinilor „inteligente" ■ Putem posti 30 de zile? ■ Tradiţii şi superstiţii de Paşti ■ Biblioteca SF ■ Idoli: Remake or not remake ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 411 • ANUL XLII • 8 APRILIE 1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 14 (2161)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro

Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Blândeţea cuvintelor rostite la timpul potrivit a câştigat acolo unde violenţa ar fi pierdut.

APOLLONIOS DIN RHODOS

Binefacerile înfăptuite fără întârziere sunt cele mai binevenite. Orice binefacere târzie devine inutilă şi nu-şi mai justifică numele.

LUCIAN

Cristos a înviat, oameni buni!

Pască amară

Doamne, în mâinile tale îmi încredinţez sufletul, acestea sunt ultimele cuvinte ale lui Iisus pe cruce. Cuvinte amintite în Vinerea mare, de dinaintea sărbătorilor Paştilor, cu umilinţă şi speranţă. Iată că după 50 de ani de sărbători liniştite în Europa, pasca acestui sfârşit de mileniu e amară şi însângerată. Coşmarul unui război trecut se trezeşte, semn că Satana a aţipit doar. Ce vedem şi nu ne vine să credem? Oameni care fug din calea bombardamentelor şi oameni care se ascund în adăposturi de frica bombardamentelor. Bombardamente în inima Europei! Bombe în loc de raţiune! Bombe în loc de credinţă! Atunci ce sunt credincioşii care aruncă bombe peste Belgrad în Vinerea mare dacă nu doar nişte farisei? Ce fel de catolici sunt cei care ignoră rugămintea Papei pentru un fragil armistiţiu de Paşti? Dincolo de făţărnicie, nişte venetici. Nici glasul ortodoxiei nu se mai aude de dragul bombelor. Miniştrii de externe catolici s-au îndrăgostit de bombe în numele unui ipocrit umanitarism! Avea dreptate Malraux*: Secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc.* Probabil că nu va fi deloc. De vreme ce ne întoarcem în feudalism având rachete de croazieră în loc de săgeţi din lemn. Prietenul meu, poetul Adam Puslojic, prietenul lui Nichita Stănescu şi al multor scriitori români, priveşte spre România, a doua lui patrie, şi plânge. Sub bombe şi în ţipătul asurzitor al sirenelor el aude strigătul lui Nichita: „Să-l ia dracu pe ăla care se culcă pe o inimă de sârb. N-o să doarmă nici o secundă". Cum o să doarmă cei fără credinţă care atacă Yugoslavia în Saptămâna mare catolică? şi în Săptămâna mare ortodoxă? Plângem pe toţi cei care suferă fără nici o vină pentru că aşa suntem noi, românii: nu ne plac agresorii, suntem de partea celor atacaţi şi nu lovim pe cel căzut. Ne plac bărbaţii frumoşi şi dârji, care nu-şi vând ţara pe un pumn de ţechini. Aşa am fost mereu. Nici în anii grei ai stăpânilor sovietici nu ne-am alăturat celor care au invadat Cehoslovacia. Stăpânii lumii se schimbă, sufletul popoarelor nu. Cam aşa spunea şi un alt scriitor iugoslav, Vuk Drajkovic. Acum se apropie Vinerea mare şi pentru noi, ortodocşii, apoi vine Paştele, Învierea. Ştiu că la gândul suferinţei celor bombardaţi, pasca va fi şi pentru noi amară. Iar pentru cei care trăiesc fără vină sub bombe sau luând calea pribegiei, pasca acestui sfârşit de mileniu va fi şi însângerată. Cum dorm stăpânii lumii? „În timp ce doarme Satana, Nichita e treaz. Treaz este şi-atuncea când Domnul tace" scrie Adam Puslojic, iar Nichita, din a doua lui ţară, îi răspunde: „Apără, Doamne, poporul român". *Doamne*, spune Iisus înainte de a muri, *în mâinile tale îmi încredinţez sufletul.* Să însemne aceste cuvinte sfârşitul? Sau doar Speranţa care ascunde neputinţa?

GEORGE CUŞNARENCU

Programele posturilor bucureştene de televiziune (12)
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

3 Soarele „sărăceşte" atmosfera terestră!

4 A existat un Roswell rusesc?

6 FEMINA CLUB

9 Se clatină teoria lui Darwin?

10 Biblioteca SF

13 *Idoli* REMAKE or not REMAKE

14 HOROSCOP

MUZICARTA

MADONNA ÎŞI ETALEAZĂ CULTURA!

După ce a fost iertată de catolici, Madonna i-a supărat acum pe indieni. Un grup de credincioşi hinduşi au acuzat-o pe Madonna că a întinat simbolurile religiei lor, în apariţiile sale la MTV, videoclipurile ei fiind inspirate de dansurile religioase hinduse. Un grup de atitudine hindus numit Asociaţia Mondială Vaishnava, a acuzat-o public pe Madonna şi a somat-o să-şi prezinte scuzele pentru aceasta „blasfemie". Madonna a replicat într-un interviu recent: „Dacă sunt atât de puri, de ce se uită la MTV ?" Răspuns tipic de neam prost.

DUSTY SPRINGFIELD - IN MEMORIAM

Impactul pe care l-a avut muzica artistei Dusty Springfield în Marea Britanie a fost dovedit de mulţimea de articole pe care presa britanică le-a publicat după aflarea veştii că artista a încetat din viaţă.

Dusty Springfield a încetat din viaţă pe 2 martie, la vârsta de 59 de ani, în urma unui cancer la sân de care suferea din 1994. Artista se afla pe lista celor ce urmau să fie distinşi cu Ordinul Imperial Britanic şi trebuia să primească această distincţie chiar în ziua în care a murit. Din cauza stării de sănătate, Dusty Springfield a primit acest ordin în luna ianuarie pe când se afla în spital. Managerul cu care Dusty a colaborat din anii '80, Vicki Wickham, a declarat: „Cred că Dusty a fost foarte mulţumită de ceea ce a făcut dar, să fiu sinceră, nu-i plăceau capcanele pe care ţi le întinde succesul. Era o perfecţionistă şi întotdeauna a fost convinsă că nu este la fel de bună ca Aretha Franklin".

Dusty Sprinfield a semnat, de-a lungul carierei sale, 11 piese de top-ten UK şi tot atâtea hit-uri de Top 40 USA. După ce a lansat albumul „Dusty In Memphis" mulţi au considerat-o cea mai sensibilă cântăreaţă pe care a dat-o vreodată Anglia.

Dusty Springfield a debutat într-un trio numit „The Lana Sister". După un timp, a renunţat la această trupă şi a alcătuit un grup căruia i-a împrumutat şi numele— The Springfields, în care cânta alături de fratele ei Tom şi prietenul său, Tim Field. Trupa a semnat câteva hit-uri în anii 1961, 1962, iar în 1963, Dusty Springfield şi-a început cariera solo, lansând marele hit „ I Only Want To Be With You". Acesta a fost începutul unei cariere de succes.

CHER, DUPĂ 25 DE ANI!

Cher a reusit să urce pe locul 1 în clasamentul american Hot 100 Billboard. Cu doar 10 zile înainte de a se împlini un sfert de secol de la ultimul ei hit de nr.1, Cher a dat din nou lovitura. cu „Believe". În martie 1974, piesa ei „Dark Lady" a stat o săptămâna pe locul 1 în Hot 100. Noul Nr. 1 o face pe Cher să bată şi recordul de longevitate ca artistă de top: 33 de ani şi şapte luni între „I Got You babe" şi „Believe" (primul şi respectiv cel mai recent hit de Nr.1 din cariera ei). Astfel, Cher l-a depăşit pe Michael Jackson care are doar 25 de ani între momentul lansării primului său hit de Nr.1 - „I Want You Back" şi cel mai recent, „You Are Not Alone". Adevărul e că Michael e şi mult mai june decât copila.

La 52 de ani Cher devine cea mai în vârstă femeie care a semnat un hit de Nr.1 şi cea de-a doua în top-ul de vârstnici care au intrat în clasamente, după Louis Armstrong care avea 63 de ani în 1964, pe vremea când „Hello Dolly" a devenit Nr.1.

GEORGE CUŞNARENCU

TOP albume

1. Songs From Ally McBeal Voda Sheppard
2. Americana - The Offspring
3. Cher - Believe
4. Atomic - The Best Of Blondie
5. Ladies & Gentlemen - George Michael
6. R. Kelly - R. Kelly
7. Love Songs - Dr. Hook
8. Enter The Dru - Dru Hill
9. My Love Is Your Love - Whitney Houston
10. Jennifer Paige - Jennifer Paige

Propuneri: People - Howard Jones, Across The Bridge Of Hope, Double Live - Garth Brooks, Live On Two Legs - Pearl Jam, Garage Inc - Metallica

Albumul Săptămânii

By Your Side - THE BLACK CROWES

O revenire surprinzătoare a cvintetului din Atlanta, CD-ul editat de casa *Columbia* prezentându-i pe *Chris Robinson* (vocal), *Audley Freed* (chirată), *Sven Pipien* (bass), *Eddie Harsch* (clape) şi *Steve Gorman* (percuţie) într-o formă de zile mari. Ca sound, *„By Your Side"* se întoarce spectaculos spre primele două albume ale trupei - *„Shake Your Money Maker"* şi *„The Southern Harmony & Musical Companion"*, adică spre un rock clasic, fără adaosuri inutile, *The Black Crowes* reuşind să reziste tentaţiei de a se combina cu curentele moderne din ceea ce numim generic rock and roll... Cei care au ascultat toate albumele trupei (patru la număr – ultimele două fiind *„Amorica"* şi *„Three Sankes & One Charm"* se vor convinge că cele afirmate de mine mai sus sunt acoperite de materialul sonor prezentat aici, iar cei care abia acum dau peste *The Black Crowes* vor avea plăcuta surpriză de a descoperi nişte meseriaşi într-ale rock-ului şi un univers sonor în care se avântă, din păcate, din ce în ce mai puţine trupe de rock... Welcome back, boys!

TOP single

1. Baby One More Time - Britney Spears
2. Pretty Fly (For A Nice Guy) - The Offspring
3. I Wish I Could Fly - Roxette
4. Big Big World - Emilia
5. I Still Believe - Mariah Carey
6. No Regrets - Robbie Williams
7. Ex-Factor - Lauryn Hill
8. Erase - Cardigans
9. Hard Knock Life - Jay-z
10. Fly Away - Lenny Kravitz

Propuneri: How Long's A Tear Take To Dry - Beautiful South, Runaway - Corrs, Nothing Really Matters - Madonna, Changes - 2Pac, When The Going Gest Tough - Boyzone.

Radiografii sonore

Double Live-Garth Brooks (foto). 26 de melodii înregistrate live, 100 de minute de country music al anilor 90, cu cel mai reprezentativ exponent al său! Mister *Brooks* a inclus în dublul CD de astăzi melodii din perioada 1991-1998, melodii live din albumele de studio care au fost Number One în topul american. Părerea mea este că acest *„Double Live"* merită un loc în orice fonotecă deoarece, prin selecţia propusă, este un etalon al country-ului de valoare...

Babylon-The Black Dog Featuring Ofra Haza. „Câinele negru" a ajuns la al şaselea album (primul apărând în 1992 – *„Bytes"*), *„Babylon"* avându-i invitaţi pe *Ofra Haza* şi pe *Jim Cauty* (fostul *KLF).* După această punere în temă v-aţi dat, sper, seama că este vorba despre un album cu muzică de dans! Sound-ul său rezultă, acum, firesc: electro-pop şi orientală, *Ofra Haza* punându-şi amprenta sonoră... Cum trece vremea, parcă ieri dansam la petreceri pe *„E Galbi", „Hamudok", „Maya"* sau *„Im Nin'Alu"* – melodii ale *Ofra Hazei...*

Shot Full Of Love-Billy Ray Cyrus. Fosta viitoare mare speranţă a country-pop-ului american îşi trece încă un album în discografie, o producţie bine lucrată dar căreia îi lipseşte „sclipirea" care ar fi putut-o face bestseller. Am spus-o şi când am prezentat precedentul album al lui *Billy:* se pare că nu va reuşi să egaleze, de depăşit nici nu mai vorbesc, performanţa stabilită în 1992 cu single-ul *„Achy Breaky Heart"*...

Here We Are All Together-David Essex. Unul dintre soliştii care au cunoscut gloria în anii'70 s-a decis să reia seria albumelor de studio editând, la începutul acestui an, unul nou, după ce în ultimii doi ani scosese vreo trei-patru *„Best Of"*-uri... din păcate, *Essex* nu prea este împreună cu noi (vezi titlul albumului...), de vină fiind muzica propusă, care nu este nimic altceva decât un pop prăfuit din negura vremurilor care a primit acum o „infuzie" tehnologică! Nimic mai mult...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Tolba cu SCRISORI

Monica Bândiu - Călăraşi: Continuăm răspunsurile pentru tine cu *Linda Ronstadt.* S-a născut pe 15 iulie 1946. În 1964 fonda grupul *Stone Poneys* cu care avea în 1967 un prim hit de Top 20 în USA - *„Different Drum".* Din 1968 continua solo, primul deceniu pe cont propriu aducându-i o binemeritată celebritate. Solistă tipic americană, al cărei registru sonor se află la jumătatea drumului dintre country şi rock, mărturie stând şi multe din hiturile consemnate de enciclopedii: *„You're No Good", „When Will I Be Loved", „I Can't Help It", „Heatwave", „That'll Be The Way", „Blue Bayou", „It's So Easy", „Ooh, Baby Baby", „How Do I Make You", „Hurts So Bad", „Don't Know Much",* multe dintre melodiile de mai sus dovedind şi un pronunţat eclectism muzical... Nu dispun de o discografie completă dar îţi pot recomanda câteva albume remarcabile, semnate *Linda Ronstadt: „Hasten Down The Wind"* (1976), *„Songs From Liquid Days"* (1986), *„Mas Canciones"* (1991, cu cântece mexicane) şi *„Living In The USA"* (1993), Continuăm săptămâna viitoare...

Gheorghe Câmpeanu - Focşani: Am reţinut toate cele 4 careuri din plicul care poartă ştampila poştei din 15.02.1999...

Maria Gabriela - Bucureşti: Albumul *„Songs From Ally McBeal"* se găseşte în Capitală la magazinele specializate în muzică. Preţul său variază între 150-200000 de lei (CD-ul original!)

Victor Cioban - Slobozia: Am primit cele trei careuri! „Mărţişoarele" au sosit prea târziu (le păstrăm pentru la anu'), „Florile" apar astăzi iar „Primăvara" este programată pentru luna viitoare!

Dana Cândroveanu - Bucureşti: Despre favoritul tău, actorul *Michael Biehn,* nu am găsit mai nimic! Cum prind ceva, îţi dau de şire. OK?

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Irina Stoica
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

SOARELE „sărăceşte" atmosfera terestră!

La simpozionul din 8 decembrie 1998 al Uniunii Geofizice Americane, ţinut la San Francisco, dr. Thomas E. Moore, cercetător principal la Centrul Goddard al NASA, a furnizat dovezi că furtunile violente ce apar în vântul solar provoacă în Cosmos pierderi substanţiale de plasmă din ionosfera terestră. Acest fenomen posedă o astfel de evoluţie încât afectează echipajele şi aparatura vehiculelor cosmice şi perturbă radiocomunicaţiile, fără a mai insista asupra perturbării echilibrului dinamic al atmosferei înalte a Pământului.

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Argumentele oferite de dr. Moore au cuprins înregistrările făcute în timpul furtunilor solare de la finele lunii septembrie 1998, de o aparatură specializată instalată la bordul satelitului geofizic Polar Sat. Pentru a înţelege performanţa acestui satelit ştiinţific, sunt necesare câteva informaţii asupra mecanismelor prin care exploziile din coroana solară provoacă şi direcţionează dinamica ionosferei şi a magnetosferei terestre.

Învelişurile ionosferic şi magnetosferic ale Terrei

Strat superior al atmosferei terestre, ionosfera se consideră că începe de la altitudini de 50-80 km, unde radiaţia ultravioletă solară devine capabilă să ionizeze atomii atmosferei, şi continuă până la circa 1200 km şi chiar mai sus. Mărimea caracteristică a ionosferei este reprezentată de densitatea de electroni dintr-un cm.c., aceasta crescând şi atingând valori maxime de ordinul milioanelor într-o zonă a atmosferei înalte cuprinsă între 200 şi 400 km.

Un alt parametru caracteristic al ionosferei este temperatura cinetică a particulelor componente, care indică viteza medie pătratică a acestora. Ionosfera este sediul minunatelor aurore boreale, dar şi al unor curenţi electrici care „încălzesc" atmosfera înaltă în timpul erupţiilor solare! Este cunoscut faptul că evoluţia ionosferei depinde de activitatea solară şi de interacţiunea componentelor acesteia cu câmpul magnetic al Pământului. Înregistrările aparatelor de pe sateliţii artificiali au demonstrat că în ionosferă particulele ionizate se deplasează pe traiectorii spiralate, în lungul liniilor câmpului geomagnetic, executând totodată mişcări de precesie care, la rândul lor, influenţează mişcările în sensuri contrare ale ionilor respectiv ale electronilor!

Aurora boreală fotografiată din naveta spaţială de astronautul R. Overmayer.

Prezenţa ionosferei – a cărei limită inferioară variază de la zi la noapte şi de la poli la Ecuator - influenţează puternic propagarea radioundelor în cadrul telecomunicaţiilor globale, iar curenţii ionosferici par a fi responsabili de pierderea de ioni în Cosmos!

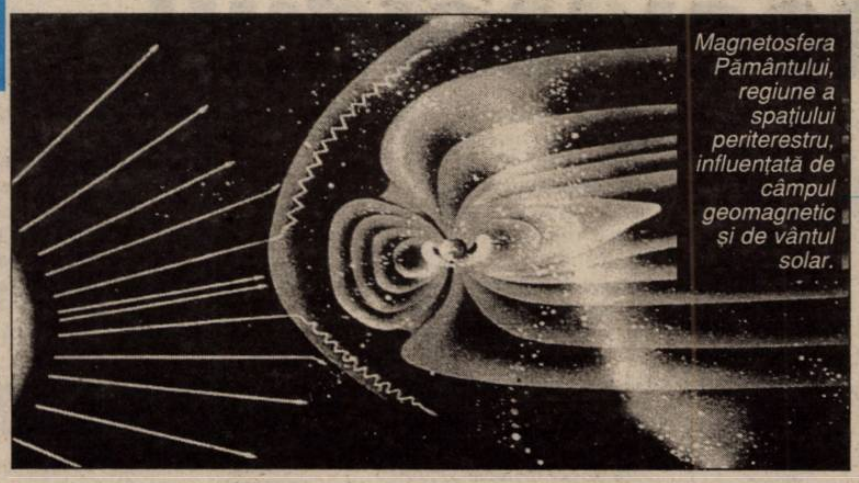

Magnetosfera Pământului, regiune a spaţiului periterestru, influenţată de câmpul geomagnetic şi de vântul solar.

Dincolo de ionosferă există şi alte straturi ale atmosferei înalte, care găzduiesc componente mult mai rarefiate; aici începe domeniul magnetosferei Pământului, regiune a spaţiului periterestru, aflată sub acţiunea câmpului geomagnetic şi delimitată de vântul solar. Denumirea de „vânt solar" a fost dată puternicului flux de radiaţii solare corpusculare format din electroni, protoni, nuclee de heliu, ioni de oxigen, de azot etc. provocat de expansiunea coroanei solare şi care se deplasează în spaţiu cu viteze supersonice! Prezis teoretic în 1958 de astrofizicianul american E. N. Parker şi evidenţiat de aparatele de pe sondele automate Mariner-2 şi Luna-2, vântul solar este influenţat de activitatea solară, viteza sa mărindu-se de 3-4 ori, iar densitatea de 5-8 ori în timpul izbucnirilor solare!

„Fântâna de ioni" şi Experimentul TIDE

Încă din anii '80 se cunoaşte că, în special din zonele atmosferei înalte de deasupra polilor tereştri, se pierd în Cosmos mari cantităţi de ioni de oxigen, heliu şi hidrogen, dar până la recentele experimente cu satelitul Polar Sat – care a traversat o adevărată „fântână de ioni" tocmai în septembrie 1998, nu s-a putut evidenţia şi măsura influenţa erupţiilor solare asupra ionosferei terestre. Demonstrarea interacţiunii dintre violentul vânt solar, provocat de erupţia solară care a izbucnit la 22 septembrie, a fost posibilă prin înregistrările echipamentului de pe Polar Sat denumit TIDE, de la iniţialele cuvintelor în limba engleză „Thermal Ion Dynamics Experiment" (Cercetarea dinamicii ionilor termici).

Norul de plasmă fierbinte şi ionizată ejectat din coroana solară pe 22 septembrie, a amplificat enorm densitatea şi presiunea vântului solar, formând un fel de gigantică undă de şoc care, la 24 septembrie, a lovit şi comprimat magnetosfera terestră; aceasta, la rândul ei, a interacţionat puternic cu zona ionosferei din imediata vecinătate, comunicând ionilor suficientă energie pentru a... învinge gravitaţia şi a „evada" în spaţiu!

Colectivul dr. Moore a stabilit că nivelul pierderilor ionosferei din septembrie 1998 a atins chiar câteva sute de tone! O parte din această cantitate de plasmă rece „aruncată în spaţiu cu ajutorul Soarelui", a alimentat „coada" magnetosferei terestre, iar altă parte revine în ionosferă, fiind încălzită şi accelerată datorită aceloraşi procese fizice care provoacă aurorele boreale şi... centurile de radiaţii!

Anul 2000 – Terra se grăbeşte

PROFEŢII... 5 pentru altădată

● Iată o constatare extrem de interesantă: aproape în unanimitate, profeţiile, prezicerile şi chiar studiile diverşilor autori sau ale viitorologilor, privind Anul 2000, s-au dovedit greşite! ● Şi, pe de altă parte, enorm de multe din performanţele aproape la limita Sci-Fi-ului, care marchează acest final de mileniu, nu au fost făcute niciodată...

MIHAELA DOROBANŢU

Profilul viitorului

Acesta este titlul unei celebre cărţi, publicată în 1964 de nu mai puţin celebrul Arthur Clarke (autorul inegalabilei „Odisee Spaţiale 2001"). El nu acordă aici aproape nici o atenţie comunicaţiilor, dar pronosticheză aterizarea pe Marte în 1980, centralele pe bază de fuziune nucleară în 1990 şi inteligenţa artificială pentru anul 2000. Nimic din toate acestea!

Acum un secol se „visa" la cel puţin un aparat telefonic în fiecare oraş – cine îşi mai poate imagina viaţa şi lucrul fără telefon!?

Dar nimeni nu a prevăzut miniaturizarea electronicii, sinistra explozie a SIDA, progresele incredibile ale ingineriei genetice, ca să nu mai vorbim, de exemplu, de Internet, deşi imaginea schiţată de Arthur Clarke a unei biblioteci planetare poate fi privită ca o intuiţie a Internet-ului!

Desi s-a prevăzut, nu s-a întâmplat: Parisul nu a devenit un oraş subteran.

Dincolo de mode

Este aproape incredibil cum „viziunile" anului 2000 care sunt contrazise practic în întregime sunt cele care au ţinut de modă, într-un fel, fie că a fost vorba de moda vestimentară sau de cea urbanistică. Propriu acestor proiecţii în viitor a fost caracterul de uniformitate şi, pe de altă parte, de retragere din faţa lumii.

Oamenii ar fi urmat să poarte toţi un fel de tunici unisex, Parisul ar fi urmat să se „mute" pe cele 12 nivele săpate sub Sena... Şi aceste imagini „datează" din 1962! Doar nouă ani mai târziu, în 1971, Clubul de la Roma lansează în „Limitele Dezvoltării", cele mai catastrofice preziceri. Dar nici populaţia globului nu a crescut cât s-a spus, nici rezervele de petrol nu s-au epuizat încă. Şi atunci...

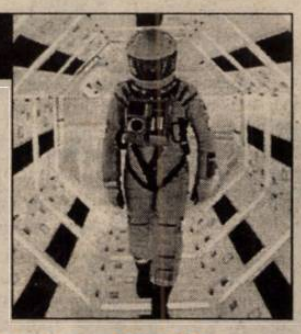

...Nimeni nu a ghicit?

Nu prea, se pare. Poate cu excepţia aşa-numitei „Comisii pentru anul 2000" a Academiei Americane de Arte şi Ştiinţe, care, într-un studiu publicat în 1967, prevedea „terminale de calculator în fiecare casă" şi posibilitatea de înregistrare a unei întregi biblioteci pe o placă de nichel, graţie radiaţiei laser, ceea ce se poate interpreta drept o anticipare corectă a CD-ului. Şi tot aici se afirma, cumva „în contra curentului" că s-ar fi subevaluat răspândirea controlului naşterilor, ceea ce îi face pe autori să prevadă pentru anul 2000 o populaţie sub 7 miliarde, în condiţiile în care astăzi suntem 6 miliarde!

Explicaţia acestor „ratări"? Poate tendinţa noastră de a extrapola doar cunoştinţele de care dispunem în *acest* moment, o limitare nu uşor de depăşit. Sau, de ce nu, faptul că „uităm" de istoria unde putem găsi ce s-a întâmplat înainte de, şi la alte sfârşituri de veac şi de mileniu...

Cum ar fi Roma, care şi-a serbat la circ primul *său* mileniu (în anul 248, cu un an de întârziere faţă de cei o mie trecuţi „Ab Urbe Condita", adică de la data pe care noi o desemnăm 21 aprilie 753 î.e.n.). Europa a trăit sub semnul terorii previziunilor Apocalipsei pragul anului 1000. Talmudul a serbat mai multe milenii până acum şi, conform calendarului ebraic, anul 2000 este doar un „obişnuit" an 5761. Aşa că mai avem destul timp până la un posibil şi mesianic mileniu şapte, când totul va fi pace, linişte şi fericire...

Ce ştim şi ce nu ştim

când gătim alimentele

E firesc să ne întrebăm dacă alimentele pregătite pe grătar sunt sănătoase. În timp ce frigem cotletele, peştele sau mititeii pe grătarul orizontal, grăsimile se scurg pe cărbunii încinşi la 500-600 grade C şi formează molecule de hidrocarburi aromatice policiclice (HAP) care sunt captate de fum şi reabsorbite de alimente. Moleculele HAP sunt, din nefericire, cancerigene. Acest lucru i-a determinat pe producătorii americani să lanseze pe piaţă grătare verticale care nu permit formarea acestui timp de molecule. Tradiţia grătarelor orizontale este şi va fi multă vreme puternică. Aşa încât, până la venirea americanilor vom continua să ingurgităm mititei cu HAP.

Fierberea alimentelor duce la pierderi de vitamine şi minerale?

Cu siguranţă, da. Prin fierbere se distruge cea mai mare parte a microbilor iar fibrele de amidon ale vegetalelor devin asimilabile. În acelaşi timp, fierberea inactivează compuşii antinutritivi care pot antrena carenţe în vitaminele conţinute în cereale şi legume, carenţele ce pot genera boli ale pancreasului. Pe de altă parte, se distruge o parte din vitamine. Vitaminele hidrosolubile şi mineralele din alimente se difuzează în mediul lichid. Prin fierbere, carnea, de pildă, pierde 39% din vitamina B1 în timp ce, pregătită în cuptor acest procent nu depăşeşte 15% iar la microunde, 28%. În general, alimentele pierd prin fierbere 50% din vitamina B6, 60% din vitamina C şi până la 95% din vitamina B9. O adevărată tragedie!...

Cuptorul cu microunde favorizează apariţia toxinelor?

Cei care se tem de cuptorul cu microunde pot fi liniştiţi. Nu au fost puse niciodată în evidenţă transformări biochimice ale constituenţilor alimentelor prin acest mod de preparare. Tot ce i se poate reproşa cuptorului cu microunde este distribuţia neregulată a temperaturii în interiorul alimentului ceea ce nu permite, în cazul unora din alimente, inactivarea tuturor bacteriilor. Salmonella, de pildă, supravieţuieşte în ouă (ochiuri). O altă problemă constă în migrarea unor compuşi din unele ambalaje (ecologice!) în alimente (e vorba de ambalaje speciale în care se încălzesc sau se coc alimentele).

Carnea prăjită sau gătită la cuptor poate conţine compuşi cancerigeni

Afirmaţia este corectă. În timpul prăjirii sau frigerii la cuptor, carnea e supusă unor reacţii chimice în urma cărora iau naştere amine heterociclice aromatice prin descompunerea acizilor aminaţi. Aceste molecule sunt prezente mai ales în părţile prăjite şi carbonizate ale cărnii. În urma ingestiei ele îşi modifică structura când pătrund în ficat, devenind toxice. După ce sunt eliberate în intestin ele pot favoriza cancerul de colon, mai ales în cazul marilor consumatori de carne.

DORIN MĂRAN

„ROBOTOMUL" şi heavisaidul!

ION ŢUGUI

O ipoteză şocantă

De sute de ani oamenii de ştiinţă, filozofii şi liberii cugetători caută o explicaţie valabilă misterului vieţii şi, mai ales, misterului fiinţei umane. Din punct de vedere religios, acest mister a fost de mult dat la o parte, deoarece Biblia ne-a oferit în *Facerea* elementele originii noastre – omul este creat de Dumnezeu.

Şi iată că la finele acestui mileniu, un român, pe nume Ioan Micu, de profesie inginer, cu domiciliul în Baia Mare, ne propune o ipoteză cu adevărat senzaţională despre om şi evoluţia sa. Nu voi putea desfăşura în acest spaţiu întreaga ipoteză şi susţinerea ei prin argumente fizice, de aceea voi opta doar pentru ceea ce inginerul băimărean numeşte „Robotom" – cu alte cuvinte, omul văzut ca fiinţă clonată de forţe extraterestre cu câteva mii de ani în urmă.

Elemente cosmice

Robotomul este aşadar o creaţie, o imagine a heavisaidului, acesta reprezentând o mică parte din greutatea omului, echivalent cu aproximativ 34 de litri de apă. Un exemplu este imaginea unui om care se priveşte de pildă în luciul apei dintr-o fântână. O dată cu moartea unui om, heavisaidul, adică „balonaşul", nu dispare până când nu este izolat sub pământ. În această perioadă, *modelul om,* altfel spus, balonaşul, se poate suprapune pe alt balonaş (heavisaid) şi astfel se realizează reîncarnarea. Autorul afirmă că această suprapunere a balonaşelor constituie şi calea de progres a unei civilizaţii.

Să-l citâm pe autor cu o formulare completă:

„Heavisaidul în sine, „balonaşul" fiecăruia dintre noi în stratul Heavisaide este o sinteză anorganică gazoasă, superrarefiată, având un înveliş format dintr-o suprafaţă ionizată. El nu apare pe cer înaintea robotomului. Din momentul în care s-a realizat modelul minimal, din momentul contopirii ovulului cu spermatozoidul, circa 9 luni acest biocâmp este suprapus peste biocâmpul mamei, apoi, după naştere, pluteşte până în stratul Heavisaide".

Autorul consideră că jupiterienii şi marţienii au populat planeta determinând de fapt evoluţia fiinţei umane. Dumnezeu nu este creatorul doar al jupiterienilor, marţienilor şi pământenilor. La el nu vom putea ajunge niciodată, pentru că nici măcar imaginaţia realizată prin computer nu poate opera acum cu viteze de N ori 10 la puterea 23 kilometri pe secundă. Dacă vreodată, teoretic, memoria calculatoarelor va putea opera cu asemenea viteze, atunci întreg Universul va putea fi asemuit cu un burete cu care cineva şterge tabla care la rândul ei constituie un alt univers.

„Cele patru serii de funcţii fundamentale, după care se determină frecvenţele în cele patru scări de referinţă, definesc patru spaţii care se cuprind unul în celălalt, cu soluţii matematice reale. Omenirea n-ar trebui să producă bombe nucleare. O catastrofă ecologică este ceea ce ne-ar face să dispărem fără ca cineva din Cosmos să plângă pentru noi".

O imagine cosmică

În stratul Heavisaide, spune Ioan Micu, are loc dispersia ionosferei. Acest strat primeşte şi divide *unda ancestrală,* este un plan de lucru mecanic şi energie, iar heavisaizii (balonaşele) au din plin la dispoziţie energie cosmică, radiaţii cosmice infraroşii şi ultraviolete, Röentgen pe care sunt capabili să le reţină. O mare influenţă asupra lumii heavisaidelor o au aurorele polare. Mijlocul de comunicare al heavisaidelor este rezonanţa, probabil stau de strajă deasupra atmosferei şi sunt capabile să dirijeze norii, vânturile şi valurile...

Despre aceste ipoteze voi mai vorbi în alte episoade. Deocamdată am relatat câteva elemente care, în ciuda limbajului criptic şi aparent fantezist, vom vedea, au o bază ştiinţifică şi deopotrivă religioasă foarte solidă...

Înconjuraţi de baze extraterestre...

A existat un Roswell rusesc?

DAN D.FARCAŞ

În ciuda faptului că par incredibile, presupuse prăbuşiri de OZN-uri au fost semnalate, de-a lungul anilor, din foarte multe colţuri ale lumii. Numărul cazurilor cunoscute şi mediatizate depăşeşte o sută. Atitudinea autorităţilor, a armatei, a serviciilor secrete a fost mai mult sau mai puţin aceeaşi ca şi în America. Cazul de presupusă prăbuşire pe care îl prezentăm în cele ce urmează este relativ nou şi, credem, concludent.

În Rusia, după 1990, s-a produs aparent un dezgheţ în privinţa secretului impus asupra observaţiilor OZN. De pildă, în 1991, generalul N.A.Sciam, vicepreşedintele Comitetului de Preşedinţie al KGB, a pus la dispoziţia uniunii asociaţiilor ufologice din U.R.S.S. (preşedinte cosmonautul Pavel R.Popovici), documente, însumând 124 de pagini, privind mai multe întâlniri inexplicabile ale aviatorilor sovietici cu OZN-uri.

Dar cu adevărat senzaţional poate fi filmul documentar *The Secret KGB UFO Files,* produs de Associated Television Inc din Hollywood, în 1998. Nucleul filmului este constituit din extrase de pe patru bobine cinematografice, realizate în primăvara anului 1969, provenind, afirmativ, din arhivele secrete KGB. Două episoade sunt semnificative. Într-unul pot fi văzuţi militari sosind la liziera unei păduri de mesteceni, nu departe de oraşul Ekaterinburg (pe atunci Sverdlovsk). Aici, pe jumătate înfipt în solul nisipos şi sprijinit, aproape vertical, de copaci se găsea un obiect discoidal, alb, cu diametrul de circa 6 metri. Soldaţi, ofiţeri şi civili cu figuri preocupate trebăluiau în jurul obiectului, examinând nişte resturi. Filmările s-au făcut din trei puncte diferite, dintre care unul mobil, dar nici una dintre imagini nu arată obiectul decât din faţă.

Un al doilea set de înregistrări înfăţişează disecţia unei fiinţe aparent umanoide, de mici dimensiuni. Pe masa de autopsie nu mai era decât un tors, cu un singur umăr vizibil, şi un braţ detaşat. Coşul pieptului nu era mai mare decât al unui câine de talie mijlocie, braţul avea patru degete. Toate aceste resturi aveau culoarea *verde...* Persoanele care lucrau cu cadavrul, aveau mănuşi, dar nu purtau nici măşti de protecţie, nici ochelari.

Realizatorii filmului american (prezentat de binecunoscutul actor Roger Moore) au luat o declaraţie de la scriitorul rus Veniamin G. Vereşceaghin, care este convins că obiectul găsit căzuse în pădure încă din toamna anului 1968 (când mai mulţi martori au văzut aparent prăbuşirea), publicând şi o carte în care argumentează această ipoteză. Între timp au apărut, pe căi ocolite, şi documente scrise din arhiva KGB care fac referire la operaţiunile de recuperare şi a fost găsit şi un martor, în persoana fostului lucrător KGB Pavel A. Klimcenkov, care susţine, în faţa camerei de luat vederi, că a participat personal la această operaţie. Iniţial se crezuse că este vorba de un avion spion american, apoi s-a constatat că nici o putere pământeană nu poseda astfel de aeronave, nici tehnologiile necesare pentru a fabrica componentele sale.

A fost examinat filmul de pe cele patru bobine, fiind găsit autentic, provenind din perioada respectivă. Uniformele, indicativele militarilor, totul pleda pentru autenticitatea peliculei. A fost identificată şi sala de disecţii, la Moscova, şi, coincidenţă sinistră, s-a descoperit că în perioada respectivă trei cadre medicale de la respectiva prosectură decedaseră (fişele de deces sunt prezentate în film), toate în aceeaşi zi şi toate de „congestie cerebrală"...

În filmul american apar şi două personalităţi incontestabile ale ufologiei mondiale: *Vladimir Ajaja,* directorul Comisiei pentru studiul fenomenelor paranormale al Societăţii de Radioelectronică şi Telecomunicaţii din Moscova, şi cunoscutul investigator american (între altele al cazului Roswell) *Stanton Friedman.* Amândoi sunt de părere că datele aflate la dispoziţie permit să se creadă că, în cazul de la Sverdlovsk, ar fi posibil să ne găsim confruntaţi cu un „Roswell" rusesc. S-a emis chiar ipoteza că şi industria militară sovietică ar fi putut profita, la rândul ei, din „reingineria" unor artefacte găsite în acest OZN. Evident, datele nu sunt suficiente pentru a avea certitudini. Interesant că nicăieri nu s-a făcut vreo aluzie la faimosul film „Santilli" despre presupusa autopsie a unui omuleţ de la Roswell.

Există posibilitatea ca filmul din 1969 să fie făcut într-adevăr de KGB, în perioada respectivă, dar să fie unul „demonstrativ" ori de „şcoală", destinat vizionării şi discutării, ca un „studiu de caz", ori poate testării psihologice a unor persoane din structurile KGB. Mai puţin probabil, dar posibil totuşi, filmul a fost făcut pentru dezinformare. Nu este însă foarte clar în acest caz cine trebuia să fie obiectul dezinformării. Sau să fie cumva totuşi un caz autentic?

(Va urma)

Labirintul memoriei

Cine e acolo în amintirile mele?

MIHAELA DOROBANŢU

Ca şi Universul în primele fracţiuni de secundă de după Big Bang, creierul nou-născutului se modifică într-un ritm uluitor. Neuronii încep să devină mai lungi şi continuă cu mare viteză să se lege între ei. Conexiunile care se formează se numesc sinapse şi la capătul a doar câteva luni numărul acestora este enorm. Prea mare! În timp, unele dintre ele vor fi distruse! De unde această „generozitate" a Naturii de a ne înzestra cu mai multe sinapse decât avem nevoie, încă nu se ştie. Poate că această fază tranzitorie are menirea de a-l pune pe bebeluş în faţa unei prime alegeri: ce este util pentru el şi ce nu.

Dar lunile trec şi micuţul începe să aibă la dispoziţie unelte din ce în ce mai sofisticate pentru a începe cu adevărat să-şi înscrie amintirile în memorie. Şi acest adevărat val de noi mijloace, de noi senzaţii, devine atât de mare, încât el, copilul, păteşte ca o plajă unde un asemenea val a şters toate semnele pe care le-a găsit acolo. A auzit, când încă se afla în întunericul călduţ şi protector din corpul mamei, o melodie? Nu mai are acum un sens anume pentru el – aşa cum, după ce am învăţat o limbă străină, nu mai au sens sunetele stranii şi disparate pe care le auzeam când încă nu o cunoşteam. Strigătul de la naştere, cu care şi-a făcut intrarea în lume? Dar de atunci a mai auzit mii de *strigăte!* Şi ce ar putea fi toate acestea? Amnezie, au spus la un moment dat cercetătorii. Dar nu este aşa! Există „ceva" care rămâne totdeauna în noi. Doar că suntem ca în faţa mării pe care plutesc cioturi de lemn, tot ce a mai rămas după naufragiul unui vapor – nu ştim să reconstituim doar din ele imaginea vaporului. Nu putem să-l vedem.

Mai mult chiar, încercaţi să vă amintiţi, de fapt să vă rechemaţi în memorie un moment special din copilăria timpurie – ziua de naştere a cuiva apropiat. Îi vedeţi „acolo" pe toţi. Dar pe Dv. nu! Sau, cel puţin, nu în cele mai multe cazuri. Ca şi cum nu aţi fi fost cu acea ocazie decât... obiectivul unui aparat de fotografiat, fotograful. Care nu se poate fotografia pe el însuşi.

Intrigat de această „absenţă a subiectului" (menţionată de majoritatea pacienţilor săi), Freud considera că acest lucru este o dovadă a faptului că amintirile... nu ne aparţin! Că ele au fost reconstruite, modificate, cu mult timp după ce evenimentul se consumase.

Şi totuşi, la începutul anilor 1980, doi psihologi americani, Ulric Neisser şi Georgia Nigro, au putut demonstra prin experienţele lor că lucrurile stau... invers: amintirile sunt cel mai adesea „amintiri de câmp", în care subiectul „se vede" pe el însuşi ca un membru al grupului care participă la eveniment. *Punctul de vedere* „exterior", în care persoana se depărtează de scena memorată, este cu atât mai pronunţat cu cât ne apropiem de vârsta adultă. Sau că poate trece, în faţa aceleiaşi scene, de la un punct de vedere la altul. Totul depinde de starea emoţională. Amintirile noastre din copilărie, ca şi cele de mai târziu, se modifică în timp. Ca şi cum o viaţă întreagă nu am face decât să ne rescriem mereu şi mereu propria noastră istorie.

Şi când îmi aduc aminte de un copil care se bucura de oricâte ori se auzea pe el însuşi vorbind pe o bandă de magnetofon, dar, de fiecare dată, înainte de a începe banda să se deruleze, întreba „când vine băieţelul"?!

Spectator la graniţa realităţii

Detectorul de ucigaşi

PAUL IOAN

Parapsihologia pătrunde tot mai mult - chiar dacă pe uşi lăturalnice - în diverse domenii, devenind un sprijin pe cât de exotic, pe atât de preţios. Una din direcţiile în care îşi face simţită prezenţa discretă este cercetarea criminalistică. O anchetă de această natură, desfăşurată la Chicago în vara anului trecut a adus în prim plan un hipersenzitiv, care a colaborat în mod fructuos cu un specialist în grafologie. Atunci când toate mijloacele obişnuite ale urmăririi penale s-au epuizat, un om dotat cu capacităţi extrasenzoriale a limpezit o crimă asupra căreia pluteau incertitudini. Simon Markevich, eroul întâmplării, a reuşit în ultimă instanţă să evite un verdict eronat.

Pe baza unui bilet de avion şi a declaraţiilor unor martori oculari, suspectul principal al unui asasinat comis cu sânge rece în aprilie 1998 îşi crease un alibi imbatabil. La data şi la ora comiterii faptei, Louis Maderano putea dovedi că părăsise oraşul Chicago, cu destinaţia New York. Procurorul nu avea la dispoziţie nici o probă acuzatoare directă, ci doar una indirectă: Maderano moştenea o sumă importantă în urma decesului victimei, fiind unic legatar al testamentului acesteia. Deci un mobil cât se poate de plauzibil. În aceste circumstanţe, începerea procesului propriu-zis a întârziat câteva săptămâni, până când în scenă şi-a făcut apariţia Simon Markevich.

Dându-se drept un om din echipa procurorului, Markevich i-a făcut o primă vizită suspectului principal, la domiciliul acestuia. După cum avea să relateze ulterior, hipersenzitivul a fost imediat neplăcut impresionat de aura lui Maderano, în special de haloul din jurul capului. Prima concluzie : acest om nu suportă zborul cu avionul, are o disfuncţie la nivelul urechii interne! Petele cenuşii apăreau şi în zona inimii, semn - pentru cunoscători - că subiectul este dominat de o vie emoţie pe parcursul unei convorbiri pe care nu o agreează deloc. Hipersenzitivul i-a solicitat apoi o fotografie în care să apară suspectul şi victima împreună. De asemenea, Markevich i-a mai cerut şi câteva mostre din corespondenţa cu ruda asasinată. Având aceste „probe" asupra sa, bizarul colaborator al justiţiei s-a retras două zile în laboratorul special amenajat pentru el la Universitatea din Chicago, secţia psihiatrie.

(Va urma)

PARADOX

Despre creativitatea maşinilor „INTELIGENTE”

MARIAN GRIGORE

Am mai spus în cadrul acestei rubrici că literatura SF este, într-un fel, corespondentul modern al basmelor, integrând funcţiile acestora: stimularea fanteziei, configurarea unui model moral în care binele învinge întotdeauna răul, într-un spaţiu imaginar caracterizat de atemporalitate şi localizare incerte, dar structurat în esenţă pe liniile de forţă ale problematicii lumii reale. Sigur, mijloace de expresie pot părea complet diferite, deşi, în fapt, aveam de-a face doar cu o translare a mijloacelor tradiţionale în spaţiul modern, astfel încât supranaturalul este substituit de – cum să-i zicem? - „paraştiinţific” şi paranormal, respectiv de posibilităţile, hiperbolizate homeric, oferite sau sugerate de ştiinţa modernă, atât cât sunt la acest moment dat. Dar, mai ales, atât cât putem bănui că pot fi, din întrebările rămase deocamdată fără răspuns, dar cărora le acordăm nu girul existenţei (existenţa nu se cere demonstrată!), cât girul unei explicaţii raţionale care va veni, cu certitudine, cândva.

Însă basmele, dincolo de aceste funcţii asociate, cel mai adesea, vârstei copilăriei, în care se formează personalitatea, au avut şi rolul de a ne exorciza de spaimele stârnite de răul existent în lume sau, mai mult, ascuns în noi. O funcţie adresându-se mai ales vârstei mature, cu atât mai evidentă în literatura SF. O literatură în care conştientizarea limitelor cunoaşterii induce un acut sentiment de teamă, agravat de neînţelegerea mecanismelor ştiinţei (devenită tot mai specializată şi, de aceea, mai esoterică pentru omul de rând), ştiinţă care guvernează din ce în ce mai mult destinele lumii mai degrabă sub imperiul creşterii rentabilităţii, a profitului resurselor investite în cercetare, decât sub cel al necesităţilor obiective. Trăim într-o lume în care ştiinţa pare a fi uneori scop în sine şi pentru sine, suficientă sieşi şi, ca atare, indiferentă faţă de Om şi de problemele lui. Iar dacă ştiinţa, în sine, este amorală (deci independentă de orice morală), nu arareori utilizările ce i se dau ne obligă a le judeca din punct de vedere moral. Vezi bomba de la Hiroshima sau, mai recent, discuţiile privind clonarea umană.

Din noianul temelor SF, răspunzând tocmai acestei funcţii de exorcizare, am ales pentru exemplificare problema inteligenţei artificiale, asociată lumii roboţilor care populează universurile fantastice ale viitorului. O problemă prezentă încă de la lansarea termenului de *robot* de către Čapek, legată de teama de o posibilă autonomizare, până la independenţa absolută, a roboţilor, proiectată însă, atât în ceea ce priveşte consecinţele, cât şi realizarea propriu-zisă, într-un viitor incert, mai mult sau mai puţin îndepărtat. Aşa încât evaluarea morală rămâne pen-tru prezent mai degrabă un exerciţiu de stil.

Numai că, aşa cum se întâmplă adesea, ştiinţa tinde să „ardă” etapele, astfel încât deja vorbim, la timpul prezent, nu doar de inteligenţa artificială, ca realitate, ci şi de dependenţa, din ce în ce mai evidentă, a societăţii, în ansamblul ei, de deciziile „reci” ale calculatoarelor. Calculatorul, din simplă unealtă, tinde a căpăta conotaţiile specifice unei entităţi autonome, în-

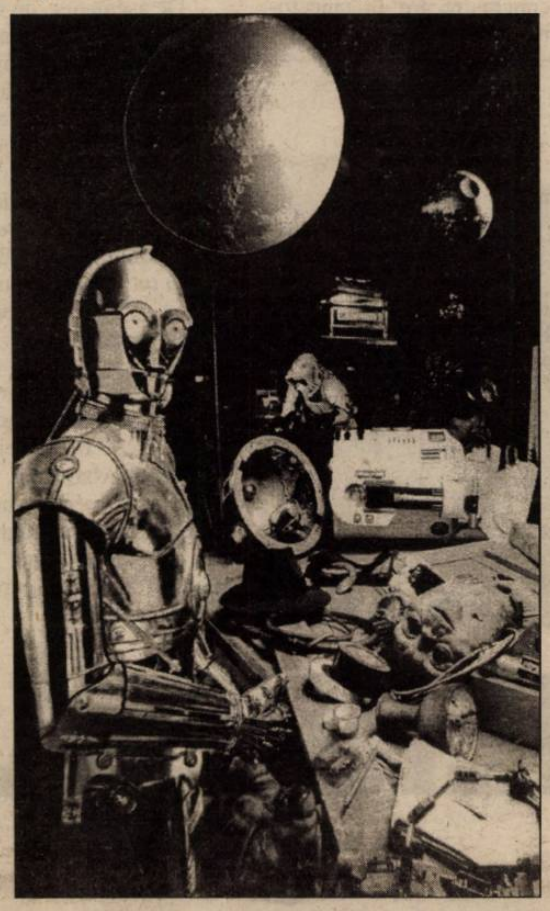

zestrată deja, chiar dacă sub formă embrionară, cu atribute specifice fiinţei umane: calculatorul este capabil astăzi de **învăţare** (din erorile proprii şi nu doar din soft!), de **autoperfecţionare** etc. şi, deşi încă timid, de **autoreproducere** şi **autodezvoltare,** conducând, aproape independent de voinţa omului, atât liniile de fabricare şi asamblare a calculatoarelor, cât şi operaţiile de proiectare şi verificare „simulată” a unor noi generaţii de computere. Cu alte cuvinte, a căpătat deja principalele atribute ale **vieţii**, rămânând încă deficitar (dar pentru câtă vreme?) la capitolul **creativitate**. Îi mai lipsesc, pentru a fi un veritabil concurent al Omului, **curiozitatea** şi **emotivitatea**, funcţii atât de complexe, încât studierea lor nu a atins încă decât „suprafaţa” a ceea ce definim drept psihismul uman.

Este, de altfel, motivul pentru care personal nu cred (alăturându-mă unor mari personalităţi ale filozofiei şi ale ştiinţei, care-mi oferă, generos, argumentele lor pentru a-mi întemeia o asemenea credinţă) că vom putea vorbi vreodată la modul serios de **creativitatea** maşinii, altfel decât la modul metaforic. Dar, cinstit vorbind, mai degrabă mă tem să mă gândesc la o asemenea eventualitate. „Rece şi perfectă”, fiinţa „artificială” (doar în sensul de „necreată” de natură) ar constata, fără dificultate, slăbiciunile inerente speciei umane, detronând-o din postura de culme a creaţiei. Şi, aşa cum se întâmplă întotdeauna în natură cu speciile aflate în competiţie directă, ar condamna-o iremediabil la dispariţie, probabil împreună cu însăşi **viaţa** care, nu doar pentru a se naşte, ci şi pentru a supravieţui, are nevoie de timp. Timpul necesar pentru a se autoperfecţiona până la stadiul de „Om”, un timp de nesfârşite erori încununate, când şi când, de câte un succes solitar.

Mă îndoiesc de faptul că maşina „perfectă” va fi capabilă vreodată să-şi provoace, să-şi gestioneze şi să-şi recunoască erorile, singurele capabile să ducă nu la perfecţiune, ci la o perfecţionare continuată la nesfârşit. Şi, apoi, în ce scop?

Insuficienţa fundamentală a inteligenţei artificiale constă în însăşi perfecţiunea ei, scutită de omeneştile slăbiciuni şi de erori. Este ceea ce am putea denumi ***aporia*** (termenul grecesc pentru paradox) ***maşinilor „inteligente”.***

Anatomia secundei

Terminator

ALEXANDRU MIRONOV

M-a vizitat, de curând, domnul Alexandru Suciu, din Sarmisegetuza, „slujitor al bisericii lui Dumnezeu” – cum singur se declară – şi mi-a lăsat programul domniei sale către lume, cuvântul bun pe care doreşte să-l răspândească, folosindu-mă pe mine, „oratorul” de profesie.

Situaţia seamănă cu cea din celebra piesă „Scaunele”, a lui Eugen Ionescu, unde un cuplu, trăind toată viaţa izolat de lume, îşi încredinţează marele mesaj final unui orator surdomut! Spun asta pentru că „slujitorul Bisericii lui Dumnezeu” şi-a încredinţat mesajul unui ateu convins, subsemnatul, care, iată, îşi mărturiseşte public slăbiciunea: în ecuaţiile matematicii şi fizicii, învăţate în liceu şi facultate, nu l-am deslușit nicăieri pe Dumnezeu! Sau, dacă el există, nu poate fi altul decât reprezentantul acestei superbe specii numită Homo Sapiens, cel care va îmbolnăvi întreg Cosmosul de bolile numite *viaţă* şi *raţiune.*

Totuşi, îmi fac datoria de „interfaţă”, între domnul Suciu şi marele public şi vă informez că, după ce am citit conştiincios stufosul mesaj religios al prietenului nostru din Sarmisegetuza, am desprins că ideea principală ar fi aceea de re-construire, în România, a unui fel de Paradis patriarhal, în care fiecare cetăţean român să trăiască din roadele pe care eventual le va obţine de pe o parcelă de pământ de 67 ari, parcelă dată, fiecăruia, de către statul român. Un „drept dumnezeiesc”, spune autorul acestui manifest religios, un „spaţiu vital indivizibil” – nu-i contest ideea, ar trebui ca economiştii de profesie să se aplece asupra ei, îmi pun doar întrebarea dacă ar fi realistă, din punct de vedere politic, împroprietărirea tuturor românilor (spun asta pentru că ştiu un partid care vrea să ia el totul şi la care dacă te-ai duce să reclami proprietate... ar fi ca şi cum te-ai duce la şarpele cu clopoţei să-i ceri un clopoţel...).

Un argument mai am însă împotriva celor care îşi doresc liniştea şi simplitatea patriarhale: lumea se schimbă, fraţilor şi surorilor, cu o viteză înspăimântătoare – teamă îmi este că deja cei mai mulţi dintre noi nu înţelegem exact ce se petrece în republica Terra – locul „bisericii lui Dumnezeu”, nu? – şi cum se vor desena, în anii următori orizonturile. Ca să vă conving, vă voi „traduce” numai o tehnologie agrară, pe care a şi pus-o în practică o societate transnaţională gigantică, pe nume *Monsanto Corp.* Ţăranii de la această companie biotehnologică sunt, cum se şi cuvine, mai ales geneticieni. Ei cercetează, furibund, lumea vie şi vin cu soluţii pentru îmbunătăţirea performanţelor agricole ale gospodăriilor ţărăneşti mici şi mari (oare mai există ţărani în lumea Vestului?), deci recolte mai bogate, produse de calitate tot mai bună etc. „Monsant”-iştii au ajuns, într-adevăr, la performanţe extraordinare: seminţele pe care le oferă sunt înalt performante şi rezistente la mai toate atacurile mediului înconjurător: pur şi simplu nu au nevoie de erbicide şi insecticide! Dar... afacerile sunt afaceri, zeul Profit este adevăratul Dumnezeu al lumii capitaliste. Cum cercetarea ştiinţifică costă bani grei, aceşti bani trebuie recuperaţi – şi, dacă se poate, înzecit. Aşa că geneticienii de la *Monsanto Corp* după ce au înarmat sămânţă cu sămânţă cu toate harurile unui Dumnezeu agricol, i-au mai adăugat unul, aşa, ca de la ei: *gena sinuciderii,* aşa numitul *Terminator* bio. Cum? Aparent simplu: au „împrumutat” o toxină ucigaşă (pentru plante) de la o buruiană otrăvitoare şi au inserat-o în genomul (citeşte: celula de ADN) plantei de cultură prelucrată, să zicem, un soi de grâu; pentru a produce mai multe generaţii ale acestei bijuterii cerealiere şi, deci, o cantitate mai mare, comercializabilă, de seminţe, geneticienii au mai introdus, într-un cromozom, şi un blocant al toxinei de mai sus (deci, pentru moment, toxina nu lucrează); la vânzarea produsului către fermierii doritori de performanţă seminţele sunt scăldate într-o soluţie biologică, eliminându-se blocantul indus; după semănat şi după recoltat – recoltă superbă, bineînţeles – fiecare sămânţă îşi eliberează toxina şi... se sinucide, de fapt, castrează – adică: nu mai poate procrea. În anul următor fermierii (mă rog, ţăranii) trebuie să meargă la *Monsanto Corp* şi să cumpere, din nou, materialul agricol pentru însămânţat.

Tehnologia este brevetată, ceea ce înseamnă că statul a dat dreptate geneticienilor şi îi va taxa pe fermieri: vrei recoltă miracol, plăteşte pentru seminţele „Terminator”. „Fermierii vor trece, folosind miracolele biotehnologiei, de la agricultura de subsistenţă, la cea de producţie pe scară largă, n-au încotro...”, spun specialiştii în marketing de la *Monsanto Corp.*

...Aşa că, aruncând doar o privire în cartea miracolelor pe care o produce, lumea pe care o produce, perpetuu, lumea, mira-m-aş că o suprafaţă de 67 ari, lucrată de fiecare român, cu sapa şi celelalte unelte agricole ale lui, ne-ar duce la un loc mai bun sub Soarele mileniului ce vine, istorie complicată şi complexă şi – încă – indescifrabilă – nu pentru că nu vrea Dumnezeu (oriunde ar fi el) ci pentru că aşa a hotărât Homo Sapiens, slujitorul său.

Clonarea umană

Vom deveni asemenea lui DUMNEZEU?

Într-o convorbire avută cu Sabine de la Brosse, redactor, revista Paris Match, prestigiosul genetician de renume mondial, prof. Axel Kahn, face o trecere în revistă a problematicii (ştiinţifice, tehnice şi morale) referitoare la clonarea umană. Convorbirea a avut loc după ce japonezii anunţaseră obţinerea, prin clonare, a mai multor viţei, graţie unei tehnici diferite de aceea utilizată în premieră mondială de cercetătorii scoţieni pentru obţinerea celebrei Dolly. Dată fiind importanţa subiectului, am extras pentru cititorii revistei „Magazin” principalele idei ale prof. Kahn publicate în revista citată.

Oamenii de ştiinţă japonezi au „fabricat” embrioni pe care au continuat să-i cultive timp de o săptămână, după care, 80 la sută dintre aceştia, atingând stadiul de blastociste, au fost transplantaţi în uterele a zece vaci. Prin această experienţă, rata reuşitelor s-a ridicat la 30 la sută, aceeaşi cu cea din cazul fecundării in vitro, când se utilizează ovule şi spermatozoizi. Astfel, în doar doi ani, s-a trecut de la un eveniment unic – Dolly -, la o tehnică de reproducere performantă, reproductibilă, banală.

Această experienţă face şi mai credibilă ideea conform căreia clonarea umană este posibilă... Un embrion uman obţinut prin clonare ar putea fi utilizat fie în scop productiv, pentru a da naştere unui copil (ceea ce este, în prezent, interzis), fie în scop terapeutic, pentru a trata şi a vindeca diverse afecţiuni. S-ar putea astfel „prepara” celule de piele pentru grefarea celor arşi, celule neuronale pentru bolnavii de Alzheimer sau Parkinson, celule de măduvă osoasă pentru leucemici, grefe de pancreas pentru diabetici etc. Pentru aceasta ar trebui „fabricat” prin clonare un embrion până la stadiul de blastocist, preluându-se apoi celule din mugurele embrionar al acestuia. Aceste celule, în cultură, sunt denumite „celule suşe embrionare”, fiind omnipotente, deci capabile să dea naştere la oricare din celulele corpului: celule sanguine, de piele, cerebrale etc. Astfel, vom putea fabrica în voie celulele de care avem nevoie pentru tratarea unui bolnav.

La 9 decembrie 1998, Adunarea Generală a ONU a votat „Declaraţia asupra genomului uman”, care consideră clonarea umană în scop reproductiv ca fiind etic inacceptabilă. În schimb, în ceea ce priveşte clonarea în scop terapeutic, mai multe ţări, între care şi Anglia, sunt antrenate deja pe această cale. În Franţa, orice clonare umană rămâne imposibilă, întrucât orice experienţă care antrenează distrugerea embrionului uman este interzisă.

La 6 ianuarie 1998, la un post de radio american, fizicianul Richard Seed declara intenţia sa de a clona fiinţe umane pentru a ajuta cuplurile sterile. Prima operaţie ar costa un milion de dolari, dar, când tehnica va deveni rentabilă, el estimează ca posibilă realizarea a circa 200000 de clonări în fiecare an, în întreaga lume, la un cost mult mai redus.

Pentru Seen, clonarea trebuie să fie un procedeu ca oricare altul pentru ajutorarea cuplurilor sterile; ca şi fecundarea in vitro, de exemplu. În SUA, el a evaluat „cererea de piaţă” (pentru că vrea, oricum, să obţină şi un profit) la 5000-10000 de cupluri. Deja patru cupluri l-au solicitat pentru un clonaj la începutul anului 1998! Dacă, în cele din urmă, îi va fi imposibil să-şi realizeze proiectul pe teritoriu american, Seed declară că este gata să plece în străinătate pentru a-l realiza, riscând chiar menţionarea oraşului mexican Tijuana.

Mult mai neliniştitoare este însă declaraţia lui Seed făcută într-un alt interviu acordat canalului britanic BBC: „Clonarea umană este o tehnică de vârf ce permite prelungirea vieţii umane şi ameliorarea civilizaţiei... Vom deveni asemenea lui Dumnezeu. Vom avea aproape tot atâta ştiinţă şi putere cât Dumnezeu. Clonarea sau reprogramarea ADN-ului este primul pas important în acest sens...”

În ceea ce ne priveşte, ne este şi groază să ne gândim la următorul pas...

MARIAN GRIGORE

Trucuri
pentru a vedea viaţa „în roz”...

Nu ne puteţi contrazice: zilnic ni se oferă atâtea motive de mâhnire, trăim atâtea dezamăgiri încât pentru a ne menţine un tonus bun trebuie să recurgem şi la... „trucuri”. Iată câteva idei în acest sens:

◆ Faceţi efortul ca timp de o zi să nu criticaţi nimic şi pe nimeni. Automat vă veţi simţi mult mai tânără. (Dacă vă şi sugestionaţi în acest sens, efectul va fi sporit).

◆ Asumaţi-vă un risc pe zi. De exemplu, de a-i zâmbi „complice” azi, aceluia ce ieri a plănuit... să vă dea „în cap”. Zâmbiţi perfidiei şi perfizilor. Terapia surâsului este brevetată. Şi, în plus, nu vă costă nimic. Cum va fi receptat de ipocriţi, perfizi, vicleni, zâmbetul, nu ştim...

◆ Culorile din jurul dv. au un rol deosebit în determinarea confortului psihic. De aceea Isabelle Adjani vă sugerează, de exemplu, să optaţi pentru un pat „decorat” cu multe perniţe moi, mici, comode, viu colorate, dar bine armonizate cu culorile aşternutului.

◆ Obişnuiţi-vă să fredonaţi cât mai frecvent melodia îndrăgită. Este o manieră facilă de îndepărtare a stresului.

◆ Nu rataţi nici o plăcere sub pretextul că ziua de mâine s-ar putea să vă rezerve ceva mai mult. Obişnuiţi-vă să trăiţi clipa.

◆ Eliminaţi din viaţa cotidiană pesimismul, evitaţi plângăreţii şi frustrările de orice fel!

Efecte
neaşteptate

După o zi extrem de solicitantă, o baie şi un masaj cu plante pot înlătura rapid stresul acumulat. Iată cum trebuie să procedaţi. În trei litri de apă puneţi flori de tei (10 grame) şi puţin hamei. Fierbeţi totul timp de 10 minute, apoi infuzaţi 20 de minute. Filtraţi şi puneţi apoi decoctul în apa din cadă, a cărei temperatură nu trebuie să depăşească 36º C. Rămâneţi 15 minute în apă. Uscaţi-vă apoi masaţi tot corpul cu un preparat realizat tot de dv. Într-un vas mic fierbeţi timp de o oră la bain-marie 250 g de ulei de migdale cu 20 g flori de lavandă, 10 g petale de trandafiri şi 10 g frunze de magheran. Lăsaţi să se liniştească totul timp de 12 ore apoi filtraţi şi puneţi uleiul într-un flacon ce poate fi bine închis.

După baia cu plante şi masajul efectuat vă veţi simţi reconfortată, stresul acumulat peste zi dispărând miraculos.

CONFIRMĂRI
ale unor observaţii vechi

Statisticile medicale demonstrează că mai mult de 30 la sută dintre maladiile sfârşitului de secol s-ar afla într-un raport direct de determinare cu alimentaţia noastră. Astfel, cu multe secole în urmă s-au ştiut multe despre virtuţile cepei şi despre acţiunea benefică a vitaminelor pe care le conţine asupra sistemului nervos. La fel de îndepărtate în timp sunt cunoştinţele despre conţinutul afinelor, bogat în vitamine, considerate un mijloc eficace de menţinere a sănătăţii ochilor. La rândul lor caisele asigură un ten frumos. Efectul binefăcător al usturoiului asupra colesterolului este recunoscut de mult. Astăzi numeroase studii medicale vin să confirme aceste observaţii. Cercetătorii în domeniul nutriţiei le acordă din ce în ce mai multă atenţie subliniind relaţiile existente între alimentaţia noastră şi unele dintre bolile de care suferim.

Nutriţionistul Jaques Fricker consideră că binefacerile alimentelor asupra sănătăţii sunt condiţionate şi de proporţiile consumate. Pentru că, dacă, de exemplu, carnea joacă un anumit rol în prevenirea anemiei, consumată în exces poate conduce la probleme cardio-vasculare sau la un risc crescut de cancer.

Un congres recent de cancerologie, ţinut la San Diego, a demonstrat că o alimentaţie bogată în fructe şi legume ne protejează de anumite cancere, în special de colon şi de prostată. Şi aceasta datorită fibrelor pe care le conţin.

De asemenea, un studiu realizat de cercetători americani confirmă o mai veche ipoteză privind consumul de peşte. Consumul consecvent – o dată sau de două ori pe săptămână – ar reduce cu 40% riscul decesului prin infarct de miocard. Efectul ar fi datorat şi prezenţei, în carnea de peşte, a acizilor graşi polinesaturaţi. Datorită bogăţiei în retinol (provitamina A), consumul de peşte ar avea efecte benefice şi asupra vederii.

Studii recente au demonstrat şi faptul că un consum moderat de vin (adică două-trei pahare pe zi) ar reduce riscul demenţei senile şi al maladiei Alzheimer. Altfel spus, vinul ar avea efect benefic asupra arterelor şi îmbătrânirii creierului. De asemenea, vinul conţine substanţe oxidante care protejează pereţii arterelor.

Gastronomice

Fidela noastră cititoare din Braşov, doamna Ariadna Făgărăşanu, vă sugerează trei reţete pentru masa de Sărbători

Friptură de miel la cuptor

O bucată de miel (o pulpă sau pieptul) se presară cu sare, piper şi boia, se pune la cuptor cu ulei, o ceapă întreagă şi câteva boabe de piper. În timpul friptului se toarnă zeama cu lingura peste friptură ca să capete luciu. Se serveşte cu cartofi umpluţi cu creier, cu salată verde şi salată de andive.

Cartofi umpluţi cu creier

Se curăţă cartofii, se taie la ambele capete, se scobesc cu un cuţit special şi se umplu cu următoarele: un creier mic se prăjeşte în unt cu sare, piper, o felie de şuncă tocată, se ia de pe foc se amestecă cu un ou, smântână, pătrunjel verde tocat, iar dacă este prea moale se pune o lingură de pesmet. Cartofii astfel umpluţi se prăjesc acoperiţi cu grăsime, se adaugă foarte puţină apă, având grijă să nu se sfărâme. Când sunt gata se pun în tava cu friptura de miel să se rumenească cu sosul fripturii la cuptor.

Găină umplută

Se curăţă cu grijă pielea unei găini despicând de la gât şi sub tărtiţă şi scoţând-o întreagă ca o mănuşă. Carnea se scoate de pe os, se dă de trei ori prin maşina de tocat, se amestecă cu 2 gălbenuşuri, sare, piper, o felie franzelă muiată în lapte, două linguri mazăre boabe fiartă, cele două albuşuri bătute spumă. Se umple cu acest amestec pielea găinii, dar nu prea tare, căci creşte în timpul frigerii. Se coase cu grijă, iar apoi se pune la fript în tavă la cuptor. Din umplutura ce prisoseşte se face un sul, care se coace în grăsime în tavă şi se serveşte separat. Găina trebuie să fie frumos rumenită, se serveşte la masă întreagă după ce i s-au scos aţele. Se înconjoară cu cartofi piure şi conopidă pane.

Bine de ştiut

HERPESUL
vaginal

Virusul herpesului genital aparţine unui grup vast dintre care cinci specii contaminează frecvent omul.

Herpesul tip 1 cu manifestări buco-faciale, cu transmitere buco-faringiană poate determina leziuni genitale prin autoinoculare. Herpesul tip 2 determină manifestări uro-genitale, cu transmitere venerianã. Herpesul nou-născutului este aproape totdeauna de tip 2 şi datorat unui herpes genital al mamei.

Interesul faţă de această infecţie a crescut ţinând cont de rolul său posibil în etiologia anumitor tipuri de cancer de col.

Simptomatologia clinică cuprinde: hiperestezie cutanată, prurit, leucoree intensă, disurie.

Leziunea primară persistă câteodată 3-6 săptămâni, în timp ce simptomatologia, care reapare periodic, durează între 7-10 zile.

Infecţia primară poate fi însoţită de semne generale: febră, cefalee, indigestie şi anorexie.

Leziunile sunt localizate la nivelul vestibulului, labiilor, regiunea periclitoridiană, col şi vagin.

Veziculele au diametrul de 1-5 mm şi conţin timp de 24-36 ore un lichid clar care apoi devine tulbure. Se sparg 72 de ore sau mai târziu. Ulceraţia persistă între 7-10 zile. Baza este eritematoasă şi ulceraţia se acoperă cu un exudat galben. Veziculele şi ulceraţiile pot fuziona şi se pot infecta secundar.

La nivelul mucoasei cervicale şi vaginale, o suprainfecţie poate determina o necroză importantă, care poate fi confundată cu o leziune canceroasă.

Atunci când leziunea primară se infectează, simptomatologia clinică persistă câteodată chiar 3-6 săptămâni.

Diagnostic biologic – herpesul vaginal trebuie întotdeauna investigat cu atenţie când apar vezicule sau ulceraţii.

Examenul citologic sau Papanicolau este edificator.

Herpes zoster este totdeauna unilateral şi nu poate fi confundat cu herpesul genital.

Cu toate că nu există nici un medicament care să vindece boala, Acyclovirul (Zovirax) poate să împiedice virusul să atace organismul, atunci când acesta iese din ganglionii nervoşi, unde stă ascuns. Doza recomandată în puseul iniţial este de 200 mg de 5 ori pe zi timp de 7 zile sau până dispar simptomele. Un medicament nou numit Valacyclovir se estimează că ar avea o rată de absorbţie de 80% (faţă de 15% cât are Zoviraxul).

Nici Zoviraxul, nici Valacyclovirul, nici Famcyclovirul nu vindecă infecţia herpetică.

Dr. MARIA BARI
Medic primar Spitalul Clinic Filantropia

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc S. B. şi am vârsta de 37 de ani. Sufăr de spasmofilie, insuficienţă mitrală stângă, sinuzită. Pentru că sub tratament medicamentos nu reuşeam să ies din starea de epuizare pe care o simţeam, nu reuşeam să „stăpânesc” palpitaţiile foarte puternice, am apelat la doamna Vasilica Ciupea. După 10 şedinţe de tratament bioenergetic mă simt mult mai bine”...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea” pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 14

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

Valabil pînă la 30 aprilie 1999

Programări la telefon: 6362046

Indiscreţii

Promisiune

Céline Dion străbate lumea cu un staff de 105 persoane, dar cu un singur patron: soţul său, René. Chiar dacă această imagine este departe de a ne sugera supunere oarbă din partea soţiei faţă de alesul inimii, vă promitem că săptămâna viitoare vă vom oferi suficiente argumente în susţinerea acestei afirmaţii.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

ŞTIRI MEDICALE

◆ Obezitatea va putea fi tratată!

Gena grăsimii

Cercetătorii de la Cambirdge au făcut publică ultima descoperire, considerată o adevărată revoluţie în domeniul medical: gena grăsimii. Aceasta a fost observată în urma studiilor efectuate pe şoareci. Gena este cunoscută sub numele de „Mohogany" sau gena *mg*. Aceasta a fost clonată de către specialişti iar apoi i s-a schimbat structura astfel încât şoarecii trataţi nu au mai crescut în greutate deşi dieta lor a conţinut extrem de multe grăsimi. Silueta lor a rămas neschimbată în timp ce silueta şoarecilor netrataţi cu gena-mutant s-a alterat, aceştia devenind obezi în scurt timp. Pe baza acestei gene-mutant cercetătorii s-au apucat să elaboreze un medicament care să stopeze creşterea în greutate. Un fapt îmbucurător este acela că şoarecii şi oamenii au un metabolism asemănător iar medicamentul ar putea fi folosit cu succes în tratarea şi prevenirea obezităţii oamenilor. „Ştim că gena *mg* este prezentă şi la oameni dar nu am făcut încă testele biologice necesare pentru a ne da seama dacă această genă reacţionează la fel ca aceea descoperită la şoareci. Totuşi suntem de părere că vor reacţiona similar. Din păcate producerea unui astfel de medicament şi aprobarea sa de către forurile medicale ar putea dura chiar şi 10 ani" a declarat purtătorul de cuvânt al corporaţiei Millennium Pharmaceutical, companie ce se va ocupa de elaborarea medicamentului. Am mai adăuga doar că în America, ştirea acestei descoperiri a fost primită cu valuri de entuziasm, 54% din populaţia SUA fiind considerată supraponderală. *(A. D.)*

Putem posti 30 de zile?

ARCADIE PERCEK

Ştiinţele medicale aprofundând această practică ancestrală, de inspiraţie religioasă care este postul au făcut constatări dintre cele mai interesante în legătură cu sănătatea. În acest sens, s-a constatat că *suprimarea micului dejun* asigură o dimineaţă mai activă, mai lucrativă, acelora care în mod structural sunt mai congestivi. De asemenea, s-a mai constatat că *suprimarea prânzului,* la rândul său, asigură o dimineaţă mai eficientă dispepticilor, adică acelora care prezintă tulburări digestive cu caracter funcţional, în vreme ce *suprimarea cinei* asigură o noapte liniştită în special acelora suferind de hernie hiatală. În situaţiile de mai sus avem de-a face, desigur, cu forme ale postului scurt.

Postul este considerat a fi lung când depăşeşte limita a 3 zile. Reţineţi faptul, apropo de această realitate, că abia începând cu acest interval de timp, dispare senzaţia greu suportabilă de foame şi de slăbiciune, care îi exasperează pe cei în cauză. Cu dispariţiile de care vorbim mai sus, organismul ne dă senzaţia că s-a decis, în sfârşit, de a se hrăni din rezervele sale extratisulare, urmând ca, într-o a doua etapă, să se hrănească din cele intratisulare. În această perioadă se exaltează activitatea enzimatică, şi tot în această perioadă apare senzaţia de uşurare, apoi aceea de limpezire a minţii, ca şi o stare generală mai bună.

Primul om care şi-a creat o autentică vogă pe marginea postului, este un păstor din Malta, pe nume Bernard, şi asta în secolul al XVIII-lea. Acest om prezenta un interes deosebit şi pentru practicile şi gândirea medicală. El recomanda cure periodice de post ce mergeau până la 30 de zile, cure urmate de altele de vegetarism, hiperaeraţie şi mers pe jos, în picioare goale.

La ce e bună suprimarea micului dejun, a prânzului sau a cinei
Cure periodice de post de până la 30 de zile?!
Tratamente medicale bazate pe „post negru"

Medicul american, Paul Carton, de fapt întemeietorul fiziologiei ştiinţifice din această ţară, care a aprofundat practicile preconizate de pastorul Bernard din Malta, conchide în studiul său că *postul, fireşte în anume limite, poate aduce reale servicii sănătăţii.*

Entuziasmat de această concluzie, un alt medic american, şi anume E.H. Dewey, creează şi el, aidoma pastorului din Malta, o altă autentică vogă pe marginea postului, începând din 1866, preconizând posturi scurte, care se reduceau de regulă la suprimarea micului dejun, şi pe care le recomanda cu precădere în tratamentul diverselor boli acute. Acelaşi Dewey mai recomanda însă şi posturi mai lungi, de circa 3-5 săptămâni, constând tot din suprimarea micului dejun, postul negru, total, rezervându-l numai unor cazuri speciale.

Merită a reaminti faptul că acelaşi Dewey a bulversat opinia publică prin vindecarea, pe calea postului negru, practicat 50 de zile, a unui bolnav suferind de insuficienţă cardiacă, cu oedeme mari, interval de timp când bolnavul în cauză a pierdut 35 de kg, dar s-a şi vindecat.

În atari situaţii, Dewey le cerea bolnavilor astfel trataţi să semnaleze apariţia senzaţiei de autentică foame, senzaţie care, după spusele sale, nu apare decât după lungi perioade de privare totală de hrană. Doctorul Dewey a rămas celebru în istoria medicală prin tratamentele sale pe bază de post, experienţă pe care şi-o etalează în cartea sa, tot atât de celebră, intitulată „Foamea care vindecă". Iată doar un pasaj din această carte: „M-am convins că *Natura ştie perfect să vindece o boală, dacă nu este stânjenită în munca sa.* M-am convins, de asemenea, că a impune bolnavilor să mănânce bine când sunt bolnavi, şi să folosească droguri agresive pentru organism, cum se procedează în mod obişnuit, înseamnă a-i obliga pe aceştia să apeleze la practici demne de epoca barbariei şi nu a noastră".

Nenumăraţi medici dintre cele două războaie mondiale preluând practicile lui Dewey cum sunt André Schlemmer din Franţa, apoi Fr. von Segesser, Riedlin, Möller şi Linder din Germania, ca şi Edouard Bertholet din Elveţia ne demonstrează prin bolnavii şi scrierile lor că *postul reprezintă o armă terapeutică care poate aduce reale servicii în tratamentul diverselor boli, ca şi în păstrarea sănătăţii.*

MEDICUL vă răspunde

Despre un „dans" patologic

Stimată d-nă, (care ne cereţi să nu vă divulgăm numele, din Craiova, cartier Craiovita Nouă) Coreea este denumirea generică dată unor boli sau sindroame ale sistemului nervos central, cu etiologie, adică cu cauze variabile (termenul de coree provenind de la grecescul choreia care înseamnă dans), al căror simptom dominant constă din mişcări involuntare cu caracter segmentar, aritmic, rapide, dezordonate şi lipsite de finalitate. Această boală îmbracă numeroase forme clinice, coreea cronică Huntington (după numele lui George Sumner Huntington, care a descris-o pentru prima dată). În această formă clinică este vorba despre o boală eredofamilială, cu evoluţie cronică progresivă, apărând la adult, şi caracterizată prin mişcări coreice asociate cu tulburări psihice. În acest caz, histologic (adică cu referire la ţesutul interesat), se constată leziuni la nivelul nucleilor striaţi din creier ca şi la nivelul scoarţei cerebrale. Medicina nu dispune, din nefericire, de remedii eficiente împotriva acestei boli. Dar tot medicina este o ştiinţă a leacurilor ce poartă denumiri uluitoare, după cum o defineşte filosoful francez Julien Offroy de La Mettrie (secolul al XVIII-lea), aşa că este presupus că va veni o zi, când ea va intra în posesia remediului pe care îl aşteptaţi. Până atunci însă, păstraţi în mod continuu legătura cu psihiatrul care se ocupă de boala soţului dv., boală de care vă interesaţi atât de mult.

Dr. ANDREI ONU

Flaconul cu pastile de primăvară

Vitamina D

Spre deosebire de vitaminele prezentate în numerele precedente, vitamina D este solubilă în grăsimi şi este sintetizată la nivelul pielii, sub acţiunea razelor solare ultraviolete. De fapt, provitamina D naturală, un compus înrudit cu colesterolul şi care se găseşte în stratul superior al pielii, sub acţiunea razelor ultraviolete, se transformă în vitamina D activă.

Rolul principal al vitaminei D constă în reglarea absorbţiei calciului şi fosforului, asigurând astfel buna dezvoltare şi funcţionalitate a sistemului osos din organism.

Deficitul în vitamina D, în funcţie de intensitate, duce la mari perturbări ale absorbţiei calciului şi, implicit, la deficienţe în formarea oaselor. Copiii mici sunt cei mai sensibili, iar carenţa de vitamina D produce rahitismul, o întârziere a procesului creşterii armonioase, manifestat prin calcifieri incomplete, fragilitate a oaselor cu tendinţă spre fracturi, curbarea oaselor, tetanie, spasme, hipotonie. Bătrânii cu deficit de vitamina D sunt predispuşi la osteoporoză, fragilitate a oaselor, gingivite, infecţii dentare frecvente.

Necesarul zilnic de vitamina D este de până la 4000 U.I. (în funcţie de vârstă, activitate profesională etc.) şi este acoperit prin consumul unor alimente cum ar fi: l peşte (sardele) 1 cutie = 2000 UI, l gălbenuş de ou = 100-200 UI l unt - o linguriţă = 10-15 UI l pate de ficat - o linguriţă = 30-60 UI l lapte de vacă - o ceaşcă = 10-20 UI. Supradozele de vitamină D (de peste 5000UI), ca şi în cazul vitaminei A, pot produce fenomene toxice, manifestate prin sete intensă, diaree, vomismente, iritarea ochilor.

Terapie naturală

Rostopasca

(CHELIDONIUM MAJUS)

Cum o recunoaştem? Este o veche plantă medicinală, cunoscută încă din antichitate şi se numeşte popular *negelariţă.* Creşte în ţara noastră în locuri umbroase, lângă ziduri şi garduri, prin tufişuri şi păduri, de la câmpie până la munte.

Tulpina de rostopască este ramificată, cu frunze mari subţiri, adânc divizate, inegal crenelate. Frunzele de la baza tulpinii sunt peţiolate, iar cele superioare sunt fără peţiol. Pe faţa superioară sunt verzi, iar pe cea inferioară gri-verzui, nepăroase. Prin ruperea plantei, se pune în libertate un suc de culoare galben-portocalie care se brunifică în contact cu aerul. Florile sunt aşezate în inflorescenţă de culoare galbenă.

Cum se recoltează? În scop terapeutic se recoltează părţile aeriene ale plantei începând din timpul înfloririi şi până la apariţia primelor fructe.

Se usucă la umbră în strat subţire, în poduri bine aerisite sau în uscătorii special amenajate.

Compoziţie. Întreaga plantă are un conţinut mare de alcaloizi dintre care citäm: chelidonina, sparteina, protopina, homochelodonina, chelerítrina, acidul chelidonic, substanţe colorante şi substanţe minerale.

Acţiune terapeutică. Chelidonina şi homochelidonina diminuează excitabilitatea cardio-vasculară şi relaxează musculatura netedă a vaselor mari, în special a coronarelor; stimulează respiraţia. De asemenea, alcaloizii din rostopască au acţiune sedativă, antispastică şi bactericidă. Chelidonina are şi proprietăţi antiseptice.

Mod de întrebuinţare. Rostopasca este o plantă medicinală cu numeroase aplicaţii terapeutice, însă având un conţinut apreciabil de alcaloizi cu acţiune puternică, chiar toxică, este necesară respectarea cu strictete a dozei maxime de 1 g plantă uscată în 24 de ore. Se prepară infuzie de 1 g plantă la 100 ml de apă şi se administrează de mai multe ori pe zi, 1-2 linguri la 3 ore, în dischinezia biliară. De asemenea, se recomandă în angiocolite, colici biliare, în hepatita cronică, intrând în compoziţia ceaiului hepatic. Sucul obţinut prin ruperea tulpinii proaspete de rostopască se foloseşte în tratamentul negilor.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

CONCEPŢIE ŞI CONTRACEPŢIE

– Cititoarea noastră Victoria, din Constanţa, foloseşte curent pilula contraceptivă. S-a hotărât însă să aibă un copil. Întrebarea pe care ne-o adresează este dacă ar trebui să întrerupă cu mult timp înainte consumul de pilule contraceptive.

– Există unele păreri medicale conform cărora consumul de contraceptive ar trebui întrerupt cu cel puţin două sau trei luni înainte de concepţie. Deşi aşa ceva nu s-a dovedit însă de folos, în nici un caz nu afectează organismul în mod negativ. Majoritatea medicilor nu consideră acesta un fapt semnificativ în evoluţia unei sarcini, totuşi unele cupluri, în dorinţa de a se asigura că nu există schimbări metabolice detectabile de la normal, preferă să aştepte câteva luni fără pilule contraceptive, înainte de a concepe. Americanii recomandă ca înainte cu o lună de a concepe să se întrerupă consumul de contraceptive orale.

Din punct de vedere al importanţei există însă alte precauţii, cum ar fi evitarea fumatului, consumului de droguri şi de alcool. Acestea, de departe, ar putea afecta o sarcină în mai mare măsură decât ar afecta-o contraceptivele orale. Pe lângă o dietă care să conţină toate principiile nutritive,

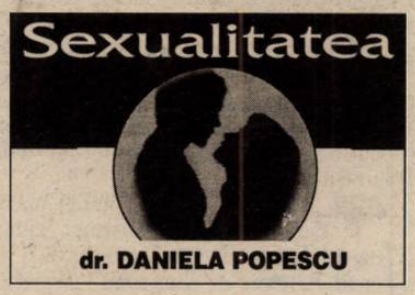

dr. DANIELA POPESCU

se recomandă o doză zilnică de 0,4 mg acid folic care să asigure profilaxia defectelor de tub neural care debutează înainte de concepţie.

– O a doua întrebare ne soseşte din Bucureşti, de la Ana Viorica. Ea a început să folosească pilula contraceptivă, dar după primele şapte pilule a început să sângereze uşor. Ce trebuie să facă?

– Sângerările în pete (denumite spoting) reprezintă un efect secundar al unor contraceptive. Dacă sângerările sunt prezente în prima lună, acest lucru poate fi considerat normal – fiind practic intervalul în care organismul se adaptează cu pilula. Deci sfatul meu este să rămâi în continuare consumatoare a acestor pilule. Dacă sângerările durează mult, ar fi indicat să schimbi contraceptivul cu altul – cum ar fi *Restovar* care conţine puţin mai mult etinilestradiol şi deci stabilizează mucoasa uterină care sângerează. Îţi recomand să-l consulţi pe Dr. Secară de la Cabinetul de Planificare Familială al Spitalului Cantacuzino – telefon: 210.71.00 – la Cabinetul de Contracepţie.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Tutunul, monedă de schimb!

Cea mai importantă unitate monetară din lume, dolarul, nu a fost creată decât în 1875. Coloniştii englezi nu aveau o monedă proprie, folosind în acest sens monede spaniole, scoici şi, în mod preferenţial, frunze de tutun.

Pasiune şi fotografie

Pasionată de munca ei de fotograf, Jane Evelyn Atwood a obţinut în 1989 permisiunea de a intra într-o puşcărie de femei pentru a lua imagini inedite. Au urmat zece ani de muncă susţinută, autorizaţia folosindu-i atât în Europa, cât şi-n SUA. Pe lângă imaginile de suprafaţă, artista a căutat să surprindă aspectele umane ale detenţiei, privite din unghiul unei experienţe autentice de viaţă...

Istorie scoţiană

Scoţia era lipsită de un muzeu demn de istoria sa. Această lacună a fost înlăturată în noiembrie anul trecut prin deschiderea noului muzeu din Edinbourg. Oferind o excepţională privire asupra oraşului, castelul, care găzduieşte comori de artă şi istorie naţională nedezvăluite până acum marelui public,

conţine peste zece mii de exponate, reconstituind trecutul Scoţiei încă din preistorie.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE

Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

BANII NOŞTRI cei de toate zilele

Citind sau vizionând filme despre epoci trecute, încercăm să ne familiarizăm cu termeni ca: sesterţi, denari, ludovici. Cât valora însă fiecare dintre aceste monede, cum şi când au apărut ele? La început oamenii foloseau schimbul în natură. Ulterior au utilizat numai anumite obiecte cu o valoare constantă, ceea ce corespundea întrucâtva cu noţiunea de „monedă" din zilele noastre. Acestea puteau fi diverse: arme, inele, grăunţe, boabe de cacao, animale. O dată cu dezvoltarea comerţului, s-au impus lingourile şi ulterior monedele.

IRINA STOICA

Primele monede au apărut în Asia Mică, în oraşele greceşti şi străvechea Lidia, în secolul VII î.Ch. Cele lidiene, bătute în timpul regelui Gyges (687-652 î.Ch.), au fost numite pactole, de la fluviul Pactolus, bogat în depozite aurifere, fiind realizate dintr-un aliaj de argint şi de aur. Acestea aveau o formă bombată pe care erau imprimate figuri indicându-le greutatea şi valoarea.

Transformate în decursul epocilor, aceste unităţi de schimb, au primit numele de monede abia în epoca romană, în jurul secolului I î.Ch., de la templul zeiţei Juno Moneta pe lângă care funcţiona un atelier în acest scop.

Din antichitate şi până în secolul XVI-lea, monedele erau realizate manual prin bătaia cu ciocanul a metalului ţinut între două matriţe. Spre mijlocul secolului al XVI-lea, Max Schwab a inventat o presă specială, manevrată de un balansier, la care lucrau între opt şi cincisprezece persoane. Etapă cu etapă, s-a ajuns la maşinile sofisticate de astăzi, pornindu-se de la presa mult perfecţionată în secolul trecut. Pe monedele de metal au apărut rând pe rând diferite motive: portrete de suverani sau divinităţi, plante, animale sau simboluri, cum ar fi Marianne, reprezentativă pentru Franţa.

Până la mijlocul secolului al VI-lea, monedele erau imprimate

pe o singură parte şi multă vreme au fost cântărite pentru a li se proba autenticitatea. Cu toate acestea, falsificatori au existat dintotdeauna, în ciuda pedepselor aspre care-i aşteptau. „Monedele" hârtie – bancnotele – s-au născut în China, la începutul secolului al XI-lea, primele experimente europene de acest tip făcându-se în Franţa anului 1789.

Imprimarea acestora, ca şi a celor de metal, este acum o muncă laborioasă încredinţată unor colective de reputaţi specialişti.

Multe dintre monedele cunoscute astăzi au o vechime de câteva secole. Primul franc a apărut în 1360, în timpul Războiului de 100 de ani, sărbătorind în acest fel eliberarea lui Ioan cel Bun care fusese capturat de englezi la Poitiers, prima liră engleză a fost bătută în 1489, sistemul decimal adoptându-se abia în 1971. Dolarul a fost creat în 1775, iar marka abia în 1871 sub Wilhelm I, regele Prusiei. Leul nostru, a cărui denumire vine de la Löwentalerul de argint din Ţările de Jos care aveau imprimată pe revers imaginea „regelui animalelor", a devenit monedă naţională din 1867.

Condiţiile economice şi politice au condus la ideea unei monede europene unice şi Tratatul de la Maastricht a instituit criteriile de punere în circulaţie a monedei mileniului viitor – euro – întreaga acţiune demarând din acest an şi înlocuind mai vechiul ECU.

Evoluţia monedelor a însemnat şi evoluţia colecţiilor de acest gen. Printre colecţionari s-au numărat persoane ilustre ca Petrarca, Ludovic al XIV-lea, Sacha Guitry, Paul Getty. Bibliotecile şi muzeele lumii conţin importante colecţii al căror preţ este deosebit de ridicat în funcţie de raritatea pieselor. Cu toate acestea, în zilele noastre se merge din ce în ce mai mult spre o monedă imaterială, plăţile fiind făcute cu ajutorul cărţilor de credit şi operate prin calculator.

KERWIN al doilea medic în spaţiu

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Joseph P. Kerwin, doctor în medicină, contra-amiral în rezervă şi fost astronaut al NASA începând din 1963, s-a născut la 19 februarie 1932 în localitatea Oak Park (Illinois), unde a absolvit liceul.

▼Licenţiat în filozofie (1953) la colegiul Holy Cross din Worcester (Massachussets) şi apoi doctor în medicină al North Western University (1957), Kerwin a practicat medicina ca intern la Spitalul General al Districtului Columbia din Washington.

▼El a optat pentru marina militară şi, după ce a urmat Şcoala de medicină aeronautică a marinei de la Pensacola (Florida), a intrat în Corpul medicilor militari ai US Navy în iulie 1958.

▼În perioada 1958-1960 Kerwin a practicat medicina la Baza aeriană a marinei de la Cherry Point (Carolina de Nord) şi apoi, până în 1962, a urmat cursurile Şcolii de piloţi de la Beevile (Texas), obţinând brevetul de pilot al aviaţiei ambarcate.

▼El a servit în mai multe unităţi şi baze ale aviaţiei marinei, ajungând până la gradul de Căpitan de navă şi totalizând 2900 ore de zbor când l-a selecţionat NASA. A fost o singură dată în Cosmos, în calitate de pilot şi cercetător ştiinţific la bordul SKYLAB-1, însărcinat cu conducerea şi executarea experimentelor de biologie şi medicină spaţială.

▼Kerwin a muncit mult şi cu folos în această expediţie: el a fost implicat în cercetarea efectelor zborului cosmic relativ îndelungat asupra: stării mineralogice a sistemului loco-motor, funcţiunilor endocrine şi activităţilor metabolice în condiţii de imponderabilitate, sistemului cardio-vascular şi al schimburilor la nivel cromozomial cu referinţă la nivelul leucocitelor din sângele periferic, comportamentului astronauţilor în timpul somnului în imponderabilitate, capacităţilor locomotorii etc.

▼În cadrul acestor teste, dr. Kerwin a efectuat evaluări şi asupra adaptării endocrine a astronauţilor la microgravitaţie, le-a luat pulsul, precum şi probe de sânge, de urină etc. urmărindu-le totodată şi comportamentul la efort dirijat ori aleatoriu.

Remember

▼În afară de cercetările de medicină cosmică, Kerwin a răspuns şi de testele de biologie spaţială, efectuate folosind mostre şi animale de experienţă aduse de pe Terra, inclusiv felul cum reuşesc păianjenii să-şi mai facă „casele" în imponderabilitate!

▼Drept „mulţumire" pentru activitatea sa excelentă pe orbită, atunci când capsula APOLLO care-i aducea pe Pământ pe primii foşti membri ai Laboratorului SKYLAB a amerizat în Oceanul Pacific la circa 10 km de portavionul Ticonderoga, dr. Kerwin a suferit foarte mult de... „rău de mare"!...

▼Kerwin este căsătorit cu Shirley Ann, împreună cu care are... trei fete!

(Va urma)

TEŞTOASA... aligator?!

Bizarerii ale naturii

Poate un aligator să nu fie... un aligator? Oricât de nepotrivită ar putea să pară întrebarea, răspunsul este: poate! Există, într-adevăr, o specie de teştoase cu o serie de trăsături comune cu familia „aligatorilor", printre care fălcile foarte puternice şi obiceiul (tipic!) de a sta la pândă în apă, aşteptând peştii care, din neatenţie, se aventurează în preajma lor. Teştoasa-aligator trăieşte în sudul Statelor Unite, pe valea fluviului Mississipi şi ajunge până la 100 kg şi o lungime de 75 cm. În 1948 a fost capturat chiar un exemplar de 227 kg, numit imediat „monstrul de la Bresco" şi care astăzi poate fi admirat la muzeu. În Luisiana (SUA), această bizarerie a naturii se mănâncă... *(M. Dorobanţu)*

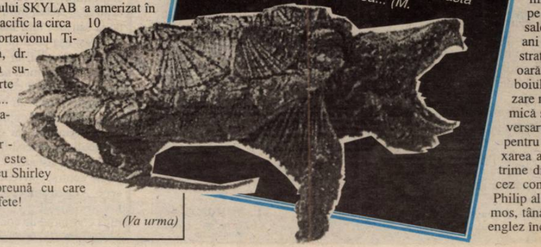

Tradiţii şi superstiţii de Paşti

Dintre numeroasele tradiţii de Paşti este şi aceea a *ouălor roşii*. La popoarele antice (perşi, egipteni, greci, gali şi la primele popoare ale Italiei) oul reprezenta Universul. Zeul Koref al egiptenilor, ceea ce în limba lor însemna *bun* şi *binefăcător*, era reprezentat printr-un om purtând pe cap o pasăre răpitoare căreia îi ieşea un ou din cioc. Oul fiind simbolul fecundităţii. Perşii considerau că la începutul lumii nu era decât noapte şi haos până când a apărut un ou. Acesta fecundat de noapte a dat naştere *Soarelui, Lunii* şi *Pământului*.

La români, în ultimele zile de Paresimi, care preced sărbătoarea Paştilor, nu există casă în care să nu fie ouă înroşite, împestriţate, încondeiate...

Una din cele mai frumoase legende povesteşte că Maica Domnului, vrând să-i îndulcească pe asupritorii lui Christos crucificat, a venit la ei cu un coş cu ouă, rugându-i să nu-l mai chinuie. Aceştia însă nu s-au îndulcecat şi l-au chinuit mai rău. Maica Domnului lăsând coşul cu ouă la picioarele lui Isus crucificat, a început a plânge amarnic. Sângele ce se scurgea din mâinile şi picioarele pironite ale lui Christos, a înroşit ouăle ca şi cum ar fi fost vopsite. Christos văzând aceasta le spuse celor de faţă: „De acum înainte să faceţi şi voi *ouă roşii* pentru a vă aminti de răstignirea mea!"

După învierea Domnului, se zice că Maica Domnului a fost prima care a început să împartă ouă roşii şi pască celor pe care-i întâlnea pe drum anunţându-le vestea cea mare: „Christos a înviat!"

Cât despre obiceiul de a se *veghea* în noaptea de Înviere se povesteşte că după ce Nicodim şi Iosif din Arimatea l-au coborât pe Iisus de pe cruce şi l-au înmormântat, mai marii iudeilor au pus ostaşi să-i păzească mormântul pentru a nu fi furat de învăţăceii Lui.

De aici ar fi rămas datina ca în noaptea de Înviere să fie păzit *aerul* sau *epitaful*, adică icoana care reprezintă înmormântarea Domnului, care se scoate în Vinerea mare din altar şi se pune în mijlocul bisericii pe un postament, unde stă până la Înviere. Şi focurile ce se aprind în jurul bisericii sâmbătă noaptea, arzând toată noaptea de Înviere, îşi au originea tot în nişte practici păgâne. Vechii celţi aduceau primăvara jertfe zeului Grannus – identificat cu Apollo de la romani – pentru obţinerea de recolte bogate.

La noi în Bucovina este datina ca în ziua de Paşti să se facă un foc din ogrinji, ciucleji, beldii, strujeni şi uscături, care este întreţinut până la Înviere.

Şi în Belgia, nordul Franţei, şi unele părţi din Germania se obişnuieşte să se aprindă focuri în Postul mare.

La vest de Munţii Jura, în Franche-Comté, prima duminică din Postul mare este aceea a „Tăciunilor" (Brandons) datorită focurilor ce se aprind sâmbătă şi duminică. După ce bat clopotele pentru rugăciunea Angelus, se adună tot satul strigând: „La foc, la foc!". Tinerii joacă în jurul focului şi sar peste tăciunii aprinşi. Cine reuşeşte să sară fără a-şi pârli hainele, se crede că se va căsători în cursul anului.

O altă perpetuare a unui cult păgân, cel al lui Adonis, este datina practicată mai ales în Sicilia, dar şi pe la noi prin România, ca femeile să semene boaba de linte, mazăre; grâu şi alte seminţe mărunte în vase. După ce plantele cresc, tulpinile sunt legate cu panglică roşie şi sunt duse pe morminte în Vinerea mare, cu chipul lui Christos – aşa cum erau puse pe vremuri, grădinile lui Adonis pe mormântul zeului defunct.

ALEXANDRA BEATRICE KISELEFF

Şi totuşi HITLER A AVUT COPII?

GELI RAUBAL

Cum este cunoscut, Hitler a manifestat încă din tinereţe o fobie puternică, izvorâtă dintr-un bizar misoginism, faţă de femeia feminină. Despre prietena - şi în cele din urmă soţia sa - Eva Braun cei mai mulţi dintre exegeţii vieţii sale sunt încredinţaţi că nu i-a putut dărui copii. În fine, recent a apărut, într-o revistă americană, articolul lui Roger Clark-Heinstein, un investigator particular din statul Utah care, în urma cercetării unor scrisori şi documente secrete, descoperite în arhivele celui de-al treilea Reich aflate la Londra şi Moscova, a emis ipoteza că din dragostea incestuoasă pe care a avut-o faţă de nepoata sa vitregă, Geli Raubal, lui Hitler i s-ar fi născut un fiu, mort la puţine luni după aceea. Acesta ar fi fost de altfel, susţine americanul, şi motivul pentru care Geli Raubal s-a sinucis, în 1931, fapt care i-a provocat lui Hitler un şoc aşa de puternic încât şi-a schimbat radical modul de viaţă - atunci, se pare, a jurat să nu se mai hrănească niciodată cu carne sau alte produse animale! Opinia lui Clark a fost întâmpinată cu o serie de critici vehemente din partea istoricilor. Ei susţin că Geli nutrea faţă de Hitler o dragoste mai degrabă filială şi că era, în schimb, vesnic îndrăgostită de oamenii din anturajul lui. Se vorbeşte chiar de o relaţie durabilă cu soferul personal al viitorului cancelar, ceea ce ar exclude, spun ei, vreo legătură amoroasă cu unchiul său. Concluzionând, să admitem că, în ciuda tuturor speculaţiilor şi a nucleilor falşi „fii" ai lui Hitler, nu ştim şi nu vom şti cu siguranţă niciodată dacă omul în jurul căruia s-a axat soarta omenirii în acest secol a lăsat sau nu urmaşi... *(G.T.)*

Cine a fost PRINŢUL NEGRU?

PAUL IOAN

Monotonia interminabilelor războaie medievale a fost, arareori, spulberată de ieşirea la rampă a câte unui geniu militar, în jurul căruia s-a ţesut imediat legenda imortalizării lui. O astfel de personalitate este primul fiu al lui Eduard al III-lea, regele Angliei, şi anume cel ce avea să rămână în istorie cu porecla de Prinţul Negru.

Născut în 1330, Eduard-fiul devine prinţ al Ţării Galilor la 13 ani. Din acel moment, el n-a mai purtat în public decât o bizară armură în întregime neagră, iar în vârful coifului trei pene albe. Părea să fie o notă gratuită de extravaganţă a unui adolescent rebel, dornic să impresioneze curtezanele şi să atragă atenţia inamicului asupra sa, pentru un duel direct pe viaţă şi pe moarte. Dar după ce tatăl său, prin prerogativele sale de tronul Franţei, porneşte Războiul de o sută de ani (1337-1453), Prinţul Negru se dovedeşte a fi un strateg novator a ceea ce poate fi numit - pentru prima oară în istorie - război de destabilizare militară, economică şi politică a adversarului. Pregătind pentru tatăl său anexarea a aproape o pătrime din regatul francez condus atunci de Philip al IV-lea cel Frumos, tânărul comandant englez începe să execute raiduri devastatoare cu o cavalerie puţin numeroasă, în vestul şi sudul Franţei. Sunt nimicite dar neocupate oraşe izolate de puterea centrală, sunt cooptaţi în propria armată toţi nemulţumiţii regimului autohton şi - fapt ce denotă şi o gândire economică de mare abilitate - bate monede englezeşti mult mai valoroase decât cele franţuzeşti, numite după stilul lui de luptă „leoparzi" , pe care le pune în circulaţie în teritoriile „defrişate". Pentru mijlocul secolului al XIV-lea, această strategie originală şi de mare eficienţă era una de pionierat. Prin inteligenţa şi vitalitatea sa, puse în serviciul ambiţiilor tatălui său (el nedevenind niciodată rege), Prinţul Negru a umilit, practic, dinastia de Valois, iar Franţei i-au trebuit aproape o sută de ani pentru a-şi reveni economic şi politic - reviriment datorat în bună măsură Ioanei d'Arc. Apogeul isprăvilor militare ale acestui personaj legendar a fost fulminanta victorie de la Poitiers (19 septembrie 1356), când l-a luat prizonier pe însuşi regele Franţei de atunci, Ioan cel Bun... pentru care simţul practic tipic englezesc l-a determinat pe învingător să-l cruţe, cu preţul unei răscumpărări egale cu venitul tronului pe un an întreg!

Prinţul Negru a fost puternic motivat psihologic de tatăl său când, la numai optsprezece ani, l-a primit în rândul proaspătului ordin al nobilimii superioare inventat de Eduard al III-lea, şi anume bizarul Ordin al Jartierei (1348). Cei 24 de membri ai acestuia purtau o anexă specială care le susţinea ciorapul făcut din ţesătură metalică.

Minunile lumii vii
Se clatină teoria lui Darwin?

ALEXANDRA DINCĂ

Teoria lui Darwin despre selecţia naturală este acceptată de biologi ca explicaţie pentru modul în care speciile se schimbă şi se adaptează. Totuşi, a fost serios pusă la îndoială ideea că schimbări minore au condus la diferenţieri structurale majore între specii, precum existenţa sau lipsa coloanei vertebrale.

În prezent, un paleontolog din S.U.A. avansează o nouă teorie: Jeffrey Schwartz de la Universitatea din Pitisburgh consideră că noile specii apar pe neaşteptate datorită unor mutaţii ale genelor care controlează dezvoltarea embrionilor. Dacă asemenea mutaţii apar la mulţi indivizi, care apoi se înmulţesc, poate apărea o nouă specie.

De exemplu, spune profesorul Schwartz, coloana vertebrală a apărut mai întâi la animite larve ce trăiau în mediul marin. Creşterea coloanei vertebrale la aceste larve era determinată de existenţa unei gene numite *Manx*, ce face parte dintr-un grup de gene numit „HOMEOBOX", care reglează dezvoltarea embrionară. Când gena MANX este dezactivată, larvele respective nu mai au coloană vertebrală. Schwartz crede că o mică schimbare a genei care reglează MANX a dus la apariţia unui subgrup de organisme marine care prezentau coloana vertebrală, şi astfel la apariţia tuturor vertebratelor.

Cercetătorul american pretinde că teoria sa poate răspunde uneia dintre cele mai controversate întrebări din biologia evoluţionistă: cum apar diferenţele majore dintre specii?

În „Despre originea speciilor", Darwin susţine că noile specii au rezultat în urma unor mici variaţii întâmplătoare ale organismelor, variaţii selectate totuşi de mediul în care organismele respective s-au dezvoltat. Totuşi, există prea puţine descoperiri care să dovedească existenţa formelor de tranziţie presupuse de acest mecanism „gradualist", precum cele de la nevertebrate la vertebrate.

Andrew Lumsden, biolog la Guy's Hospital, în Londra, numeşte teoria lui Schwartz „germenele unei idei bune". El mai spune: „În laborator putem crea, prin simpla manipulare a genelor care veghează embrionii, mutanţi viabili care să prezinte schimbări extraordinare". În plus, asemenea mutaţii nu numai că apar natural, dar se şi propagă astfel încât par a putea conduce la apariţia de noi specii. Anul trecut, cercetătorii de la Jackson Laboratory din Bar Harbour Maine au raportat apariţia bruscă, în colonia lor din laborator, a unor şoareci cu un deget în plus la picioare.

O genă din acelaşi grup „homeobox", numită HOXH, suferise o mutaţie spontană. Gena mutantă era reuşită şi astfel un individ putea prezenta respectiva mutaţie numai atunci când o moştenea de la ambii părinţi. Aşadar, gena s-a răspândit neobservată printre şoarecii din colonie până când s-au născut câteva exemplare care au moştenit două copii ale ei.

(după *New Scientist*, 13 februarie 1999)

Ploile acide atacă şi solul

Conform unui studiu conduse de cercetătorii a trei universităţi americane, ploile acide din ultimii aproximativ 40 de ani au afectat atât pădurile, cât şi solul, afectându-l în proporţie de 38%. Ploile acide, datorate în principal dioxidului de sulf şi monoxidului de azot din termocentrale şi gazele de eşapament, dizolvă substanţele nutritive din solul pădurilor împiedicând regenerarea arborilor. Se pare că reglementările privind emisiile de noxe şi standardele stricte de puritate a aerului au dus la o reducere în ultima decadă a concentraţiei de sulf din sol, ceea ce îi face pe specialiştii în cercetarea solului să se declare optimişti în următorii ani.

O sută de milioane de sori

Un grup de astronomi de la Jet Propulsion Laboratory care studiau cerul în căutarea de asteroizi ce ar putea ameninţa Terra au descoperit la data de 18 februarie o supernovă care a avut loc la 650 de milioane de ani-lumină distanţa. Steaua, numită 1999 am, făcea parte din clasa piticelor albe fiind necunoscută până în momentul descoperirii accidentale a supernovei. „Energia degajată de explozie echivalează cu energia a o sută de milioane de Sori", declarau cercetătorii care urmăresc fenomenul.

Centralele nucleare în declin?

Un studiu efectuat de institutul Worldwatch atestă faptul ca evoluţia centralelor nucleare a atins apogeul şi va începe un declin susţinut în anul 2002 spre eventuala sa dispariţie. Lăsând la o parte campaniile duse de apărătorii mediului înconjurător şi de adepţii energiei neconvenţionale, această sursă de energie pur şi simplu nu face faţă pe piaţa de energie mondială, controlată de preţul scăzut al energiei produse de noile termocentrale pe gaz, la care se adăugă protestele populaţiei care nu agreează construirea de noi centrale nucleare.

ANA-VERONICA MIRCEA

Oyoja Onuk

Premiul I la concursul de proză - „Picnic la marginea Galaxiei" – 1998

„...singura modalitate de a răsuci un obiect, în aşa fel încât partea sa dreaptă să devină partea sa stângă şi invers, este aceea de a-l trece printr-o dimensiune superioară a spaţiului."
I.P. Culianu – Călătoria în lumea de dincolo

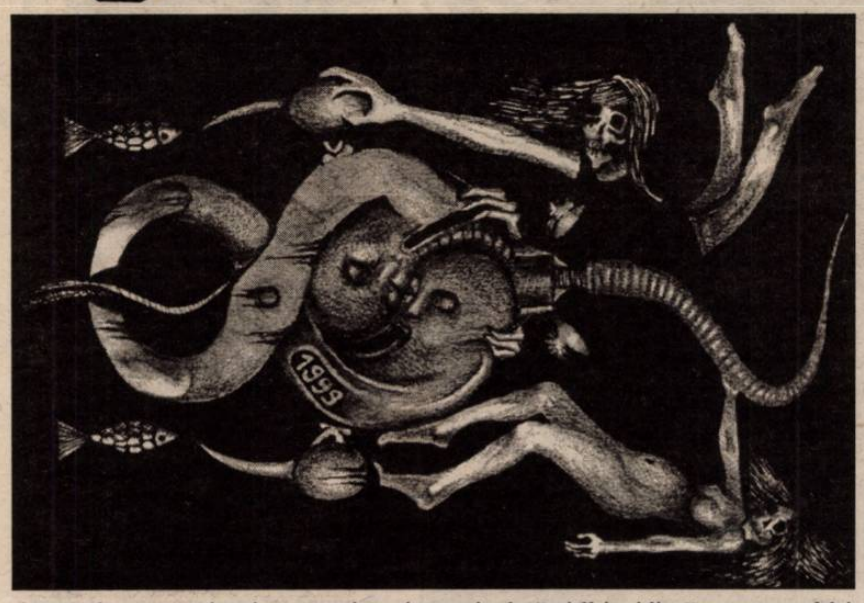

Despre Sheagad Hurm se vorbeşte mereu, pretutindeni – dar nu i se pronunţă numele. Oamenii o numesc Vrăjitoarea Roşie – dacă o urăsc mai mult decât se tem de ea, sau Stăpâna Timpului – dacă teama le e mai puternică decât ura.

Doar cei ca Oyoja Onuk nu o numesc nicidecum. Pentru că statuile nu pot vorbi, şi ei – exponatele din valea numită Circul Clipelor, la care gloata se zgâieşte cu fascinaţie bolnăvicioasă – par statui de carne bine conservată între ziduri invizibile şi impenetrabile, cadavre rigidizate, cu jalea uitată în ochii larg deschişi şi imobili. Totuşi, minţile lor trăiesc în propriile lor trupuri încastrate în stropi de timp îngheţaţi – de pildă, al lui Oyoja e captiv în fracţiunea de secundă în care tăişul ghilotinei i-a atins ceafa. Sheagat a oprit cu măiestrie timpul – numai timpul lui – exact înainte ca lama să-i despice pielea, când Oyoja tocmai începea să simtă răceala oţelului aducător de moarte. Trebuia să fie ultima senzaţie din viaţa lui – şi singura conştientizată în acel moment. Dar el e condamnat la atemporalitate. El e prizonierul etern al unei infinitezimale fărâmături a vremii şi are (aproape că a început să guste ironia!) la dispoziţie tot timpul din lume pentru a-şi simţi pieptul sfâşiat de gheara groazei, şi balele prelinse pe bărbie, şi udul cald ajungându-i la genunchi, şi necurăţeniile năboind prin sfincterul scăpat de sub control, şi demenţa bulbucându-i ochii şi căscându-i gura pentru a slobozi, zadarnic şi iraţional, un urlet amputat... Căci atingerea nemiloasă a Sheagad-ei nu i-a rupt de firul vremii şi conştientul, dar l-a condamnat să primească aceleaşi şi aceleaşi senzaţii, fiindcă, dintre toate simţurile lui Oyoja, doar văzul şi auzul nu sunt captive în timpul lui împietrit.

Atingerea nemiloasă a Sheagad-ei... Atingerea femeii cu păr acaju, buze de carmin şi straie sângerii... Atingerea femeii ai cărei irişi sunt două inele de culoarea coralului, două inele fine, parcă străvezii, în jurul pupilelor enorme, adânci ca două hăuri sfredelite înspre păcat... Atingerea femeii a cărei fascinantă stranietate nu se lasă descrisă de vorbe sau de gânduri omeneşti... Atingerea pe care (o altă ironie, deloc gustată) Oyoja nu o poate simţi...

Atingerea nemiloasă a Sheagad-ei se petrece, cumva, în afara timpului cunoscut şi perceput. Sheagad nu înlemneşte ceea ce atinge în clipa vie, în clipa în care muritorii neputincioşi o numesc prezent şi care le alunecă printre degete ca vântul prins în pumni. Oyoja bănuieşte că Sheagad cutreieră nestânjenită prin viitorul condamnatului, alege un crâmpei minuscul din timpul lui şi îl aşteaptă acolo, aşteaptă acolo, aşteaptă ca viaţa lui să curgă – exact până atunci. Atunci, cei din jurul nefericitului o întrezăresc pe Sheagad într-o străfulgerare şi îl văd înţepenind pe el, cel rămas, în clipa tocmai abandonată de ea, ca prizonier nemuritor şi neputincios al timpului încremenit...

Acum, Oyoja ştie că asta s-a întâmplat şi când era captiv în gura ghilotinei şi s-a pomenit plutind, cu ea cu tot, deasupra ovaţiilor gloatei îmbulzite să-i savureze execuţia. Dar atunci s-a crezut deja mort, deja spirit desprins din nevolnicia celor omeneşti... Dar nu-şi vedea, aşa cum s-ar fi cuvenit, trupul descăpăţânat zăcând pe eşafod... Şi zbura aşa cum spiritele nu o fac, cu unealta morţii animată de grumaz...

Aşa că şi-a amintit sentinţa pronunţată de Marele Jude mai tare şi mai răspicat decât l-ar fi crezut în stare pe acel moşneag pipernicit şi spelb:

- Răz-vră-ti-tul Oyoja Onuk se con-dam-nă la moar-te prin de-ca-pi-ta-re sau la a-tem-po-ra-li-ta-te. Sentin-ţa se va a-le-ge în clipa e-xe-cu-ţi-ei şi se va e-xe-cu-ta când Timpul va fi propice...

...Şi-a amintit şi că, din stânga Judelui, Sheagad îi zâmbise îngereşte, şi că el, prostul, se cutremurase din rănunchi...

...Şi s-a cutremurat văzându-se deja deasupra Circului Clipelor, realizând că deja cobora spre unul din spaţiile încă fără timp – un spaţiu de care îşi amintea, între un cuplu închis în clipa orgasmului şi un diriguitor de rangul al treilea, învinuit de corupţie, prins în momentul când, hulpav, se îneca cu o îmbucătură prea gustoasă...

Stă între ei de cinci luni. O voce caldă – el crede că e a Sheagad-ei -, care, în zori şi în amurg, anunţă ora şi data înainte de a le spune bun venit sau bun rămas vizitatorilor, îl ajută să măsoare timpul viu. E tot un chin izvorât, fără îndoială, tot din cruzimea sofisticată a vrăjitoarei. Vrăjitoare care i-a coborât, acum o lună, în spaţiul de vizavi, tocmai pe conjuraţii pe care el a refuzat să îi trădeze. Sunt doisprezece puşti înflăcăraţi – în flăcările rugului lor comun. Exact în clipa în care începeau să ardă...

Oyoja îi poate vedea, Oyoja ştie că îl pot vedea şi ei. Ar vrea şi să le poată citi gândurile, să afle dacă li s-a spus că nu el i-a vândut – dar ar fi mult mai mulţumit dacă şi-ar potoli curiozitatea morbidă, comparând chinul lui cu chinurile lor. Ar vrea să ştie dacă idioţii care n-au înţeles din eşecul lui că e mai bine să-şi piardă urma, renunţând la lupta pentru o cauză pierdută, sunt, aşa cum bănuieşte, torturaţi de suferinţe mai cumplite ca a lui. Ar vrea să ştie dacă ei îl invidiază, aşa cum el îşi invidiază vecinul ghiftuit, care o fi simţind că se sufocă, dar are gura plină de savoarea – şi nările înecate în aroma delicioasei ce e pe cale să-l ucidă...

Da, e păcat că nu cunoaşte gândurile celor doispre-zece amărâţi – şi ar fi păcat dacă ei le-ar cunoaşte pe-ale lui... Fiindcă Oyoja n-a fost niciodată unul de-al lor, n-a fost niciodată un biet fanatic naiv, n-a crezut niciodată că şi-ar fi putut smulge de sub puterea Seniorilor lumea şi vremea... Căci Seniorii sunt suveranii întregului continuum multidimensional şi ai fiecărei dimensiuni în parte, sunt atotputernicii care jonglează fără efort cu acea iluzie numită timp... Şi Oyoja ştie, a ştiut mereu, că Seniorii vin, văd, şi stăpânesc, şi nu pot fi goniţi!

Dar Ei sunt Cei-de-nevăzut, sunt undeva, în dimensiuni insesizabile, inimaginabile, inaccesibile unui biet creier tridimensional! În lumea lui Oyoja, în numele lor guvernează Temporarul, un om ales de ghilda judecătorilor, sfătuit de Marele Jude şi slujit cu credinţă de Sheagad Hurm – vrăjitoarea care e, acum, imaginea în oglindă a celei ce a fost înainte ca Seniorii s-o răsucească în sfera tridimensionalului în care s-a născut, dăruindu-i puterea de a hălădui prin labirintul timpului semenilor săi... Sheagad, vrăjitoarea care nu iubeşte pe nimeni, dar căreia Seniorii i-au poruncit să îl primească, supusă, în culcuşul ei, pe Temporar...

Oyoja a visat să scape de judecători, să facă alţii din acoliţii săi, să fie noul Temporar – să aibă în slujba lui, deopotrivă, puterile şi trupul vrăjitoarei Sheagad... Pe urmă ar fi scăpat uşor de acoliţii cu minţi cutreierate de utopii, s-ar fi înconjurat de oameni realişti – şi Seniorii nu l-ar fi mazilit, fiindcă credea în ei, şi el ar fi iubit-o, nestingherit, pe Sheagad...

Dar s-a crezut născut ca să conspire – şi n-a fost aşa. S-a crezut mai viclean ca diriguitorii – şi ei l-au prins, ca pe ţânc, când nici nu se aştepta. L-au prins şi, în felul lor, au fost mărinimoşi. I-au oferit o şansă: să îşi trădeze complicii – şi să fie răsplătit.

El a refuzat. Nu fiindcă ar fi crezut că ceilalţi mai aveau sorţi de izbândă. A sperat doar că bieţii puşti urmau să facă ochi, să înţeleagă că se luptau cu zeii, să înţeleagă că triumful lor era cea mai deşartă utopie... Desigur, nu-i păsa de pielea lor, dar n-avea rost să îi jertfească inutil. Fiindcă Marele Jude răsplăteşte ceea ce el numeşte cooperare dăruindu-i trădătorului încremenirea în orgasm, alături de orice femeie şi-ar alege. Orice femeie – în afară de vrăjitoarea Sheagad!

Nu sunt un fan al prozei s.f. dar asta nu înseamnă că nu-i admir pe cei care scriu acest gen de literatură şi nu-i respect pe cititori. Dovadă că vreau să pomenesc acum ceva despre efortul impresionant al unui colectiv care editează sub aceste vremuri grele o revistă de ştiinţă prospectivă şi ştiinţă a ficţiunii numită STRING. Ultimele numere, 10 şi 11 ale acestei reviste au fost dedicate Oraşului şi Timpului. Din acest ultim număr al revistei STRING reproducem, prin amabilitate, povestirile din această pagină. (G.C.)

Experimentul

Timişoara, decembrie 20...

ROBERT DAVID

Într-o încăpere uriaşă, cu pereţi impunători din marmură albă, pe laturile căreia se înlănţuie mesele de scris, fiecare având în faţă un scaun înalt, din lemn masiv, aşteptându-şi ocupantul, se găseşte turnul de supravegherе, susţinut de o coloană solidă. De aici se realizează cronometrarea.

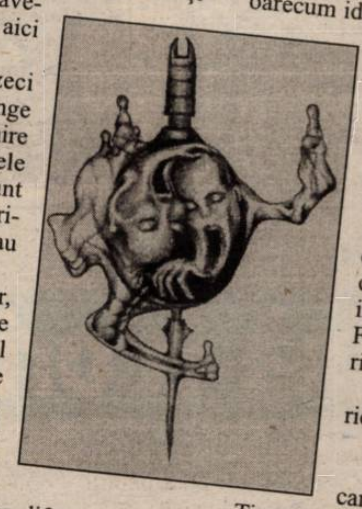

Conform înţelegerii, cei şaptezeci sosesc în momentul în care Soarele atinge creştetul catedralei. Intră, îşi iau în primire locurile, se înarmează cu instrumentele pentru scris şi aşteaptă semnalul. Sunt numai scriitori. Au fost selectaţi cu mare rigurozitate în urma unui test la care au participat aproape toţi locuitorii ţinutului.

S-a intenţionat iniţial reunirea pictorilor, scriitorilor şi sculptorilor într-o societate izolată de restul comunităţii. Experimentul s-a dorit total. Totuşi, deosebirile dintre creatorii de forme şi cei de imagini au dus la separarea artiştilor în funcţie de domeniul fiecăruia. Scriitorii sunt repartizaţi în sala de marmură, iar timpul lor este altul decât cel al pictorilor, care, la rândul lor, au un timp diferit de cel al sculptorilor.

Experimentul studiază efectul timpului şi spaţiului asupra creaţiei. Se doreşte verificarea afirmaţiei unui înţelept; salvată dintr-un mistuitor incendiu, cartea bătrânului rezistă secolelor şi constituie o sinteză a cunoştinţelor căpătate de sutele de generaţii anterioare. Bătrânul susţine că „Momentul, acelaşi pentru o majoritate, determină gânduri identice."

În această seară se desfăşoară ultimul examen. La ora obişnuită, scriitorii pornesc în acelaşi moment să îşi pună pe hârtie gândurile, încercând, fiecare în parte, să contureze o povestire fantastică. Au vârste apropiate şi pregătiri oarecum identice.

După ce timpul se scurge, participanţii părăsesc sala lăsând comisia să delibereze. Rezultatele nu-i privesc. Tot ceea ce interesează este suma de bani pe care o încasează la sfârşitul experienţei.

Membrii juriului se reunesc imediat după ce scriitorii părăsesc sala. După o triere rapidă, concluzia zilei este asemănătoare celor desprinse în urma precedentelor deliberări. E clar, bătrânul intuise corect, iar verdictul, incredibil!!!, este absolut: ideile seamănă. Formele pe care le căpătaseră în urma aşternerii pe hârtie născuseră imagini asemănătoare.

Copleşit de emoţie, coordonatorul se ridică şi exclamă:

- Da, este adevărat!

- Toţi ceilalţi se privesc cu bucuria celui care a aflat ceea ce puţini sunt în stare să ştie. Timpul, dar nu numai el ci şi locul şi stările de spirit, acţionează asupra oamenilor cu pregătire oarecum asemănătoare în moduri identice. Sunt două variante: sau fiecare persoană este supusă individual aceluiaşi proces sau numai anumiţi indivizi primesc idei, iar ceilalţi devin părtaşi la aceleaşi idei, pe cale empatică. Dar sunt probleme minore. Important este că experimentul reuşeşte, iar oamenii află adevărul...

Adevărul cu privire la evenimentele din iarna aceea ciudată...

Ilustraţii de DANIEL FARCAŞ

EXPLOZIE NEAȘTEPTATĂ

Ca în fiecare zi, autobuzul şcolii Cwn, Rhymni de lângă Bargoed, Gwent, Anglia, aducea copiii la casele lor, de unde îi adunase în dimineaţa respectivă.

Era un autobuz vechi, dar ieşise din revizie numai de două luni aşa că totul părea în ordine.

La un moment dat, copiii au început să audă un zgomot ciudat de undeva de sub podea. Au strigat la şofer să oprească, dar acesta îşi vedea mai departe de drum, convins că este vorba de una din glumele lor. Nu peste mult timp însă, o explozie la cutia de viteze a făcut o gaură uriaşă în podea împrăştiind ulei încins în jur.

Patru copii au avut de suferit arsuri grave, iar micuţa Helen Cassalger, de 13 ani, a fost înghiţită de golul de dedesubt. Dacă şoferul n-ar fi oprit imediat, fetiţa ar fi fost omorâtă. Salvată în acest fel, ea se află într-o stare deosebit de gravă. Are patru fracturi la piciorul stâng, două la cel drept, un braţ rupt şi arsuri pe faţă. Starea ei este stabilă, dar recuperarea va dura cel puţin şase luni având nevoie şi de o operaţie estetică.

Părinţii copiilor au înaintat o serie de plângeri, cerând înlocuirea autobuzului. *(I. Stoica)*

Momentul salvării în viziunea pictorului Rinaldo Geleng.

Edith Bauman, la vârsta de 13 ani.

Seminaristul Karol Wojtyla (fotografie de epocă), actualul Papa Ioan Paul al II-lea.

„PAPA IOAN PAUL AL II-LEA M-A PURTAT ÎN CÂRCĂ!"

Revista italiană „Oggi" a publicat un foarte interesant reportaj în care se relatează cu lux de amănunte, o extraordinară întâmplare petrecută în luna ianuarie a anului 1945, având ca protagonişti o tânără fetiţă de numai 13 ani, Edith Bauman, şi un tânăr seminarist catolic în vârstă de 25 de ani, Karol Wojtyla, (actualul Papa Ioan Paul a II-lea), care a ajutat-o într-o împrejurare deosebită. Redăm mai jos cîteva amănunte cuprinse în respectivul reportaj.

Viaţa lui Edith a decurs firesc până la finele anului 1939, când Polonia a fost invadată de trupele naziste. Familia ei (de origine evreiască), stabilită la Cracovia, a trăit într-un ghetou până în anul 1942, după care a fost internată în lagărul de concentrare de la Hassak. În scurt timp, datorită cumplitelor condiţii de viaţă din lagăr (munci istovitoare de câte 12 ore pe zi, hrană mizerabilă) foarte mulţi dintre cei aflaţi în lagăr au pierit. Printre ei s-au aflat şi părinţii şi fratele ei. Edith a rămas singură şi bolnavă de o formă uşoară de TBC. Martiriul ei a luat sfârşit abia la 28 ianuarie 1945, o dată cu sosirea trupelor sovietice.

A urmat o întâlnire, providenţială pentru ea, petrecută la 30 ianuarie 1945, într-o haltă de cale ferată aflată între oraşele Cestokhova şi Cracovia, în care cei eliberaţi din lagăr erau îmbarcaţi într-un tren. Era ger şi multă zăpadă. În haltă domnea o mare forfotă. În preajma celor scăpaţi de la moarte, lihniţi de foame, ajunşi adevărate schelete umane, se agitau mulţi oameni generoşi care le ofereau ceai cald, mâncare şi îmbrăcăminte căutând să le aline suferinţele şi să le insufle speranţa. De Edith s-a ocupat mai ales un tânăr seminarist catolic, înalt şi blond. Când s-a dat semnalul de îmbarcare în tren, Edith a încercat să se ridice, dar, din cauza slăbiciunii, picioarele nu au ascultat-o şi ea s-a prăbuşit... Atunci tânărul a luat-o în cârcă şi a dus-o până la trenul care se afla destul de departe... După ce a suit-o într-un vagon, încredinţând-o unei familii de evrei, el şi-a luat rămas bun de la ea... Viaţa a mers mai departe!...

În prezent, locuieşte la Haifa (Israel) şi a declarat că nu va uita niciodată acea zi în care tânărul seminarist de odinioară a ajutat-o cu atâta dăruire. Când cardinalul Karol Wojtyla a fost ales Papă şi i s-a publicat fotografia, Edith a recunoscut în înaltul prelat pe tânărul care a ajutat-o în acea iarnă cumplită a anului 1945... *(Gh. R.)*

Cei doi eroi ai întâmplării de odinioară, aşa cum arată în prezent.

■ În tribul lui nu se mai văzuse aşa ceva

UNEORI ELICOPTERUL ESTE O PASĂRE UCIGAŞĂ...

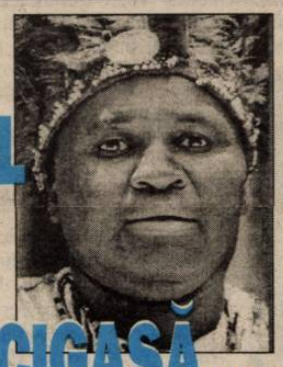

În 27 de ani de meserie, Tim Gleason nu a mai avut de făcut un asemenea reportaj! La aproape 700 de kilometri nord de localitatea zaireză Cacolo, un elicopter care avea probleme la motor a fost obligat să facă o aterizare forţată. John Barr, pilotul elicopterului, a reuşit să pună aparatul pe sol, lângă satul care se afla în zonă, dar până să apuce să oprească motorul, a văzut, evident îngroziţ, cum unul din bătrânii tribului, Chike Apapa, se repede asupra elicopterului cu... o suliţă în mână. Strigătul de luptă şi arta luptătorului de 68 de ani nu i-au ajutat însă prea mult şi elicea care încă se rotea i-a tăiat capul. Apapa a murit pe loc.

Elicopterul a fost imediat înconjurat de ceilalţi membri ai tribului, care... l-au luat ostatic! Nimeni nu a mai fost rănit, pentru că între timp elicea se oprise, dar pentru localnici elicopterul era o... pasăre uriaşă care le ucisese un consătean. Tehnologia modernă era evident prea puţin cunoscută la Cacolo.

Aşa că, ei l-au luat prizonier pe pilot, apoi l-au eliberat şi s-au hotărât să ceară o răscumpărare de 100000 de dolari pentru tot ce se întâmplase de la „marele rege" al companiei aeriene.

Între timp, au continuat să pună în interiorul elicopterului vase cu apă şi boluri cu mâncare. Ca orice pasăre şi elicopterul trebuie să trăiască, nu-i aşa? *(M. Dorobanţu)*

■ Prim ajutor cu ghinion...

I-A SALVAT VIAŢA, DAR EL... O DĂ ÎN JUDECATĂ!

James Granniby avea 36 de ani şi era şofer de camion. Într-o zi a intrat într-un bar din Philadelphia pentru a lua o gustare înainte de a-şi continua cursa. A luat un hamburger dar, probabil din cauza grabei cu care mânca, o bucată i-a rămas în gât. Aşa cum aveau să declare mai târziu martorii, era clar că urma să se sufoce. Nimeni nu a avut nici o reacţie cu excepţia unei chelneriţe, Lily Waltrocks, de 42 de ani, care s-a repezit la el şi i-a aplicat ceea ce se numeşte „tehnica Heimlich". Adică a apăsat puternic în zona mediană a gâtului. Bucata de hamburger a fost scoasă, dar din cauza forţei cu care Lily a apăsat, a apărut şi un efect nedorit. Cum se spune... i-au ieşit ochii din cap. Ulterior medicii au reuşit să-i „pună la loc" dar nervii şi vasele de sânge au rămas iremediabil afectate.

Cranniby a realizat că nu va mai putea să vadă niciodată.

El s-a hotărât să o dea în judecată pe salvatoarea sa. „Toţi îmi spun că sunt nerecunoscător", declară el, „dar aş vrea să-i văd pe ei trăind lipsiţi de vedere până la sfârşitul zilelor lor". El susţine şi acum că îi este recunoscător pentru a-i fi salvat viaţa, dar spune în acelaşi timp că a fost totodată şi un gest iresponsabil din partea chelneriţei şi că are toate drepturile la o compensaţie pentru handicapul ce i-a fost produs. Daunele pe care le solicită Granniby sunt substanţiale: 2 milioane de dolari din partea restaurantului unde a avut loc incidentul şi 30 la sută din salariul salvatoarei sale pentru tot restul vieţii!

„Vreau să-şi amintească de mine în fiecare zi", spune el, sperând că va fi mai atentă când va mai avea de salvat pe cineva de la moarte (căci toţi cei prezenţi au recunoscut că, fără intervenţia chelneriţei Granniby, el ar fi murit). În schimb, Lily – de altminteri o credincioasă ferventă – regretă tot ce s-a întâmplat. Dar recunoaşte că nu înţelege efectiv atitudinea celui căruia i-a salvat viaţa. Grea problemă pentru judecători... *(M. Dorobanţu)*

Supravieţuiri

MIRACULOASE

În timpul celui de-al doilea război mondial, la 23 noiembrie 1942, ora locală 11,45, nava comercială americană „Ben Lomond" - la bordul căreia Lim era ospătar - a fost torpilată în Oceanul Atlantic, la 910 kilometri vest de Insulele St. Paul' Rocks. Toate persoanele aflate pe vas au murit, cu excepţia lui Poon Lim. Acesta nu s-a pierdut cu firea şi, pe când scufundarea se producea cu repeziciune, a smuls o uşă a unei cabine şi alte obiecte din lemn, amenajându-şi în disperare de cauză un fel de plută... Valurile răscolitoare, frigul, foamea şi setea puneau în pericol, încă din primele ore de rătăcire pe ocean, voinţa şi rezistenţa fizică ale supravieţuitorului. Numai că, în pofida inimaginabilelor suferinţe suportate, singuraticul prizonier al apelor nesfârşite a rezistat... 133 (o sută treizeci şi trei) zile în bătaia vânturilor şi la atacul nemilos al pescăruşilor, sub dogoarea Soarelui şi rafalelor de ploaie. La 5 aprilie 1943, el a fost reperat în largul coastelor braziliene, în dreptul localităţii Salinopolis. Un providenţial vas de pescari l-a luat la bord. Martorii excepţionalului eveniment susţin că Poon Lim a reuşit să meargă pe picioarele sale, când a ajuns la mal şi a sărutat pământul. În iulie acelaşi an, autorităţile britanice i-au acordat Medalia Imperiului. Ulterior, Lim s-a stabilit la New York.

La ceea ce am putea numi categoria perechi supravieţuitoare, englezii Maurice şi Marilyn Bailey, din Derby, sunt de neîntrecut. Cu o bărcuţă gonflabilă având un diametru de 1,37 metri, ei au rezistat plutind în derivă în mijlocul Pacificului timp de 111 zile! Între 4 martie şi 30 iunie 1973, ei nu au comunicat cu nici un semen al lor şi s-au hrănit doar cu alge. Soţii Baily se aruncaseră în apă atunci când un comando de piraţi a atacat vasul cu care făceau o croazieră în sudul Indiei. După ce au fost salvaţi, Marilyn a declarat că exerciţiile de tip yoga i-au ajutat să-şi călească voinţa şi să reziste psihologic, mai ales atunci când plăpânda lor ambarcaţiune era zile la rând înconjurată de rechini... Aceste cazuri de excepţie ne duc, inevitabil, la trista zicală: să nu-i dai omului cât poate să îndure! *(P. Ioan)*

Săptămâna 12 - 18 aprilie

TVR 1

LUNI 7.00 Cafeaua de dimineaţă 9.05 Lumină din lumină 10.30 Kiki Riki Miki 12.00 Film: „Stan şi Bran iluzionişti" (SUA) 13.05 Concert de primăvară 14.40 Film: „Stan şi Bran dansatori" (SUA, 1943). Cu: Stan Laurel şi Oliver Hardy 16.00 Oul cu surprize... 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 22.00 Serial: „Primul val" 22.50 Spice Girls şi invitaţii lor.

MARŢI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Modesty Blaise" (Anglia, 1965) 0.30 Autograful săptămânii.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 Campionatul european de handbal feminin 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 16.30 Disney 17.00 Medicina pentru toţi 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Lumea bărbaţilor" 21.30 Impact 23.40 Memoria exilului românesc.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Convieţuiri-magazin 16.30 Disney 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Moll Flanders" (ep.1) 22.10 Cu ochii'n 4 0.40 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 13.00 Convieţuiri 15.30 Emisiune în limba germană 16.50 Fotbal: Gloria Bistriţa – Universitatea Cluj 20.00 Jurnal 22.00 Colecţia Warner: „2010" (SUA, 1984) 0.20 Planeta cinema 1.10 Film: „Coşmarul" (SUA, 1990).

SÂMBĂTĂ 7.00 Bună dimineaţa, de la... Iaşi! 8.30 Desene animate 11.00 Film: „Vrajba" (coproducţie, 1980-1981) 13.00 Ecranul 14.10 Turnul Babel 17.00 Serial SF: „Star Trek – Generaţia următoare" 18.00 Sarabanda 19.00 Teleenciclopedia 19.50 Săptămâna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Prada" 23.25 Film: „Costanza" (Italia, 1998) 1.05 Raliul Tunisiei.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa, de la... Cluj-Napoca! 8.30 Desene animate 9.05 Kiki Riki Miky 11.00 Viaţa satului 15.50 Fotbal: Dinamo – Universitatea Craiova 18.00 Sarabanda 19.00 Serial: „Aproape perfect" 19.25 Serial: „Casa plină" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Camera lui Marvin" (SUA, 1996). Cu: Meryl Streep, Leonardo DiCaprio 22.35 Serial: „Comisarul Wycliffe" 23.30 Telesport.

STAN LAUREL şi OLIVER HARDY
TVR 1,
luni, ora 12.00

TVR 2

LUNI 8.00 Desene animate 9.40 Arlechino 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.00 Cum vă place... 20.10 Serial: „Căsuţa din prerie" 21.00 Credo 22.00 Film: „Doar la asta se gândesc" (Franţa, 1993). Cu: Claudia Cardinale 0.10 Recital extraordinar – Arthur Rubinstein.

MARŢI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.15 Documente culturale (r) 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Căsuţa din prerie" 22.00 Teatrul Naţional TV prezintă: „Harvey" de Mary Chase 24.00 Oaspeţii noştri.

CLAUDIA CARDINALE
TVR 2,
luni, ora 22.00

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Ecclesiast '99 (r) 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Căsuţa din prerie" 21.00 Pentru dv., doamnă! 21.45 Fotbal: A.C. Parma – A.C. Fiorentina 23.40 Meridianele dansului.

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.40 Serial (r): „Lumea bărbaţilor" 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Documentar Discovery 20.10 Serial: „Căsuţa din prerie" 22.00 Cinematograful de artă: „Kiler" (Polonia, 1997) 23.35 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Lumină din lumină (r) 13.00 Serial: „Rebelul" 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.30 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Baschet masculin 20.30 Serial: „Căsuţa din prerie" 22.00 Time out 22.35 Serial: „Freud" 23.35 Convieţuiri.

SÂMBĂTĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica Africii sălbatice 10.30 Documente culturale 11.45 Baschet masculin 12.30 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Serial de călătorii 19.45 Retro TV 20.30 Teatrul Naţional TV prezintă: „Noapte a marilor speranţe" de Tudor Popescu 22.50 Ateneu.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Documentar 9.30 Arca lui Noe 11.15 TVR Iaşi 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.50 Serial: „Santa Barbara" 17.35 Un secol de cinema 19.10 Alo, tu alegi! 21.00 Sportmania 24.00 Tineri interpreţi.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 9.00 Film: „Salvaţi-l pe Willy II" 10.35 Film: „Aventurile lui Pinnochio" 13.05 Serial: „Soţul şi soţia" 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Serial: „Benny Hill" 14.30 Film: „Domnului profesor, cu dragoste" (Anglia, 1967) 16.00 Serial: „Al şaptelea cer" 17.00 Concert Pavarotti 1998 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Armă mortală III" (1992). Cu: Mel Gibson 22.30 Serial: „Dharma şi Greg" 23.15 Audienţa naţională 1.00 Serial: „Dragul de Raymond" (ultimul ep.) 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cheers" 5.15 Serial: „Nano".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Soţul şi soţia" 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Serial: „Benny Hill" 15.00 Serial: „Al şaptelea cer" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Aventura" 21.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viaţă de poliţist" 22.30 Serial: „Susan" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.00 Serial: „News Radio" (ep. 1) 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cheers" 5.15 Serial: „Nano".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Ultima şansă" (SUA, 1996) 22.45 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cheers" (ultimul ep.) 5.15 Serial: „Nano".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Mercenarii" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.05 Întâlnire cu presa 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i şeful" (ep. 1) 5.15 Serial: „Nano".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluţ" 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Corbul" 21.30 Film: „The Tie Theat Binds" (SUA, 1995) 23.25 Urmărire generală 0.20 Serial: „Monştrii" 1.25 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.50 Serial: „Detectivi de elită" 3.10 Baschet NBA: Miami - Boston 5.30 Serial: „Nano".

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.40 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 9.30 Serial: „Lois şi Clark" 10.15 Serial: „Accapulco Heat" 13.05 Serial: „Soţul şi soţia" 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Alo, Generaţia PRO 15.00 Serial: „Knight Rider, supercomando" 15.45 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 16.30 Lumea filmului 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.45 Te uiţi şi câştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Reţeaua" 21.00 Serial: „Expertul" 22.00 Film: „Vânătorul de cerbi" (SUA, 1978). Cu: Robert De Niro 0.15 Film: „Cobb" (SUA, 1994). Cu: Tommy Lee Jones 0.30 Serial erotic: „Fantezii erotice" 5.30 Serial: „Nano" (SUA, 1985).

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 9.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.05 Ministerul comediei 17.15 Serial: „Cei mai frumoşi ani" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Căutătorul de vise" (US - Franţa, 1993) 23.15 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.30 Film: „Ridică-te şi mergi" (SUA, 1994) 5.15 Serial: „Nano".

acasă

CHRISTOPHER PLUMMER
ACASĂ,
luni, ora 22,45

LUNI 7.00 – 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Sunetul muzicii" (SUA, 1965, partea I). Cu: Julie Andrews, Christopher Plummer 0.30 Hat-trick 2.00 Serial: „Războiul conjugal" (ultimul ep.).

MARŢI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Sunetul muzicii" (partea a II-a) 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

MIERCURI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Crucea de fier" (Anglia/Germania, 1977) 0.50 Serial: „Doctor în Alaska".

JOI 7.00 - 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Autostrada" (SUA, 1984) 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

VINERI 7.00 - 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Raiul s-a prăbuşit într-o singură noapte" (Franţa, 1957). Cu: Brigitte Bardot 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

SÂMBĂTĂ 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viaţa noastră" 17.50 Serial: „Dragoste şi putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.10 Serial: „Minciuna" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Serial: „Stella" 1.50 Serial: „Doctor în Alaska".

DUMINICĂ 7.00 Documentar 10.00 Serial: „Arhiva neagră" 13.30 Serial: „Marimar" 15.00 Hochei profesionist 16.30 Fotbal: rezumat Bundesliga 17.00 Fotbal: Il Calcio 19.00 Serial: „Înger sălbatic" 19.45 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Dl. şi Dna Hart: Sezon deschis de vânătoare" (SUA, 1996) 0.10 Serial: „Doctor în Alaska".

antena

LUNI 8.00 Desene ânimate 10.00 Teo şi Mircea Şou 12.15 Film: „Măscăriciul" (Franţa, 1980). Cu: Jean-Paul Belmondo 14.00 Divertisment 16.10 Serial: „Trei destine" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Divertisment 21.20 Serial: „Raven" 22.45 Film: „Hijack" (SUA, 1998) 0.30 Serial: „Tropical Heat".

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Desene animate 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.10 Serial: „Ape liniştite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Premiul Pulitzer" (SUA, 1989) 21.45 Serial: „Getting Personal" 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Caracatiţa 5".

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Să fii cel mai bun" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.10 Serial: „Ape liniştite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Serial: „L.A. Doctors" 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Navarro".

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Să fii cel mai bun" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.10 Serial: „Ape liniştite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Sport sângeros III" (SUA) 21.30 Serial: „Obsesii virtuale" (partea a II-a).

ERIC ROBERTS
PRIMA TV,
joi, ora 20,30

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Doc.: „Odiseea americană" 12.00 Serial: „Cronici paranormale" 13.15 Schimbul de zi 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Mobilul crimei" (SUA, 1994) 21.30 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Serial: „Detectivi la Malibu" 0.30 Film erotic: „Iubirea Emmanuellei".

SÂMBĂTĂ 8.15 Desene animate 9.30 Poveştile prietenilor mei 11.00 Documentar 13.00 Serial: „Pe cont propriu" 13.55 Constelaţia cinema 14.55 Fotbal: Divizia A Ursus: Petrolul Bucureşti – Rapid Bucureşti 17.00 Serial: „Burlacul" 17.25 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Mărturii şocante" (SUA, 1993) 22.00 Serial: „Pretender" 23.00 Film: „Black Narcisus" (Marea Britanie, 1947) 0.45 Serial: „Puterea banilor" (ep. 1).

DUMINICĂ 8.15 Desene animate 9.00 Teo şi Mircea Şou 12.15 Film: „Sunt timid, dar mă tratez" (Franţa, 1978) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.05 Film: „Plăceri de-o vară" (SUA, 1986) 21.45 TeleEurobingo Show 22.50 Fotbal Club Antena 1.

prima

LUNI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptăţii" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Furtuna din L.A." (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Film: „În fiecare vineri" (SUA, 1978).

MARŢI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptăţii" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediţie.

MIERCURI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptăţii" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „Gardă de corp" 23.00 Ultima ediţie.

JOI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptăţii" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Cei mai buni dintre cei buni" (SUA, 1989). Cu: Eric Roberts 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediţie.

VINERI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptăţii" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 22.30 Film: „Şcoala de stewardese" (SUA, 1987) 0.00 Film: „Amytiville: Evil Escapes" 1.30 Film: „Piatra magică" (SUA, 1990).

SÂMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia şi Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 15.30 Serial: „Pământul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Cafeneaua" (SUA, 1995) 22.00 Real TV 23.00 Film: „detectiv particular" (SUA, 1992).

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia şi Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Film: „Pirateria" (SUA, 1990) 16.00 Film: „Ne-am căsătorit?" (SUA, 1991) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Comandantul de pluton" (SUA, 1988) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Film: „Moartea lui Adolf Hitler" (UK, 1984).

TELE 1 abc

LUNI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive".

MARŢI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.50 Serial: „Derrick".

MIERCURI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 21.40 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Lou Grant".

JOI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Celebritate" 21.40 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Derrick".

VINERI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Celebritate" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.25 Serial: „Misiune imposibilă" 0.30 Serial: „Lou Grant".

NICHOLAS CAGE
TELE 7 abc,
duminică, ora 21.50

SÂMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.00 Fotbal: Rocar Bucureşti – Dunărea Galaţi 13.00 Studioul Tudor Vornicu 17.00 Serial: „Celebritate" 18.35 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Planuri criminale" (SUA, 1987) 23.00 Magazinul de sâmbătă seara 0.15 Serial: „Misiune imposibilă".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Rendez-vous duminical 15.00 Drumuri printre amintiri 18.00 Serial: „Lumi paralele" 18.30 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.50 Film: „Zandalee" (SUA, 1991). Cu: Nicholas Cage 23.35 Serial: „Pacific Drive" 0.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Godzilla, în varianta modelului original japonez, din 1933, dar şi ca „specie nouă", (în medalion), creată în laborator, cu ajutorul computerelor.

Remake or not remake

„Remake" este un cuvânt anglo-saxon care înseamnă „acţiunea de refacere sau de modificare". În prezent, îl auzim din ce în ce mai des folosit în cinematografia americană. Nu întâmplător, francezii, de pe soclul culturii lor granitice, îi adaugă termenului, evident nu fără o doză de ironie deloc mascată, eticheta de „made in USA". Dar, la urma urmei, ce au francezii, şi poate nu numai ei, cu acest mult-vehiculat remake? Totul porneşte de la constatarea lor potrivit căreia Hollywoodul ar avea prostul obicei „să ciupească" filmele cele mai remarcabile ale istoriei cinematografiei franceze (şi nu numai) şi să le transforme în versiuni americane. Tam-tam-ul publicitar care însoţeşte de obicei orice nouă creaţie cinematografică de peste Atlantic se practică evident şi în cazul remake-ului, deşi originalul (mai ales dacă e de provenienţă europeană) nu s-a bucurat niciodată de o popularizare ieşită din comun în America sau, adesea, nici nu a fost difuzat în sălile de cinema. «„Totuşi, în ce ne priveşte, spun francezii, această avalanşă de remake-uri „made in USA", realizate după filmele noastre, ne demonstrează că cinematografia franceză provoacă invidie: ni se copiază succesele, deşi, în mod paradoxal, filmele franţuzeşti sunt ţinute într-o veselie la periferia pieţei americane, fiind difuzate, în cel mai fericit caz, într-o sală din New York sau în oraşe universitare. S-ar zice că dincolo de Atlantic, marele public american nu suportă versiunea originală, o refuză, găseşte insuportabilă traducerea în engleză a unui film străin, ba chiar ar fi deranjat de prea mult... exotism al subiectului, de decoruri, poate şi de înfăţişarea şi jocul actorilor. De aceea, noi credem că „remake" („made in USA") înseamnă de fapt „protecţionism"."»

Nimic nou sub Soare

George Lucas, creatorul trilogiei de mare succes „Star Wars" a valorificat fără nici o reţinere, dar, e adevărat, într-un mod inegalabil, tot ce-i puteau oferi filmele pentru marele ecran ale anilor '40 şi '50, precum şi serialele S.F. ori fantastice, fiind convins că „toate arhetipurile poveştilor şi istoriilor au fost deja inventate: astăzi se fac doar variante ale creaţiilor de referinţă."

Forţând puţin raţionamentul, fără a fi în totalitate de acord cu el, se poate spune că, de peste un secol de cinema, remake-urile s-au practicat în diferite forme şi din diverse motive. Încă din 1985, fraţii Lumière turnau propriile „remake"-uri pentru că, la acea vreme, filmul însemna o singură peliculă înregistrată, developată şi apoi proiectată, fără posibilitatea de a fi multiplicată. Or, cum tirajul pentru copii nu se inventase, la nevoie, pentru a se obţine mai multe „exemplare", se turnau mai multe „versiuni" ale aceluiaşi film, cam ceea ce am defini noi azi prin noţiunea de remake. Aşa se face, bunăoară, că există câteva variante pentru „Arroseur arrosé" al fraţilor Lumière. Dreptul de autor de film nu se inventase nici el, aşa că au apărut chiar de la începutul acestui secol primele victime ale remake-ului, în sensul apropiat de cel de azi. George Meliès este un asemenea „caz". Sub formă de copii, creaţiile sale începuseră să circule prin Europa şi Statele Unite. Surpriza a fost că în 1909, spaniolul Segundo de Chomon anunţa realizarea unui film intitulat „Călătorie pe Lună", care nu era altceva decât o „refacere" (sau remake) a filmului cu exact acelaşi nume, creat de Meliès în 1902.

Robin Hood, în varianta 1938 şi 1991

O altă explicaţie pentru numărul mare de... aşa-zise remake-uri ar putea fi pusă pe seama faptului că majoritatea primelor filme de mare succes au fost de fapt ecranizări ale operelor literare foarte populare. De la filmul mut până la superproducţiile de azi, a existat mereu o atracţie către „Cei trei muşchetari", „Doctor Jekyll şi Mister Hyde", „Contele de Monte Cristo", „Frankenstein", „Dracula", „Moby Dick", „Ben Hur", „Mizerabilii", „Madame Bovary", „Sherlock Holmes", „Romeo şi Julieta", „Robin Hood", „Tarzan", „Zorro" etc. Dar, în aceste cazuri, nu cumva se poate vorbi mai curînd de noi ecranizări, de noi adaptări... decât de re-facerea unui film anterior? Varianta rock „Romeo şi Julieta" (cu Leonardo DiCaprio şi Claire Danes în distribuţie) ar putea fi considerat un remake al filmului semnat cu mulţi ani în urmă de Zefirelli? „Masca lui Zorro" (cu Antonio Banderas şi Anthony Hopkins) este un remake al celebrului „Zorro" cu Alain Delon? „Omul cu masca de fier" (cu Gérard Depardieu, Jeremy Irons, John Malckovich şi Leonardo DiCaprio) este o copie a vreunuia dintre filmele „Cei trei muşchetari"? „Marile speranţe" (cu Gwyneth Paltrow, Ethan Hawke şi Robert De Niro), în viziunea lui Alfonso Cuaron, mai are ceva în comun cu mai vechile ecranizări ale celebrului roman al lui Dickens?

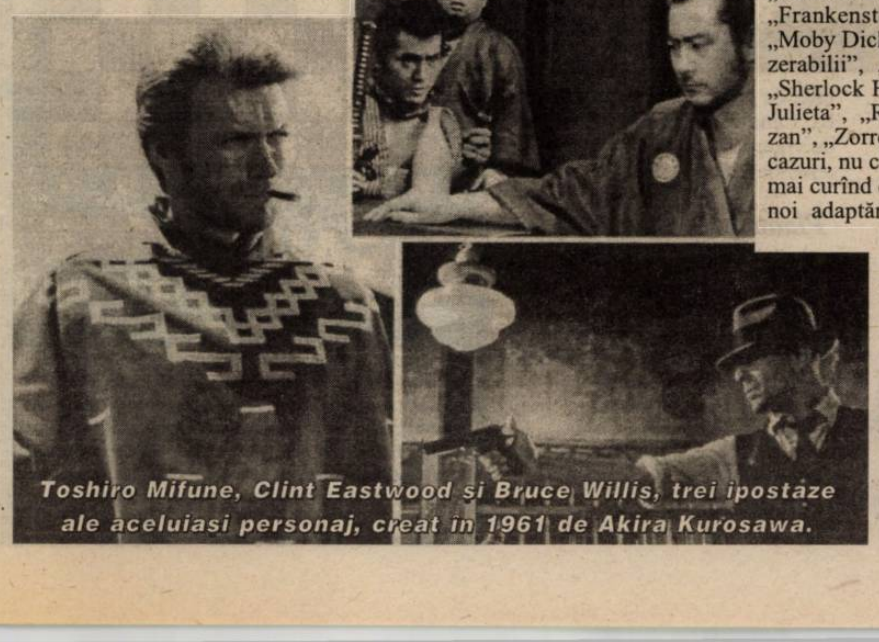

Toshiro Mifune, Clint Eastwood şi Bruce Willis, trei ipostaze ale aceluiasi personaj, creat în 1961 de Akira Kurosawa.

Capodopere cinematografice transformate în remake-uri profitabile

Când a fost într-adevăr vorba de re-facerea unui film, nimic n-a stat în calea opţiunii pentru „o pradă copioasă". În mintea multora, capodoperele ar fi trebuit să aibă un statut de obiect tabu. Aşa era considerată, de exemplu, creaţia lui Cooper şi Schoedsack, „King Kong", realizată în 1933. Cu toate acestea, în 1976, producătorul Dino de Laurentis a oferit cu dezinvoltură publicului o versiune color şi „ecologică" a faimoasei gorile gigant. O dată deschisă calea, remake-urile pe această temă s-au ţinut lanţ, gibonii, gorilele, „godzilele", de dimensiuni monstruoase, invadând periodic marile ecrane de pretutindeni. Barierele de orice fel fuseseră încălcate. Scotocirile în zestrea proprie, dar mai ales a altor popoare, scoteau la lumină perle bune de prelucrat. Filmul japonez de acţiune „Yojimbo", realizat în 1961 de Akira Kurosawa, şi avându-l ca protagonist pe Toshiro Mifune, l-a sedus într-atât pe Sergio Leone încât acesta, în 1964, s-a hotărât să facă un remake, pe care l-a intitulat „Pentru un pumn de dolari". Transformă samuraiul în pistolar de western şi face apel pentru rolul lui Mifune la un obscur actor pe atunci, specializat în roluri de seriale tv., Clint Eastwood. Lansează cu succes filmul şi, totodată, moda western-spaghetti, cum avea să fie denumit ulterior acest gen. „Yojimbo", filmul original, a trecut astfel din Japonia în Italia şi nu de mult în America, unde Walter Hill a realizat în 1996 un remake după remake, „Last Man Standing" („Supravieţuitorul"), cu Bruce Willis, acţiunea fiind plasată în epoca prohibiţiei.

„Transhumanţa" scenariilor

Nu tocmai puţine scenarii care au stat la baza unor filme franţuzeşti au poposit în America, au fost uşor rafistolate şi au dat naştere la creaţii „made in USA". Yves Robert, regizor şi actor francez, autorul unor comedii memorabile ce îşi păstrează savoarea de-a lungul timpului prin calitatea gagurilor şi prin tipul de personaj fermecător interpretat de Pièrre Richard, este o „sursă de inspiraţie" inepuizabilă. Filmul său din 1976, „Un elephant, ça trompe enorme" s-a transformat în 1984 în „Femeia în roşu" de Gene Wilder. „Marele blond cu un pantof negru" (1972, film de succes din seria lunganului blond, interpretat de Piérre Richard) a devenit în America, sub semnătura lui Stan Dragoti, „Bărbatul cu un pantof roşu" (1985), rolul protagonistului fiind interpretat de mai puţin cunoscutul pe atunci, Tom Hanks. „Blame It to Rio" („Numai Rio e de vină" - 1984) de Stanley Donen este la rândul său o adaptare a filmului regizorului francez Claude Berri, „Un moment de rătăcire". „Trei bărbaţi şi o scufiţă", filmul lui Coline Serreau, s-a transformat în „Trei bărbaţi şi un copil", în realizarea lui Leonard Nimoy. Francis Veber, francez de origine, instalat în Statele Unite, a făcut câte un remake după două din propriile sale creaţii: a transformat „Evadaţii" în „Cei trei evadaţi" iar din „Compères", în care rolurile principale erau cândva susţinute de Robin Richard şi Gérard Depardieu, a plăsmuit „Father's Day", cu Billy Crystal şi Robin Williams. În ultimii ani, unele remake-uri după filme franţuzeşti au avut, totuşi, statut de coproducţii. Thierry Lhermitte, de exemplu, a făcut numeroase călătorii la Hollywood în perioada în care John Pasquin realiza „Jungle 2 Jungle" (cu Tim Allen şi Martin Short), un remake după „Un Indien dans la ville", film franţuzesc de succes al anului 1995. Barbra Streissand, la rândul ei, a „prelucrat" „Oglinda cu două feţe" a lui André Cayatte şi a realizat „Lecţia de seducţie".

„Asociata", un film în care joacă Whoopi Goldberg, este un remake după producţia franceză cu acelaşi titlu, din 1979, în interpretarea lui Michel Serrault...

Dracula, mereu acelaşi, mereu altul, în interpretarea lui Bela Lugosi, Christopher Lee şi Gary Oldman

Remake, pe bandă rulantă

Dar producţia de film hollywoodian oferă cu regularitate publicului remake-uri nu numai după filme străine, ci şi după propriile sale creaţii. „Aventurile lui Robin Hood", în interpretarea lui Errol Flynn, film realizat în 1938 de Michael Curtiz şi William Keighley, a fost re-compus cinematografic în 1991 de regizorul Mick Jackson, rolul eroului justiţiar revenindu-i lui Kevin Kostner. Dracula, personajul cel mai... filmat de-a lungul timpului, a... înviat pe ecran în 1931 în interpretarea lui Bela Lugosi, apoi, în 1972, s-a strecurat în pielea lui Christopher Lee, iar în 1992, a marcat destinul carierei actorului Gary Oldman, în viziunea Coppola. Frankenstein nu a fost nici el lăsat deoparte: versiunea celebră cu Boris Karloff din 1931 (regizor-Alan Whale) a avut parte de remake-uri, dintre care citâm doar unul dintre cele mai recente, filmul lui Kenneth Branagh cu Robert De Niro. Câteva creaţii inegalabile ale lui Hitchcock - celebrul părinte al suspansului - au devenit, la rândul lor, „subiecte în... re-facere".

Denzel Washington şi Whitney Houston joacă în „Soţia predicatorului", filmul lui Penny Marshall, care reia intriga filmului din 1947, cu Cary Grant şi Loretta Young. Al Pacino evoluează în „Kid of Cincinnati", în rolul interpretat în 1965 de Steeve McQueen. Brad Pitt a primit o groază de bani pentru „Meet Joe Black", în regia lui Martin Brest, remake al filmului lui Mitchell Leisen, din 1934. Melanie Griffith şi tânăra Dominique Swain sunt vedetele din „Lolita", realizat de Adryan Lyne, o nouă „adaptare" a capodoperei lui Stanley Kubrik, din 1962. După succesul din „Profesorul trăsnit", un remake al filmului „Dr. Jerry and Mister Love", Eddie Murphy intră în rolul lui „Doctor Doolittle", interpretat în 1967 de Sir Rex Harrison... Lista remake-urilor e încă departe de final, dar ne oprim aici.

Şi totuşi, de ce le plac americanilor aceste re-refaceri ale filmelor, chiar şi în cazul celor unanim apreciate drept capodopere inegalabile ale istoriei cinematografiei? Şi pentru acest lucru francezii au o explicaţie din nou oarecum maliţioasă: parafrazându-l pe Cocteau, ei spun că e mai uşor să recunoşti decât să cunoşti.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

125 zile până la eclipsa totală de Soare

La ora 9.30:57 UT („Timp Universal"), umbra generată de eclipă va atinge, pentru prima oară, Pământul la aproximativ 300 km sud de Noua Scoție. Va ajunge pe coasta sud-vestică a Marii Britanii la ora 10:10 UT, apoi va traversa Canalul Mânecii la ora 10:16 UT. Va trece la 30 km nord de Paris (Capitala Franței cunoscând doar penumbra eclipsei!) la 10:23 UT, depășind sudul Belgiei, apoi Luxemburgul și Germania. Austria se va întuneca parțial la 10:41 UT, după care eclipsa va trece peste Slovenia și Ungaria la 10:47 UT...

HOROSCOP 12.04 - 18.04

BERBEC (21.03 - 20.04): Configurația astrală sugerează faptul că în această perioadă aveți nevoie mai mult decât oricând de comunicare, de dezghețare a tuturor relațiilor interumane care mai șchioapătă. Un val de pesimism nejustificat s-a abătut asupra dv., dar el va fi spulberat de o excelentă veste financiară (miercuri sau joi). Atenție la un Scorpion din preajma dv.!

TAUR (21.04 - 21.05): V-ați implicat cu tot sufletul în prea multe lucruri deodată și iată că vine scadența. Vă simțiți epuizat psihic și aveți urgentă nevoie de câteva clipe de relaxare. Din fericire, curba financiară urca încet dar sigur spre piscuri înzăpezite cu speranța unei ameliorări a bugetului personal. Vineri sau sâmbătă veți avea o întâlnire plină de farmec cu o veche cunoștință de sex opus.

GEMENI (22.05 - 21.06): O misiune ingrată, foarte delicată și plină de neprevăzut vă va întâmpina pe la mijlocul săptămânii. Anumite obligații nu mai pot fi ocolite, așa că înarmați-vă cu tact și înțelepciune și rezolvați de urgență toate problemele. Orice întârziere se va răzbuna. Din punct de vedere financiar, lucrurile stagnează la cote aproape mulțumitoare, deocamdată.

RAC (22.06 - 22.07): Marte, în poziție nefavorabilă față de Venus, parcă vă avertizează să nu vă jucați cu focul în dragoste, în viața de cuplu. Se pare că parcurgeți o perioadă de mari încercări - mai ales pentru Racii care fac pereche cu Berbeci sau cu Tauri ! Orgoliile și excesele temperamentale trebuie cenzurate cu orice preț. Nimic nou în sfera materială, stați la pândă pentru orice ocazie.

LEU (23.07 - 22.08): Nu lăsați să vă scape printre degete nici o oportunitate de afirmare sau de intrare într-o nouă afacere! Astrele vă protejează acum din plin și aveți mari șanse atât în sfera profesională, cât și în dragoste. Cele mai faste zile vor fi luni și marți. De asemenea, la sfârșitul săptămânii veți primi o veste foarte bună de departe - cu consecințe materiale promițătoare.

FECIOARA (23.08. - 21.09): Câteva zile, la începutul perioadei, vor fi stresante și pline de neprevăzut . Parcă nu vă puteți înțelege cu nimeni și nimic nu vă iese așa cum doriți. Luna și o umbră mercuriană capricioasă vă induc o stare de iritare total nefavorabilă randamentului dv, obișnuit. Din fericire, joi sau vineri veți primi bani - o sumă nu prea mare, însă suficientă pentru a achita câteva datorii.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Pentru celibatari, perioada aceasta este favorabilă stabilirii de noi punți sentimentale; pentru cuplurile cu vechime, săptămâna este propice armonizării relațiilor și revigorării a ceea ce până nu de mult se numea tandrețe. Joi sau vineri veți avea o surpriză plăcută din punct de vedere profesional, poate se vor deschide zările unei promovări care întârzie cam de multișor...

SCORPION (23.10 - 21.11): Așa cum se prezintă peticul dv. de cer, se pare că în această perioadă se vor clarifica unele situații în mediul profesional sau se vor descâlci itele unor probleme financiare. Jupiter favorizează deciziile optime, deci ar trebui să aveți mai multă încredere în propriile forțe. La finele intervalului sunt posibile mici disensiuni în cuplu, trecătoare ca o ploaie de vară.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Faceți un adevărat slalom printre ghinioane și minuscule animozități - miercuri și joi -, iar optimismul robust ce vă caracterizează acum vă va ajuta să ajungeți cu bine la liman. Curba financiară staționează în primele zile, apoi își ia avânt și se oprește într-un maxim de toată frumusețea. Probabil veți primi o sumă considerabilă de bani sau o veste înălțătoare despre ei.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): O ușoară nervozitate de sorginte uraniană persistă în sufletul dv.; aceasta se datorează unei obsesii de care nu reușiți să scăpați pentru că nu faceți suficiente eforturi de voință. Pe plan financiar, se limpezesc direcțiile care vă vor permite să vă rotunjiți contul aflat în suferință. Dar, atenție! Nu luați deocamdată nici o decizie, Mercur nu vă este încă un aliat de nădejde.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Impetuos, tenace și puțin cam temperamental, vă angajați cu toată energia în câteva lucruri de mare viitor, poate o afacere, poate o schimbare de substanță în meseria practicată, debarasându-vă de monotonie. Aveți, însă, tendința să-i neglijați pe cei apropiați și să ocoliți sfaturi ce s-ar putea dovedi utile. Nu veți putea rezolva nimic singur, există și oameni de bună credință în jurul dv.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Cu puțin noroc, joi sau vineri vă veți bucura de o reușită profesională sau de altă natură, cu consecințe directe asupra propriului buget. Pe de altă parte, inspirația și creativitatea vă vor ajuta să duceți la bun sfârșit o problemă dificilă, pe care ați neglijat-o și care vă apasă sufletul. Curba financiară crește voinicește și are un maxim joi sau vineri, deci veți primi bani.

Scrisori primite

Constantin Nicu Daniel, Suceava: Răspunsurile la toate întrebările dv. ar umple mai multe pagini de revistă. De aceea vă vom răspunde treptat și într-un mod accesibil tuturor cititorilor. În primul rând, toate cărțile pomenite de dv. au fost traduse. Referitor la ipotetica planetă Vulcan, „descoperită" de fizicianul francez Lescarbault în 1859, nu vă faceți păreri eronate. Acest astru zis „ intramercurian" este o ficțiune a astrologiei inițiatice (nefiind singura, de altfel), utilizată la completarea portretului psihologic al nativilor din zodia Taurului. Cum astrologia inițiatică se îmbină declarat cu nostalgica alchimie și parfumul ocultismului medieval, orice referință științifică este superfluă. În altă ordine de idei, criogenia nu a rezolvat încă menținerea intactă a tuturor funcțiilor creierului. Pentru călătoriile intergalactice oamenii de știință anticipează, deocamdată, dispozitive automatizate supersofisticate... De asemenea, nu știm precis dacă omul va fi întâmpinat pe Marte cu pâine și sare de vreo bacterie răpusă de singurătate.

Bratu Aurelian, Arad: În Roma antică, pe vremea lui Iulius Caesar, monedele curente erau: asul - unitatea de bază valorând o livră de bronz (327 grame), sestertul (patruași), dinarul (10 ași), aureus (100 ași). Idele cădeau în ziua de 13 a lunilor ianuarie, februarie, aprilie, iunie, august, septembrie, noiembrie și decembrie. În restul lunilor, idele reprezentau ziua de 15. Genul de comedie a acelor timpuri numită *atellana*, care mai înseamnă și fabulă, avea patru personaje: nebunul, prostănacul, bătrânul și șarlatanul... Poate că ar trebui reactualizată, nu-i așa?

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

De vorbă cu avocatul casei

Domnului Sfetcovici Teodoru, Giurgiu

Continuăm răspunsul din numărul precedent, cu privire la CARNETUL DE MUNCĂ

Patronul care v-a angajat trebuia să ducă la îndeplinire aceste obligații pe care vi le-am enumerat. Însă, având în vedere reaua credință a patronului la care ați lucrat, dar și o anume neglijență din partea dv. (nu ați păstrat nici un exemplar din contractul pe care spuneți că l-ați semnat, nu ați dus dv. Carnetul de muncă la Camera de muncă pentru a fi completat), singura soluție pe care o aveți este de a vă adresa instanței de judecată.

Astfel, formulați o cerere de chemare în judecată împotriva patronului în care veți solicita: să vă restituie carnetul de muncă deținut în mod ilegal, să vă completeze carnetul de muncă pentru perioada cât ați lucrat (15 ianuarie 1996 – 1 decembrie 1998) precum și plata tuturor contribuțiilor datorate către bugetul de stat.

În susținerea acestei acțiuni va trebui să faceți dovada (folosind toate actele de care dispuneți) că pe toată această perioadă ați lucrat la patronul respectiv, invocând în același timp și prevederile Lg.83/ 1995 dar și Procedura nr. 3242/ 26 oct.1995 privind înregistrarea contractelor individuale de muncă precum și modul de ținere de către direcțiile de muncă și protecție socială a evidenței muncii prestate, care prevede la pct.4:

- contractul individual de muncă produce efecte de la data încheierii lui. Dacă nu există dovezi scrise (situația dv. care nu mai aveți contractul), data începerii prestării activității se consideră data încheierii contractului individual de muncă. De asemenea, pct., 5 prevede: Dovada executării contractului se face prin prezentarea de către angajator a documentelor de plată a salariilor (cereți obligarea patronului de a prezenta statele de plată pe care trebuie să le fi semnat și dv.). Această acțiune este scutită de taxă de timbru.

Avocat NELI PĂDURARU

Cu automobilul la șosea

DEMARORUL (2)

Verificarea conexiunilor

Este etapa care intervine după ce s-a constatat că bateria se află în stare bună. Se verifică conexiunile de la bornele bateriei, legătura cablului de masă și legăturile demarorului. Verificarea se face cel mai convingător folosind un voltmetru; căderea de tensiune pe o legătură nu trebuie să depășească 0,1-0,2 V.

În lipsa voltmetrului, se desfac ușor piulițele sau garniturile conexiunilor și se mișcă papucii cablurilor în ambele sensuri pentru a elimina stratul de metal oxidat sau eventualele impurități, refăcând apoi ferm legătura. Procedeul se aplică atunci când se încearcă să se evite demontarea completă a legăturilor și curățirea lor temeinică. Verificarea stării cablajelor completează operațiunile de control al legăturilor electrice.

Contactul aprinderii

Dacă și acum demarorul refuză să devină activ, se trece la controlul blocului pentru contactul aprinderii (blocul cheii de contact), care, pentru a încerca pornirea, se scurtcircuitează.

Controlul demarorului

Abia după parcurgerea etapelor precedente, când se constată că demarorul continuă să rămână inert, situația se complică, deoarece înseamnă că defectul este localizat chiar în structura sa, el putând fi de natură electrică sau mecanică.

Prof. univ. dr. M. STRATULAT
(Va urma)

GRĂDINA micul nostru Paradis

Plantele anuale cu flori

Plantele anuale cultivate pentru flori sunt foarte decorative fie că sunt așezate în jardinierele din balcoane sau terase (sunt de preferat soiurile pitice), fie în grădinile din preajma caselor. Înfloresc din primăvară până toamna târziu, fără să pretindă îngrijiri pretențioase. Multe dintre ele, cum ar fi mixandrele, regina nopții, matiola, latirusul etc. au un parfum deosebit de plăcut care conferă, alături de culorile calde ale inflo-rescențelor și verdeața frunzelor, un aer de prospețime și optimism.

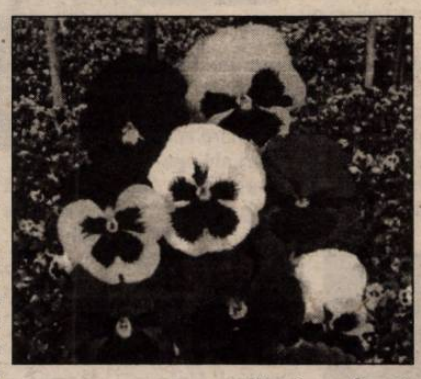

Plantele anuale cultivate pentru flori sunt considerate și acelea ale căror particularități biologice le conferă statut de plante perene, dar în regiunile foarte geroase, se cultivă anual. E vorba de gura leului, verbena, petunia, lobelia, heliotropus, garoafele, begonia, colțunași, zorele, chiar și regina nopții. Se înmulțesc prin semințe, în general foarte timpuriu, deoarece au o perioadă de vegetație foarte lungă. Garoafele, begonia și lobelia se lasă cel mai mult așteptate și tocmai de aceea se seamănă începând chiar din ianuarie, dar la sfârșitul lui martie se pot semăna ochiul boului și verbena, care încep să încolțească după aproximativ 20 de zile. Semințele de colțunași și zorele se pun mai întâi la încolțit în nisip și apoi se seamănă, abia după aceea se seamănă în lădițe, de preferat în pământ de turbă. Când răsadurile sunt suficient de viguroase, se transplantează în teren deschis.

Plantele bienale cu flori

Plantele bienale cu flori dau în anul însămânțării, în majoritatea cazurilor, numai o rozetă de frunze, iar florile și semințele se formează abia în anul următor. Unele dintre ele însă, cum ar fi panselele, pot înflori chiar și în primul an de viață, deși ating stadiul complet de dezvoltare în al doilea an. In afară de pansele, cele mai răspândite plante bienale cu flori sunt garoafele, clopoței, părălute, nalba, digitarița etc.

Pentru a se obține o înflorire timpurie a plantelor bienale, semințele acestora se seamănă în primăvara sau vara primului an de vegetație. Plantele răsărite se repică în lădițe sau răsadnițe. La sfârșitul lui august, începutul lui septembrie, se aleg răsadurile bine dezvoltate și se transplantează în grădină, pe o brazdă, unde rămân pentru iernat. Primăvara devreme, plantele se mută pe locul definitiv, unde ajung la înflorire. *(A. Popescu)*

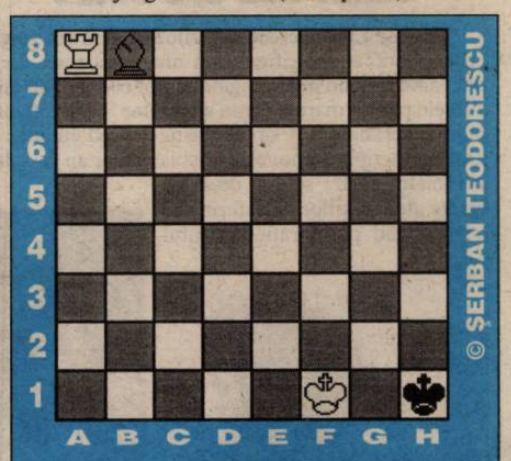

ȘAH — PROBLEMA DE AZI:

Mat în trei mutări

LAU, K. 1928

Dacă albul mută 1. Re2 urmează 1... Rg2 și regele negru scapă (1... Rg1?? 2. Rf3 și mat la următoarea). Dacă nebunul alb rămâne pe diagonala h2-b8, negrul e pat, iar 1. Na7 limitează activitatea turnului. Deci prima mutare se impune: 1. Nh2! R:h2 (singura) 2. Ta3! Rh1 (idem) 3. Th3 mat.

Personalitățile săptămânii

Berbecii născuți în acest interval se pot asemăna cu Charlie Chaplin, Anatole France, Gala Galaction, Claudia Cardinale și, de ce nu?, cu laureatul Premiului Nobel pentru chimie din 1956, rusul Nicolai Semionov, sau cu Gary Kasparov.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este cel mai înalt pas montan din lume?
2. Când a fost construită clădirea Facultăţii de Medicină din Bucureşti?
3. Cine este eroul epopeei „Lusiada", opera principală a marelui poet portughez Luis de Camöes?
4. Cine a inventat jocul numit „go"?
5. Cine era Aegir în mitologia scandinavă?
6. Ce sunt chilopodele?
7. Cine a descoperit în 1766 hidrogenul şi a stabilit compoziţia apei şi a aerului atmosferic?
8. De unde este originară garoafa?
9. Cine a compus poemul simfonic „Pinii din Roma"?
10. Cine a întemeiat Grădina Botanică din Bucureşti?

Răspunsurile din numărul trecut

1. Capitala Zambiei este oraşul Lusaka. 2. Xilenul este ţesutul lemnos, alcătuit din vase lemnoase. 3. Primul european care a traversat Sahara în 1870 a fost medicul militar german Gustav Nachtigal (1834-1885). 4. Statuia lui Mihai Viteazul din Piaţa Universităţii din Bucureşti a fost executată în 1874 de sculptorul Carrier Belleuse. 5. În mitologia romană, Carna era zeiţa ocrotitoare a sănătăţii, veghind creşterea nou-născuţilor. 6. Orbitele stelelor duble au fost determinate de astrofizicianul american Henry Norris Russell (1877-1957). 7. „Călătorie în Sicilia" este capodopera prozatorului italian Elio Vittorini (1908-1966). 8. Cea mai voluminoasă glandă din organismul uman este ficatul. 9. Muzica operetei „N-a fost nuntă mai frumoasă" a fost compusă de Nicolae Kirculescu. 10. Peruzelele sau turcoazele sunt pietre semipreţioase de culoare albastră sau verzuie. (I. Stoica)

Prietenii omului

Doriţi un pui de „lup"?

Adopţia unui pui din rasa ciobănesc german se face după momentul înţărcării, adică după împlinirea vârstei de 2 luni. Alegerea puilor este un moment foarte important. Din punct de vedere medical, trebuie cunoscute câteva date importante pentru alegerea unui pui: muşcătura (ciobănescul german are muşcătura în foarfecă, conformaţia generală şi armonia, culoarea ochilor (ochi spălăciţi, ciacâr), examinarea cicatricei ombilicale (hernie ombilicală), examen de displazie coxofemurală (cavitatea acetabulară unde articulează femurul are o suprafaţă de inserţie redusă, astfel mersul câinelui devine „cosit" şi există pericolul, în stadiile mai severe, să apară dislocări ale femurului din articulaţie, plus durerile aferente, la fiecare pas).

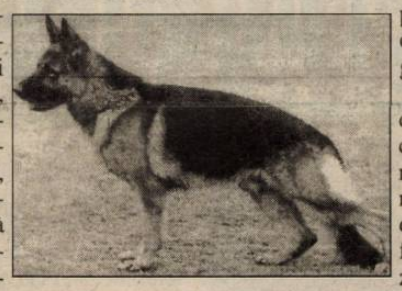

Profilaxia bolilor infecţioase grave, specifice canidelor începe de la vârsta de o lună şi jumătate, când se realizează pentru prima dată deparazitarea internă, apoi vaccinarea cu vaccin monovalent pentru parvoviroză, iar rapelul se va face la un interval de două săptămâni, cu un vaccin polivalent care trebuie să conţină, minimum, tulpini vaccinale pentru parvoviroză, maladia Carré, hepatita Rubarth, leptospiroză. Următoarea vaccinare se va face după alte două săptămâni cu un vaccin monovalent pentru parvoviroză, apoi, după alte 14 zile, cu vaccin polivalent şi antirabic, pentru care cătelul trebuie să fi împlinit deja 3 luni. Cu 1-2 zile înaintea fiecărei inoculări, puiului i se va face o deparazitare obligatorie.

Foarte important de ştiut este faptul că, atât deparazitarea, cât şi vaccinarea se fac numai dacă puiul este perfect sănătos, neprezentând nici un fel de simptomatologie a vreunei boli, de orice natură. Schema de vaccinare se alcătuieşte în funcţie de condiţiile epizootologice ale zonei, iar aceasta este hotărâtă numai de medicul veterinar şi nu de proprietarul câinelui. Pentru condiţiile epizootologice ale României, legea prevede ca obligatorii vaccinarea antijigodioasă (contra maladiei Carré) şi pe cea antirabică.. Dar, în acest moment, însă, se impune, după părerea mea, şi vaccinarea antiparvovirotică.

Dr. MIHAI BURCESCU

(Va urma)

Umor

☺ *Chelner, cana asta de cafea are urme de ruj!*

- Nu cred, domnule! La noi nu prea calcă femei! Ultima a fost aici anul trecut de Paşti!

☺ *A trebuit să-mi amân de 13 ori căsătoria, îi spune o tânără ghicitoarei. Credeţi că asta aduce ghinion?*

- Deloc, dacă vei proceda la fel şi pe mai departe!

☺ *O tânără îşi vizitează la spital cea mai bună prietenă.*

- Vai de mine, cum arăţi! Ştiam eu că o să te lase bărbatul dar nu chiar de sus, de la etajul trei!

☺ *De ce bei atât?*

- Ca să nu-mi mai văd nevasta!

- Şi reuşeşti?

- Aş, când ajung acasă o văd dublu!

Cel mai... cea mai...

◆ Cel mai vechi pian cunoscut şi conservat până în prezent este, de fapt, un pianoforte (a cărui construcţie este puţin diferită de cea a pianului modern, construit la Florenţa, Italia), în anul 1720, de către Bartolomeo Cristofori (1655-1731). Acest unic exemplar este adăpostit astăzi în Muzeul Kraus din Florenţa.

◆ Cel mai prolific compozitor este Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Mozart a scris 600 de opere, operete, simfonii, sonate pentru pian, concerte pentru pian, quartete, piese de cameră, din care numai 70 au fost publicate până la moartea sa prematură, la vârsta de numai 35 de ani.

◆ Cea mai mare durată a unui spectacol de operă ar putea fi a operei „Wilhelm Tell" de Rossini. Dacă opera lui Rossini s-ar cânta aşa cum a fost ea compusă, fără nici o tăietură, atunci spectacolul ar trebui să dureze mai bine de 7 ore.

PAR(anormale) ToFAN

Un buchet de flori

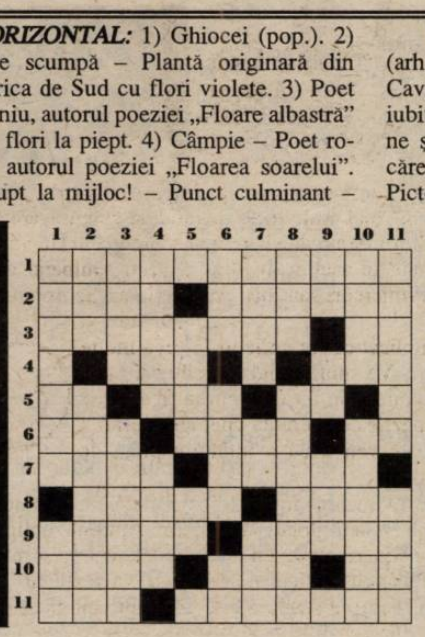

ORIZONTAL: 1) Ghiocei (pop.). 2) Floare scumpă – Plantă originară din America de Sud cu flori violete. 3) Poet de geniu, autorul poeziei „Floare albastră" – Cu flori la piept. 4) Câmpie – Poet român, autorul poeziei „Floarea soarelui". 5) Rupt la mijloc! – Punct culminant – Cală ruptă! 6) Pom fructifer cu flori albtrandafirii – Din rochiţa-rândunicii – Floare în miniatură! 7) Popor din antichitate care aprecia mult garoafele – Scriitor francez, autorul romanului „Dama cu camelii". 8) Sprintenă – Avânt. 9) Prilej plăcut pentru a oferi un buchet cu flori – Prenume feminin. 10) Loc special pentru apariţia unor flori deosebite – Are floare la cap – La modă! 11) Îşi cântă dragostea în aria „Floare albă" dintr-o operetă de Filaret Barbu – Fructul unui pom de livadă cu flori albe.

VERTICAL: 1) Floarea – Mamă (arh.). 2) Primăvara e încărcat cu flori – Cavaler din evul mediu care oferea flori iubitei. 3) Primăvăratice flori albe, galbene şi violete (sg.) - „...nopţii", floare al cărei parfum se simte în serile de vară. 4) Pictor francez, autorul tabloului „Liliac alb" – Bucată de pământ (Trans.). 5) Fabulist antic grec, autorul fabulei „Pisica şi liliacul" – Codiţă de zambilă! 6) Ţine un buchet de flori – Zburdă pe câmpii (fem.) – 3-4 maci! 7) Primăvara mea se numeşte...", melodie de Edmond Deda – Lujer de genune! – Metal preţios. 8) A scris poezia „Floare de stâncă" (Aurel) – O floare pentru „Traviata". 9) Firicel de floare albastră – Undă! – Trunchi de mălin! 10) A folosi cuţitul – Regretată poetă, autoarea poeziilor „Toporaşi" şi „Nu vă scuturaţi, florilor". 11) Poet rus, autorul versurilor: „Vremea e ca de liliac / Liniştea e stropită cu liliac...", din poemul „Ana Sneghina" - „...florilor", roman de Mihail Sadoveanu.

DICŢIONAR: IMA, NILA.

VICTOR CIOBAN
Slobozia

Soluţia careului **„ÎNVĂŢĂTURĂ"**

Orizontal: **SFAT - SETOS - TEMERITATE - UR - ZAR - BAC - DEGET - SLT - ISR - IDEE - P - ATELIER - IL - RAI - IARNA - OE - CA - LIAN - R - TEME - OPT - EXPERIENTA.**

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„POANTE"

INTRATE ÎN MEDIU / BATERII	A	FAC FOCUL / OMISĂ	A	REFREN / FOLOSITE LA ZVÂNTAT	I	UNIT! / MIC DAR TARE	I	PUSĂ PE PEREŢI / PUNE LA PUNCT...	F	FRECVENTE / UNELE CU FLORI	S
A	C	U	M	U	L	A	T	O	A	R	G
SPÂNZURAT / BAN VECHI	L	I	H	S	A	T	TENISMAN CELEBRU	R	I	O	S
P	I	T	A	C	INIMI / EROU BIBLIC	O	R	G	A	N	E
CRIZĂ PROFUNDĂ / DOUĂ LA TRIUNGHI (sing.)	M	A	R	A	S	M	ŞI LA LONDRA...	A	N	D	CAMĂ!
C	A	T	E	T	A	DIN TIMPUL VIEŢII / DIN CATOD!		N	T	U	M
CUTĂ! / NOTA 7	T	A	ICRE / 60 DE SECUNDE	O	U	A	DIN NOU / CREMĂ (fig.)	I	A	R	A
S	I	UN ŞOIM CELEBRU / BĂT	M	A	L	T	E	Z	PATRU PE NAVĂ	I	METAL
STAT / BLOC NOTES	Z	A	I	R	SOL / PETRU I	O		A	C	SOSIRE LA NIAGARA!	T
C	A	R	H	E	T	MUNTENI	I	T	A	H	I
LAC / SĂGEATĂ	T	A	U	ARTA TEATRALĂ	A	C	T	O	R	I	E
V	E	C	T	O	R	POMUL CANADEI	A	R	T	A	R

Dezlegarea integramei **„AMALGAM"**

Orizontal: S - M - A - D - C - S - COLECTIONARI - LETALA - OLAR - BIGAME - GREFA - CIL - TARANI - DIFICILE - DES - TEZA - UNDA - E - MURATURA - RAC - DATATA - CERT - MIT - RI AR - CA - NAVALA - OLAN - RE - ATASAMENT.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Kendall Gill, jucătorul echipei New Jersey Nets, a reuşit o performanţă incredibilă în meciul disputat împotriva celor de la Miami Heat: 11 intercepţii! S-ar putea să nu vi se pară mare numărul reuşitelor sale dar este un record absolut în NBA, record care a fost stabilit în urmă cu 23 de ani de Larry Kenon de la San Antonio Spurs şi egalat abia în zilele noastre. Lângă cele 11 recuperări, Gill a mai adăugat şi 15 puncte şi 10 recuperări reuşind astfel un triple-double. Singurul jucător din NBA care a mai reuşit un astfel de triple-double ciudat este Clyde Drexler, retras anul trecut de la Houston Rockets. „Dacă ştiam în timpul meciului că voi egala un record atât de vechi, mă străduiam mai mult şi mai reuşeam încă două pe care l-am scăpat cu uşurinţă printre degete" a adăugat Gill.

Dennis Rodman îşi revine încet-încet la forma care l-a consacrat: după ce a fost dat afară din meciul cu Golden State Warriors. „Viermele" a întârziat la antrenamentul din ziua următoare şi a ripostat imediat când i-a fost atrasă atenţia. Antrenorul Kurt Rambis nu s-a certat cu el doarece şi-a închipuit că nu va avea câştig dar a declarat presei că o să ia măsuri severe pentru a-l cumînţi pe Rodman. Au mai încercat mulţi înaintea lui şi n-au reuşit.

Dennis a fost eliminat deoarece a acumulat 2 faulturi tehnice, faulturi ce ridică totalul la 12 în acest sezon (restul echipei a acumulat doar 11). După această nouă faptă de vitejie, au început să apară şi vociferările din rândul echipei: Derek Harper spune că echipa ar merge bine şi fără Dennis iar micul tupeist care se tot maturizează de vreo 2 ani, l-am numit pe Kobe Bryant, consideră că veteranul e prea petrecăreţ pentru Los Angeles Lakers. Singurul impasibil, ca de obicei, este inculpatul. care a declarat: „Ei se aşteaptă de la mine să ţin echipa pe linia de plutire. Mi se pare extraordinar cum aşteaptă de la un tip care nu marchează decât din când în când şi nu driblează precum Michael Jordan să câştige singur un campionat. sunt un geniu? Pot face minuni? Sunt Dumnezeu? Nu, dar am un talent special". Nu a menţionat care...

Tocmai când toată lumea credea că nu mai există recorduri nedoborâte de Wayne Gretzky, „The Great One" reuşeşte să dovedească tuturor că s-au înşelat şi că este cel mai bun deşi are aproape 40 de ani. Gretzky a înscris împotriva echipei New York Islanders cel de-al 1072-lea său gol, record absolut al National Hockey Ligue, deţinut până la acea dată de idolul său, Gordie Howe. Cu modestie, Gretzky a declarat: „Cu siguranţă nu voi uita acest gol deoarece Gordie Howe este cel mai bun jucător al tuturor timpurilor care a practicat acest sport. Mă simt extrem de onorat de această reuşită".

La doi ani după ce devenise cea mai tânără jucătoare de tenis ajunsă pe prima poziţie a clasamentului WTA, Martina Hingis revine spectaculos la jocul care a consacrat-o şi înlătură astfel zvonurile conform cărora „Clanul" Williams ar fi mai îndreptăţit să conducă ierarhia mondială. Hingis s-a impus în finala de la Hilton Head în faţa rusoaicei Anna Kournikova cîştigând pentru a doua oară în carieră acest turneu.

ANDREI TOMA
aditoma@cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Lilian Douglas a câştigat procesul intentat unei firme de conserve de legume din Michigan, dovedind cu probe şi martori că într-o conservă de mazăre fină a găsit 27 de boabe de fasole pestriţă - total contraindicată dietei pe care o ţinea de peste zece ani. Patronul respectivei firme şi-a cerut scuze, a plătit 5oo de dolari despăgubiri şi, după o anchetă internă, a concediat doisprezece angajaţi... Deşi cazul e autentic, pentrui noi pare cules din poveştile fraţilor Grimm.

Franţuzoaica Mireille Rudain a câştigat, la rândul ei, procesul intentat unei firme producătoare de capcane contra şobolanilor. După doi ani de utilizare, nici un rozător nu s-a lăsat pacălit, iar nepoftiţii chiriaşi îşi făceau de cap în continuare. Firma a plătit daune (2000 de franci), iar dna Rudain a achiziţionat patru motani selecţionaţi şi antrenaţi în acel scop.

Un porumbel sălbatic a aterizat întâmplător pe un ghiveci cu flori de la etajul cinci al unui imobil din Korndust, SUA, unde locuia Patty Allison. Ghiveciul a căzut, din păcate, drept în căruciorul de bebeluşi în care Jim O'Neil căra câteva borcane cu murături pentru soacra lui, imobilizată la pat. După ce Jim a depus plângere împotriva ei, Patty a plătit contravaloarea alimentelor şi o penalizare de 35o de dolari pentru „ neglijenţă cauzatoare de pagube şi şocuri emoţionale, prin neancorarea corespunzătoare a unor obiecte periculoase pentru public"... Oare există ceva la care legiutorii americani nu s-au gândit?

ARTĂ... reciclată!

Nu vă mai supăraţi dacă aveţi cazane lovite, calorifere ruginite, jenţi stâlcite de loviturile vreunei pietre sau gropi, rezervoare de benzină inutilizabile sau discuri de ambreiaj pe care nu ştiţi unde să le aruncaţi! Sculptorul Serge Sangan are nevoie de ele! Iată-l cocoţat mândru pe ultima sa operă de artă: un elefant construit integral din materiale recuperate dintr-un cimitir de automobile. Făcând pereche cu un... şoarece construit din canistre de benzină, tăiate şi sudate la loc după toate „regulile artei". De ce să mai cheltuim marmură sau abanos, când putem imagina o atât de ingenioasă metodă de reciclare...

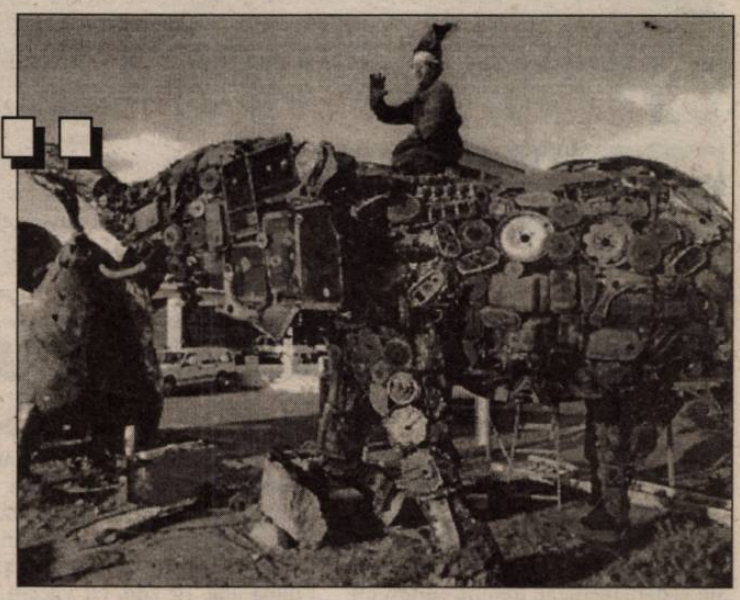

LEGUME „PANTAGRUELICE"

Câţiva cultivatori englezi de legume au ambiţia să obţină produse „unicat" de pe urma muncii lor, „un fel de opere de artă", pretind ei. Despre ce este vorba? M. Wilson, din Lincolnshire, a creat soiuri de morcovi multicolori (roz, roşu, stacojiu, alb), cu pigment 100% natural. Keith Foster, maestru grădinar la castelul Mulgrave, cultivă soiuri gigantice de ceapă, varză şi praz. Ultima recoltă nu i-a adus însă satisfacţii pe măsura speranţelor; deşi e mândru de dimensiunea aproape monstruoasă a firelor de praz, în privinţa cepei e uşor dezamăgit, circumferinţa celui mai mare exemplar nedepăşind... 70 de centimetri. Or, visul său este legat de câştigarea trofeului oferit de National Vegetable Society.

Fotografia săptămânii

Acest original ceas de aur, de forma unei pantere, ornat cu nu mai puţin de 769 de diamante, a fost prezentat în cadrul unei expoziţii de ceasuri rare din Sidney şi se pare că e unul dintre cele mai valoroase exemplare din Australia.

ELVIS va cânta în „cuneiforme"!

Fanii lui Elvis vor fi în al nouălea cer: de acum încolo pot asculta celebrele hit-uri ale „Regelui" în sumeriană! Pentru asta trebuie să-i mulţumească academicianului finlandez Jukka Ammondt, cunoscut în întreaga lume datorită faptului că a mai tradus din cântecele lui Elvis şi în limba latină.

Domnul Ammondt a declarat că va scoate un single în următoarele luni iar un altul îi va urma cel târziu în toamna aceasta. Melodia aleasă este „Blue Suede Shoes" şi a fost deja tradusă în limba sumeriană a Babilonului, limbă ce nu mai este folosită de acum 2000 de ani. „Cred că lui Elvis i-ar fi plăcut ideea deoarece sumerienii obişnuiau să dea petreceri mari cu tobe şi alte instrumente de percuţie. Poate aşa s-a născut rock'n'roll-ul!" a adăugat distinsul academician.

În numărul viitor

■ Pământ - Marte şi retur ■ Zoroastrismul ecologist! ■ Din istoria secretului OZN ■ Noul, cu viteză mare ■ Diabetul - atac la persoană ■ „Drumurile rele" ale Terrei ■ Fantasticul marş al langustelor ■ Idoli: Sylvester Stallone, un as la sfârşit de carieră ■ Femina club ■ Întâmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Bibliote

SERIE NOUĂ - 412 • ANUL XLII • 15 APRILIE 1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 15 (2162)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Ce ne opreşte să spunem adevărul râzând?"
HORAŢIU

•

„Şi pe cei buni şi pe cei răi îi poartă pământul; şi pe cei buni şi pe cei răi îi încălzeşte soarele; şi asupra celor buni şi asupra celor răi suflă vântul; şi pe cei buni şi pe cei răi îi spală apa."
MAHABHARATA

ŞTIREA SĂPTĂMÂNII

Cercetătorii cred că

APA PE TERRA N-A FOST ADUSĂ DE COMETE!

În numărul din 18 martie al revistei *Nature*, cosmochimistul Geoff Blake sugerează, într-un studiu despre cometa Hale-Bopp, că apa pe Planeta noastră n-a fost adusă de comete, în urma unui impact, aşa cum foarte mulţi cercetători credeau până acum. Cometa Hale-Bopp conţine, după spusele lui Blake, cantităţi importante de „apă grea", în care e prezent izotopul greu al hidrogenului numit *deuteriu*. Raţionamentul lui Blake este acesta: Dacă Hale-Bopp este o cometă tipică şi dacă o cometă a adus apa pe Terra în urmă cu miliarde de ani, atunci oceanele Planetei noastre ar trebui să conţină mari cantităţi de deuteriu ca şi cometele. În realitate, cantitatea de deuteriu în apa oceanelor este foarte mică. Simplu şi logic. Rămâne în picioare, însă, întrebarea dacă viaţa a fost adusă pe Pământ de impactul cu o cometă. Geoff Blake crede că acest lucru e posibil, atâta vreme cât Hale-Bopp este compusă din 15 până la 40 procente din materie primordială care a existat înainte de naşterea Soarelui nostru. Şi atunci, de unde vine apa pe Terra?

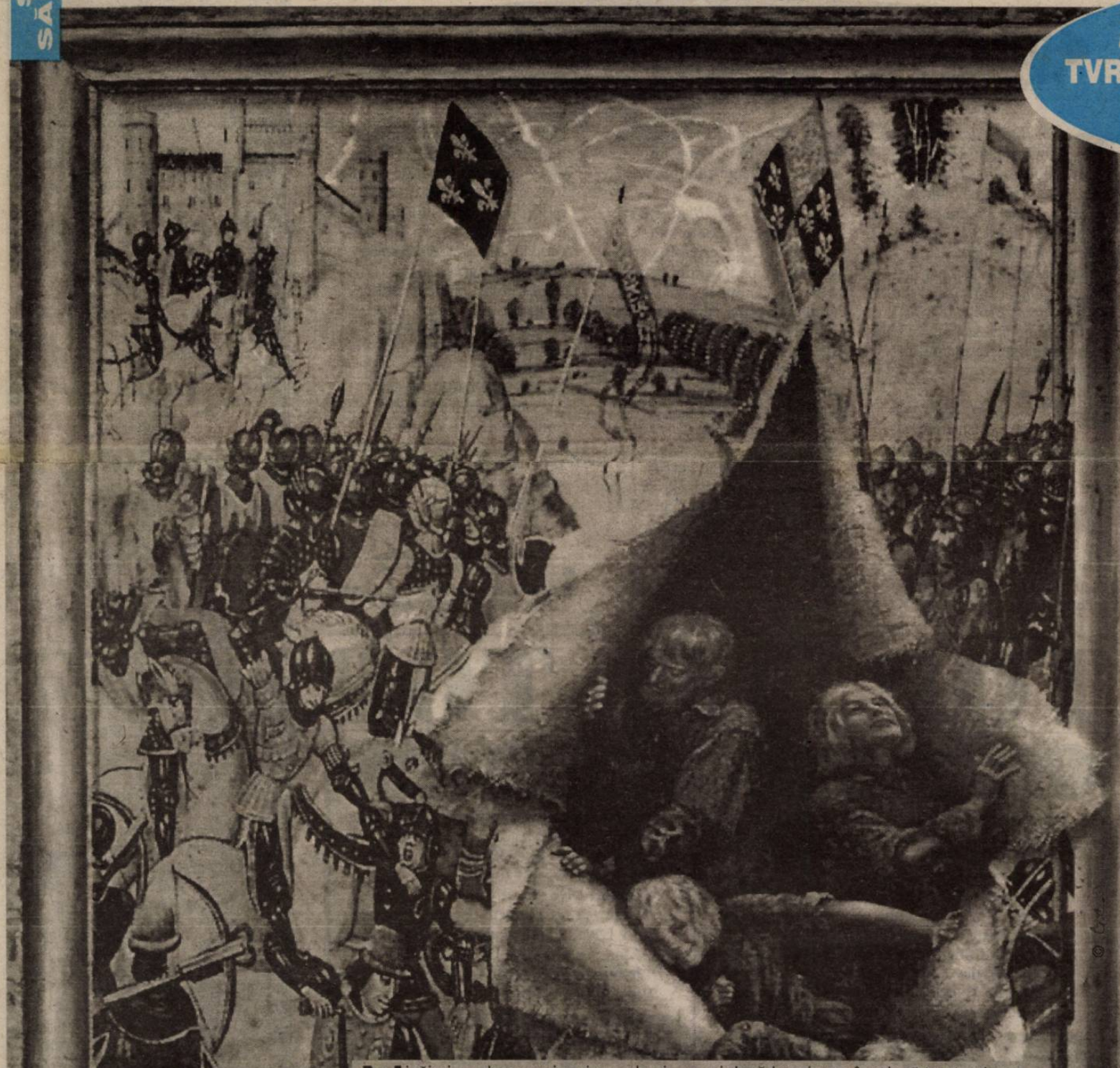

Nicăieri nu descoperi mai repede şi mai profund semnificaţia Sărbătorilor decât la ţară. Acel loc parcă atât de departe de frământările oraşului şi totuşi atât de aproape. În acel loc în care nu te-ai aştepta să descoperi frământările lumii şi totuşi unde le descoperi în argumente de bun simţ, lipsite de exaltări sterile şi patimă. Un asemenea loc sfinţit de oamenii săi este şi Frăţileşti, o localitate care ţine de comuna Săveni, undeva lângă Ţăndărei, judeţul Ialomiţa. Am avut privilegiul de a fi oaspetele familiei Zinca şi Radu Mîner, doi oameni pentru care munca în gospodăria proprie este cult şi supravieţuire totodată. Nea Bratu cum îi spun soţia, dar şi cele două fete ale lor, Ioana şi Mimi, are 73 de ani şi dacă-l vezi cum încalecă tractorul, cum taie brazda în pământ şi vitalitatea cu care ţine totul sub control, e imposibil să nu rămâi pe gânduri privindu-ţi scâncetul uneori ridicol al tău, al celui de la oraş. M-am simţit un orăşean bolnăvicios şi apatic lângă aceşti oameni plini de viaţă pentru care viaţa şi moartea nu mai au secrete, nişte înţelepţi pentru care munca este o datorie care nu suportă amânare. Parcă Săptămâna Patimilor şi Învierea n-au fost mai adevărate decât aici, alături de aceşti oameni simpli şi profunzi. Nu ştiu unde s-a născut Eternitatea, dar cu siguranţă ea nu va muri la sat.

GEORGE CUŞNARENCU

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Vehicule de transport spre Marte 3

femina club 6

Diabetul, atac la societate 5

Casa, centrul Universului 7

„Drumurile rele" ale Terrei 9

Idoli SYLVESTER STALLONE 13

HOROSCOP 14

MUZICARTA

Jewel îşi anunţă turneul european

Jewel îşi va prezenta albumul multiplatinat „Spirit", lansat anul trecut la Warner Music, într-un turneu prin Europa. Turneul va începe pe 1 mai la Belfast. Vor urma concerte la Londra (5 mai), La Manchester (9 mai), la Copenhaga (14 mai), Hamburg (15 mai), Berlin (16 mai), Paris (26 mai), München (29 mai), Milano (1 iunie), Barcelona (6 iunie). Jewel se va întoarce după această serie de concerte în Statele Unite, unde va începe un turneu care va dura întreaga vară. Jewel a concertat până acum în Australia şi Japonia.

Recorduri de vânzări Led Zeppelin şi Hootie & The Blowfish

Datele statistice legate de vânzările de muzică înregistrate în Statele Unite indică un nou record de vânzări al trupei Led Zeppelin: L.P.-ul care a ocupat locul I în clasamentul anului apariţiei sale, 1969, „Led Zeppelin II" şi albumul de Nr. 1 „Houses of the Holly" (1973), au câştigat Discul de Diamant, noua distincţie acordată pentru vânzări de 10 milioane de exemplare. Astfel, Led Zeppelin au cele mai mari vânzări din lume, după The Beatles şi Garth Brooks, care au deja 3 Discuri de Diamant.

În acelaşi timp, Hootie & The Blowfish au atins cifra de vânzări de 16 milioane de exemplare ale discului lor de debut „Cracked Rear View". Acest album devine astfel cel mai bine vândut album de debut al tuturor timpurilor.

Better Than Ezra realizează un film documentar pentru promovarea noului album „How Does Your Garden Grow?"

Albumul de debut al trupei Better Than Ezra, „Deluxe" a fost platinat în anul apariţiei (1994) şi a fost urmat de un alt succes, L.P.-ul „Fiction Baby" (1996) pentru care au primit Discul de Aur (500000 exemplare). Trupa a lansat de curând cel de-al treilea album „How Does Your Garden Grow?"

„Suntem împreună de peste 10 ani şi am vrut să facem un album la care publicul nu se aştepta", a declarat basistul Tom Drummond. *„Am descoperit că toate trupele mari şi-au schimbat soundul de-a lungul anilor şi, cu toate acestea, au continuat să atragă publicul la concerte. E vorba de Rolling Stones sau U2".*

Câteva dintre piesele noului album amintesc de U2, fapt care de datorează cel mai probabil cooptării în trupă a lui Malcolm Burn, fost inginer de sunet la U2, şi Peter Gabriel. Trupa a înregistrat noul album într-un studio din New Orleans.

„Am putut experimenta sunete şi idei noi, iar dacă ceva nu ieşea de la început aşa cum ne dorisem, puteam reface. A fost prima oară când ne-am putut permite acest lux", a declarat Drummond.

Trupa a început turneul de promovare a acestui nou album în septembrie 1998, iar în acest an va continua turneul. Membrii trupei vor participa la realizarea unui documentar în scopul promovării noului L.P. Un purtător de cuvânt al casei de discuri Elektra (Warner Music International) a confirmat faptul că Better Than Ezra va înregistra spectacole şi interviuri la New York. Trupa va înregistra şi apariţia dintr-un concert de binefacere care va avea loc la New York, concert dedicat nonviolenţei.

Basistul Tom Drummond a declarat că Better Than Ezra acordă mai multă atenţie publicului decât criticii muzicali. *„Una dintre cele mai mari bucurii ale noastre este aceea de a auzi mulţimea cum freamătă la concertele noastre. Este mult mai important pentru noi decât orice ar spune criticii".*

GEORGE CUŞNARENCU

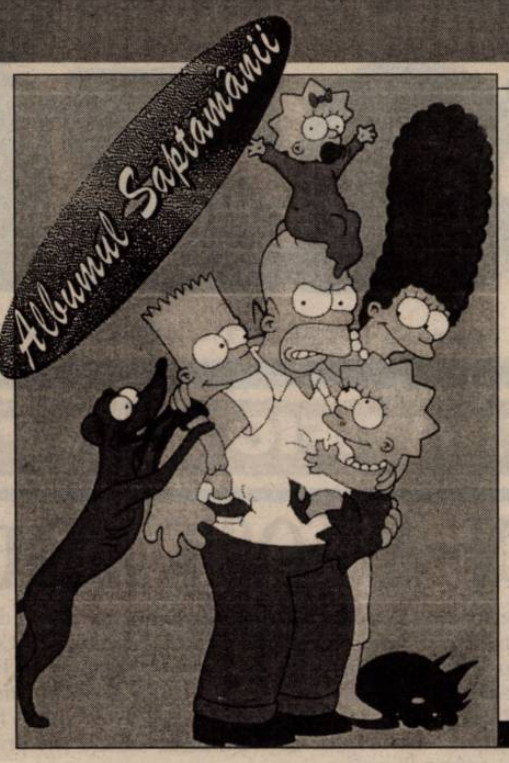

The Yellow Album – THE SIMPSONS

Dacă *Beavis & Butt-Head* au deja la activ un album bestseller, nu acelaşi lucru se putea spune, până de curând, despre ceilalţi săriţi de pe fix ai desenelor animate americane - „galbenii" familiei *Simpson! Homer, Marge, Bart* şi *Lisa* nu se află la prima tentativă, precedentele două numindu-se *„Do The Bartman"* şi *„The Simpson Sing The Blues"*... Dacă sunteţi fani ai serialului TV veţi constata că atmosfera ludică a acestuia continuă şi în acest album care beneficiază de colaborarea unor nume mari ale cântecului american – mă refer doar la *Linda Ronstadt* şi *Willie Nelson* – produsul final meritând atenţia voastră! *„The Yellow Album"* este, se putea oare altfel, o adevărată nebunie sonoră care completează acceptabil serialul, fără a scoate, însă, la rampă vreun mare hit... *The Simpsons,* aceşti *The Bundy Family* ai desenelor animate, continuă să fie favoriţii Americii, care-şi regăseşte în ei toate refulările contra „sistemului", o Americă despre care se poate spune că are nevoie de „nebunia galbenă" pentru a se descărca psihic! Trebuie să recunosc, la final, că albumul de faţă nu va fi un bestseller, cum v-am făcut să credeţi la începutul acestei cronici dar, vă asigur, fiecare dintre voi îşi va găsi în el cel puţin o melodie care să-l reprezinte...

Radiografii sonore

I'm Back - James Brown. Am ascultat de curând câteva albume de *„Greatest Hits"* ale marelui showman iar acum, trebuie să recunosc, îmi pare rău de acest *„I'm Back"* care şifonează, bine de tot, imaginea lui *Soul Brother Number One*... Îmi place, mult de tot, *James Brown,* dar asta nu mă împiedică să constat că de această dată veteranul m-a dezamăgit...

People - Howard Jones .Un album surprinzător, ca sound, al unuia dintre cei mai populari solişti britanici din anii '80... Albumul este relativ bine promovat de single-ul pilot *„Let The People Have Their Say"* (departe, ca ritm, de ceea ce ne obişnuise *Jones* să ascultăm), conţinutul albumului (primul după o pauză de 10 ani!) împărţindu-se între slow-uri şi melodii de dans, cu oarece influenţe caraibiene...

Across The Bridge Of Hope. O compilaţie, editată în scop caritabil, care strânge nume mari din pop-ul irlandez, fondurile care vor rezulta în urma vânzărilor şi a publicităţii fiind donate Fundaţiei *Omagh* pentru ajutorarea victimelor atentatului din august '98. Printre muzicieni se numără *Boyzone, Van Morrison, The Corrs, U2, Enya,* care interpretează hituri din repertoriul lor, acestea făcând din *„Across The Bridge Of Hope"* o veritabilă piesă de colecţie...

Peasants Pigs & Astronauts-Kula Shaker. Cvartetul britanic rămâne consecvent cu sine însuşi, mă refer în special la rock-ul său non-conformist, atât de popular în Regatul Unit dar primit cu reticenţă pe Bătrânul Continent. În cei trei ani de când s-au lansat, *Kula shaker* au reuşit să grupeze în jurul lor un public destul de eterogen, atât din punct de vedere muzical, cât şi al vârstei, de vină fiind doar căutările lor continue care îi interferează cu diferitele curente din pop şi rock. Sunt departe de a fi un fan al trupei, deci sunt foarte critic sau aş putea fi, dar cred că merită să vă rupeţi puţin timp pentru a-i asculta pe *Kula Shaker*...

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

TOP 10 TOP

singles

1. Baby One More Time - Britney Spears
2. When The Going Gets Tough - Boyzone
3. Wish I Could Fly
4. Runaway - Corrs
5. Changes - 2 Pac
6. Big Big World - Emilia
7. How Long's A Tear Take To Dry - Beautiful South
8. I Still Believe - Mariah Carey
9. Pretty Fly (For A Nice Guy) –The Offspring
10. Nothing Really Matters - Madonna

Propuneri: **Better Best Forgotten - Steps, As - George Michael & Mary. J Blige, strong Enough - Cher, You Stole The Sun From My Heart-Manic Street Preachers, Tender - Blur, At My Most Beautiful - REM**

albume

1. Songs From Ally McBeal - Vonda Sheppard
2. Believe - Cher
3. Americana - The Offspring
4. People - Howard Jones
5. Double Live - Garth Brooks
6. Ladies & Gentlemen - George Michael
7. My Love Is Your Love - Whitney Houston
8. Atomic - The Best Of Blondie
9. Jennifer Paige - Jennifer Paige
10. R.Kelly - R.Kelly

Propuneri: **Back On Top - Van Morrison, Greatest Hits - Eurythmics, Dusty Springfield - The Best Of, The Movies - Michael Ball, Fanmail - TLC, Baby One More Time - Britney Spears, Performance & Coctails - Stereophonic**

Monica Bândiu – Călăraşi: Încheiem astăzi seria răspunsurilor, cu *Kate Bush.* S-a născut pe 30 iulie, în orăşelul Bexleyheath din comitatul Kent. Încă din timpul şcolii *Kate* îl întâlneşte pe *David Gilmour* (din *Pink Floyd*) iar acesta, impresionat de calitatea cântecelor scrise de ea, o face să înregistreze câteva demo-uri şi să le prezinte casei de discuri *EMI.* Până în 1978, anul apariţiei albumului său de debut *The Kick Inside", Kate* s-a „antrenat" continuu pe tărâm muzical, studiind atât compoziţia, cât şi dansul. Primul extras pe single *„Wuthering Heights",* cântec inspirat de romanul omonim al lui *Emily Bronte,* a propulsat-o rapid

Tolba cu SCRISORI

în fruntea topului britanic, publicul apreciind performanţa vocală a lui *Kate.* Cântăreaţă romantică şi cu o voce senzuală şi eterică, *Kate Bush* avea să-l seducă pe *Peter Gabriel,* cu care înregistra două mari hituri - *„Games Without Frontiers"* şi *„Don't Give Up".* A urmat albumul *„Never For Ever"* (Number One în UK, hit-single- *„Babooshka"*) iar în 1982 *Kate* atingea, cu albumul *„The Dreaming",* o maturitate şi o măiestrie muzicală dobândite în timpul lungului lucru în studio. În 1985 apărea albumul *„Hounds Of Love",* recunoscut unanim ca o operă complexă şi ambiţioasă, de o calitate ieşită din comun, pentru ca totul să culmineze în 1989, cu albumul *„The Sensual World". Bush* rămâne solista care a ştiut cum să „arunce" pop-ul britanic într-un nou univers sonor...

Georgeta Florenţa – Bârlad: „Prier" apare astăzi dar „Mărţişor" va trebui să aştepte un an! Am mai spus-o, careurile trebuie trimise cu cel puţin 30 de zile înainte de evenimentul căruia îi sunt destinate...

Gheorghe Câmpeanu – Focşani: Careul „Femei" se alătură celorlalte reţinute!

Săptămânalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul:
INTACT S.A.

Fig. 1

VEHICULE DE TRANSPORT SPRE MARTE

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Marte - „Planeta Roşie" – continuă să reprezinte Obiectivul Nr.1 al astronauticii planetare pentru Secolul XXI; anterior aterizării unei expediţii cu echipaj, estimată a avea loc în perioada 2016-2019, specialiştii îşi dedică eforturile fotografierii şi cartografierii cât mai detaliate a zonelor marţiene de interes, pentru care activităţi au fost propuse cele mai originale mijloace: de la sateliţi la baloane sau chiar mini-avioane-robot; la aceste activităţi se adaugă interesante proiecte destinate prelevării şi aducerii pe Terra a unor eşantioane de sol marţian! Ambiţiosul program american de a duce un pământean pe Marte până în 2019, denumit în 1991 „Iniţiativa de Explorare a Spaţiului" (SEI), se baza, în principal, pe repartizarea anuală a unor fonduri capabile să facă operaţionale tehnologiile noi cerute de motoarele atomo-electrice, scuturile magnetice şi sursele unei gravitaţii artificiale, cerute de o nouă generaţie de nave marţiene!

Entuziaştii suporteri ai SEI au şi imaginat organizarea şi chiar dotarea unei misiuni cu echipaj spre Marte. Astfel, în cadrul unui program botezat CONCEPT SIX, specialiştii de la Lockheed-Martin au proiectat un „Vehicul de transfer spre Marte", dotat cu propulsoare electronucleare şi gravitaţie artificială. Şase asemenea transportoare (vezi figura 1) realizate în secolul XXI, ar urma să aducă şi să instaleze în Valles Marineris, la poalele Munţilor Nix Olympica, module locuibile, precum şi mijloace electrice de transport şi explorare a planetei... (vezi fig.2).

Datorită însă unor bugete continuu reduse (de „austeritate" am zice noi...!), NASA nu numai că nu poate declanşa un astfel de program marţian, ci se vede forţată să apeleze la... colaborarea europenilor, chiar şi pentru cercetarea robotizată a planetei Marte.

De acum şi până în... 2003!

În 1998, Laboratoarele de Propulsie prin Jet (JPL) de la Pasadena (Cal.) ale NASA, însărcinate cu aducerea pe Terra a primelor eşantioane de sol marţian, şi-au văzut programul stopat atât din motive financiare, cât şi din raţiuni tehnice; ultimele au reprezentat pentru JPL o grea lovitură, deoarece NASA a apreciat ca având un grad de risc prea ridicat proiectul de „rendez-vous" pe suprafaţa marţiană propus de JPL pentru recuperarea eşantioanelor de sol marţian!

În joc fiind contracte de sute de milioane de dolari, 100 de specialişti de la JPL s-au concentrat câteva luni pe elaborarea unui nou proiect, ale cărui activităţi – realizabile cu tehnologiile de la finele actualului mileniu, - să permită demararea în anul 2003 a unei misiuni considerate sigure.

Astfel, beneficiind de „fereastra marţiană" din anul 2003, o rachetă DELTA III va lansa spre Marte un modul destinat aterizării line pe Marte, - denumit şi ATERIZOR – care va conţine un vehicul robot electromobil, precum şi un etaj de ascensiune de pe suprafaţa marţiană, botezat MAV, de la iniţialele cuvintelor Mars Ascent Vehicle. Electromobilul-robot, în greutate de 50-60 kg, va efectua mai multe curse în circuit închis în jurul Aterizorului, în timpul cărora va colecta eşantioane de rocă şi sol marţian, pe care le va introduce succesiv în compartimente speciale, amplasate în MAV. De remarcat că vor putea fi efectuate foraje cu adâncimi între 1 şi chiar 2 metri!

Modulul de ascensiune (MAV) reprezintă, de fapt, o rachetă tri-etajată, concepută folosind tehnologia rachetelor anti-satelit din anii '60 (!) dar care, prin folosirea de motoare-rachetă cu combustibil solid, va cântări doar 120 kg în loc de 700 kg dacă ar fi utilizat rachete cu propergoli lichizi!

Atunci când misiunea robotului electromobil va fi apreciată ca finalizată, se amorsează automat motoarele modulului MAV, astfel încât acesta să aducă, pe o orbită circummarţiană joasă (LMO), un container sferic metalic etanşeizat, conţinând preţioasele eşantioane de sol marţian.

Întrucât la data acestei operaţii, NASA va dispune de mijloace de recuperare a capsulei etanşe mai sus menţionate şi de aducere sigură a acesteia în laboratoarele terestre, ar urma ca o nouă misiune să fie lansată...

...În 2005 – din nou spre Marte!

În acest an, beneficiind de asistenţa ESA (Agenţia Spaţială Europeană), două rachete ARIANE-5 vor lansa spre Marte atât un Aterizor având dotarea identică cu cel din 2003, precum şi un Modul orbital cu două etaje reactive – conţinând capsula destinată recuperării containerului cu eşantioane marţiene – împreună cu 4 sonde denumite NETLANDER şi a căror destinaţie urmează a fi detaliată ulterior, dar aproape sigur destinate explorării fizico-chimice a atmosferei marţiene.

Ajunse în imediata apropiere a „Planetei Roşii", în timp ce sarcina utilă a primei rachete ARIANE-5 va îndeplini o misiune identică celei din 2003, Modulul orbital din componenţa celei de a doua rachete ARIANE-5 va lansa sondele NETLANDER şi apoi se va plasa pe o orbită circummarţiană joasă, ulterior chiar circularizată. Prin combinarea explorării radio şi laser a spaţiului perimarţian, cu unele manevre foarte precise, Modulul orbital va intercepta containerul deja existent pe o orbită joasă şi va reuşi să-l capteze. Aceste operaţii se vor repeta identic pentru recuperarea şi captarea şi a celui de al doilea container, provenit de la misiunea încredinţată primei rachete ARIANE-5!

Dirijat de pe Pământ, Modulul orbital se va orienta corespunzător, va porni motoarele şi va reveni în apropierea Terrei, abia în vara anului... 2007!...

Mai 2008: în pustiul australian!

În cele 10 luni de zbor spre Terra, capsula conţinând containerele cu mostre de roci şi sol marţian este programată să suporte mai multe verificări ale etanşeităţii, precum şi repetate sterilizări ale învelişului său exterior. Dacă rezultatul acestor operaţiuni va fi satisfăcător, atunci Orbiterul va fi orientat pe o orbită terestră de „parcare", iar capsula de 30 kg conţinând containerele va efectua, în perioada aprilie-mai 2008, o coborâre balistică (în final cu sau fără paraşută!), în deşertul australian...

După o recuperare rapidă, această capsulă va călători într-un ambalaj etanş şi presurizat special, până într-un laborator de carantină, unde va începe „viaţa ştiinţifică" a eşantioanelor astfel obţinute, considerate ca având greutatea lor în... platină, ca valoare!!

Oamenii de ştiinţă consideră că fără această etapă nici nu se poate vorbi de o expediţie cu om pe Marte, pericolul de contaminare a Pământului cu eventuali agenţi patogeni contând, în mod evident, mai mult decât cercetările de astrobiologie...

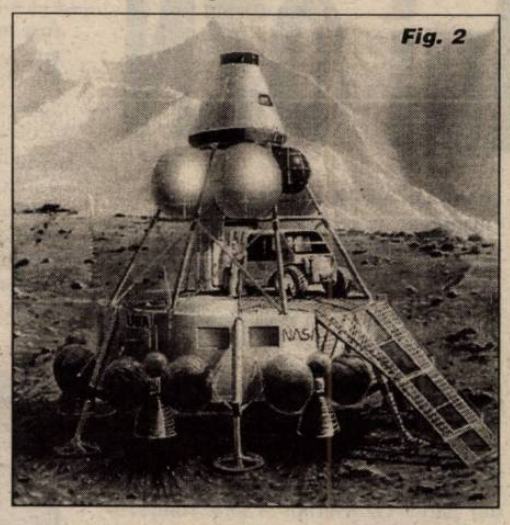
Fig. 2

Ipoteza unui neurolog

„VAMPIRII" ERAU BOLNAVI DE TURBARE!

Neurologul spaniol Juan Gomez-Alonso, de la Spitalul de Boli Contagioase din Vigo, a emis o ipoteză fascinantă în legătură cu posibilele explicaţii ce se pot da vampirismului, fenomen ce a incitat imaginaţia multor popoare de-a lungul secolelor. Teza sa, publicată de curând în revista americană „Neurology", a încins spiritele în lumea ştiinţifică. „Privind un film interbelic cu vampiri, scrie Gomez, am fost intrigat de similitudinile dintre manifestările acestora şi cele ale unui bolnav de rabie (turbare) - de pildă agresivitatea şi hipersexualitatea".

După cum se ştie, 25 la sută dintre bolnavii de turbare manifestă tendinţa de a muşca oamenii din jur şi astfel, deseori, boala este răspândită prin saliva agresorilor, ca şi în cazul temuţilor băutori de sânge, se mai specifică în studiul citat. De asemenea, Gomez face o interesantă paralelă: el dovedeşte că cele mai numeroase raportări de cazuri de vampirism din Europa de Est au avut loc în perioada anilor 1721-1730, răstimp ce a coincis cu una dintre cele mai mari epidemii de turbare din Ungaria!

Primele simptome ale turbării - lipsa poftei de mâncare, febra şi o paloare neobişnuită a feţei - sunt tipice pentru legendarii vampiri şi oricine îl citeşte pe Bram Stoker poate observa descrierea chipului lipsit de orice trăsătură omenească al contelui Dracula. Apoi, se menţionează că rabia este mult mai răspândită printre bărbaţi decât printre femei - studii din secolul trecut au indicat un raport de 7 la 1 - , după cum şi vampirii-bărbaţi sunt mai numeroşi în folclor .

Alte simptome comune pentru vampirism şi rabie sunt, în opinia savantului spaniol, insomnia, tendinţa de vagabondaj nocturn şi o sexualitate accentuată. „Literatura de specialitate raportează cazuri de bolnavi de rabie care au avut şi 30 de raporturi sexuale pe zi", scrie Gomez, care adaugă, în sprijinul teoriei sale, că în tradiţiile despre vampiri, sursa primară a „bolii" este „tartorul lupilor", pe care folclorul îl crede încarnarea unui om-vampir şi care ar fi de fapt un animal bolnav de rabie. În particular, spasmele musculare ale feţei şi gâtului, specifice rabiei, pot da omului bolnav un aspect tipic de animal sălbatic, cu saliva scurgându-i-se printre dinţii expuşi, din pricina încleştării fălcilor. Chiar şi spaimei faţă de usturoi sau oglinzi pe care tradiţia o atribuie vampirilor, spaniolul îi găseşte o explicaţie ştiinţifică: „S-a dovedit, de altfel, că cei atinşi de turbare au o hipersensibilitate faţă de lumină, apă şi stimuli ai mirosului. Această sensibilitate în exces şi-o manifestă scrâşnind din dinţi, muşcându-şi, prin gesturi involuntare, limba sau buzele, contractându-şi, tot involuntar, corzile vocale. Este uşor de dedus că în trecut oamenii au fost şocaţi de aceste manifestări, pe care le-au adăugat legendelor despre vampiri! Şi, ca un amănunt decisiv, să notăm că odinioară medicii puneau diagnosticul de rabie unui pacient în cazul în care el nu mai era capabil să-şi privească propria imagine într-o oglindă!" *(G.T.)*

Fumătorii optimişti

În ciuda anilor de cercetare şi a „antipublicităţii" de care se bucură tutunul, majoritatea fumătorilor nu consideră că fumatul ridică riscul de a face infarct sau cancer pulmonar. O agenţie de statistică prin telefon a relevat faptul că, în urma a 3031 de telefoane la care au răspuns 737 de fumători, doar 29 la sută dintre ei cred că există un risc mai mare de infarct şi numai 40 la sută cred că fumatul duce la cancer. Fumătorii mai înrăiţi, cei ce fumează peste 40 de ţigări pe zi, par numai cu puţin mai informaţi, 39 la sută „optând" pentru infarct, respectiv 49 la sută pentru cancer.

Contradicţii

Contrazicând teoriile medicale actuale, o echipă de cercetători din Chicago, SUA, ca urmare a 14 ani de studii ce au fost făcute pe mai mult de 89000 de femei, a declarat de curând că nu există dovezi clare cum că dietele de îngrăşare ar fi mai periculoase decât cele de slăbire în privinţa riscului de a activa cancerul mamar. Aceiaşi experţi nu neagă faptul că o cură de slăbire este benefică pentru inimă, totuşi ei cred că problema dietelor nu a fost destul de studiată şi nu se poate spune clar ce efect au acestea în problema cancerului mai sus amintit.

Reamintim că teoria conform căreia o cură de îngrăşare creşte riscul de cancer la sân a fost fundamentată doar pe considerente experimentale (pe animale) şi nu a putut fi demonstrată prin metode ştiinţifice ca fiind valabilă şi în cazul oamenilor.

Proteină anti-SIDA

Cercetătorii au descoperit de curând că lacrimile şi saliva conţin o proteină cu un puternic efect antiHIV, virusul ce produce SIDA. Într-un studiu publicat în revista „Proceedings", a Academiei Naţionale de Ştiinţe din Washington, cercetătorii au declarat că respectiva proteină, numită lisozom, a fost capabilă să distrugă virusul HIV într-o eprubetă. Sylvia Lee-Huang, de la Universitatea din New York, şefa echipei care a făcut această descoperire, a spus că proteina ar putea deveni cel mai puternic medicament anti-SIDA, complet lipsit de efecte secundare, deoarece este un produs pe care corpul îl secretă în mod normal.

Mai aproape de viaţă

Două noi medicamente împotriva cheagurilor de sânge, aparent la fel de bune ca TPA, medicamentul standard pentru tratarea infarctului, dar mult mai uşor de administrat, sunt pe cale de a fi omologate în SUA. Aceste medicamente revoluţionează tratamentul infarctului, care, la ora actuală, este numărul unu între cauzele de deces. Administrate la câteva ore după începerea durerii, noile medicamente dizolvă cheagurile care împiedică irigarea inimii cu sânge, prevenind astfel apariţia unor leziuni ireparabile. Un dezavantaj major al TPA-ului este că el trebuie administrat timp de 90 de minute, sub formă de perfuzie. Cele două noi medicamente, având acelaşi efect, se administrează printr-o singură injecţie.

Zoroastrismul ecologist!

ION ŢUGUI

Poate părea ciudat, dar marile religii ale lumii conţin în doctrinele lor un principiu cvasi universal – acela al coeficientului de puritate, de curăţenie interioară şi exterioară, fără de care funcţiile rituale şi culturale nu pot fi bine primite de către forumul ceresc.

Excelează în această proiecţie septică religia lui Zoroastru. Dar nu numai aceasta. Creştinismul este, de asemenea, dominat de principiul purităţii absolute, care se extinde asupra întregii existenţe. De unde deducem că ideea de puritate, de imaculare depăşeşte cadrul unei igiene convenţionale, fiind de fapt regula vie a unei cerinţe vitale.

Zoroastrismul se apropie mai mult şi mai explicit de sistemul modern actual ecologist. Asta pentru că în religia respectivă există o menţiune principală de altfel, care se referă la „pângărirea elementelor fizice", cum spune Ernst Cassirer în celebrul „Eseu despre om". Avem multe motive să considerăm acest înscris drept senzaţional, deoarece în natură nu există un principiu biologic de această factură. Dacă omul este „al naturii" care îl încorporează, atunci el pare singurul care intervine asupra firescului ei cu o dorinţă şi o voinţă ce nu aparţin naturii!

A spurca – a păcătui

Dezideratul purităţii zoroastriste merge până acolo încât până şi infailibilul şi invulnerabilul foc este considerat lesne de atins de către o impuritate. De pildă atunci când focul atinge un cadavru, el se încarcă de impurităţi, devenind din element iniţial pur, unul maculat. Această contaminare a focului cu un cadavru este considerată de zoroastrism păcat mortal. De la acest exemplu, putem merge mai departe, unde întâlnim alt tip de interdicţie, cum ar fi aducerea focului (aprinderea) într-o casă în care a murit un om. În această situaţie focul nu trebuie adus iarna vreme de nouă zile iar vara vreme de treizeci de zile. Mortul trebuie ferit de impactul cu focul. Cel ce o face, se consideră un criminal şi va fi condamnat în consecinţă!

Şi zoroastrismul, prin excelenţă ecologist, militează pentru un mare ţinut al misterelor ce va trebui atins cândva, şi astfel existenţa trebuie obligată la prudenţă şi la desăvârşire prin asumarea aceleiaşi iminente şi obligatorii purităţi. Există tărâmul celălalt, neidentic cu acesta; un tărâm tabu, dar care transmite pe căi oculte mesaje şi reguli pentru omul încorsetat în actualitatea materială plină de impurităţi.

Dacă acestea, pomenite mai sus, aparţin, să zicem, unei faze primitive a zoroastrismului, cu timpul doctrina religioasă amplifică normele, aducând în discuţie şi în ritual, şi în practică alte două elemente importante – perfecţiunea şi incoruptibilitatea. Vinovate de impurităţile omului sunt de regulă viciile. Iar această planetă este plină de vicii. Cum să te salvezi, să spunem, simbolic, trăind în apă şi în acelaşi timp să nu simţi apa? Cam aşa stau lucrurile şi cu acest ecologism timpuriu. Elementele principale care ne ajută sunt voinţa şi credinţa. Prin ecologismul zoroastrist se propune aşadar un arhetip septic al speciilor vii, care se detaşează net, cum aminteam, de natură, pentru a-şi continua destinul într-o natură proprie, îmbunătăţită, perfecţionată, distilată până la limpezimea de cristal a autobiografiei.

Ecologismul inimii!

O dată cu concepţiile religioase ale iudaismului, semnificaţiile purităţii şi impurităţii se schimbă radical. Zoroastrismul rămâne departe de noile concepţii, el stăruie conservator în postulate ce-i definesc doctrina singulară. Iar *Vechiul Testament* ocoleşte impurităţile exterioare, ale naturii, să zicem, şi instituie un alt tip de puritate, acela care se referă şi se adresează aproape exclusiv inimii!

În cele din urmă, atât profeţii Vechiului Testament cât şi cei ai lui Zoroastru, adică, creştinismul şi zoroastrismul se întâlnesc în unul şi acelaşi principiu religios – renunţarea la constrângeri, care nu sunt voinţa Creatorului, ci *abordarea libertăţii* în procesul sinuos de apropiere de Creator.

Labirintul memoriei

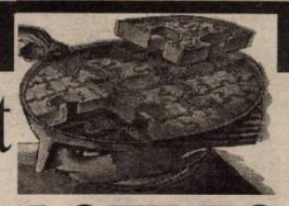

Cât de adevărate sunt AMINTIRILE NOASTRE?

MIHAELA DOROBANŢU

Iată o întrebare la care nu este chiar foarte uşor de răspuns. Mai întâi, faptul că, o dată ajunşi la vârsta adultă, nu reuşim să ne amintim nu doar naşterea, dar nici măcar primele zile, primul an al vieţii noastre, i-a făcut pe cercetători să considere la început că nou născuţii sunt amnezici.

A trebuit să treacă mult timp pentru ca acest punct de vedere să fie părăsit. Şi totuşi, un bebeluş, oricât de mic ar fi, care atinge din întâmplare un obiect atârnat deasupra pătuţului, va reface mereu gestul care îl pune în mişcare. Şi acum nu mai este vorba de întâmplare, ci de memorie! Memoria învăţării este foarte precoce: săptămâni, ani chiar, copilul îşi aminteşte cum se pune în mişcare un dispozitiv simplu. Ca să nu mai vorbim de un argument foarte greu de respins: dacă am fi cu adevărat amnezici în stadiile timpurii ale vieţii noastre, cum am mai reuşi să „ne aducem aminte" cum se mănâncă şi cum se merge, deprinderi pe care, tocmai în aceste momente le „achiziţionează" omul!

Şi totuşi, fără dovada unui experiment clar, nu se putea vorbi de un argument definitiv. Un asemenea experiment a fost cel realizat de neurologul Scania de Schonen şi echipa sa într-un laborator de cercetări din Marsilia. Grupul de studiu a fost constituit din copii în vârstă de trei luni. Primul pas al experienţei a fost să li se arate o fotografie timp de aproximativ un minut – adică până la limita la care s-ar fi plictisit. Apoi, după 24 de ore, li s-a arătat din nou aceeaşi fotografie, urmată de o alta, prezentând o figură necunoscută.

Scopul experimentului era simplu şi clar: un amnezic nu îşi aminteşte practic nimic dincolo de un interval de câteva secunde. În consecinţă, dacă bebeluşii ar fi fost într-adevăr amnezici, ei ar fi privit în mod egal cele două fotografii! Dar nu, copiii au privit întâi spre fotografia care înfăţişa figura cunoscută şi imediat şi-au mutat privirea spre cealaltă fotografie, cea nouă. Comparau! Exact cum s-ar fi comportat un adult normal. De la naştere încă, nici nu poate fi vorba de amnezie. Oricât de rudimentară, memoria există. Atât cea procedurală, datorită căreia învăţăm cum să facem diferite lucruri, cât şi cea episodică – memoria care ne face să ne amintim ceea ce vedem.

Problema interesantă care rămâne este: de când începem efectiv să ne amintim? Părerea generală este că acest proces începe în jurul vârstei de 3-4 ani; unii pretind chiar că-şi amintesc evenimente petrecute la un an şi jumătate. Dar sunt acestea amintiri adevărate? Nu cumva au fost „plantate" în creierul nostru de poveştile repetate de sute de ori de părinţi şi rude?

Specialiştii sunt categorici: departe de a insinua că ar fi vorba de amintiri inventate, ei susţin că amintirile noastre din copilăria timpurie au fost permanent „îmbogăţite" prin contribuţia celorlalţi. Memoria familială contaminează memoria individuală!

Cu alte cuvinte, într-un fel este bine că nu ne amintim propria noastră naştere, mai ales atunci când avem fraţi sau surori: după atâtea poveşti ale mamei despre cum a fost la naştere, am putea foarte bine să credem că ne amintim cum ne-am născut noi, dar „povestea" să fie cea a fratelui nostru!

Înconjuraţi de baze extraterestre...

Din istoria secretului OZN

DAN D.FARCAŞ

Documente descretizate arată că, în toamna anului 1952, în campania de reducere a riscurilor datorate fenomenului OZN, Consiliului Securităţii Naţionale *(National Security Council – NSC)* a însărcinat CIA să convoace la Pentagon un grup de oameni de ştiinţă. Întrunirea a avut loc în perioada 14-17 ianuarie 1953. Nucleul grupului a fost format din dr. H. P. Robertson (specialitatea fizică, preşedinte), dr. Luis Alvarez (fizică, radare, ulterior laureat al Premiului Nobel), dr.Lloyd V.Berkner (geofizică), dr. Samuel Goudsmit (fizică atomică, statistică), dr. Thornton Page (astrofizică), dr. J. Allen Hynek (astronomie) şi Frederik C. Durand (proiectile şi rachete). Timp de trei zile, în total douăsprezece ore, au fost prezentate două filme, rapoarte ale spionajului asupra interesului ruşilor privind cazurile americane OZN, hărţi cu localizările observaţiilor etc.

Forţele Aeriene, de bună credinţă, au selecţionat, pentru a fi analizate, 100 de observaţii inexplicabile, care rezistaseră tuturor investigaţiilor. Dintre acestea au fost examinate, superficial, doar 15, declarându-se că *„pot fi* găsite explicaţii rezonabile *pentru cele mai multe* observaţii„ şi că „alte cazuri pot fi explicate *într-o manieră similară"* (subl. noastre). Howard Blum, în volumul „Out There" (1990) observă că, evident, douăsprezece ore de masă rotundă n-aveau cum să găsească o soluţie definitivă problemei OZN-urilor. Marina americană consumase anterior *o mie de ore* pentru a examina doar *unul* dintre cazurile prezentate grupului Robertson (cazul Tremonton – Utah, din 1952); iar rezultatul a fost – *obiect neidentificat.*

Un colonel de contrainformaţii din Air Force care a asistat la întrunire afirma mai târziu că de fapt dezbaterile au fost conduse de agenţii CIA, astfel încât oamenii de ştiinţă „păreau drogaţi". La rândul lor, era clar că aceşti agenţi „executau doar nişte ordine". Evident, nu era o sarcină foarte grea deoarece, în majoritatea lor, savanţii se tem de situaţiile pe care ştiinţa lor nu le poate explica, iar prima reacţie este să le catalogheze drept iluzii. Mai mult, cei ce nu procedează astfel vor fi marginalizaţi de comunitatea ştiinţifică din care fac parte, cu efecte importante pentru carieră.

Raportul care a fost elaborat de „grupul Robertson" afirma că „nu există nici o dovadă a vreunui act ostil sau pericol" din partea OZN-urilor *în sine.* Totuşi *rapoartele* OZN puteau genera situaţii periculoase din următoarele motive: **„a.** Identificarea greşită a obiectelor inamice reale de către personalul de apărare, **b.** supraîncărcarea canalelor de raportare a urgenţelor (...), **c.** subiectivismul publicului care ar putea determina o isterie în masă şi marea vulnerabilitate la un posibil război psihologic inamic".

Raportul recomanda în continuare, în logica de mai sus, *negarea sau demitizarea sistematică* a rapoartelor OZN prin mass media: televiziune, filme, articole publice. O altă recomandare era *supravegherea grupurilor OZN* civile având în vedere „posibila utilizare a unor asemenea grupuri pentru scopuri subversive".

Căpitanul Edward J.Ruppelt, şeful departamentului fenomene aeriene al centrului de informaţii tehnice al Forţelor Aeriene, a declarat mai târziu că CIA „a ordonat să ascundem observaţiile, când era posibil, iar dacă un caz ieşea la iveală, trebuia să publicăm rapid o explicaţie, să bagatelizăm raportul şi să ridiculizăm martorul dacă nu puteam găsi un răspuns plauzibil. Trebuia să ne discreditâm chiar şi propriii piloţi".

J.Allen Hynek, profesor de astronomie la Universitatea statului Ohio din Columbus, unul dintre membrii grupului Robertson, consultant al Air Force pe problema OZN încă din perioada proiectului *Sign,* va scrie mai târziu: „Am fost membru asociat al grupului dar nu am fost invitat să particip la toate şedinţele. Am fost dezamăgit chiar şi atunci când s-a realizat o cercetare mai atentă, deoarece minţile implicate în grup vădeau lipsa curiozităţii şi dorinţei de a face o investigaţie amănunţită a subiectului". După cum probabil cititorul ştie, în anii şaptezeci şi optzeci, Hynek urma să devină unul dintre cei mai prestigioşi investigatori ai fenomenului OZN din lumea întreagă.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

DETECTORUL de ucigaşi (2)

PAUL IOAN

***Rezumatul primului episod:** Hipersenzitivul Markevich colaborează cu poliţia pentru depistarea unui ucigaş ce-şi pregătise un alibi aproape imbatabil. Va reuşi el să scoată adevărul la lumină, cu mijloacele lui parapsihologice?*

Timp de patruzeci şi opt de ore, Markevich nu a mâncat şi nu a băut decât apă în care dizolva aspirină. Modalitatea lui de concentrare rămâne un mister, iar el refuză să confirme dacă intră în transă. Cert este că raportul întocmit şi predat procurorului districtual - purtând avertismentul „strict secret" - a condus la elucidarea în mai puţin de o săptămână a cazului. Iată, pe scurt, uluitoarele concluzii ale hipersenzitivului: 1. relaţiile emoţional-afective dintre suspect şi victimă s-au modificat radical după crimă; caracteristicile grafologice nu dovedesc nici o urmă de compasiune după dramaticul eveniment, iar cele anterioare faptei sugerează în mod evident ură şi tendinţe distructive 2. între victimă şi călău au existat de-a lungul timpului animozităţi doar aparent depăşite de atitudinea conciliantă a victimei 3. suspectul a fost un copil dificil, devenit un adolescent cu o agresivitate faţă de cei din jur foarte greu mascată, cu preţul unor eforturi psihologice care l-au marcat de-a lungul anilor 4. inteligenţa peste medie şi scrisul apăsat, minuscul şi ordonat evocă posibilitatea pregătirii temeinice a crimei, inclusiv înscenarea alibiului şi mituirea unor martori... În încheiere, Markevich afirma neoficial că psihicul suspectului intervievat de el o singură dată este acela al unui criminal stăpân pe situaţie, care nu se teme de judecată.

Într-adevăr, Maderano trecuse cu brio de testul cu detectorul de minciuni, dar procurorul, pe baza analizei parapsihologice, a reluat ancheta de la capăt, încercând să distrugă alibiul suspectului. Deşi deontologic n-a procedat corect, la unul din interogatoriile ce au urmat, l-a rugat pe Markevich să-l hipnotizeze. Fără mijloace mai puţin ortodoxe, justiţia ar fi scăpat printre degete un posibil ucigaş... Şi „minunea" s-a produs. Cu ajutorul unui mijloc auditiv rămas secret şi al concentrării gândurilor, hipersenzitivul l-a dus în stare hipnotică pe suspect şi a obţinut de la el toate detaliile abominabilului scenariu. Maderano nu s-a urcat nici o clipă în avion, iar cei doi pasageri deveniţi martori ai apărării fuseseră mituiţi cu câte 50000 de dolari. Momentul-cheie al strategiei procurorului a fost acela în care, trimiţându-i acasă înregistrarea propriilor mărturisiri, a forţat un şoc psihologic din partea împricinatului. Intuind că acesta s-a produs, omul legii a cerut un nou test cu detectorul de minciuni, pe care suspectul nu l-a mai trecut... În cele din urmă, Maderano a cedat şi a făcut declaraţii complete.

În umbra acestei strategii menite să scoată adevărul la suprafaţă stă o persoană care nu are studii juridice sau de altă natură. Simon Markevich adoră florile şi are o mică florărie în Chicago. El este autorul mai multor articole cu această temă, publicate în reviste de profil, şi în care susţine că, dialogând cu „protejatele" sale, a aflat care sunt zilele şi orele la care ghivecele trebuie udate, şi care dintre ele suportă înstrăinarea către un client sau altul. Nu de puţine ori i s-a întâmplat să refuze să vândă o anumită floare, pe care o considera incompatibilă cu tipul de persoană care o solicita. Dar despre acest enigmatic personaj vom mai vorbi la această rubrică.

ANUL 1999 dedicat vârstnicilor şi problemelor lor

DIABETUL un atac la societate

Sfârşitul de veac şi de mileniu se caracterizează din punct de vedere demografic prin semnificative schimbări în structura populaţiei, atât pe plan mondial cât şi în ţara noastră. Prelungirea duratei de viaţă a oamenilor a dus la creşterea numerică şi procentuală a populaţiei vârstnice, cu tot cortegiul de consecinţe economice, sociale, psihologice şi medicale. De aceea Organizaţia Mondială a Sănătăţii a consacrat „Ziua sănătăţii" la 7 aprilie şi pe întreg anul 1999 vârstnicilor şi problemelor sale. Una din aceste probleme – de ordin medical – este diabetul la persoanele în vârstă.

Diabetul în general, în lumea contemporană, reprezintă o serioasă problemă de sănătate. Dacă înaintea celui de-al II-lea război mondial morbiditatea prin diabet afecta 10,3% din populaţie, după 1950 aproape în toate ţările de pe glob s-a constatat o neîntreruptă creştere a frecvenţei îmbolnăvirilor de diabet. După aprecierile O.M.S. (Organizaţia Mondială a Sănătăţii) în prezent există peste 130 milioane de diabetici în lume. După anul 2020 numărul acestora, cel puţin, se va dubla. Anual, la bolnavii existenţi se mai adaugă alţi 6%. Se ştie că diabetul se prezintă sub două forme principale – diabetul juvenil insulino-dependent şi diabetul de maturitate, de vârstă, insulino-independent. În S.U.A., dar şi în alte ţări diabetul de vârstă este de cel puţin 7-8 ori mai frecvent decât cel juvenil, insulino-dependent. Paralel cu diabetul diagnosticat există şi un număr suficient de semnificativ de diabetici nediagnosticaţi, asimptomatici, dar care dezvoltă complicaţii tot atât de temut ca şi în cazul diabeticului cunoscut, uneori chiar mai grave.

Scăderea toleranţei la glucide, specifică vârstnicului, explică şi creşterea frecvenţei diabetului la această vârstă. Prin numărul în creştere al bolnavilor de diabet, o problemă medicală a devenit o problemă ce afectează societatea, în ansamblul ei. În ţările dezvoltate costul îngrijirilor pentru diabet depăşeşte 10% din bugetul destinat sănătăţii. La declinul biologic şi psihologic al vârstnicului se adaugă şi multiplele lui îngrădiri, neajunsuri şi alterarea calităţii vieţii, provocată de diabet. Netratat corect medical, igienic, dietetic şi psihosocial, diabetul ca boală cronică este o sursă de boli şi alte complicaţii precum şi de scurtarea vieţii. Dacă însă tulburările provocate de boli sunt bine

tratate, bolnavii sunt corect supravegheaţi şi bine instruiţi, se poate afirma că diabetul poate deveni un nou stil de viaţă, prudent, dar optimist, şi plin de speranţă. Această notă optimistă se alterează însă când ne gândim la acei numeroşi diabetici în vârstă, singuri, cu modificări psihice şi somatice, cu posibilităţi materiale limitate, pentru care societatea noastră în condiţiile actuale nu este suficient de pregătită să le ofere protecţia necesară.

Educaţia pentru sănătate la diabetici s-a impus în ultimele decenii ca o metodă terapeutică şi profilactică de bază. Locul ei în cadrul terapiei globale a bolii diabetice este impus atât de programul terapeutic şi de dietoterapia individuală cât şi de evidenţierea factorilor psihosociali în determinarea şi evoluţia bolii. În prezent, majoritatea ţărilor recunosc diabetul ca o problemă de importanţă majoră pentru sănătatea publică şi acţionează în consecinţă. Bolnavii de diabet încep şi ei să se solidarizeze în lupta cu boala şi cu consecinţele ei. Asociaţiile diabeticilor îi atrag pe membrii lor în acţiuni de solidarizare a opiniei publice, asupra dimensiunilor şi consecinţelor bolii şi pentru apărarea drepturilor şi intereselor lor specifice, recunoscute pe plan naţional şi internaţional. „Declaraţia de la St.Vincente" din 1989, la 10 ani de la proclamarea ei, începe să se afirme din ce în ce mai pronunţat şi să constituie o sursă de inspiraţie pentru acţiunile asociaţiilor bolnavilor de diabet.

În ţara noastră, numărul mare şi în continuă creştere al diabeticilor, dificultăţile prin care trece economia naţională, slaba preocupare sau uneori lipsa de receptivitate din partea unor organe faţă de cerinţele legitime ale diabeticilor fac tot mai necesară solidaritatea mutuală a bolnavilor de diabet şi a asociaţiilor din întreaga ţară. Absolut necesare sunt eforturile şi dăruirea lăudabilă şi emoţionantă ale cadrelor medicale de specialitate, dar ele nu acoperă totalitatea necesităţilor bolnavilor în lupta lor ani în şir, cu tot cortegiul de nevoi şi necazuri pe care le produce această boală. Sprijinul şi atenţia acordate de societate trebuie să se lărgească adecvat cu aportul necesar fiecărui bolnav la ocrotire şi bucuria de a trăi.

Dr. LEONID GHEORGHIEV
Preşedinte al Asociaţiei Diabeticilor din România

PARADOX

...Despre „nimic"-ul vieţii umane

MARIAN GRIGORE

Un celebru enunţ al scriitorului francez André Malraux, folosit ca motto pentru unul din romanele sale - „Speranţa" - , spune: *„O viaţă de om nu valorează nimic, dar nimic nu valorează cât o viaţă".* Nu trebuie să fii specialist în lingvistică pentru a înţelege că între „nimic"-ul din prima propoziţie şi „nimic"-ul din cea de a doua se întinde, din punctul de vedere al înţelesului, deci semantic, o distanţă nu ca de la cer la pământ, ci mai degrabă ca aceea între cer şi iad. Sau, în termeni mai apropiaţi de profilul revistei, ca aceea între zenit şi nadir, despărţită exact la mijloc de orizontala locului în care ne aflăm, „orizontala realităţii înconjurătoare". Pentru că, în prima propoziţie, ***„nimic"*** înseamnă, realmente, nimic, nici măcar ceva mai puţin decât orice altceva din realitate, ci pur şi simplu un imens zero barat. Şi spunem „barat", pentru că, departe de a fi lipsit de semnificaţie, „zero" pur şi simplu are o valoare matematică anume, diferită, evident de aceea de „nimic", fiind capabil, spre exemplu, să multiplice sau să dividă unitatea în funcţie de locul unde este plasat, respectiv după sau înaintea ei.

La polul opus, ***„nimic"***-ul din a doua propoziţie are sensul de superlativ absolut faţă de orice „altceva", cuprinzând tot ceea ce mintea omenească ar putea concepe ca realitate capabilă de un atribut valoric, şi încă ***„ceva"*** în plus, un ***„ceva"*** ce ţine deja de metafizică, de valoarea filozofică (şi teologică) pe care o atribuim vieţii umane. Aşa încât, ni se pare interesant să abordăm în această rubrică tema valorii ***„nimic"***-ului.

Venind vorba despre viaţă, ca valoare în sine, găsesc potrivită o digresiune faţă de tema enunţată, a ***„nimic"***-ului, pornind însă tocmai de la valoarea, relativă sau absolută, ce i se acordă vieţii, prin diferenţele existente între variatele moduri de abordare, sub raport ştiinţific, etic şi deontologic, a problemei embrionilor umani.

Dintr-un unghi de vedere strict pragmatic, embrionul reprezintă, evident, ***viaţă,*** dar nu ***viaţă umană,*** ca atare, ci doar o viaţă umană virtuală. Pentru adepţii acestui gen de abordare a problemei apare clar că atributul de „uman" este indisolubil legat de ideea de „fiinţă cugetătoare, înzestrată cu personalitate" sau care, cel puţin, asemenea nou-născutului, este dotată cu toate instrumentele necesare dezvoltării unor asemenea atribute. De unde şi permisivitatea legiuitorului în problema avorturilor voluntare, efectuate în condiţiile legii, din raţiuni de planing familial. Mergând pe acest gen de demonstraţie, chiar dacă nimeni nu aprobă deschis eliminarea fizică voluntară a unui nou născut lipsit de creier, datorită unei anomalii genetice, totuşi nimeni nu s-ar opune (şi în primul rând legea) la folosirea organelor vitale ale acestuia într-un transplant necesar salvării altei vieţi. La fel cum, astăzi, nimeni nu mai consideră criminală preluarea de organe de la un corp ***viu,*** dar ale cărui funcţii cerebrale au încetat ireversibil, eventualele obiecţii fiind, cel mult, de ordin sentimental sau religios. Aşadar, atât în cazul embrionului, cât şi în cel al donatorilor de organe aflaţi în moarte clinică, viaţa este văzută ca fiind lipsită de atributele umane ce justifică, legislativ şi moral, o protecţie absolută. Fără a fi un „zero barat", un „nimic", viaţa, din punctul de vedere al valorilor umane, reprezintă, în aceste cazuri extreme, doar o virtualitate.

La polul opus se află poziţia adoptată de Biserică, dar prezentă şi în legislaţia „laică" a unor state, poziţie conform căreia embrionul reprezintă o viaţă umană în înţelesul deplin al cuvântului, încă din momentul concepţiei. De unde şi opoziţia faţă de legalizarea avortului sau, în cel mai bun caz, ca în Franţa, faţă de folosirea embrionilor umani, fie şi în scopuri umanitare, atunci când aceasta presupune moartea lor. Mutandis mutandis, putem spune că aceste două poziţii sunt imaginea în oglindă, din perspectiva realităţii ştiinţifice moderne, a enunţului scriitorului francez, pendulând între ***„nimic"***-ul semnificativ doar ca virtualitate, din punctul de vedere al valorii umane, al embrionului, şi ***„nimic"***-ul metafizic, cu valoare superlativă absolută, a conceptului (mai degrabă teologico-filozofic) de ***viaţă umană*** în sine. Aşadar, şi în această problemă a embrionilor umani aflăm aceeaşi indisolubilă legătură cu perspectivele oferite de genetică (spre exemplu, în posibilitatea clonării umane) corelate cu problemele de ordin deontologic legate de aceasta. Totul se reduce, până în cele din urmă, la o discuţie despre valoarea relativă sau absolută a unei ***virtualităţi.*** Altfel spus, a unui ***„nimic"*** la modul prezent, care poate însă reprezenta ***„ceva",*** în viitor.

Anatomia secundei

NOUL, cu viteză mare...

ALEXANDRU MIRONOV

Se prăbuşesc, pur şi simplu, peste noi, roadele *veacului inovaţiei,* creaţiile minţii lui Homo faber, care pare a nu mai avea răbdare ca secolul XX să se aşeze în istorie, ci a sărit deja dincolo şi, de acolo, ne vorbeşte, ne convinge, ne îndeamnă să schimbăm tot mai repede vitezele pe care numai el, *Faber,* le cunoaşte şi le plăsmuieşte.

O raită prin întâmplările secundei pe care o disecăm începe câinos, cu un eveniment social-fosilă: un război. Un război purtat, din păcate, de curiozitatea tehnologilor, care au vrut să ştie cum funcţionează hipersofisticatele „bombardiere invizibile" Stealth şi rachetele de ultimă generaţie. Tehnologii şi negustorii de arme pot fi mulţumiţi: atacul trupelor NATO asupra eroicului nostru vecin, Iugoslavia, s-a soldat, din punct de vedere tehnic, cu un mare succes, dovadă, sutele de morţi din tabăra sârbă. „Tribul" belicos din tabăra lui H.Faber poate trece, pe mai departe, la treabă: atât timp cât există războaie, există speranţă, îşi zâmbeşte Moş Teacă, mulţumit, sub mustăţi. O dată consumat armamentul de ultimă generaţie, se poate trece la inventarea, conceperea, proiectarea şi fabricarea unei noi generaţii de arme, numai bună pentru războiul rece pe care „războiul cald" din Iugoslavia tocmai îl renăscu...

În rest, însă, pace – în secolul cortexurilor, Homo faber, vreau să spun. Adică: v-aş raporta, de pildă, că deşi fabricată cu un defect, sonda *Galileo* reuşeşte să ne trimită „cărţi poştale" (cum spune publicaţia *Discover)* din „cartierul solar" al sateliţilor lui Jupiter. Imaginile transmise de bătrânul explorator *Galileo,* după ce au străbătut nu mai puţin de 4 miliarde de kilometri prin hăurile Sistemului Solar, sunt de o surprinzătoare acurateţe şi ni le descriu pe violenta *Io,* pe *Europa* sub o cuvertură de gheaţă (şi, poate, purtătoare de viaţă sub crustă!), *Callisto,* cea bombardată de meteoriţi, şi *Ganymede,* uriaşă şi misterioasă, mai mare decât „planetele-mătuşi" Mercur şi Pluto. Straşnică treabă a făcut robotul cosmic *Galileo* – şi i-a convins pe constructorii de nave cosmice că roboţii trebuie să fie înainte-mergători, pionierii cuceririi Sistemului Solar. În consecinţă, inginerii spaţiali francezi vor construi nava care, în 2005, va face ruta Terra-Marte-Terra aducând acasă primele eşantioane de sol marţian. La bord se va afla şi un pasager: robotul ROSA, specialist în explorare de teren. Iar din succesul, din 1997, al roboţelului marţian *Sojourner,* NASA a învăţat să gândească la scară mare pentru a construi la scară mică, cum spune Corey S. Powel. Roverele (vehiculele de teren) *MUSES-CN* sunt în construcţie la *Jet Propulsion Laboratory,* în Pasadena, au doar câteva... sute de grame în greutate (!), vor fi insalate, în 2003, pe asteroidul *Nereus* şi vor demonstra, cred specialiştii, că este revolută era sondelor cosmice gigantice, gen *Cassini* (6 tone! dar, s-o recunoaştem, cu succes în explorarea planetei Saturn şi a satelitului ei *Titan).* Un alt rover, tot produs al minţii extraordinare a inginerului Brian Wilcox va călători la bordul lui *NEAP,* explorator (atenţie: particular!) de asteroizi. De altfel, întreaga generaţie următoare de sateliţi de telecomunicaţii s-ar putea miniaturiza drastic: cam la 1 kg bucata (!) – cu ei se va construi „Internet"-ul spaţial, spune Barry Herbert, de la *JPL.*

În fine, revenind la sol şi frunzărind minunata revistă „Science et Vie", aflăm că, tot în aceste zile, s-a descoperit un efect-tunel cuantic care „împinge" fotonii spre viteze superluminice (S.F.curat! la Universitatea de la Berkeley), că s-a mai stins, definitiv, o specie rară (broscuţa *Rana lesunae),* că s-a inventat un dispozitiv numit „capcană regeneratoare", care curăţă emisiile de gaze ale motoarelor Diesel până la 97%!; că la Universitatea din Lausanne echipa profesorului chimist-genetician Yves Poirier a descoperit materialul plastic biodegradabil ideal, îl fabrică din polyhydroxyalkanoate, poliesteri pe care îi va sintetiza folosind... ADN-ul plantei *Arabidopsis thaliana* şi speră să pună la lucru, mai târziu... tutunul şi cartoful.

În sfârşit, aflaţi că superinteligenta jucărie japoneză *Furby,* care face furori în SUA, a fost demascată de Agenţia Naţională de Securitate Nord-Americană că... spionează: căci *Furby* nu numai că vorbeşte, doarme, bombăne (într-o limbă necunoscută), spre deliciul copiilor, ci şi... înregistrează, automat, orice zgomot, deci orice convorbire şi le redă, cu voce tare, indiscretă, mai târziu.

Închei, coborând sub cota zero a pământului: constructorii de nave şi roboticienii din Montpellier l-au scos din şantier pe *TAIPAN,* un minimicrosubmarin de cercetare, de numai 30 kg greutate, 1,66 m lungime şi 15 cm în diametru, împins de un motor electric (autonomie: 25 km). *TAIPAN* face măsurători fizico-chimice, prelevă eşantioane de apă, fotografiază şi filmează, în tot timpul activităţii poziţia lui fiind cu precizie ştiută, graţie contactului satelitar *GPS* permanent.

...Şi nu v-am vorbit decât despre o miime din clipa pe care tocmai o analizarăm...

Bine de ştiut

Când ignoraţi o infecţie, luaţi în calcul totuşi riscurile ulterioare!

Infecţia vaginală cu Chlamidia este cea mai frecventă boală cu transmitere sexuală cu implicaţii serioase asupra stării de sănătate. Infecţia este determinată de bacteria Chlamidia Trachomatis, un microorganism parazit care poate supravieţui numai în celulele gazdă. Numai testele de laborator au putut să demonstreze existenţa germenului.

● *Factori de risc*

Există riscul infectării cu Calamidia la persoane cu vârsta sub 20 de ani, dacă partenerul a avut mai multe partenere, dacă femeia foloseşte contraceptive orale sau dacă prezintă inflamaţii cervicale (cervicite).

Chlamidia afectează mai frecvent femeile decât bărbaţii. După un singur contact sexual neprotejat cu un partener infectat, 40% din femei pot contacta boala şi doar 20% din bărbaţi.

● *Semne şi simptome*

La femei, simptomul uzual este o secreţie vaginală gălbuie, semnificând existenţa unei infecţii muco-purulente. Alte simptome includ durerea la micţiune, dureri în etajul abdominal inferior şi rectale, sângerări vaginale intermitente, dureri şi sângerări în timpul actului sexual. Dar, atenţie, la 75% din femeile infectate nu sunt prezente simptomele enumerate.

● *Etiologie*

Deşi boala este determinată de o bacterie, germenele prezintă caracteristici asemănătoare virusilor, necesitând prezenţa celulei gazdă (pentru diviziune şi energie). Aceasta presupune căutarea permanentă a Chlamidiei Trachomatis; testele pentru diagnostic sunt dificile şi costisitoare.

● *Perioada de incubaţie*

Semnele de boală, dacă există, apar între 1 până la 2 săptămâni de la infestare.

Experţii în sănătate publică consideră că 1 - dintr-un milion de cazuri anuale de boala inflamatorie pelvină este determinat de Chlamydia.

Boala inflamatorie pelvină poate determina infertilitate şi sarcină ectopică. 30% din femeile infestate cu Chlamydia vor deveni sterile.

Cercetări recente arată că bolile pelvine induse de Chlamydia pot declanşa reacţii alergice la proteinele bacteriei sau reacţii imune. Atunci când proteinele Chlamydiei sunt asemănătoare cu proteinele umane, organismul poate face confuzie între celulele normale şi cele străine şi le poate ataca. Oricare dintre aceste reacţii pot determina cicatrici şi obstrucţie tubară.

Este important ca tratamentul infecţiei cu Chlamydia să fie prompt şi intensiv pentru a împiedica ascensiunea infecţiei spre uter şi anexe. Se efectuează tratament cu Doxiciclină (Doryx, Vibramicin), 100 mg x 2/zi timp de 7 zile, pe cale orală, sau cu Azithromycin (Zithromax) într-o doză unică de 1 g/per os. Eficienţa celor două medicamente este asemănătoare.

Deoarece Chlamydia poate induce sterilitate masculină este important ca toţi partenerii să fie trataţi medicamentos.

Prezervativul poate proteja împotriva infecţiei cu Chlamydia. Este preferabil de a nu avea contact sexual în perioada tratamentului.

Femeile gravide care sunt contaminate cu Chlamydia fac în post-partum endometrioză (endometrioza este situaţia în care ţesutul endometrial se găseşte localizat în afara uterului, cum ar fi în peritoneu, ovare, trompe, intestin, plămâni).

Femeile însărcinate şi infectate cu Chlamydia au risc crescut de avort spontan şi naşteri premature.

Copiii născuţi din mame infectate prezintă risc crescut pentru infecţii oculare, pneumonie sau bronşite.

Dr. MARIA BARI
Medic primar Spitalul Clinic Filantropia

6 idei practice

FOLOSIŢI SAREA?

● *Uleiul rămâne limpede şi nu se îngroaşă dacă veţi pune în sticlă un praf de sare. Scuturaţi-o însă bine.*

● *Pentru a da un gust mai bun cafelei, puneţi în apă puţină sare.*

● *Lingurile de lemn noi, dacă se ţin într-o soluţie de sare rămân albe şi frumoase.*

● *Stofele în culori pastel se spală mai bine dacă se înmoaie în apă sărată, iar culoarea se menţine mai multă vreme.*

● *Stofele de lână care au căpătat luciu se înmoaie peste noapte în apă sărată. A doua zi se spală în această apă, se clătesc fără a le stoarce şi se pun la uscat.*

● *Batistele care nu mai ies la spălat albe, se înmoaie, o noapte, în apă sărată.*

MATILDA SCHUSTER TUDORIU
Cluj-Napoca

6 gastronomice

TORT MOCA

BLATUL: Se bat bine 8 albuşuri spumă tare cu 300 g zahăr tos, 300 g nucă măcinată şi 1 lingură făină.

Coacem pe fundul unei tăvi de tort unsă cu unt topit şi presărată cu făină 5-6 foi.

CREMA: 8 gălbenuşuri, 300 g zahăr, 1 lingură amidon sau făină, 2 cesti de cafea moca tare (esenţă), 2 pachete zahăr vanilat, puţină sare. Se fierbe la Bain-Marie o cremă groasă. Când s-a răcit se adaugă încet 300 g unt frecat spumă.

Se ung foile în ziua folosirii tortului. Se unge şi marginea şi se balotează peste tot cu nucă tocată, prăjită cu zahăr şi zdrobită (grilaj), iar apoi se unge tortul şi deasupra. Se decorează cu cremă spriţată, cu jumătăţi de nucă caramelizate în zahăr ars.

Diametrul tăvii să fie de 22 cm sau mai mic şi atunci ies mai multe foi.

Aceste foi sunt foarte bune şi umplute cu cremă de ciocolată sau cu cremă de nucă cu frişcă.

Reţeta ne-a fost oferită de fidela noastră cititoare din Braşov, doamna Ariadna Făgărăşanu.

MODA

Fără nici o ezitare, specialiştii domeniului, când vorbesc despre tendinţele modei, fac trimitere la anii '50. Este din nou en vogue clasicul. Moda trece, moda vine...

Indiscreţii

INVITAŢI DE MARCĂ

Printre invitaţii de marcă ce au asistat recent la prezentările de modă de la Paris, indiscreţii au remarcat-o pe Camilla Parker-Bowles. Deşi i se cunoşteau preferinţele persoanele pentru stofe din lână şi pulovere groase, distinsa invitată nu a ezitat să recunoască, diplomatic, că prezentările, foarte sexy, cu ţesături preţioase care mai mult dezgoleau manechinele decât le îmbrăcau... au fost interesante.

Şi tot printre persoane extrem de încântătoare, dar de această dată la Buenos Aires, îşi petrecea timpul şi prinţul Charles. De altfel ceasurile petrecute în sala de dans a ambasadei britanice de la Buenos Aires i-au oferit prilejul să înveţe ritmuri noi. „Profesoare de dans" i-au fost încântătoarea Adriana Vasile, dansatoare profesionistă, dar şi fiica preşedintelui Argentinei, Zulemita Menem.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc S. L., 35 de ani, din Bucureşti. Sufeream de colpită, chisturi pe colul uterin, dureri reumatismale moderate şi dureri de spate moderate, manifestate mai ales dimineaţa. Pentru ameliorarea maladiilor de care sufăr am apelat la doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională. După 10 sedinţe de bioenergie durerile au dispărut aproape complet urmând ca investigaţiile medicale să confirme ameliorarea pe care o simt. Starea generală este foarte bună şi am încredere în efectul benefic al tratamentului bioenergetic"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 35000 lei.

10% REDUCERE adică 35000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 15

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil până la 10 mai 1999 ●

Flaconul cu pastile de primăvară

Vitamina E

„vitamina fertilității"

Vitamina E se mai numește „tocoferol", din grecescul „tokos" (naștere) și „phrein" (a suporta), deoarece una dintre funcțiile sale foarte importante constă în favorizarea fertilității. Dar *rolul vitaminei E în organism* este multiplu, esențial fiind cel de antioxidant (protejează globulele roșii din sânge de acțiunea nocivă a diverselor toxine oxidante, previne oxidarea unor acizi grași, a unor hormoni hipofizari, a vitaminei A etc.). De asemenea, vitamina E intervine în sinteza colagenului și în menținerea stabilității membranelor din țesutul conjunctiv, calitate exploatată din plin în prezent de industria cosmetică. Studii relativ recente susțin rolul vitaminei E în prevenirea cancerului, aterosclerozei și altor boli cardiovasculare.

Deficitul de vitamina E contribuie la fragilizarea globulelor roșii din sânge, apariția anemiei, sărăcirea în colagen a tuturor țesuturilor conjunctive. *Carența* de vitamina E are consecințe deloc neglijabile deoarece masa musculară își reduce dimensiunile, apar depuneri anormale de grăsime în diferite regiuni ale corpului sau ale organelor, iar activitatea hipofizei și glandelor suprarenale este grav afectată. *Lipsa totală* a vitaminei E din organism (*avitaminoza*), care se poate datora malnutriției severe, inflamațiilor cronice, stărilor toxice etc., are drept consecință (deși părerile specialiștilor nu sunt unanime) sterilitatea la bărbați, datorată degenerării țesutului testicular, iar la femeile gravide provocă avorturi spontane sau nașteri premature. La rândul lor, nounăscuții ai căror mame au avut avitaminoză E fac anemii hemoragice.

Alimentele bogate în vitamina E sunt : uleiul (din porumb, floarea soarelui, soia, măsline), salata verde, spanacul, andivele, pătrunjelul, fasolea, laptele, untul, gălbenușul de ou, pâinea neagră, organele (ficat, rinichi, inimă), carnea, citricele, merele cu coajă.

Dr. AURELIA DĂSCĂLESCU

Cum am intrat în acest anotimp al schimbărilor care este primăvara, (al schimbărilor climatice, vestimentare, alimentare, ca și de alt gen), trebuie să avem în vedere și anume schimbări pe care să le facem și în organizarea somnului.

A vorbi însă de somn, înseamnă a vorbi, într-o primă etapă, despre casă și despre centrul ei gravitațional reprezentat de dormitor, ceea ce vom face în articolul de față, iar într-o a doua etapă, despre pat, centrul gravitațional al dormitorului, ceea ce vom face în articolul viitor.

Noțiunea de casă se identifică în gândurile noastre cele mai intime cu aceea de centru al Universului, chiar dacă aceasta se reduce la o casă oarecare, la o simplă garsonieră dintr-un bloc oarecare. Vechii eleni aveau o credință, în virtutea căreia centrul Universului se afla la Delfi, acel loc sacru din Focida și de pe muntele sfânt Parnas, loc care marca geografic centrul Eladei. O stâncă de formă conică de pe acest munte, denumită omphalos, (ceea ce tradus înseamnă buric), voia să consemneze pentru eternitate faptul că acel munte și, implicit, acel templu oracular, situat la picioarele sale, marcau „Buricul Pământului". Pentru fiecare dintre noi însă, acel buric este reprezentat de casă și, implicit de centrul ei gravitațional - patul.

Este interesant cum aproape toate tradițiile umane valorifică această credință, transmisă din generație în generație. Astfel, casa tradițională din vechea Chină, de exemplu, era pătrată, cu o ușă spre răsăritul Soarelui, și alta spre apusul său, prin acest plasament subliniindu-se continua evoluție a vieții de la naștere la moarte.

Acoperișul aceleiași case era perforat de o gaură prin care se evacua fumul înspre văzduh, în vreme ce Pământul pe care se afla temelia casei era străbătut și el de o gaură, în care se aduna apa ploii. Toată această arhitectură marcând, în esență, axul care unește cele trei lumi fundamentale: a Cerului, a Omului și a Pământului, apa reprezentând trăsătura de unire dintre ele.

Casa tradițională românească nu este lipsită nici ea de transpunerea în domeniul constructiv a unor anume imagini și concepții de acest fel care întregesc credința că *locuința, deci, casa, chiar dacă aceasta se reduce la o simplă casă oarecare, de la țară, la o garsonieră sau o cameră dintr-un bloc oarecare, reprezintă în esență centrul Universului,* după cum patul, chiar dacă acesta nu este situat într-o cameră anume, deci în dormitor, ci chiar în hol, sufragerie sau într-o altă încăpere, reprezintă în esență centrul casei. Și pentru că altfel se doarme toamna sau iarna și altfel primăvara sau vara, somnul fiind condiționat, printre altele, și de factori climatici, este bine să ne organizăm în mod premeditat spațiul de dormit și, implicit, patul, și în funcție de anotimp.

Să nu uităm că, *de calitatea somnului depinde și calitatea vieții.* Pe bună dreptate se spune: „Cum dormi, așa trăiești!" Să nu uităm, de asemenea, că un om sănătos, care a ajuns să trăiască 70 de ani, vârstă pe care civilizația noastră aproape că i-o garantează, doarme, în mod normal, pe parcursul acestor șapte decenii, în jur de 23 de ani, ceea ce – realizați aceasta – reprezintă o treime din viață. Să nu uităm, în sfârșit, că *o noapte albă, care poate proveni și din cauza neorganizării somnului, atrage după ea gânduri negre.* Pentru toate aceste motive, Homer nu exagera deloc afirmând în opera sa capitală, Odiseea, că „somnul este marele stăpân al zeilor, ca și al tuturor oamenilor".

ARCADIE PERCEK

Speranțe

Clozapine - acesta este numele medicamentului care va aduce o picătură de speranță celor bolnavi de Parkinson. Acesta le va ameliora tulburările nervoase, rigiditatea fizică progresivă și spasmele provocate de această maladie care a făcut în jur de un milion de victime în SUA. Până acum nu s-a descoperit nici un tratament care să vindece boala. Medicamentele existente contribuie doar la încetinirea evoluției bolii dar provoacă pacienților halucinații, iluzii și alte manifestări nervoase.

Ne dispare mirosul

Milioane de oameni suferă din cauza reducerii treptate a capacității de a mirosi. De aceea specialiștii în domeniu au început să utilizeze tehnologii de ultimă oră pentru a măsura pierderea acestui simț. Cercetătorii au studiat creierele celor bolnavi și le-au comparat cu cele ale oamenilor sănătoși și au ajuns la concluzia că există o diferență foarte mare. Cercetătorul Robert Henkin din Washington DC a analizat creierele cu ajutorul unui aparat care scanează pe baza rezonanței magnetice și a descoperit că cei care au simțul mirosului normal au o activitate cerebrală mai mare decât cei suferinzi în momentul în care sunt expuși unor mirosuri de piper, ulei de banane sau pește. Henkin va scana în continuare creierele bolnavilor pentru a vedea dacă medicamentul pe care el îl testează ajută bolnavii a căror slăbire a mirosului a rezultat din leziuni ale creierului sau din alergii nazale, să-și recâștige simțul olfactiv.

MEDICUL vă răspunde

Sub masca menopauzei se pot ascunde și alte boli

Dacă, într-adevăr, stimată d-nă Tomescu Maria, din satul Păduroiu, comuna Poiana Lacului, județul Argeș, ați vizionat lunga emisiune ce a avut loc recent pe micul ecran pe tema menopauzei, v-ați convins că acest moment fiziologic poate fi ușor depășit în ipostaza că vă prezentați în timp util la medicul ginecolog din cadrul policlinicii de care depindeți și, de asemenea, vă prezentați și la controalele periodice pe care vi le indică. Cum însă din scrisoarea dv. apar și niște simptome care sugerează și o boală psihică v-aș recomanda să faceți un control și la un psihiatru, precizându-vă că puteți să-l faceți la secția de psihiatrie a policlinicii de care depindeți, nefiind necesară – după opinia mea – o deplasare în București. Dacă, totuși, psihiatrul în cauză vă recomandă o spitalizare, sau dacă cu tot tratamentul urmat nu vedeți ameliorări în starea dv., ar fi util să faceți un control de specialitate la Clinica de psihiatrie din cadrul Spitalului Central de Boli Nervoase „Gh. Marinescu", având o trimitere tot de la policlinica aparținătoare.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

Coada calului

(EQUISETUM ARVENSE)

Cum o recunoaștem? Crește în lunci umede, nisipoase, pe marginea râurilor, începând de la câmpie până la munte. Tulpina este de două feluri: cea fertilă apare primăvara și este de 15-30 cm înălțime, de culoare brună-roșiatică, fără ramuri, având la extremitatea exterioară un spic de sporangi format din tăblițe poligonale; tulpina sterilă apare mai târziu, este mai înaltă și foarte ramuroasă.

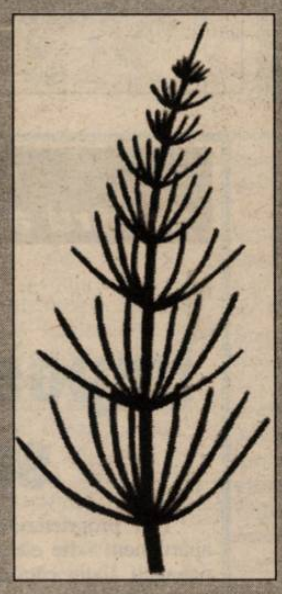

Cum se recoltează? În scopuri medicinale se întrebuințează numai tulpinile sterile ale căror ramuri sunt recoltate vara începând din iulie și până în septembrie. După recoltare, se usucă repede în poduri bine aerisite, (în strat subțire, se întoarce în fiecare zi) sau la căldură artificială la 40 grade. Produsul înnegrit își pierde proprietățile terapeutice.

Compoziția. Părțile aeriene ale plantei conțin acid silicic, în mare parte sub formă solubilă, o saponină numită ecvizetonina care prin hidroliză dă arabinoza, fructoza și ecvizetogenina; mai conțin compuși flavonici, alcaloizi, vitamina C, acid malic și oxalic, gliceride ale acizilor stearic, oleic și linoleic și urme de ulei volatil.

Acțiune terapeutică. Acțiunea ei diuretică se datorează, în mare parte, prezenței, alături de acidul silicic sub formă solubilă și de saponină (ecvizetonina), a unor substanțe încă neidentificate din punct de vedere chimic. Deoarece aceste substanțe fiind termolabile, se distrug prin fierbere, trebuie avut grijă asupra modului de preparare a plantei. A nu se prepara sub formă de decoct când este folosită în scop diuretic.

Modul de întrebuințare. Pentru a obține efecte diuretice, se prepară sub formă de macerat din 1-2 g plantă la 100 ml de apă, la temperatura camerei. Se beau 2-3 căni/zi. Sub formă de infuzie sau decoct, se recomandă în tuberculoza pulmonară pentru proprietățile remineralizante ale țesutului conjunctiv. Coada calului intră în compoziția ceaiurilor antibronșitic, antidiareic, antireumatic, hipotensiv, a ceaiurilor diuretic 2 și diuretic 3 etc.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Singură ai de apreciat ce este mai bine

- Doamna Cristina, 30 ani, ar vrea să știe dacă este bine să îi spună soțului ei tot ceea ce gândește; dacă el o va mai aprecia, respecta după aceea, cunoscându-i gândurile intime; sau este mai bine să țină în ea unele lucruri (cum au sfătuit-o prietenele) etc.

- Dragă doamnă Cristina, în general este bine să hotărâți dumneavoastră și nu prietenele ce este mai bine pentru relația cu soțul și pentru căsnicia dumneavoastră. Vă întrebați dacă este bine sau nu să aveți secrete față de partener. Aceasta este dilema multor persoane. Teoretic, între doi soți nu trebuie să existe secrete; totuși, uneori simțim nevoia să păstrăm ceva numai al nostru, „micul nostru secret", pe care să nu îl împărtășim nimănui, poate doar jurnalului intim. Sau sunt, uneori, lucruri pe care, oricât am vrea să i le spunem partenerului nostru, nu putem.

Astfel, ținem secrete unele trăiri sau dorințe ale noastre, vrând ca cel de lângă noi să le „citească" pur și simplu. Iar când acest lucru nu se întâmplă, suntem deziluzionați, decepționați, credem că nu ne iubește îndeajuns. Facem, astfel, o mare greșeală. Partenerul nostru nu ne va putea „citi" gândurile decât atunci când ne va cunoaște foarte bine; iar acest lucru nu se poate întâmpla dacă nu comunicăm cu el. Dimpotrivă, numai comunicarea fără rezerve dintre doi soți, pentru o perioadă mai îndelungată, poate conduce la o bună cunoaștere reciprocă. În caz contrar, cu cât îl cunoaștem mai puțin pe cel de lângă noi, cu atât scade intimitatea psihologică a cuplului și stabilitatea căsniciei respective.

Alteori, așteptăm ca partenerul să ne ghicească gândurile nu pentru a-i pune iubirea la încercare, ci din teama de a le exprima noi înșine cu voce tare. Sunt trăiri pe care noi nu le-am acceptat încă, nu ne-am împăcat cu ele. În acest caz, ar fi mult mai simplu dacă cel de lângă noi ne-ar veni în ajutor, fiind de acord sau nu cu gândurile noastre fără ca noi să fim nevoiți să le rostim. Este teama de ridicol care ne stăpânește atunci când nu suntem siguri de noi înșine. Dar, în acest caz, remediul nu este în mâinile partenerului, ci în noi. Trebuie să învățăm să ne acceptăm gândurile și sentimentele, bune sau rele, să ne autoacceptăm ca persoană, pentru ca apoi să putem cere înțelegere și dragoste de la cei din jurul nostru.

Doamnă Cristina, dacă l-ați ales pe soțul dumneavoastră să vă fie alături pentru tot restul vieții, nu credeți că ar merita ceva mai multă încredere, fără să vă gândiți dinainte că v-ar deziluziona? Dacă, la rândul lui, el vă iubește, de ce credeți că și-ar schimba părerea despre dumneavoastră atunci când v-ar cunoaște mai bine? Ați vrea să trăiți toată viața cu îndoiala în suflet că în orice moment soțul dumneavoastră v-ar putea „descoperi cu adevărat" și, ca urmare, nu v-ar mai iubi la fel? Sau ar fi mai bine să-l puneți la încercare pentru a vedea dacă este omul potrivit pentru dumneavoastră? Teoretic, există un risc și într-o situație, și în cealaltă. Ar fi fost de preferat să vă lămuriți în legătură cu aceste lucruri înaintea căsătoriei, dar acum, faptul fiind consumat, sunteți singura persoană în măsură să aprecieze ce este mai bine de făcut.

V-aș sugera, totuși, ceva: acordați-vă mai mult credit. Cine nu vă poate iubi așa cum sunteți, nu vă merită cu adevărat!

Succes și mai așteptăm vești de la dumneavoastră!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Nr. 15 (2162) din 15 aprilie 1999

Aliat al vegetarienilor

Laureatul Premiului Nobel pentru medicină din anul 1997, Stanley Prusiner, a depus recent o mărturie în fața unei comisii de experți, în legătură cu afacerea cu largi ecouri internaționale, cunoscută sub numele de „maladia vacilor nebune". Conform opiniei acestuia, nu există o legătură certă între noua variantă a maladiei Creutzfeldt-Jakob la om și encefalita spongiformă a bovinelor. Cu toate acestea, întrebat de un ziarist dacă putem mânca fără nici o grijă carne, Prusiner a ridicat din umeri exclamând: „Eu sunt vegetarian convins!" Dar specialiștii aflați în anturajul său au ținut să sublinieze că savantul a dat un răspuns emoțional și nu unul pur științific.

Limba chineză pe calculator

Mai multe firme de prestigiu din domeniul programelor speciale pentru calculatoare au avut, în ultimul timp, realizări remarcabile în ceea ce privește recunoașterea limbii chineze tradiționale sau a variantei ei simplificate (modernizate). Astfel, Lexicus - o filială Motorola - a creat un soft prin care sunt identificate în timp real 13000 de ideograme tradiționale sau 7000 ideograme actualizate. Eroarea de identificare este de numai cinci procente. La rândul ei, Apple a pus la punct recunoașterea vocală a dialectului vorbit de cei mai mulți oameni de pe Terra, și anume mandarina – peste 800000000 de chinezi. Performanțele sunt uluitoare: la o viteză de 60 de ideograme pe minut, plaja erorilor este de doar 5%. Vom putea oare să avem un acces lejer la secretele acestei misterioase civilizații? Greu de spus, căci cele 40 de volume ale Dicționarului „Chung-wen Ta Tzu-tien" conțin 49905 de semne grafice. Printre altele, una din cele patru intonații ale lui „i" are... 84 de înțelesuri, din cele mai diferite: sughiț, îmbrăcăminte, desfrânare etc. etc. Și pentru a ne zăpăci de tot, pentru aceeași nevinovată vocală există 92 de semne diferite! Și un alt exemplu de ceea ce înseamnă în realitate limba tradițională chineză: ideograma „nang" - una din cele mai răspândite - are 36 de trăsături, dar are un singur sens, și anume „nas înfundat".

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

ZIMBABWE
cetatea africană

IRINA STOICA

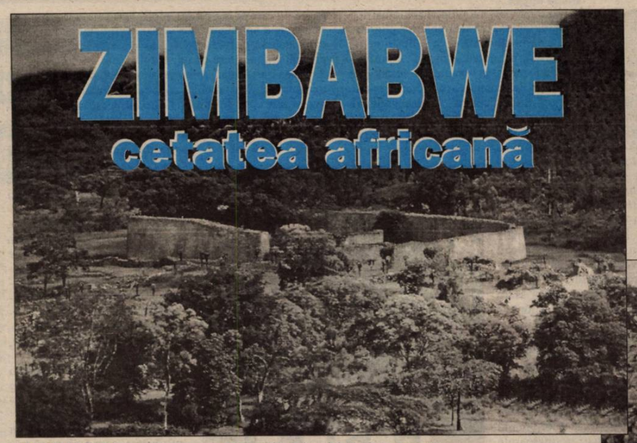

Cel mai frumos și cel mai mare sit arheologic din Africa subsahariană se află la marginea de sud a platoului Zimbabwe în zona dintre fluviile Limpopo și Zambezi.

Un turn conic, înalt, cu pereți de piatră adăpostind obiecte de provenință asiatică, stă mărturie a prosperității străvechi a orașului.

Acest oraș, cetatea Zimbabwe, domina atât comerțul cât și viața culturală din sudul Africii între secolele XII – XVII. Civilizația care s-a dezvoltat aici a dat naștere unei arhitecturi specifice și unor sculpturi enigmatice reprezentând păsări tăiate în stalactite, cum nu se mai găsesc în nici o altă parte a lumii.

Prin acestea, și nu numai prin ele, Zimbabwe a intrat în legendă.

În secolul al XVI-lea, negustorii portughezi care se întorceau din Angola și Mozambic menționau un regat în interiorul Africii, regat pe care îl asimilau cu biblicul Ophir, renumit pentru bogățiile sale încă de pe vremea regelui Solomon.

În 1667 poetul englez John Milton, în poemul său „Paradisul pierdut", fixa Ophirul undeva între Congo și Angola. Legenda atribuia construcția cetății Zimbabwe populațiilor semite, arheologii refuzând să recunoască în vreun fel că orașul a fost creat inițial de cultura Shona în timpul Epocii de Fier Africane.

Pe locul primei așezări din această parte a lumii, între 1100 și 1600 s-a înălțat Cetatea Zimbabwe, aparent fără un plan bine stabilit, adaptându-se ulterior evoluției și activităților populației. Mai mare decât alte cetăți, aflată la întretăierea unor drumuri comerciale, cu o suprafață de 7,2 kmp. Zimbabwe conținea trei ansambluri principale: cel de pe coline, marea enclavă și ruinele din vale. Ansamblul de pe coline, supranumit Acropole, este cel mai vechi, fiind locuit, după câte se pare, încă din secolul al V-lea. Zidul înalt de 11 metri adăpostea căsuțele înălțate pe un teren uscat și pietros.

În sudul acestei coline se găsea marea enclavă, construcția cea mai uimitoare din Zimbabwe.

Elementele caracteristice acestei construcții erau turnul conic, scările circulare, frizele și pasajele interioare. Pereții acestia înalți au dat numele cetății și ulterior statului, Zimbabwe, însemnând în limba shona „casă de piatră".

În secolul al XIX-lea locuitorii regiunii numeau construcția „casa marii doamne". La ce putea servi o asemenea construcție? Era oare un palat regal sau un fel de reședință pentru numeroasele soții ale suveranului? Cercetătorii presupun că această construcție fusese înălțată pentru ceremonii și ritualuri inițiatice.

Construcțiile din vale sunt mai mici și ruinele par a aparține unor clădiri de dată mai recentă, înălțate datorită expansiunii demografice.

Vestigiile scoase la lumină în Zimbabwe conțin și o colecție unică de sculpturi și anume acele vestite păsări în stalactită, adică păsări de piatră mai mari de 40 cm, fixate în vârful unor coroane de un metru înălțime. Multe dintre acestea au fost distruse în secolul trecut de europenii care veneau aici atrași de legenda minelor lui Solomon.

Ruinele, aflate însă sub tutela muzeului Național din Zimbabwe și a UNESCO, rămân însă o dovadă a prestigiosului trecut african.

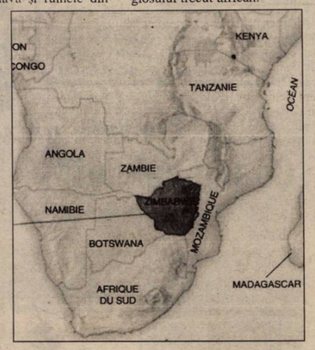

Prima erupție solară fotografiată din spațiu!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Primul pământean care a fotografiat o erupție solară din afara atmosferei terestre, la 16 iunie 1973, a fost astronautul Căpitan de marină Paul Joseph Weitz, pilot în misiunea SKYLAB-1 (25 mai – 22 iunie 1973).

El a fost astronautul care a „dus greul" în această misiune: el a intrat primul, cu masca pe figură, în atmosfera fierbinte și, poate, toxică, din interiorul laboratorului, el a deblocat, folosind o tijă lungă din aluminiu, panoul solar blocat și tot el a fost mereu „prezent" atunci când trebuia fotografiat sau înregistrat spectral vreun fenomen astronomic sau terestru, totdeauna *înainte* ca acesta să iasă din câmpul vizual!...

Weitz s-a născut la 25 iulie 1932 în localitatea Erie (Pennsylvania), unde a absolvit cursul elementar, apoi liceul l-a terminat la Harborcreek, iar titlul de inginer aeronautic i l-a acordat Universitatea de stat din Pennsylvania.

O dată cu masteratul la Academia militară navală de la Monterey (California), el a urmat și absolvit, cu titlul de ofițer, Școala de ofițeri de rezervă a marinei; brevetul de pilot Weitz l-a primit în 1956, servind apoi 4 ani la aerobaza din Jacksonville.

După o experiență de doi ani ca inginer proiectant de muniție clasică și reactivă de aviație la China Lake, Weitz a absolvit cursul post-academic de pilotaj al aviației marinei și apoi a fost repartizat succesiv în mai multe unități, până când a fost selecționat de NASA, în cel de-al 5-lea grup de astronauți (aprilie 1966).

Deși zborul SKYLAB-1 a reprezentat primul său zbor spațial (în 1983 va fi comandant pe fosta navetă Challenger!), Weitz avea deja experiență, deoarece fusese membru al echipajului de rezervă la sol al misiunii APOLLO-12...

Pe SKYLAB, Weitz a răspuns de experimentele astrofizice și astronomice, efectuate cu camera spectrofotometrică de concepție franceză a complexului ATLAS; el s-a arătat extrem de mândru de cele 13 fotografii (cu expuneri diferite) ale constelațiilor Crux, Virgo, Centaurus, Chamaeleon, precum și ale unor grupuri de stele din galaxiile Marele Nor al lui Magellan, Calea Lactee, Messier 101... toate „luate" în ultraviolet!

Tot Weitz a fost însărcinat și cu manevrarea camerelor spectrometrice din aparatura EREP (Earth Resources Experiment Package) – destinat teledetecției a numeroase zone și resurse de pe teritoriul SUA, dar și urmăririi icebergurilor din Antarctica, a eroziunii solurilor din Guatemala, a avalanșelor din Norvegia etc. etc. (Se va reveni ulterior).

Weitz este o fire veselă și foarte comunicativă – poate de aceea i-a și revenit de mai multe ori decât colegilor săi de pe SKYLAB rândul să... pregătească prânzul echipajului! El este căsătorit cu Suzanne, idila lor datând din anii de liceu!... Familia Weitz are doi copii: Mathew (n. 1958) și Cynthia (n. 1961).

(Va urma)

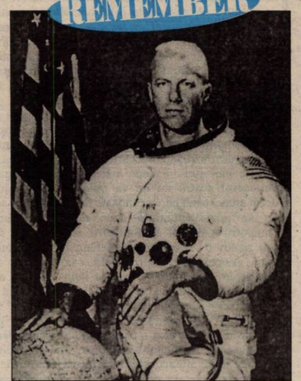

„Drumurile rele" ale Terrei

MIHAELA DOROBANȚU

Cine nu a privit, măcar o dată, cu răsuflarea tăiată, fotografia Marelui Canion săpat de fluviul Colorado în Arizona? Sau alte strâmtori, șanțuri, adâncituri săpate de natură pe fața Terrei, uneori la mii de metri? Ca și în spatele cutelor care brăzdează fruntea oamenilor, îndărătul lor se ascunde o întreagă istorie. Uneori de multe mii de ani...

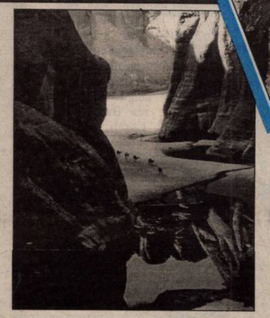

Regii canioanelor

Cu cei 1600 de metri adâncime și cu o lungime de 350 km, Canionul din Colorado este cel mai cunoscut. La „dăltuirea" lui au contribuit și apa, și înghețul, și vântul, și ciocnirea plăcilor terestre și chiar variațiile aparent neînsemnate ale orbitei Terrei. Lumea nu încetează să se minuneze în fața lui, mai ales că, deși el se „deschide" în mijlocul deșertului, unul din principalii săi „arhitecți" a fost apa.

Și totuși, cel mai mare canion de pe Terra se află în Peru. Pereții săi se înalță la peste 3200 de metri, iar fundul său se află la 2000 de metri sub nivelul mării.

Dar adevăratul rege al canioanelor nu se află pe Terra, ci pe... Marte. Valles Marineris este numele său, iar dimensiunile sunt de-a dreptul incredibile: o lungime de 3500 km și o adâncime de 7000 de metri!

Oricum, ca și la oameni, dincolo de toate aceste „riduri" care brăzdează Pământul, se ascunde o altă poveste.

Pe culmi sau în adâncuri

Pentru ca Marele Canion, de exemplu, să se formeze, a trebuit să fie „cineva" care să-l împingă. Acum vreo 35 de milioane de ani, plăcile tectonice din partea centrală a platoului pe unde curgea fluviul Colorado au „împins" în sus pământul până la o înălțime de 3000 de metri! Cursul superior al apei a fost astfel deviat spre Golful Mexic, în timp ce cursul inferior continua ca și mai înainte spre Pacific, „colectând" în același timp apele care se separaseră dar se revărsau peste el. Și cu cât platoul superior se înălța, cu atât „patul" pe care curgea apa se adâncea. Acum 12 milioane de ani, un alt eveniment: un lac enorm, Bidahochi, blochează cursul în amonte. Fluviul este obligat să-și „deschidă" un nou braț care, încet, încet, începe să-și arunce apele în fragmentul de fluviu care curgea spre Oceanul Pacific. Implacabil, forma vechiului Colorado se modifică. Până într-acolo încât lacul... se golește. Apele se prăbușesc cu furie și forța căderii lor sapă în pământ un șanț enorm. Așa s-a născut această minune a Naturii pe care astăzi o numim „Marele Canion".

Dar canioanele nu există doar pe „teren solid", cum se spune. Există și...

...Canioane submarine

Dacă cineva ar avea cum să se „plimbe" pe fundul oceanelor lumii ar putea vedea acolo canioane enorme. S-a crezut, la un moment dat, că nu ar fi decât șanțuri săpate de fluvii „terestre" atunci când, în timpul glaciațiunilor, nivelul mării era mai jos decât acum. Dar nu se putea: mările ar fi trebuit să coboare pentru aceasta cu mii de metri – situație incompatibilă cu datele actuale privind acumularea ghețurilor! Explicația a fost posibilă în momentul când s-a descoperit existența unor curenți submarini mult prea denși pentru a fi „suportați" de materialul ușor care acoperă fundul mărilor. Cu viteze de peste 60 km/oră, acești curenți parcurg distanțe de sute de kilometri, săpând canioanele adâncurilor. Cel mai impresionant dintre acestea, cu o lungime de 32 km și o adâncime de 1800 m, se află în largul Australiei Occidentale.

Cu așa numitele „drumuri rele", cu coridoare sau cu canioane adevărate, tăiate în scoarța dură a Terrei sau pe fundul moale al oceanelor – natura pare să nu se plictisească niciodată și să ne frapeze mereu cu spectacolul său. Chiar dacă nu întotdeauna ne gândim cât timp și câtă energie i-au trebuit pentru aceasta...

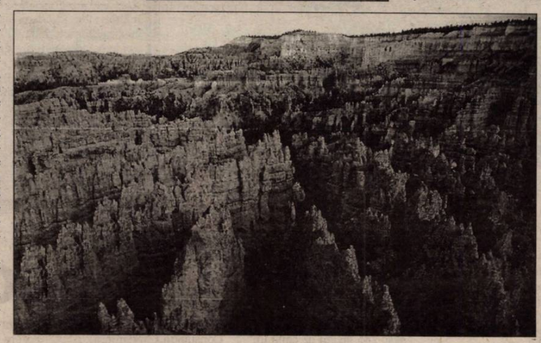

Turism... nuclear

„Vizitați terenurile noastre iradiate! Orașele noastre pustii! Admirați reactorul nostru care a explodat, sarcofagul său fisurat!" Cam așa ar putea suna sloganul publicitar tragi-comic al Agenției de turism ucrainiene Liko-L. Oricât ar părea de incredibil, responsabilii acesteia nu s-au jenat să organizeze vizite turistice în zona catastrofei nucleare din 1986 de la Cernobîl! Cu ceva mai puțin de 150 de dolari, poți „admira" distrugerile și descoperi perimetrul interzis, contaminat pe distanțe de kilometri de căderi radioactive. Pentru fraieri sau pentru iresponsabili, o stranie excursie, dacă morbida lor curiozitate îi poate face să depășească teama de pericol. Și acesta nu este de neglijat, întrucât învelișul de beton al reactorului distrus este atât de deteriorat, încât riscă în orice clipă să se prăbușească. Stârnind în jurul său un superb val și nori de praf radioactiv...

Parc național amenințat

Parcul național din Kakadu, în nordul Australiei, a tras semnalul de alarmă! Aceasta s-a întâmplat în momentul în care o companie petrolieră și-a anunțat intenția de a extrage din solul său... 20 de milioane de tone de uranic! Suficient pentru a risca să „desfigureze" grav respectivul sit, înregistrat ca patrimoniu mondial al umanității. Cum se vor termina toate – nu se știe, pentru că guvernul australian a anunțat recent că nu intenționează să renunțe la această adevărată manâ financiară pe care o oferă exploatarea zăcământului.

O veste proastă pentru amatorii de recompense

Animalele – imposibil de pierdut sau... de furat?!

Toți proprietarii de animale de apartament - fie ele câini, pisici sau papagali - știu câtă durere resimt în momentul când „pet"-ul atât de îndrăgit se rătăcește, prin parc sau pe stradă, sau este furat și nu mai e de găsit. Se pun atunci la bătaie recompense fabuloase și, în multe dintre cazuri, animalul este găsit și redat stăpânului său. Dar poate în tot atâtea cazuri, acesta rămâne definitiv păgubaș...

Pentru a veni în sprijinul proprietarilor de câini – și în același timp, pentru ai pune cu... botul pe labe pe amatorii de recompense (o adevărată profesiune în America) - concernul farmaceutic internațional Bayer, în asociație cu Datanast, o companie elvețiană de produse electronice, a brevetat și lansat pe piață un produs destinat ținerii în permanență sub observație a animalelor de apartament. Produsul, numit convențional TAC, are o formă ovală, lățimea de 5 mm, iar lungimea de 12 și conține, în interior, un microcip. Această „pilulă" se implantează în regiunea cervicală a animalului, cu ajutorul unui dispozitiv de forma unei seringi. Dispozitivul fixează „pilula" cu microcipul implantat direct pe mușchi, fără ca prin aceasta „pacientul" să aibă cumva de suferit.

Microcipul este activat printr-o telecomandă, care-l face să „piuie" în bandă de unde scurte, avertizând în orice moment asupra locației patrupedului pe un ecran tip radar, instalat în casa proprietarului respectivului patruped. În acest mod, omul știe la orice oră din zi și din noapte pe unde rătăcește câinele său și și-l poate recupera în câteva minute!

Corporațiile producătoare doresc acum extinderea fabricării acestui produs, urmărindu-se „contabilizarea", într-o manieră similară, a turmelor de oi și de vaci, interesate fiind cu precădere Australia și țările din America de Sud.

* Dar, oricât ar părea de ciudat, această măsură novatoare și-a găsit adversari tocmai în persoana iubitorilor de animale! O asociație pentru protecția animalelor din Sacramento, California, a cumpărat și ars în mod ostentativ aproape o sută de asemenea dispozitive-minune, protestând prin aceasta împotriva „robotizării animalelor". Membrii acestei organizații nu s-au sfiit să-i numească pe cercetătorii de la Bayer „ființe inumane", făcând o paralelă între microcipurile inventate de ei și cele pe care se presupune că extraterestrii le-ar implanta oamenilor! *(G.T.)*

Bizareriile naturii

BARACUDA

Pentru înotătorii subacvatici, baracuda este fără îndoială una din fetele teroriști. Cu viteza sa de peste 40 km/oră, cu dinți ca niște pumnale, cu talia să impresionantă, baracuda este în măsură să paralizeze de teamă orice înotător care se aventurează în imperiul său.

Și totuși, deși falcile sale înfricoșătoare pot ucide cu adevărat, dinții baracudei nu sunt proiectați pentru a ataca oameni, ci pentru a se „descurca" cu hrană din adâncuri, mai ales în particular să poată reține pești alunecoși care ajung în gura sa.

Ca și în cazul unei alte legende, cea a caracatiței, baracudele rareori atacă oamenii, și dacă se apropie totuși de un scufundător, se pare că o fac mai mult din curiozitate, decât din... spirit agresiv.

Oricum, alături de rechini și de piranha, baracudele constituie „tripleta groazei" în lumea adâncurilor. Spre deosebire de piranha, atunci când baracudele apar în grupuri mari, nu atacul asupra unei posibile prăzi este cel care le preocupă în primul rând, ci ceva mult mai nevinovat și mai... lumesc: momentul împerecherii.

Un naturalist la tropice

Fantasticul marş al LANGUSTELOR

ALEXANDRU MARINESCU

Grădina botanică din Bucureşti este o oază de linişte şi frumuseţe, de un farmec aparte, în mijlocul unui oraş zgomotos şi murdar. Din păcate, nu sunt prea numeroşi bucureştenii care vin aici să se bucure de ceea ce ea le poate oferi. Îmi amintesc, însă, de o zi de excepţie, când o mulţime de oameni, în majoritate tineri, au luat-o cu asalt. De fapt ţinta lor nu a fost chiar grădina, cu splendorile ei vegetale, ci modernul amfiteatru al Institutului Botanic.

Era în primele zile ale unui început însorit de octombrie, când toamna abia începuse să-şi folosească paleta de culori şi verdele era încă dominant. Anul? Ei bine, anul îl ţin perfect minte fiindcă a fost plin de întâmplări memorabile. Era 1977. Scriindu-l, mă îngrozesc la gândul că au trecut de atunci 22 de ani, dar totul parcă a fost ieri. O dată în plus, îi dau dreptate ilustrului Petrarca, poetul care nu a compus doar sonete întru gloria madonei Laura, care spusese, cu peste şase veacuri în urmă, că viaţa nu-i decât un năvalnic torent de munte („Questro alpestro e rapido torrente che si dice la vita").

În acel an, legendara navă *Calypso* acostase la Constanţa, iar faimosul ei comandant, Jacques Yves Cousteau, venise la Bucureşti. În programul său, extrem de încărcat, a fost trecută şi o întâlnire cu studenţii bucureşteni. Ea s-a desfăşurat în modernul şi impunătorul amfiteatru al Institutului din Grădina Botanică, care atunci s-a dovedit neîncăpător pentru mulţimea celor ce doreau să-l vadă şi să-l asculte pe marele explorator şi cineast francez.

Jacques Yves Cousteau a apărut pe estradă, jovial, zâmbitor, îmbrăcat cu eleganţă discretă, dar atât de personală, într-un costum albastru şi o bluză albă cu guler înalt. O vestimentaţie creată special pentru el de către Versace, cunoscutul creator parisian. A vorbit, ca totdeauna, fascinant, cu acel farmec unic care cucereşte publicul ţinându-l sub o adevărată vrajă, despre multiplele pericole care ameninţă viaţa Oceanului.

Apoi publicul a avut şansa de a vedea ultimul film pe care-l realizase Jacques Yves Cousteau, intitulat, aparent ciudat, *Marşul langustelor*. Tema muzicală era cea din Marşul lui Radetzky de Johann Strauss, iar subiectul filmului a fost, după cum aveam să constatăm, migraţia langustelor, acele magnifice crustacee atât de căutate de gurmanzii rafinaţi ai marilor oraşe. Fără îndoială, la acea vreme era un subiect inedit iar filmările subacvatice fuseseră făcute, în preajma unei insuliţe din Marea Caraibilor, de către scufundătorii din echipa comandantului. Secvenţele realizate de ei erau montate după reţeta, deja verificată, a filmelor din serialul *Odiseea submarină a echipajului Cousteau.*

Am fost atunci impresionat de frumuseţea şi interesul imaginilor şi nu am simţit când s-au scurs cele 55 de minute ale proiecţiei. La final sala a rămas un moment tăcută, apoi a izbucnit într-un ropot de aplauze.

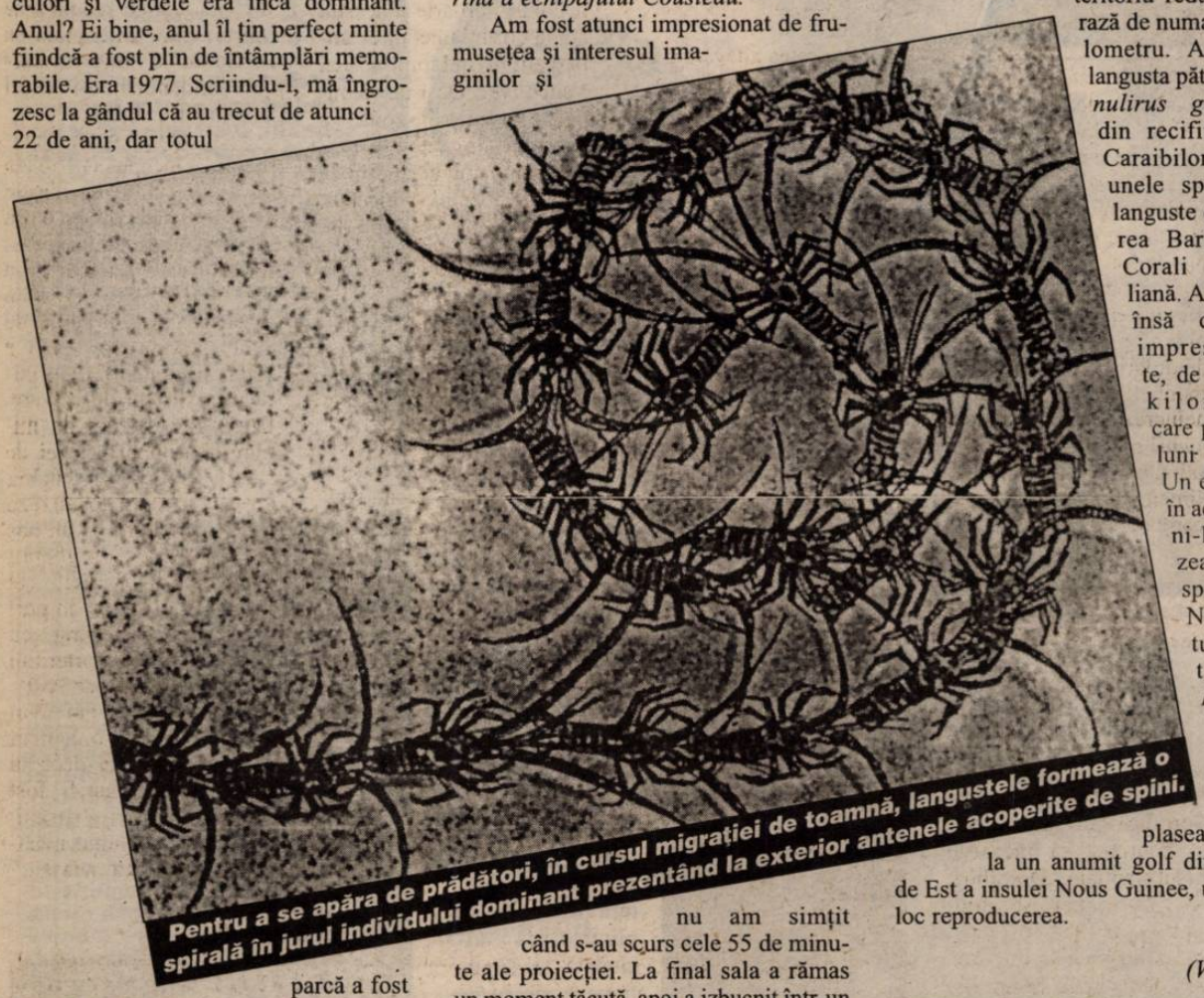

Pentru a se apăra de prădători, în cursul migraţiei de toamnă, langustele formează o spirală în jurul individului dominant prezentând la exterior antenele acoperite de spini.

Filmul ataca unul dintre cele mai misterioase fenomene din lumea animală, cel al migraţiei, al cauzelor care declanşează periodic formidabile deplasări ale speciilor, oferind un studiu de caz. Din păcate, fără nişte concluzii relevante. Ar fi fost de altfel extrem de dificil, iar Cousteau nici nu-şi propusese aşa ceva. Mai târziu am revăzut filmul la Muzeul Oceanografic din Monaco şi mi-am dat seama că el se înscria printre producţiile mediocre ale celebrului comandant care a realizat, nu de puţine ori, filme foarte bune, cu secvenţe absolut excepţionale, unice. *Marşul langustelor* nu făcea parte dintre ele, dar el mi-a trezit interesul pentru problema complexă a migraţiei nevertebratelor, probabil tocmai pentru că nu izbutise să ofere un răspuns clar asupra cauzelor care determină migraţia langustelor. De altfel răspunsul ar fi fost greu de dat şi nici astăzi nu-l cunoaştem pe de-a-ntregul.

Sunt cam 50 de specii de languste, răspândite mai ales în apele tropicale, dar pot fi întâlnite şi în cele temperate, în Marea Mediterană, de pildă. Când cobori cu scafandrul autonom în lungul unei faleze, ai deseori ocazia să vezi marile lor antene ţepoase ieşind din fisurile stâncilor unde îşi au adăposturile. În anumite regiuni le întâlneşti destul de frecvent, la adâncimi cuprinse între 20 şi 50 m. Trăiesc şi la adâncimi mai mari, până spre 200 m. Sunt din belşug şi în recifii de corali unde găsesc adăposturi convenabile şi hrană din belşug. Unele specii au dimensiuni destul de mari, 40-50 cm, dar toate langustele sunt lipsite de acei cleşti impresionanţi pe care-i întâlnim la homari. Ele formează, de altfel, o familie aparte de crustacee, *Palinurida.*

Nu toate speciile de languste fac deplasări pe distanţe mari. Unele rămân toată viaţa în zona în care au poposit ca larve planctonice, mici, foliacee, transparente. Adulţii trăiesc pe un teritoriu redus, cu o rază de numai un kilometru. Aşa este langusta pătată (*Panulirus guttatus)* din recifii Mării Caraibilor sau unele specii de languste din Marea Barieră de Corali australiană. Altele fac însă călătorii impresionante, de sute de kilometri, care pot dura luni de zile. Un exemplu în acest sens ni-l furnizează tot o specie din Nord-Estul Australiei, *Panulirus ornatus,* care se deplasează până la un anumit golf din partea de Est a insulei Nous Guinee, unde are loc reproducerea.

(Va urma)

Amprente ale spiritualităţii noastre

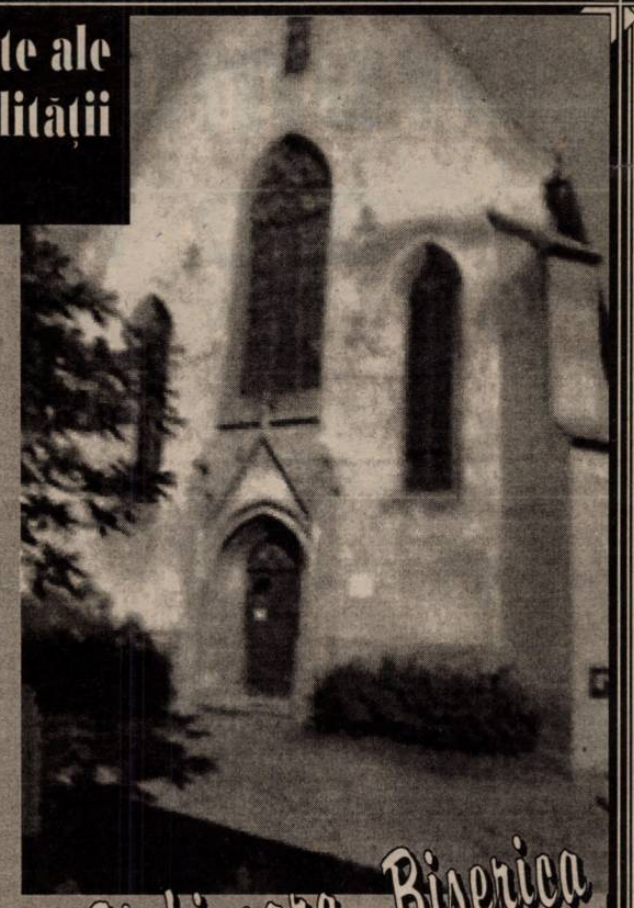

Sighişoara. Biserica Mănăstirii Dominicane

Sighişoara e mai mult decât un oraş. E o legendă! Supranumită „perlă a Transilvaniei", găzduieşte turnuri de cetate, biserici şi legende. Printre monumentele sale se numără Biserica Mănăstirii Dominicane, închinată Sfintei Maria. Prima menţiune documentară despre aceasta datează din 1298, când dominicanii au întemeiat aici o mănăstire. În forma iniţială se pare că aceasta fusese de dimensiuni reduse, construită în stilul goticului timpuriu.

Refăcută între anii 1484-1515, ea are de suferit urmările unui mare incendiu în 1676, iar restaurările ulterioare îi dau forma definitivă de astăzi. Lucrările se desfăşoară între 1677-1678 păstrându-se foarte puţin din interiorul de dinainte de incendiu. Singurul element original prezent încă până în zilele noastre, fiind mai bine conservat, este absida cu frumoase bolţi gotice. Cu o lungime de 44,5 m şi o înălţime de 12,60 m biserica este construită ca o „hală gotică" având trei nave de înălţime egală şi un chor dreptunghiular.

Devenită după 1556, momentul trecerii saşilor la lutheranism, importanta biserică a Cetăţii, mănăstirea păstrează piese de o valoare artistică unică. Printre acestea trebuie menţionat altarul baroc, realizat în 1680 de doi artişti călători. Tot lor li se datorează şi orga din balconul de vest. Foarte preţioasă este, de asemenea, cristelniţa de bronz din 1640, operă purtând inscripţia latinească menţionând că „s-a săvârşit prin mâinile lui Iacob, turnătorul de clopote". Această piesă aparţine unei biserici mai vechi, astăzi dispărută. Patrimoniul bisericii conţine şi o colecţie de 35 de covoare orientale vechi, de mici dimensiuni. Portalul sudic, lucrat în stilul Renaşterii de unul dintre meşterii Sighişoarei, sporeşte frumuseţea locaşului.

Completând în mod fericit frumuseţea oraşului Sighişoara, oraş considerat „cel mai frumos şi mai complet ansamblu de arhitectură medievală din ţara noastră", Biserica Mănăstirii Dominicane Sfânta Maria îţi oferă o întoarcere în timp, în atmosfera de acum câteva secole.

IRINA STOICA

Cine a fost

PRIMUL ACADEMICIAN ROMÂN

Anul acesta se împlinesc 285 de ani de când un român a fost primit într-un for academic. La 11 iulie 1714, savantul Dimitrie Cantemir primea din partea Academiei din Berlin - numită „Societas Regia Berlinensis" - diploma de membru pe care stă scrisă următoarea caracterizare : „Filosof între regi şi rege între filosofi". Nici că se putea o mai succintă şi elocventă portretizare a celui care a fost nu numai domnitor al Moldovei (în două rânduri: 1693 şi între 1710-1711), ci şi un cărturar cu un orizont al culturii extrem de vast. În urma pierderii bătăliei de la Stănileşti (1711, contra otomanilor), el s-a refugiat la curtea ţarului Petru I, al cărui sfetnic de seamă a devenit.

Dimitrie, fiul Domnului Constantin Cantemir, a scris prima monografie geografică românească (*Descrierea Moldovei*, 1716, cuprinzând peste 800 de toponime), o lucrare ce demonstrează latinitatea şi continuitatea românilor pe teritoriul vechii Dacii (*Hronicul vechimii Romano-Moldo-Vlahilor*), o istorie a Imperiului Otoman, dar şi lucrări literar-filosofice pline de picanterii satirice (*Divanul sau Gâlceava înţeleptului cu lumea, Istoria ieroglifică*) etc. Mai puţin cunoscute de către marele public sunt câteva preocupări ale eruditului academician, ce stau mărturie intensei sale activităţi culturale plurivalente. Cantemir vorbea şi scria în nu mai puţin de unsprezece limbi; a finalizat o lucrare extrem de documentată despre curenţii marini din strâmtoarea Bosfor, foarte bine primită de geografii şi navigatorii turci; a fost primul care a explicat ştiinţific, pe baza studiilor sale de chimie, schimbarea culorii cameleonului conform cu mediul (homocromie mobilă); a inventat primul sistem de notare a semnelor muzicale pe baza limbii arabe... Această uluitoare inventivitate izvora dintr-o sete de cultură rar întâlnită chiar şi în perioada postrenascentistă. *Tezele sale despre materialitatea lumii puneau la baza alcătuirii viului conceptul de atom!*

Mai puţin cunoscute sunt şi anumite date legate de biografia lui Dimitrie Cantemir. Dacă în a sa carte „Trecute vieţi de doamne şi domniţe" C. Gane scrie că s-ar fi născut în 1675, în *Biografia* elaborată de fiul domnitorului, Antioh (în 1726), este însemnată data de 26 octombrie 1673. De asemenea, aceeaşi lucrare clarifică şi data morţii - 21 august 1723. Prima soţie a marelui enciclopedist s-a numit Casandra şi ea a încetat din viaţă în mai 1713, şi nu 1712 (alte izvoare). Din nefericire, Antioh Cantemir nu a fost căsătorit şi nu a avut nici un urmaş, el a fost ultimul vlăstar al primului academician român. George Călinescu îl portretiza astfel: „un erudit de faimă europeană, voievod moldovean, prinţ moscovit, un Lorenzo de Medici al nostru".

PAUL IOAN

■ *Fericirea e ca fulgul de zăpadă*

ZBUCIUMATUL ZIG-ZAG AL UNUI PUMN DE DOLARI

Ceea ce s-a întâmplat cu biletul de loterie „Kruger" - desfăşurată la New York o dată pe lună -, aparţinând lui Freddy Galaway (34 de ani) se poate numi fără nici o teamă de a greşi *ştafeta norocului*. Să ne explicăm. La 2 iunie 1998, Freddy a fost concediat, prilej cu care a primit ca ajutor social preliminar suma de 1800 de dolari. Furios la culme, eroul păţaniei de faţă şi-a cumpărat o rezervă respectabilă de whisky şi... un bilet de 250 de dolari la loteria sus-amintită - de zece ori mai valoros decât un tichet obişnuit. Proaspătul şomer dorea să forţeze norocul...

Prima mişcare a aşa-numitei ştafete a fost una mai puţin elegantă. În seara aceleiaşi zile, pe când ieşea uşor tulburat dintr-un bar, Freddy este atacat de două haimanale. I se sustrage portofelul cu biletul speranţelor lui. Spre dimineaţă, hoţii sunt surprinşi de o patrulă de poliţie pe când cotrobăiau ca la ei acasă într-un magazin de electronice (căruia îi anihilaseră alarma). Intrând în panică, unul din pungaşi abandonează portofelul pe un raft, înainte de a fi luat în custodie (pe la noi s-ar spune că s-a produs un flagrant). A doua zi, la prima oră după deschidere, Suzy Malvin (26 de ani) găseşte portofelul şi îl predă patronului, nu înainte de a păstra drept „amintire" tichetul de loterie. Ca orice femeie, a fost brusc copleşită de curiozitate. Tentaţia era prea mare... Numai că peste două zile, în timp ce participa la o demonstraţie de protest împotriva avortului, Suzy pierde poşeta în învălmăşeala iscată. Geanta este recuperată de un trecător. Era Linder Jones, 63 de ani, angajat cu ziua la o firmă de spălat-curăţat haine. Mare jucător de poker, Linder pierde toţi banii în seara zilei următoare, iar mesenii acceptă să mizeze pe biletul de 250 de dolari. Îl câştigă Samuel Datson. Acesta, neîncrezător în astfel de jocuri oficiale, îl face cadou soţiei sale, Marta... Nimeni alta decât secretara patronului ce-l concediase pe nefericitul Freddy cu câteva zile în urmă.

Se părea că zig-zagul acestui adevărat lanţ al slăbiciunilor era pe cale să se închidă. Între Freddy şi Marta exista o legătură sentimentală şi nu numai. La 10 iunie ea constată că la extragerea loteriei „Kruger" i-a pus Dumnezeu mâna în cap: 15000 de dolari aşteptau să intre de-a valma în buzunarul ei cam pipernicit. Fericită nevoie mare, ea dă o petrecere la care-l invită şi pe Freddy. Ca om păţit, acesta vrea să vadă recipisa tichetului norocos. Citeşte şi explodează. Numerele erau ale lui! Se iscă o ceartă cu tunete şi fulgere, dar Marta şi soţul ei nu se simt cu nimic vinovaţi. Ghinionistul pleacă trântind uşa. N-avea nici o dovadă că el este câştigătorul.

Povestea adevărată ar fi avut un final amărui dacă hoţomanii care-l jefuiseră pe Freddy n-ar fi recunoscut atât fapta, cât şi victima. Chemat la poliţie pentru confruntare, personajul nostru este recunoscut şi în mai puţin de 48 de ore este refăcut traseul zbuciumat al tichetului buclucaş... La 15 iunie a venit rândul lui Freddy să dea o petrecere pe cinste. Din motive care ne scapă, Marta a strălucit prin absenţă. Fulgul din palma ei se topise.

(P. Ioan)

■ *Ce-au păţit doi pescari*

S-AU AGĂŢAT DE VIAŢĂ... CU DINŢII

Doi tineri canadieni, Peter Lambert şi Arthur Lopez Garriolli pescuiau, în luna februarie a acestui an, la bordul unei mici ambarcaţiuni, în largul insulei Vancouver. Deşi de dimineaţă, vremea în zonă era deosebit de caldă pentru această parte a anului, la orele prânzului a început, subit, o puternică hulă. Barca celor doi a rezistat valurilor uriaşe iscate ca din senin timp de o oră, după care a început să ia apă şi să se scufunde. Din fericire, ambarcaţiunea era înzestrată cu veste de salvare, dar, din păcate, ele erau legate atât de strașnic la bord încât, oricât s-au străduit cei doi naufragiaţi să le desprindă, n-au reuşit. Cufundaţi în apele reci ale oceanului, aproape înghеţaţi, cei doi nu şi-au pierdut cumpătul şi au încercat să-şi recupereze vestele care ameninţau să se scufunde odată cu barca, condamnându-i astfel la o moarte sigură.

Cu sânge rece, canadienii au început să... roadă cu dinţii cablul de plastic ce lega vestele. După o oră şi jumătate de chinuri - răstimp în care Lambert şi-a pierdut un dinte de-atâta mestecat la afurisitul de cablu, acesta din urmă a cedat şi oamenii şi-au putut lua vestele de salvare. După alte şaizeci de minute, o şalupă a pazei de coastă trimisă în căutarea lor a reuşit să-i localizeze şi să-i ia la bord, la un pas de hipotermie. Înghеţaţi bocnă, dar şi fericiţi, cei doi au fost aduşi în port şi aici au declarat, cu mult umor, reporterului de la „Vancouver Post": „Din fericire, am avut dinţi buni. Vă imaginaţi ce se întâmpla dacă în locul nostru ar fi fost nişte pescari bătrâni, care să-şi fi uitat eventual şi placa acasă..." *(G.T.)*

■ *Când lăcomia ucide...*

CASA DE ODIHNĂ... ETERNĂ!

Soţii Jackson s-au retras la pensie într-o casă din Sacramento având o frumoasă vedere spre o grădină plină de flori care aparţinea unei case de odihnă pentru oameni în vârstă, bogaţi. În mod firesc, între ei şi vecini – mai ales cu directoarea casei, Dorothea Montalvo Fuentes – s-au legat prietenii.

După cum au putut observa soţii Jackson, în căminul de bătrâni domnea o deplină armonie între locatarii săi. Cei mai mulţi dintre ei, în timp ce îşi făceau siesta, se plimbau prin grădină. Soţii Jackson au remarcat un bătrân pensionar care purta mereu acelaşi costum de culoare albă, având la gât un fular roşu. Într-o zi, ei au observat lipsa lui şi au pus-o pe seama unei îmbolnăviri. Au mai constatat că, o dată cu trecerea timpului, unii dintre pensionarii cu care schimbau saluturi şi uneori jucau cărţi, nu mai apăreau. Soţii Jackson au crezut că fie au decedat, fie au renunţat să mai fie găzduiţi în cămin. Dorothea, cu care au încercat să ia legătura, i-a evitat făţiş. Intrigaţi, soţii Jackson au povestit la poliţie bănuielile lor.

Primele cercetări au dus la un rezultat neaşteptat: a fost descoperit un cadavru îngropat în grădină, care s-a dovedit a fi chiar al distinsului domn întotdeauna îmbrăcat în alb. Poliţia a luat-o la întrebări pe Dorothea, care a răspuns confuz. Având în vedere vârsta ei (71 ani), poliţia n-a reţinut-o, dar i-a pus în vedere că va urma o anchetă serioasă. În aceeaşi noapte, Dorothea a dispărut, fapt ce a determinat poliţia să întreprindă noi cercetări în grădină. Astfel au fost descoperite alte şapte cadavre...

La autopsie s-a stabilit că toţi au fost otrăviţi de Dorothea care astfel, după moartea lor, continua să încaseze pensiile lor substanţiale. Dorothea, în ciuda căutărilor întreprinse, mult timp nu a putut fi găsită. A fost până la urmă prinsă într-un bar din Los Angeles recunoscută fiind de un fost locatar al pensiunii... *(Gh. R)*

■ *Ţara tuturor posibilităţilor*

„NE CEREM SCUZE, AM GREŞIT AEROPORTUL!"

O trăznaie de tot hazul s-a petrecut în luna februarie a acestui an, în Statele Unite. Vrând să celebreze cum se cuvine cei douăzeci de ani de când se afla în serviciul de zbor al companiei aeriene Continental, comandantul unui Boeing 737, care efectua ruta Houston-Corpus Christi, s-a gândit că un mic pahar de şampanie băut cu echipajul la 10000 de metri altitudine ar fi cel mai frumos cadou pe care şi-l putea oferi. Toate bune şi frumoase, pasagerii au fost anunţaţi de eveniment şi au aplaudat furtunos, s-a servit şampanie, veselie generală, doar că păhărelul s-a lungit cu un altul... şi cu încă unul, că, mde, doar trecuseră pe pilot automat!

În culmea fericirii, piloţii şi-au amintit că mai trebuie să şi aterizeze. Şi, cu o dibăcie demnă de cei mai mari aşi ai aerului, au făcut-o, într-o atmosferă de carnaval brazilian din care cele mai...dezbrăcate au ieşit stewardesele. Doar că, atunci când a fost vorba ca pasagerii să coboare, pas s-o mai poată face! Căci, din neglijenţa piloţilor, care ignoraseră semnalele de la turnul de control al aeroportului din Corpus Christi, avionul aterizase pe un aeroport dezafectat, aflat la patru mile de cel bun. Pasagerii au fost nevoiţi să rămână la bord, până ce o maşină dotată cu scară mobilă să se deplaseze spre ei, nu mai puţin de două ore, răstimp suficient pentru a se trezi din...euforie şi a-şi aminti că pierduseră contracte importante şi rataseră, din pricina confuziei, afaceri de milioane de dolari!

Unii dintre ei au dat chiar în judecată compania Continental, care le-a plătit cuvenitele despăgubiri şi i-a pus pe liber pe petrecăreţi. Dar staţi să auziţi reacţia comandantului: „Este cea mai ingrată răsplată pe care un profesionist de calibrul meu o putea primi după ce a slujit atâta timp compania! De fapt, vina e a noastră: trebuia să-i fi lăsat pe aceşti impertinenţi într-un loc de unde n-aveau cum să mai facă reclamaţii - îmi pare rău că n-am aterizat la canibali!" (G.T.)

Săptămâna 19 - 25 aprilie

TVR 1

LUNI 12.00 TVR Info 13.00 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Mapamond 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Nimic despre Hamlet" de Radu F. Alexandru 0.25 Întâlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Conrack" (SUA, 1974) 24.00 Rock pop bazar.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 14.50 Fotbal: Rapid – Ceahlăul Piatra Neamț 17.00 Medicina pentru toți 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Lumea bărbaților" 21.30 Fotbal: Juventus Torino – Manchester United 23.55 Fotbal: Bayern München – Dinamo Kiev.

GREGORY PECK
TVR 1,
vineri, ora 22.00

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Convietuiri-magazin 16.30 Disney 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Moll Flanders" 22.05 Cu ochii'n 4 0.25 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 13.00 Convietuiri 15.30 Emisiune în limba germană 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 22.00 Colecția Warner: „Creatoarea de modă" (SUA, 1957). Cu: Gregory Peck 0.15 Planeta cinema 1.05 Film: „Crimele din Hollywood" (SUA, 1992).

SÂMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Timișoara! 8.30 Desene animate 11.00 Film: „Pe râu" (coproducție, 1980-1981) 13.00 Ecranul 15.00 Campionatele internaționale de gimnastică ale României 17.00 Serial SF: „Star Trek – Generația următoare" 18.00 Sarabanda 19.00 Teleenciclopedia 19.50 Săptămâna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize 22.30 Serial: „Prada" (ultimul ep.) 23.25 Film: „Costanza" (Italia, 1998, ultima parte) 1.00 Minutul 91.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Craiova și de la București! 7.50 Lumină din lumină 8.30 Desene animate 9.05 Kiki Riki Miky 11.00 Viața satului 14.30 Campionatele internaționale de gimnastică ale României 15.50 Fotbal: Oțelul Galați - Rapid 18.00 Sarabanda 19.00 Serial: „Aproape perfect" 19.25 Serial: „Casa plină" 19.50 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Restaurație" (SUA, 1995) 22.55 Serial: „Comisarul Wycliffe" 23.50 Telesport 0.45 Time out.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial (r): „Comisarul Wycliffe" 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decât toate! 20.10 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Credo 22.00 Film: „Goupi – Mâini Roșii" (Franța, 1993) 23.35 Patrimoniu.

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.00 Patrimoniu (r) 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.30 Baschet masculin 21.00 Fotbal: Steaua – F.C.M. Bacău 23.55 Baschet masculin.

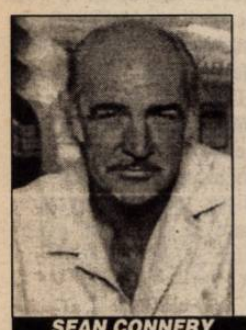

SEAN CONNERY
PRO TV,
vineri, ora 21.30

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.50 Ecclesiast '99 (r) 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Fiicele lui Yemanja" (Finlanda, 1995) 23.15 Meridianele dansului.

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.45 Serial (r): „Lumea bărbaților" 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Documentar: Discovery 20.10 Serial: „Căsuța din prerie" 22.00 Baschet masculin 23.30 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Lumină din lumină (r) 13.00 Serial: „Rebelul" 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Campionatele internaționale de gimnastică ale României 20.20 Serial: „Căsuța din prerie" 22.00 Time out 22.45 Serial: „Freud" 23.45 Convietuiri.

SÂMBĂTĂ 8.00 Desene animate 8.30 Documentar 10.10 Documente culturale 11.00 Baschet masculin 12.30 TVR Timișoara 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Serial de călătorii 19.45 Teatrul Național TV prezintă: „Irina lui Ion Vlahul" după Vasile Voiculescu 22.00 Fotbal 23.45 Ateneu.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Documentar 9.30 Arca lui Noe 11.30 TVR Iași 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Un secol de cinema 19.05 Alo, tu alegi! 21.00 Sportmania 24.00 Serenadă pentru patru glasuri.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Lady Killer" (SUA, 1992) 22.30 Serial: „Dharma și Greg" 23.15 Audiența națională 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Aventura" 21.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist" 22.30 Serial: „Susan" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Inamici din dragoste" (SUA, 1989) 22.45 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Mercenarii" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.05 Întâlnire cu presa 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluț" 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Cărările iubirii" (ultimul ep.) 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Corbul, îngerul negru" 21.30 Film: „Presidio" (SUA, 1988). Cu: Sean Connery 23.25 Urmărire generală 0.15 Serial: „Monștrii" 1.20 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.45 Serial: „Detectivi de elită" 3.15 Baschet NBA: Charlotte – New York 5.30 Serial: „Nano".

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 9.30 Serial: „Lois și Clark" 10.15 Serial: „Accapulco Heat" 13.05 Serial: „Soțul și soția" (ultimul ep.) 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Alo, Generația PRO 15.00 Serial: „Knight Rider, supercomando" 15.45 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 16.30 Lumea filmului 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.45 Te uiți și câștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Rețeaua" 21.00 Serial: „Expertul" 22.00 Film: „Miller's Crossing" (SUA, 1990) 1.00 Film: „Încrucișarea" (SUA, 1980). Cu: Al Pacino 1.40 Serial erotic: „Fantezii erotice" 5.30 Serial: „Nano".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 14.00 Ministerul comediei 17.00 Serial: „Cei mai frumoși ani" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 22.00 Film: „Jocuri patriotice" (SUA, 1992). Cu: Harrison Ford 23.15 Procesul etapei 2.00 Serial erotic: „Fantezii erotice" 2.30 Film: „Permis de conducere" (SUA, 1988) 5.15 Serial: „Nano".

acasă

LUNI 7.00 – 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Nu e fiul vostru" (SUA, 1984) 0.30 Hat-trick 2.00 Serial: „Doctor în Alaska".

MARȚI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Salutări din Hong Kong" (Franța, 1975) 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

MIERCURI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Marimar" (ultimul ep.) 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „O combinație dură" (SUA, 1978) 0.45 Serial: „Doctor în Alaska".

JOI 7.00 - 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Maria de Nadia - Maria" (ep.1) 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Big Jim McLain" (SUA, 1952). Cu: John Wayne 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

VINERI 7.00 - 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Bananas" (SUA, 1971) 0.15 Serial: „Doctor în Alaska".

SÂMBĂTĂ 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.10 Serial: „Minciuna" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Lunga vară fierbinte" (SUA, 1958). Cu: Paul Newman 2.00 Serial: „Doctor în Alaska".

DUMINICĂ 7.00 Documentar 10.00 Serial: „Arhiva neagră" 13.30 Serial: „Maria" 15.00 Hochei profesionist 16.30 Fotbal: rezumat Bundesliga 17.00 Fotbal: Il Calcio 19.00 Serial: „Înger sălbatic" 19.45 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Dl. și Dna Hart: Până la moarte" (SUA, 1996) 0.10 Serial: „Doctor în Alaska".

antena

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Un act de voință" (ep.1) 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.10 Serial: „Ape liniștite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Serial: „Pericol iminent" 21.20 Serial: „Raven" 0.30 Serial: „Tropical Heat".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Un act de voință" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.00 Fotbal: F.C. Argeș - Gloria Bistrița 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Puterea minții" (SUA, 1995) 21.45 Serial: „Fără obligații" 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Caracatița 5".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Un act de voință" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" 16.10 Serial: „Ape liniștite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Serial: „L.A. Doctors" 21.20 Serial: „Cronici paranormale" 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Navarro".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Trei destine" (ultimul ep.) 16.10 Serial: „Ape liniștite" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Sport sângeros IV" (SUA) 21.30 Serial: „Obsesii virtuale" (ultima parte) 22.45 Marius Tucă Show.

KIRK DOUGLAS
PRIMA TV,
vineri, ora 1.30

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Documentar 12.00 Serial: „Cronici paranormale" 13.15 O șansă pentru fiecare 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „În așteptarea zorilor" (SUA, 1997) 21.30 Serial: „Viitorul începe azi" 22.45 Serial: „Detectivi la Malibu" 23.45 Film erotic: „Magia Emmanuellei".

SÂMBĂTĂ 8.15 Desene animate 9.30 Fir întins 11.00 Documentar 13.00 Serial: „Pe cont propriu" 13.55 Constelația cinema 14.55 Fotbal: Dinamo București – F.C. Argeș 17.00 Serial: „Burlacul" 17.25 Serial: „Inspirația Carolinei" 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Copilul nopții" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Pretender" 23.00 Film: „Câmpia purpurie" (SUA, 1954). Cu: Gregory Peck 0.45 Serial: „Puterea banilor".

EDDIE MURPHY
PRIMA TV,
sâmbătă, ora 20.00

DUMINICĂ 7.30 Spirit și credință 8.15 Desene animate 9.00 Teo și Mircea Șou 12.15 Film: „Marfă furată" (SUA, 1979) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.05 Film: „Epoca trădării" (SUA) 21.45 TeleEurobingo Show 22.50 Fotbal Club Antena 1 3.00 Film: „Zidul Atlanticului" (Franța/Italia, 1970).

prima

LUNI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptății" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Cine ia copilu'?" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Film: „Dulce amăgire" (SUA, 1996).

MARȚI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptății" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptății" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „Gardă de corp" 23.00 Ultima ediție.

JOI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptății" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Cei mai buni dintre cei buni"(II) (SUA, 1993) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „În căutarea dreptății" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 22.30 Film: „Vânătoarea de vampiri" (SUA, 1992) 0.00 Film: „Polițiștii" (SUA, 1989) 1.30 Film: „Din nou acasă" (SUA, 1994). Cu: Kirk Douglas.

SÂMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 15.30 Serial: „Pământul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Polițistul din Beverly Hills" (SUA, 1987). Cu: Eddie Murphy 22.00 Real TV 23.00 Film: „Dincolo de stele" (SUA, 1989).

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Film: „O fată ca tine" (UK, 1970) 16.00 Film: „Căutând-o pe Jenny" (SUA, 1990) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Poveste de război" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Film: „Poveste lui Jack Reed" (SUA, 1996).

JOHN WAYNE
ACASĂ,
joi, ora 22.45

TELE 7 abc

LUNI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 19.05 Serial: „Starsky și Hutch" 20.30 Serial: „Pacific Drive".

MARȚI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Starsky și Hutch" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 22.50 Clipuri muzicale.

MIERCURI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Starsky și Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Derrick".

JOI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Celebritate" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Lou Grant".

VINERI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Celebritate" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Derrick" 0.10 Serial: „Misiune imposibilă".

SÂMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Studioul Tudor Vornicu 18.00 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Noaptea cometei" (SUA, 1984) 23.00 Magazinul de sâmbătă seara 0.10 Serial: „Misiune imposibilă".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Rendez-vous duminical 15.00 Drumuri printre amintiri 18.00 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.30 Serial: „ Pacific Drive" 21.45 Film: „Samson și Dalila" (SUA, 1984) 23.35 Serial: „Pacific Drive" 0.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

SYLVESTER STALLONE

un as la sfârşit de carieră

Stallone merge mai departe, chiar dacă şi în acest an (deci nu pentru prima oară), în timp ce alţi actori aşteptau înfiorați să se afle printre aleşii Academiei Americane de Film şi să obţină măcar o nominalizare, dacă nu un Oscar, el, Sylvester Stallone, plătit cu 20 de milioane de dolari pentru un rol, (ca şi Bruce Willis, de altfel) primea „Zmeura de aur", adică premiul pentru cel mai prost actor. Dar Sly consideră că are stofă de învingător, deci... merge mai departe, doar că părăseşte „iubirea lui dintotdeauna" - Rambo - şi „dă pe faţă" în viitorul său film pasiunea sa pentru Formula 1.

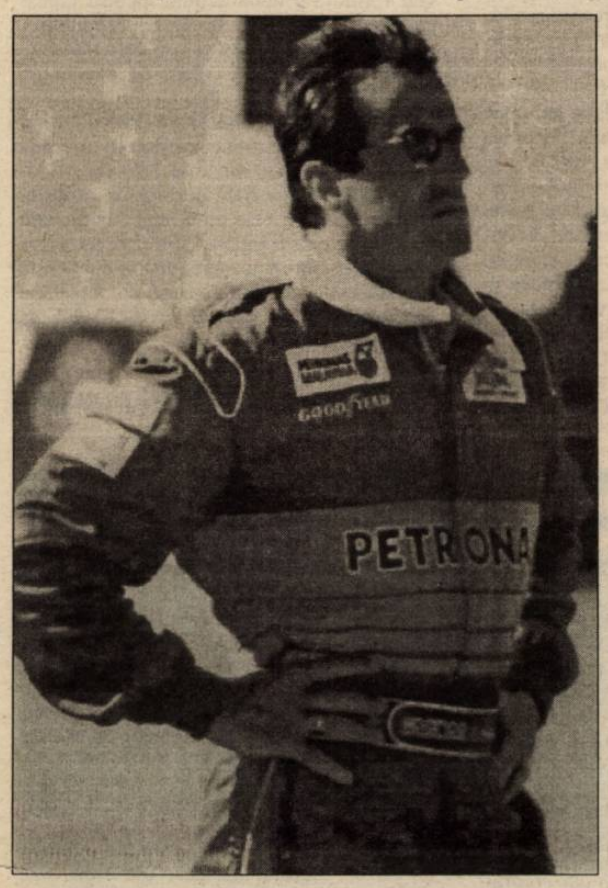

La 52 de ani, Stallone a decis că e momentul unui oarecare viraj în cariera sa, aşa că şi-a propus să joace într-o comedie romantică, producător fiind chiar el. Şi, dacă el e omul cu banii pentru film, de ce nu şi-ar face câteva capricii: îşi va face publică pasiunea pentru Formula 1, precum şi atracţia magnetică pentru viteză şi risc. „Ador cursele de automobile, îmi declanşează un imens sentiment de surescitare", spune el. Deşi acest sport se bucură de o mult mai mare popularitate în Europa decât în Statele Unite, actorul, acum şi producător, îşi asumă riscul turnării acestui film. Personajul pe care îl va interpreta este un pilot de curse aflat la sfârşitul carierei, care asistă la naşterea unui nou campion. Sly va fi înconjurat în film de câţiva aşi adevăraţi ai volanului, cum ar fi Jean Alesi şi Michael Schumacher, care vor juca propriile lor roluri. Intenţia lui Stallone de a face acest film este mai veche; nu întâmplător, încă din 1997 s-a ocupat de obţinerea permisiunii din partea englezului Bernie Ecclestone, marele patron al Formulei 1, apoi s-a străduit să se impregneze de atmosfera Grands Prix-urilor. În timpul sezonului 1998, el a asistat la mai multe competiţii din Europa şi, ca un elev conştiincios, a fost numai ochi şi urechi la toate indicaţiile şi sfaturile care se dădeau în standuri. Astfel, când s-a întors la Los Angeles, a pus toate cunoştinţele acumulate în slujba unei şcoli de pilotaj - F1 Derek Daly Academy. De altfel, timp de zece luni, acolo s-a antrenat, ajungând să stăpânească perfect un bolid de F1 şi să-şi uimească anturajul. Nu în ultimul rând, Sly a considerat că pentru a intra în pielea şi, mai ales, în combinezonul unui pilot de F1, fie el şi la sfârşit de carieră, silueta sa va trebui ajustată cu vreo 20 de kilograme, ceea ce s-a şi întâmplat. Primul tur de manivelă e prevăzut pentru acest an şi Stallone se declară suficient de bine pregătit pentru comanda: Motor!

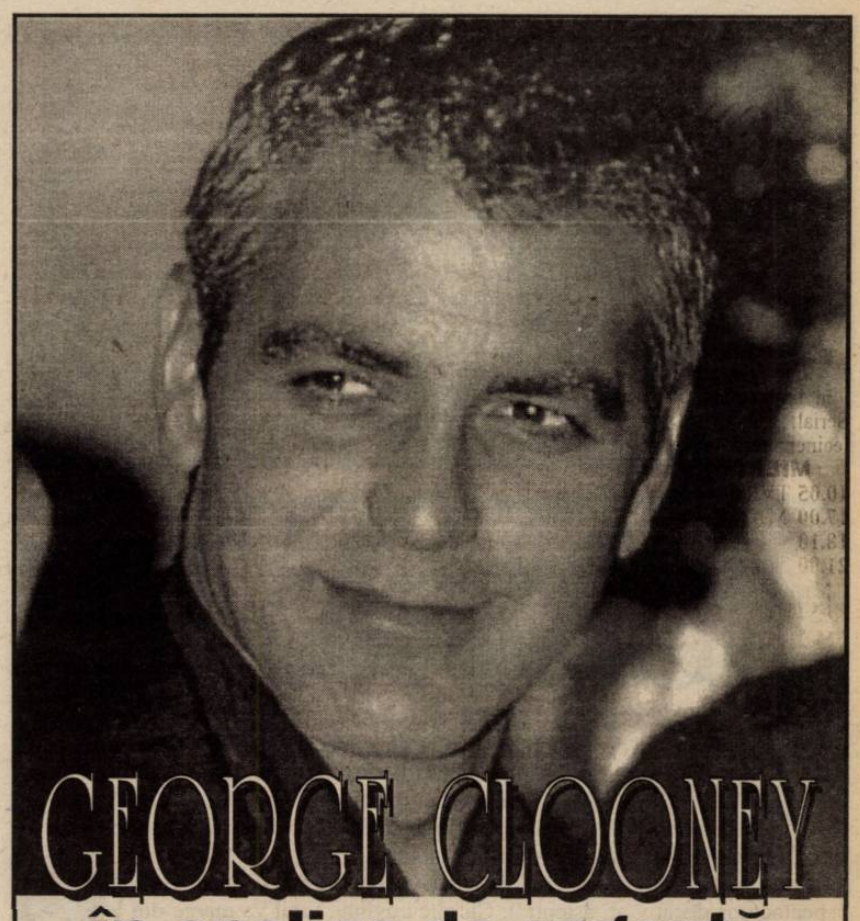

GEORGE CLOONEY

în analize de urgenţă

Doctorii s-au întrebat de ce oare George Clooney, alias fascinantul pediatru din „Spitalul de urgenţă", provoacă, prin simpla sa apariţie, tulburări de ritm cardiac colaboratoarelor, pacientelor, admiratoarelor şi aşa mai departe. Au chemat în ajutorul lor specialiştii în morfopsihologie, au pus la cale un consult interdisciplinar şi au ajuns la un „diagnostic" pe care l-au publicat în revista britanică „Best". Iată ce spun analizele: sprâncenele denotă un caracter prietenos; ochii, un fel de a fi amabil, care ascunde dorinţa de perfecţionism; implantarea părului dezvăluie gustul său pentru spaţiile largi; buza inferioară exprimă natura sa plină de generozitate. Totuşi, ne întrebăm noi, numai pentru atât să fi ajuns el celebru, bogat şi adulat?

BRUCE WILLIS

mereu surprinzător

Bruce Willis ştie, fără discuţie, cum să facă lumea să vorbească mereu despre el, indiferent că... e de bine sau de rău. Când s-a aflat în trecere prin Berlin, cu ocazia Festivalului filmului, la care se afla înscris „Breakfast of Champions" în care el a jucat, Bruce a profitat de ocazie pentru a mai înviora decorul restaurantului Planet Hollywood din oraş. A abordat o ţinută de clown şi un zâmbet schimonosit de o dantură monstruoasă, evident trucată. Publicul a fost de acord să i se ofere premiul „Dintele de Aur", deşi la festival se disputa „Ursul de Argint". La Santa Monica, unde lucrează alături de Michelle Pfeiffer la un nou film, „The Story of Us", a oferit o nouă surpriză când a apărut cu plete până la umeri. Or, despre Bruce se ştia deja că are braţul lung, chiar şi dinţi lungi, dar podoabă capilară... Are probabil şi perucă. În sfârşit, cu puţin înaintea decernării premiilor Oscar, eroul imbatabil din filmele de acţiune a avut parte la rândul său de o surpriză „pusă la cale" de cei ce acordă premii pentru cel mai prost actor. S-a ales cu o „Zmeură de Aur", egalând scorul în „meciul" cu Demi Moore, care, în urmă cu vreo doi ani, adusese în casa lor, pe atunci comună, un „trofeu" la fel de preţios.

JANET JACKSON

cel mai sexy... robot de pe Terra

Publicaţia spaniolă „Diez Minutos" a fost cucerită de şarmul cântăreţei Janet Jackson, dovedit cu prisosinţă în ultimul ei clip asociat unei melodii ce are ca temă o istorie a roboţilor. „Îmbrăcată în piele neagră cu garnituri metalice, Janet e superbă, chiar dacă inspiră teroare", spune revista amintită. Şi continuă: „cu ajutorul unei maşini a timpului, ea pare a fi, într-o lume a viitorului, cel mai seducător android".

Această perspectivă se pare că nu are acelaşi efect şi asupra lui Rene Elizondo Jr., de peste 13 ani partenerul de viaţă al cântăreţei, de vreme ce, în faimosul cuplu considerat stabil, au apărut fisuri.

JULIETTE BINOCHE

s-a îndrăgostit de un tânăr Romeo

Această poveste de dragoste au trăit-o cândva George Sand şi Alfred de Musset; ea a devenit subiectul filmului „Copiii secolului", turnat iarna trecută de Diane Kurys şi avându-i ca protagonişti pe Juliette Binoche (34 de ani) şi Benoît Magimel (23 de ani); filmările s-au încheiat, dar povestea plină de pasiune a cuplului de pe ecran, stimulată de romantismul specific Veneţiei şi celebrului hotel Rinaldi unde s-a făcut filmul, a continuat şi în viaţa reală, în ciuda diferenţei de vârstă dintre cei doi. Pentru Juliette, tânărul Benoît pare să fie prinţul fermecat ce poate să-i dea fericirea mult visată. Din 1997, după dureroasa despărţire de Olivier Martinez, Juliette n-a mai avut curajul să spere că va veni timpul când se va îndrăgosti din nou, ca o adolescentă. Cu atât mai puţin că bărbatul care o va face să-şi piardă capul va fi... un tânăr foarte tânăr, cu piele palidă, siluetă juvenilă şi aer romantic. În ceea ce-l priveşte pe Benoît Magimel, acesta a cunoscut gloria artistică încă de la vârsta de 12 ani, când l-a interpretat pe Momo, puştiul maliţios din filmul lui Etienne Chatiliez „Viaţa e un lung fluviu liniştit". Apoi, a putut fi văzut în „Hoţii", „Deja mort", „Un minut de tăcere" etc., adolescentul s-a transformat într-un tânăr actor cu o carieră discretă dar bogată, îndrăgostit acum ca un Romeo de Juliette.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

118 zile până la eclipsa totală de Soare

Umbra va traversa apoi nordul Iugoslaviei însângerate şi va intra în ţara noastră. Momentul de maxim al eclipsei va fi ora 11:03:04 UT, când umbra va brăzda România iar epicentrul ei va fi localizat în apropierea municipiului Râmnicu-Vâlcea. Peste Bucureşti eclipsa va trece la ora 11:07 UT, apoi va trece peste Bulgaria şi va traversa Marea Neagră, ajungând în Turcia între orele 11:21 UT şi 11:45 UT, oră la care întunericul eclipsei va intra în Siria...

HOROSCOP 19.04 - 25.04

BERBEC (21.03 - 20.04): În pofida faptului că parcurgeţi o perioadă destul de monotonă, lipsită de evenimente remarcabile, aveţi tendinţa să vă implicaţi în multe lucruri mărunte, care vă fac o plăcere deosebită, însă nu aduc nici un profit material. Din fericire, curba financiară în creştere anunţă veşti excelente în această privinţă.

TAUR (21.04 - 21.05): Multe influenţe astrale favorabile vă înseninează fruntea şi vă rotunjesc veniturile curente (mai puţin spectaculos decât v-aţi aşteptat). Cu alte cuvinte, totul vă merge din plin şi nici măcar opoziţia Venus-Soare (nefavorabilă dragostei) nu vă stârbeşte optimismul şi puterea de muncă. O veste bună de departe, vineri.

GEMENI (22.05 - 21.06): Sunteţi solicitat din toate direcţiile, aveţi o activitate cam dezordonată şi puţin profitabilă. Încercaţi să vă adunaţi gândurile şi să vă canalizaţi forţele spre un obiectiv precis, care să vă aducă cât mai multe satisfacţii. Atenţie! Cu surmenajul nervos nu e de glumit, menajaţi-vă psihicul. Deocamdată, nici o veste despre bani.

RAC (22.06 - 22.07): Cel mai remarcabil aspect astral este dat de curba afectiv-emoţională, care are o scădere sensibilă (miercuri, joi). Asta poate însemna disensiuni în cuplu, o posibilă criză fără urmări importante, dar din care veţi ieşi cu un gust amar. Din fericire, vineri sau sâmbătă veţi avea o întâlnire favorabilă dezgheţării relaţiilor afective.

LEU (23.07 - 22.08): Curbe astrale oscilante în toate domeniile - iată care ar fi caracteristica acestei perioade zbuciumate din punct de vedere psihologic. Soarele şi Luna nu formează acum un cuplu armonios, şi asta va avea efecte dificile asupra temperamentului dv. Multă atenţie la cheltuirea banilor, nu sunt semne bune în această privinţă.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Parcurgeţi o perioadă de satisfacţii, chiar dacă nu spectaculoase, cel puţin favorabile din punct de vedere psihic. Marţi sau miercuri, deznodământul fericit al unei afaceri vă va da aripi şi vă va rotunji până la „obezitate" contul! La finele intervalului veţi face o cunoştinţă nouă, de sex opus.

BALANŢA (22.09 - 22.10): O mare bucurie în familie, sau oricum o veste excelentă adusă de o persoană foarte apropiată, vă aşteaptă luni sau marţi. Pe de altă parte, curba financiară îşi rupe toate chingile şi se caţără voinicește spre un maxim de toată frumuseţea (joi sau vineri). Armonie totală în cuplu, mai şoptesc, galeşe, astrele buclucaşe.

SCORPION (23.10 - 21.11): Câteva umbre ale planetelor leneşe (Uranus, Neptun) vor marca această perioadă confuză, plină de neprevăzut. Ambiţiile şi orgoliile dv. vor avea de suferit, dar numai până spre mijlocul săptămânii, când Soarele îşi va face apariţia pe aleea dv. astrală şi va genera un val de optimism realist şi poftă de viaţă.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Luni şi marţi vă aşteaptă confruntări dure în mediul profesional, din care veţi ieşi triumfător doar dacă veţi şti să cedaţi, să faceţi anumite concesii care să nu vă stârbească demnitatea. Pe de altă parte, finanţele se vor redresa întrucâtva, însă mai aveţi de aşteptat, nu prea mult, până la o revenire la nivelul mulţumitor.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): În conformitate cu influxul astral, parcurgeţi o perioadă de pasivitate şi meditaţie, de autoanaliză şi reevaluare a planurilor de viitor apropiat. Din păcate, curbele astrale se mulţumesc să staţioneze la cote modeste, fără nici o perspectivă de ascensiune galopantă. Lucrurile se vor redresa la începutul săptămânii viitoare.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Marţi şi joi vor fi zile agitate, pline de evenimente contradictorii, care vă vor osteni din punct de vedere psihic. Însă o veste financiară foarte bună vă va remonta şi veţi avea suficiente motivaţii pentru a vă implica în afaceri sau profesiune cu un elan săltăreţ. Atenţie la un Scorpion din anturaj!

PEŞTI (19.02 - 20.03): Nici un motiv de îngrijorare, zilele acestei săptămâni vor trece într-o deplină seninătate. Două mari şanse financiare vor aştepta din partea dv. un răspuns prompt (miercuri, joi). Uranus vă va influenţa pozitiv norocul, în consecinţă nu ezitaţi şi jucaţi acele jocuri decente, la îndemâna oricui. Nu se ştie niciodată...

Personalităţile săptămânii

Dacă v-aţi născut în acest interval, atunci există trăsături comune ale personalităţii dumneavoastră cu: William Shakespeare, Johannes Brahms (foto), P.I.Ceaicovski, Lia Manoliu, Al Pacino, Gib Mihăiescu, Veronica Micle şi Julius Robert Oppenheimer (1904-1967), considerat „părintele bombei atomice".

Serisori primite

Toporan Alexandru, Timişoara: Una din cele mai captivante preocupări ale botaniştilor este, într-adevăr, ceasul biologic al florilor. Cele enumerate de dv. şi care vieţuiesc în grădina personală se deschid o dată cu zorii şi se închid la lăsarea serii, aşa cum se întâmplă cu marea majoritate a florilor. Dar există, încă din secolul al XVIII-lea, un orologiu floral - imaginat de marele naturalist suedez Linné - alcătuit din flori ce se deschid din două în două ore, pe durata a 24 de ore. De exemplu, ora 3 dimineaţă este indicată de barba-caprei (familia composeelor), iar la miezul nopţii se trezeşte floarea unui cactus californian. Pentru a-şi păstra precizia bioritmului, florile au nevoie de temperatură, umiditate şi durate lumină-întuneric constante, deci este nevoie de o seră amenajată anume în acest scop.

Manuela Cernat şi Radu Codreanu, Bucureşti: Iniţiativa dv. este lăudabilă, însă vă trebuie un sponsor extrem de generos pentru a o concretiza. Ar fi bine să ştiţi că persoanele care au călătorit prin cele mai multe ţări ale planetei sunt americanul Parke G. Thompson şi italianul Giorgio Ricatto. Ambii superturişti au vizitat 170 de state suverane (înscrise ca atare în ONU) şi 61 de teritorii cu statut aparte (dominioane, teritorii dependente etc.). Ei nu-şi propuseseră un record de distanţă parcursă, ci pur şi simplu să epuizeze atlasul lumii.

Luca Daniel, Craiova: Absintul este o plantă aromatică din care se extrăgea, în Franţa, o esenţă amară şi toxică, folosită intens la obţinerea unui lichior tare, pe la mijlocul secolului trecut. Această băutură de tip lichior a fost interzisă în Hexagon începând cu anul 1915.

Rubrică realizată de **PAUL IOAN**

De vorbă cu avocatul casei

Acţiunea în revendicare imobiliară

Domnului Lucescu Vasile, sector 4, Bucureşti

Dacă dv. aveţi titlul de proprietate pentru terenul ocupat abuziv puteţi introduce o acţiune în revendicare imobiliară împotriva celui care este în posesia terenului respectiv (adică îl foloseşte), întrucât acţiunea în revendicare imobiliară este o acţiune prin care proprietarul neposesor cere posesorului neproprietar recunoaşterea dreptului său de proprietate şi restituirea lucrului. Poate exercita acţiunea în revendicare numai titularul care este proprietar exclusiv asupra lucrului revendicat. Astfel, coproprietarul nu poate introduce acţiunea împotriva celorlalţi coproprietari, deoarece nu are un drept exclusiv asupra părţii ce i se cuvine. După partaj, poate introduce acţiunea. De asemenea, coproprietarul nu poate introduce acţiunea împotriva terţilor. Acţiunea se poate exercita de toţi coproprietarii cărora le aparţine proprietatea. Acţiunea în revendicare imobiliară se introduce la instanţa de judecată în raza căreia este situat imobilul (terenul respectiv), iar taxa de timbru care trebuie plătită pentru această cerere de chemare în judecată se calculează în funcţie de valoarea terenului. În situaţia în care cel care a ocupat abuziv terenul are titlul de proprietate pentru terenul în cauză, iar dv. consideraţi că nu are nici un drept asupra acelui teren şi titlul de proprietate s-a emis în mod nelegal, puteţi formula o acţiune în care să cereţi anularea titlului de proprietate emis în mod nelegal şi în acelaşi timp punerea dv. în posesie pentru terenul în litigiu. După rămânerea definitivă şi irevocabilă a sentinţei civile favorabile, pe care o veţi obţine, dacă pârâtul nu se conformează de bunăvoie, nu veţi formula o nouă acţiune pentru nerespectarea hotărârilor judecătoreşti (cum greşit se mai procedează), ci veţi cere instanţei de judecată, printr-o cerere de executare, punerea în executare silită a sentinţei civile respective care se realizează prin intermediul executorilor judecătoreşti. În privinţa căii de acces, aceasta fiind folosită în comun, trebuie suportată de ambele proprietăţi. În afară de cele două legi menţionate de dv. mai există Lg.54/1998 care se referă la circulaţia juridică a terenurilor, dar aceste legi speciale se completează cu legislaţia dreptului comun (Codul civil, Codul de procedură civilă).

Avocat NELI PĂDURARU

Cu automobilul la şosea

Demarorul (3)

În ceea ce priveşte partea electrică, defecţiunile sale se manifestă fie prin lipsa oricărei reacţii a instalaţiei de pornire când se acţionează cheia de contact, fie prin producerea unui zgomot metalic în structura demarorului, asemănător unei lovituri.

În primul caz, pentru a localiza defectul, se desface legătura 7 dintre cheia de contact 2 şi releul de pornire 3 şi, în paralel cu acesta din urmă se montează un bec de control. La acţionarea cu cheia de contact, becul trebuie să se aprindă. În caz contrar, înseamnă că ori contactul aprinderii la cheie este totuşi defect, ori conductorul care îl leagă cu releul de pornire este întrerupt, ori conexiunea de pe releu este imperfectă. Dacă becul se aprinde, atunci defecţiunea se află în înfăşurarea releului, fapt care impune înlocuirea acestuia cu altul nou.

O situaţie diferită apare în cel de al doilea caz. Când la acţionarea cheii de contact se produce zgomotul metalic menţionat. Acum becul de control se montează în paralel cu înfăşurarea de excitaţie.

Dacă la acţionarea cheii de contact becul nu se aprinde, înseamnă că contactul de putere 5 din corpul releului se face imperfect, acesta fiind indiciul nevoii de demontare a releului de pornire şi de separare ori de înlocuire a sa.

Dacă becul se aprinde, atunci chiar electromotorul este sediul deranjamentului: perii uzate, sparte sau murdare, colector ars sau murdar, înfăşurări întrerupte sau desfăcute de pe colector.

Când demarorul scoate un huruit continuu sunt pasibile două stricăciuni: ori roata liberă de axul rotorului nu se mai blochează lipsind de antrenare pinionul demarorului, ori danturile coroanei volantului şi/sau a pinionului demarorului sunt uzate sau rupte.

Prof. Univ. Dr. M. STRATULAT

(Va urma)

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

Câte ceva despre Plantele bienale

PANSELELE. Înfloresc primăvara devreme, imediat după topirea zăpezii, pînă toamna târziu. Florile cele mai mari şi mai frumoase apar însă primăvara. Pentru *înflorirea de primăvară* panselele se seamănă la sfârşitul lui iunie sau iulie în răsadniţă rece. Tinerele plante se repică tot în răsadniţă iar la sfârşitul lui august se transplantează în teren deschis, unde iernează şi înfloresc primăvara devreme. Pentru *înflorirea de vară sau de toamnă târzie* se seamănă în martie în lădiţe. În mai, plantele se transplantează în teren deschis.

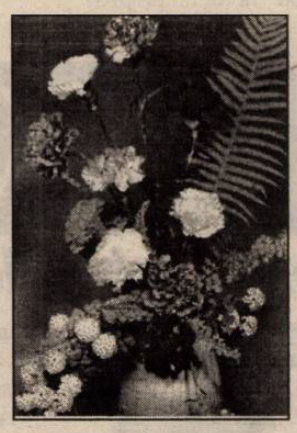

GAROAFELE. Dintre garoafele bienale, cele mai răspîndite sunt garoafa turcească şi grenadiană. Înfloresc în iunie-iulie. Seminţele se pun în pământ în mai, de preferat în răsadniţă rece. În august-septembrie, plantele se transplantează în teren deschis, unde şi rămân peste iarnă. Cresc foarte bine pe terenuri argilo-nisipoase.

CLOPOŢEII. Această specie produce o tufă piramidală cu flori, înaltă până la 80 cm, acoperită toată cu flori, în formă de clopoţei, albe, albastre, liliachii sau roz. Seminţele de clopoţei se pun în răsadniţe reci sau chiar în brazde în luna mai. Din răsadniţe, plantele tinere se transplantează în teren deschis la distanţă de 30-40 cm una de alta, iar cele semănate direct în brazde se răresc la aceeaşi distanţă. Aceste plante încep să înflorească în iunie-iulie. Se cultivă pe soluri fertile, ferite de vânt.

PĂRĂLUŢELE. Înfloresc abundent primăvara devreme. Vara, în căldura toridă, florile devin mai mici. Părăluţele sunt plante foarte puţin pretenţioase. Iernează sub zăpadă, păstrându-şi frunzele şi mugurii florali. De asemenea, suportă bine transplantările în orice fază de dezvoltare. Se înmulţesc prin seminţe sau prin divizarea tufei. Pentru înmulţirea prin tufe se folosesc plantele cele mai viguroase, cu flori mari. La coacerea seminţelor, acestea se scutură şi dau plăntuţe noi. Acestea, de asemenea, se pot transplanta în brazde, unde rămân peste iarnă. Pentru înmulţirea prin seminţe, acestea se recoltează din cele mai bune tufe şi se seamănă în mai-iunie. Deşi nu sunt pretenţioase, părăluţele înfloresc abundent când li se aplică îngrăşăminte (de preferat organice) şi când sunt udate periodic. *(A. Popescu)*

ŞAH **PROBLEMA DE AZI:**

Mat în patru mutări

GLASS, G. 1903

Prin mutările sale, albul netezește drumul regelui negru spre eșafod... 1. Rf1 Rd2 2. Rf2 Rd1 3. Re3 Re1 4. Tc1 mat.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este cea mai mare peninsulă din lume?

2. Cine era Astraios în mitologia greacă?

3. Ce sunt palmipedele?

4. Cine a scris romanele „Tăcerea mării" şi „Animale denaturate"?

5. Cum se mai numeşte în popor alga cunoscută în general sub numele „mătasea broaştei"?

6. Cine a compus uvertura „Carnavalul roman"?

7. Cine a cultivat şi izolat în 1884 bacilul difteric şi a descoperit bacilul tifosului murin în 1891?

8. Cine a realizat statuia lui Mihail Kogălniceanu din Bucureşti?

9. Cine a înconjurat pentru prima oară în istorie continentul african pe la sud şi a descoperit în 1487 Capul Bunei Speranţe?

10. Cine a regizat filmele „Craii de Curtea Veche" (1995) şi „Femeia în roşu" (1997)?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cel mai înalt pas montan din lume este Muztaghdavan (Muztagh Davan) situat la altitudinea de 5781 m în munţii Karakorum. 2) Clădirea Facultăţii de Medicină din Bucureşti a fost construită în 1903 în stil neoclasic, după planurile arhitectului Louis Blanc. 3) Eroul epopeei „Lusiada" de Luis de Camões este Vasco da Gama. 4) Tradiţia spune că jocul numit „go" a fost inventat cu 3000 de ani în urmă de împăratul chinez Yao, pentru a-şi instrui copiii. 5) În mitologia scandinavă Aegir sau Gymir era zeul mărilor şi oceanului. 6) Chilopodele sunt o subclasă de artropode, insecte carnivore, din care cele mai cunoscute sunt urechelniţa şi scolopendra. 7) Hidrogenul a fost descoperit în 1766 de chimistul şi fizicianul englez Henry Cavendish (1731-1810), care a stabilit şi compoziţia apei şi a aerului atmosferic. 8) Garoafa este originară din regiunea mediteraneană. 9) Poemul simfonic „Pinii din Roma" constituie opera compozitorului italian Ottorino Respighi (1878-1936). 10) Grădina Botanică din Bucureşti a fost întemeiată de naturalistul român Dimitrie Brândză (1846-1895). *(Irina Stoica)*

Umor

Unde ai umblat? şi întreabă directorul, nervos, un subaltern.

- M-am însurat!

- Toată ziua?

De câte ori mă întâlnesc cu prietenul meu e neras, se plânge o tânără. Ce pot să fac?

- Încearcă şi tu să ajungi la timp!

Poţi să mă duci la gară? este întrebat un taximetrist.

- Numai dacă-mi arătaţi palma stângă. Am frânele defecte şi nu-i iau decât pe cei care au linia vieţii lungă.

Când o să mă însor, nu vreau decât o femeie cu umor!

- Bineînţeles, alta nu te-ar accepta!

PAR(anormale) de TOPAN

De dragoste

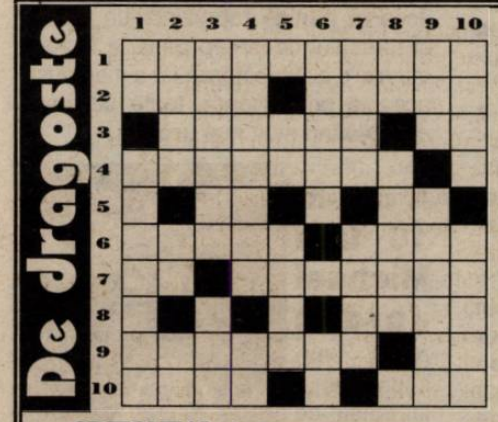

ORIZONTAL: 1) Are o mare putere de atracţie. 2) Marea noastră iubire (pl.) – Un om cuminte! 3) De dragoste... (pl.) – Începutul şi sfârşitul dragostei! 4) Ştiu... de pupă! 5) Două din mirese! – Mele! 6) Frumosul... tuns scurt! – Cântă... în doi. 7) Începe nunta!... – ...Cu nişte cuvinte de dor şi of! 8) Ba deloc... 9) La primul fior al dragostei – Sfârşesc canonul! 10) Joc de doi (rar.) – Te face să intri în mrejele ei...

VERTICAL: 1) Geme puţin enigmatic! – Te atrage (exercită o atracţie aparte). 2) Poezie din „Balade şi idile" de G. Coşbuc – Un galben... iubit! (formulă) – Încep o idilă! 3) Iubeşte cu pasiune – Enigma... Otiliei!! 4) Iubitul fetei... la o adică – Iubitul ei... 5) El singur – O mâhnire în suflet (fig.). 6) Inimă de piatră – Dragostea lui. 7) Aer... de rebusist! – Joc la discotecă... perechi, perechi! (pop.) 8) Parte! – Un om fără nici o afecţiune deosebită. 9) Puiul mamei... – Face o lipeală, ...cu căldură! (Cu căldură face o mică lipeală!) 10) Ceva de vis – Secretul amorezilor.

DICŢIONAR: RARE, IDIL, DANT.

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluţia careului
„UN BUCHET DE FLORI"

Orizontal: **PRIMAVERITE - RARA - ANANAS - EMINESCU - IE - N - SES - A - DAN - UP - TOI - CA - I - MAR - PANA - IN - ELEN - DUMAS - AGILA - ELAN - IDILA - ALINA - MINA - CUI - OD - ANA - CIREASA**

Prietenii omului

Cum hrănim câinele lup?

Cel mai important lucru în evoluţia unui pui este alimentaţia care, în timp, va urmări principalele etape ale creşterii, în funcţie de nevoile fiecărui individ în parte, fiind îmbogăţită cu adjuvante vitamino-minerale, necesare dezvoltării armonioase a căţeilor. Astfel, prima etapă o reprezintă vârsta de trei săptămâni, când va avea loc primul moment al înţărcării. O reţetă necesară este amestecul de carne de pui fiartă cu brânză de vaci, care se va administra puilor după fiecare supt, cantitatea variind la fiecare exemplar în parte. Vârsta de o lună şi jumătate marchează o scădere a cantităţii de lapte matern, când puii vor trebui trecuţi pe o dietă mai complexă, aceasta constând fie în hrană specială pentru căţei, uscată sau umedă, fie în hrană preparată de proprietar în casă. O reţetă foarte indicată pentru dezvoltarea puilor la această vârstă este amestecul de orez, morcov, sfeclă, ţelină, păstârnac. Toate acestea vor fi fierte şi pasate până la consistenţa şi aspectul unei supe-cremă. Separat se va fierbe carne de pui sau de vită, în două ape, zeama în care a fiert aruncându-se. Carnea se paseză, de asemenea, şi se amestecă în proporţii de 20% cu supa de legume. Se mai pot adăuga brânză de vaci, pâine prăjită sau uscată (niciodată proaspătă) şi câte două gălbenuşuri de ou, fierte moale, pe săptămână. La căţeii în vârstă de o lună şi jumătate se recomandă 6 mese pe zi, de preferat la ore fixe. Administrarea laptelui de vacă se face cu precauţii, de foarte multe ori aceasta determinând stări diareice, motiv pentru care este recomandată realizarea unui amestec, jumătate-jumătate, cu mucilagiu de orez. Începând de la această vârstă, în funcţie de dezvoltarea căţelului, se pot administra complexe vitamino-minerale, ţinându-se cont, însă, ca toate aceste produse să conţină calciu şi fosfor, în raport de 2/1 în favoarea calciului. În jurul vârstei de 5-6 luni, mesele se vor reduce la 4-5, zilnic, astfel încât, la 8 luni, să se ajungă la 3 mese, iar la un an şi jumătate la una, maximum două mese pe zi, ritm de alimentaţie menţinut, apoi, pe toată durata vieţii. De menţionat este faptul că oricărui câine îi place mâncarea cu care a fost obişnuit de mic şi, foarte important este, ca în momentul în care i se oferă mâncarea, aceasta să fie lăsată la locul de hrănire, maximum 20 de minute. În cazul în care n-o mănâncă, castronul i se va lua şi i se va oferi din nou, o oră-două mai târziu. Niciodată câinele nu trebuie să ştie că are întotdeauna mâncare la discreţie, pentru a nu deveni mofturos.

Dr. MIHAI BURCESCU

Cel mai... cea mai...!

Prezenţa cea mai numeroasă la un concert simfonic a fost înregistrată la 1 august 1966, când, în Central Park, New York, 90000 de iubitori de muzică au venit să-l aplaude pe Leonard Bernstein dirijând Filarmonica din New York.

Cea mai gurmandă vieţuitoare de pe Pământ, un superPantagruel al naturii, este larva moliei Polyphemus (Antheraea polyphemus), care trăieşte în America de Nord. Aceasta consumă în primele 48 de ore de viaţă o cantitate mai mare de 86 de mii de ori decât propria greutate! Echivalentul uman ar fi următorul: un bebeluş de 3,15 kilograme se hrăneşte în două zile cu nu mai puţin de 301 tone de alimente!

Cel mai ascuţit simţ al mirosului aparţine masculului moliei Imperator, care detectează atracţia sexuală a femelei de la... 10,88 kilometri!

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„CHIŢIBUŞURI"

ADUCE APROAPE / DESCHIDERE...		CORDON / ACUM		A LUA / SCOASE DIN MINŢI		STARE DIVINĂ / LA TELEFON		DAT LA ARMATĂ / DIN DETAI		ACCEPT / SETURI DE SCULE									
BATERIE / BUN LA GRĂTAR												IANUARIE							
								MUR / BINE ARAŢI											
PRIMUL SUNET! / ULTIMUL BAN...			SODIU / NETE!			SERVEŞTE / SCOS DIN CUPTOR			CASE! / STEAG TURCESC										
					FĂRĂ BANI / BĂTUTE ÎN CAP														
LOCALITATE ÎN OLT / AICI							VOCALE				COMPUS CHIMIC								
			CÂRMACI / CULT!																
SPORTIVI / ŢARĂ							MARINA		DOCUMENT		EPOCĂ								
				ÎNTREG / CAP DE GUVID!															
COTA MEDIE! / APRECIATĂ			STĂ LA HOTAR																
								DIN STRAT!											

Dezlegarea integramei **„POANTE"**

Orizontal: A - A - I - I - F - D - ACUMULATOARE - LINSAT - RIOS - PITAC - ORGANE - MARASM - AND - CATETA - ANTUM - TA - OUA - IARA - SI - MALTEZ - I - ZAIR - OLAC - F - CARNET - ITANI - TAU - ACTORIE - VECTOR - ARTAR.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Campionul mondial Mika Hakkinen a adus echipei McLaren-Mercedes primele puncte pe anul acesta. Mika s-a descurcat excelent la Sao Paulo în Marele Premiu al Braziliei în ciuda problemelor pe care le-a avut cu cutia de viteze a monopostului său şi a terminat cursa cu aproape 5 secunde mai repede decât toţi ceilalţi participanţi. Colegul său David Coulthard nu a fost aşa de norocos şi a fost nevoit să abandoneze după ce rămăsese cu 3 tururi în urma plutonului. Pe locul doi s-a clasat germanul Michael Schumacher pentru Ferrari, urmat de compatriotul său, Heinz-Harald Frentzen. Marea dezamăgire a cursei a fost favoritul local Rubens Barrichello care, după ce a condus o bună parte plutonul, a fost nevoit să abandoneze din cauza unor probleme la motor. De acest abandon au profitat ceilalţi piloţi care au luat puncte, Ralf Schumacher, Eddie Irvine şi Olivier Panis. A fost cea de-a 10-a victorie a carierei pentru finlandez care aleargă anul acesta extrem de hotărât să dovedească lumii că poate deveni din nou campion mondial deşi maşina nu mai este la fel de performantă ca anul trecut.

Prince Naseem Hamed şi-a păstrat titlul WBO la categoria până pentru a 12-a oară consecutiv, reuşind un knock-out salvator în runda cu numărul 11 a meciului disputat cu challenger-ul Paul Ingle. Naseem s-a descurcat excelent în rundele 1-8 pe care le-a câştigat fără drept de apel până când oboseala şi-a spus cuvântul şi la cârma partidei s-a instalat Ingle. Nu pentru mult timp însă deoarece Naseem a pus punct prematur partidei cu o directă de stânga ce l-a trimis printre vise pe Ingle. Naseem a cumulat astfel 32 de victorii dintre care 29 prin knock-out şi 0 înfrângeri.

Compatrioata noastră Ruxandra Dragomir a pierdut finala turneului de la Amelia Island în faţa favoritei cu numărul 2, Monica Seleş cu scorul de 2-6,3-6. Dragomir a ajuns astfel pe locul 33 în clasamentul feminin şi a mai adăugat 38000 $ la contul său cu această finală disputată. Cele 5 game-uri pierdute de Seleş în această partidă reprezintă un record al turneului deoarece până la Dragomir nici o altă jucătoare nu a mai reuşit această performanţă, toate adversarele cedând mult mai uşor.

Acum 10 luni Michael Jordan ridica deasupra capului trofeul de campioan NBA pentru a 6-a oară. Echipa Chicago Bulls devenea parte din istoria NBA datorită acestui jucător de neegalat. Echipa Chicago Bulls intră în analele NBA şi fără Michael Jordan în teren. Cum? Foarte simplu! A înscris împotriva celor de la Miami Heat pe teren propriu doar 49 de puncte, cele mai puţine înscrise de o echipă de la introducerea timpului de atac în sezonul 1954-55. Şi dacă stăm şi ne gândim că Jordan a marcat singur 50 sau mai multe puncte pentru Chicago Bulls de 38 de ori de-a lungul carierei sale...

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

O dată cu îmblânzirea vremii, cheful de a petrece - inclusiv în aer liber - se cuibăreşte iar în sufletele noastre. Dar câţi invitaţi vor ciocni paharele şi vor sporovăi la nesfârşit, până dincolo de revărsatul zorilor? Se pare că în materie de serbări, copiii deţin supremaţia: cu prilejul celebrării Anului internaţional al copilului din mai 1979 s-au adunat în vestitul Hyde Park din Londra peste 160000 de puştani de toate vârstele, iar consumaţia a fost pe măsură - pe spezele familiei regale. Acest record nu este nici în prezent depăşit.

Cu prilejul zilei sale de naştere, „regele puilor fripţi" din SUA (fondatorul firmelor de comercializare), Harland Sanders din Louisville, statul Kentuky, a avut peste 35.000 de invitaţi. Au fost sacrificate fără nici o remuşcare aproape 70000 de înaripate inocente şi s-au spart cu voioşie peste 100000 de ouă, din care s-au preparat fluvii de maioneză... În Marea Britanie, recordul de participare la o zi de naştere este deţinut de omul de afaceri Trevor Baines, trăitor pe Insula Man. Când a împlinit cincizeci de ani, el a adunat laolaltă peste zece mii de meseni, cu care a reuşit să dea mâna şi să schimbe amabilităţi pe parcursul a cinci zile şi cinci nopţi. Lista petrecăreţilor a fost definitivată cu ajutorul a 65 de secretare - una şi una - timp de două luni, iar pentru mai multă siguranţă au fost angajaţi şi cincizeci de detectivi particulari aleşi pe sprânceană... De menţionat că după „orgie" n-a lipsit nici măcar o linguriţă.

Ce spun ruinele unei biserici din secolul al 3-lea

Ruinele celei mai vechi biserici datând de la începutul secolului al treilea au fost descoperite în portul iordanian Al Aqabah, fostul Aila. Până la această descoperire, cele mai vechi erau bisericile din Ierusalim şi Bethleem construite în anul 325. Biserica şi cimitirul aferent au rezistat până în secolul al patrulea când au fost aproape rase de pe suprafaţa Pământului de un cutremur. Locaşul se întindea pe o suprafaţă de aproape 400 de metri şi avea o înălţime de 4 metri. Biserica a rămas sub nisip până în 1994, când un grup de arheologi de la Universitatea din California de Nord, condusă de Thomas Parker, a început săpăturile. La începutul acestui an, echipa a dezgropat partea centrală, două aripi ale bisericii şi altarul, însă cea mai importantă descoperire a fost găsirea unor oale de ceramică şi monede, acestea ajutându-i pe arheologi să determine vechimea locaşului.

Cel mai mare puzzle tridimensional

La salonul de vapoare din Dusseldorf a fost prezentat la începutul acestui an cel mai mare puzzle tridimensional din lume, reprezentând celebrul şi ghinionistul vas „Titanic". Pentru a se obţine macheta, e nevoie de răbdarea de a asambla nu mai puţin de... 26 500 de piese. Rezultatul este un „Titanic" în miniatură faţă de original; măsoară totuşi 14 metri lungime, 2 metri lăţime şi 4 metri înălţime. Dar cei ce au fost dornici să „tragă la rame" n-au precupeţit nici un efort pentru a se „scufunda" în bucuria muncii, oarecum titanică, de construcţie a vasului.

Un pictor face... trotuarul

Jimmy Pike, un pictor aborigen, trăieşte la porţile deşertului, în Broome, Australia. Ajuns la Londra, pentru inaugurarea propriei galerii de pictură, Jimmy Pike s-a gîndit să se ocupe nu numai de interiorul salonului unde şi-a expus lucrările, ci şi de trotuarul din faţa acestuia. S-a pus pe lucru şi a creat o operă pe care a botezat-o „Coline în Deşert". În ciuda titlului care evocă un teritoriu arid, pictorul a reuşit să emoţioneze lumea prin generozitatea sufletului său de artist.

Fotografia săptămânii

Picturile din Bonampak (Mexic) aparţinând civilizaţiei maya sunt de un realism incredibil. Iată-l pe suveranul Khan-Muan îmbrăcat în piei de jaguar condamnând la moarte o căpetenie captivă, în timp ce toţi ceilalţi prizonieri cer iertare în genunchi. Palatul din Bonampak a fost descoperit de exploratorul Gilles Healey în 1946, în plină junglă, la 120 km sud-est de Palenque.

În numărul viitor

- Maşina de făcut zei
- Cum poate fi învins cancerul?
- Cum ne drogăm memoria
- Terapiile „germinale"
- Sfaturi medicale transmise din Cosmos
- Muzeul figurilor de ceară
- De când ne eclipsează Soarele?
- Astronauţi, acum opt mii de ani?
- Starurile, în oglindă cu lumea necuvântătoarelor
- Femina club
- Întâmplări adevărate
- Horoscop
- Juridice

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Bibliot... din... M...

SERIE NOUĂ - 413 • ANUL XLII • 22 APRILIE 1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 16 (2163)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro

Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Când cineva nu îndrăznește să spună ce gândește va sfârși prin a nu gândi ce spune.

ZENON

•

Oamenii sunt toți din fire mult mai flămânzi de laude decât s-ar cuveni...; nenumărați sunt oamenii care pricep învederat că sunt adesea linguşiți şi totuşi îi iubesc pe acei ce linguşesc, urând în schimb pe ceilalți ce le spun adevărul în față.

B. CASTIGLIONE

ŞTIREA SĂPTĂMÂNII

Astronomii spun că

A FOST DESCOPERIT UN NOU SISTEM SOLAR!

Conform agenției AP, pe 15 aprilie a.c. un grup de astronomi de la Universitatea din San Francisco a anunțat că au fost descoperite în Galaxia noastră primele evidențe ale existenței unui Sistem Solar similar cu al nostru. Lucru pe cât de verosimil, pe atât de probabil, de vreme ce Galaxia noastră, numită şi Calea Lactee, numără peste 200 miliarde de stele care ar putea să aibă în jurul lor şi o mână de planete. Astronomii descoperiseră în urmă cu ceva timp o planetă care orbita în jurul stelei Epsilon Andromedae, aflată la doar 44 de ani-lumină de Terra. Dar după 11 ani de cercetări asidue concentrate pe alte 107 stele din Galaxia noastră, cercetătorii au mai descoperit două planete. Asta dovedeşte că un adevărat sistem solar, cu mai multe planete, există cu adevărat.

Acum mai rămâne să vedem dacă este vreuna şi populată. Şi dacă e, să descoperim cum arată vecinii noştri, extratereştrii.

POEZIA GHETTO-ULUI

Descopăr cu uimire, pot spune chiar cu o plăcere nedisimulată, apariția în cultura română a poeziei ghetto-ului. O poezie pe care nimeni n-a îndrăznit să o producă până acum în literatura română, o poezie dură, nefardată şi puternică. Este vorba despre textele melodiilor grupului *B.U.G. Mafia* (compus din Daddy Caddy, Tataee/Mr. Juice şi Uzzi). Rareori am ascultat o poezie atât de viguroş protestatară, atât de directă şi lipsită de ipocrizie. Pe lângă aceste poeme, textele protestatare ale cântecelor americane din perioada Woodstock par nişte simple glumițe asistate de securitatea americană a acelor vremuri. Există, în unele poeme ale grupului născut în cartierul Pantelimon, atâta protest la adresa celor care marginalizează speranțele oamenilor în spatele ghenelor de gunoi, încât cultura oficială nu poate să nu sară de pe scaun, împunsă în şezut (ce elegant spun!). Şi nu neapărat obscenitățile sunt cele care deranjează cel mai mult cultura oficială, deşi în această capcană cad toți cei care nu ştiu ce e aia artă (Arghezi scria: *din bube, mucegaiuri şi noroi, născut-am frumuseți şi sensuri noi*, ştia bătrânul ce spunea), ci tocmai noul limbaj, lipsa bomboanelor şi a dulcegăriilor, a falsei pudori şi a poeziei de doi bani. *B.U.G. Mafia* scriu o poezie care te frige la degete, transformă mizeria unui cartier, dar şi a nenumăratelor cartiere din țară în strigăte de ajutor, în poeme disperate care vor să spună, *Bă, suntem şi noi oameni chiar dacă nu suntem senatori, iubim şi noi, chiar dacă nu avem vile, ne zvârcolim ca şobolanii călcați de tramvai, chiar şi atunci când nu vă pasă.* Cred că în acest țipăt lipsit de speranță stă frumusețea acestor texte, unicitatea lor. Să nu ne ascundem după degete: o înjurătură rostită la un colț de stradă e o simplă obscenitate; dar o înjurătură plasată într-un poem e artă. Nimic mai simplu. Am auzit că băieții din *B.U.G. Mafia* sunt arestați pentru textele lor, ba se primesc şi sesizări la poliție! Gesturile astea nu dovedesc decât faptul că cei care ar trebui să-i audă şi să-i înțeleagă nu vor să aibă urechi de auzit sau nu au pur şi simplu. Poemele lor nu sunt mai periculoase decât fumatul şi totuşi producătorii de tutun merg liniştiți pe stradă. Oricum, până acum poezia n-a omorât pe nimeni şi nici n-a declanşat vreun război mondial. Aşa că, putem asculta textele *B.U.G. Mafia* fără grijă (în fond ei pot spune ca şi Arghezi, *m-am silit să scriu cu unghiile de la mâna stângă*) iar dacă le înțelegem şi mesajul înseamnă că suntem băieți de cartier.

(Urmare în pagina a 2-a)

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • TELE 7 abc 12

3 Cum poate fi învins cancerul

4 Pot gândurile muta munții?

6 FEMINA CLUB

9 Astronauți, acum opt mii de ani?

13 *Idoli* STARURILE în oglindă cu lumea necuvântătoarelor

14 HOROSCOP

Bibliotec... Județeană MUREŞ TÂRGU MUREŞ

MUZICARTA

Iată textul melodiei *Poveste fără sfârşit* pe care Maria-Mădălina Boteanu de la Liceul „Miguel de Cervantes Saavedra" din Bucureşti mi l-a transcris de pe ultimul album al grupului *B.U.G. Mafia*, intitulat *de cartier*, album pe care aceşti trei tineri îl dedică prietenilor lor care au murit din cauza drogurilor.

Uzzi: *Sunt Uzzi de data asta ţin expres/- Am spus pe patru albume, dar cred că nimeni n-a-nţeles/Ştiu că mulţi cunosc ce-nseamnă viaţa de cartier/Dar nu ştiu câţi recunosc că sunt cu totul altfel/Pentru voi toţi, băieţi de cartier, respect, aţi plecat de jos nu v-aţi îmbogăţit direct/Aţi trecut prin tot, palme, vorbe şi durere/Singuri aţi trăit şi singuri aţi făcut avere/Ştiu şi eu prea bine cum e să creşti în cartier/Vagaboande, peşti bani, maşini şi golani/Mereu să se ridice câte unul mai în faţă/Baftă ţie, şmechere, am să te respect pe viaţă/Zi de zi alt şmecher o să facă loc la altul, plecând de jos/E mai uşor să faci sau dacă-nţelegi ce vreau să spun/Oh yeah, pe ciordeală, pă mangleală, ăsta-i modul rău sau bun/Mulţi or să mă judece greşit şi mulţi or să respecte/Cei născuţi crescuţi aici cunosc prea multe aspecte/Ocolesc, ţi-o spun pe faţă, sună a jelit/Pentru cei din cartier este-o poveste fără sfârşit.*

Cătălina: *De multe ori mă-ntreb, oare cât o să mai ţină/- Oare câţi or să mai plece şi-or să mai vină/Poate e un drum greşit, e-o poveste fără sfârşit.*

Mr. Juice: *Zi şi noapte în-cartier, noapte şi zi în cartier/Totul s-a schimbat şi totul e la fel/Pentru băieţii de pe stradă dedic/La toţi ceilalţi despre cartier vă explic/Mă doare inima când mă uit la borfaşii mei/- Când văd că pe zi ce trece devin tot mai răi/Şi-mi amintesc cum râdeam acum o vreme/Acum îi mai văd râzând doar când dau seringa-n vene/Şmenarii de la colţ sunt tot la fel/Maşina însă din Audi 80 acum e 600 sel/Semn că banii lor fac pământu' să se-nvârtă/Şi dacă nu mă crezi, vino-n cartier să vezi/Poate într-o zi o mamă plânge că băiatul ei s-a dus/Tot atunci una ce naşte râde c-are unu-n plus/Yeah, în cartier viaţa nu s-a oprit/Aş putea să povestesc la nesfârşit.*

Cătălina: *De multe ori mă-treb oare cât o să mai ţină/Oare câţi or să plece şi-or să vină/Poate e un drum greşit, e-o poveste fără sfârşit.*

Daddy Caddy: *În cartier e la fel ca la-nchisoare/Dacă nu poţi să ieşi afară trebuie să fii tare/Căci bani la bani şi păduche la păduche trage/Cei de sus nu te ascultă, nici nu-ţi dau pace/Fir-ar mama lor, a dracului să fie, căci nu-ţi aduc nici măcar o bucurie/Băieţii se târâsc prin cartier din ce în ce mai rău/Unii-ajung la fier, iar alţii la bulău/alţii se ridică şi fac banu' gros/Viaţa e nedreaptă dacă rămâi jos/Aşa e-n cartier, nu trebuie să te dai la vreunul/Lupţi cu pumnii, tragi cu dinţii ca să ai mai mult/Nici un senator n-a coborât vreodată-n cartier/Nici un deputat n-a ştiut ce-nseamnă lefter/Iar eu sunt de-acolo de unde tu nici nu gândeşti/Unde soarele răsare doar dacă-l plăteşti.*

Cine scrie *eu sunt de-acolo de unde tu nici nu gândeşti/Unde soarele răsare doar dacă-l plăteşti*, vă spun eu, e un mare poet. Iar cine confundă viaţa cu arta înseamnă că nu ştie nici ce e una, nici ce e alta.

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul Săptămânii

Have A Nice Day - ROXETTE

Nerăbdare, nelinişte, curiozitate, dezamăgire, resemnare, acestea sunt doar câteva dintre trăirile pe care le-au încercat fanii suedezilor în perioada în care favoriţii lor au lipsit din lumea artistică... Iată că, în sfârşit, *Marie* şi *Per (Fredrikson* şi *Gessle...)* se regrupează sub numele care le-a adus recunoaşterea mondială şi editează un album, nici prea-prea, nici foarte-foarte! Prima constatare: toate zvonurile, vehiculate inclusiv de presa occidentală, privind iminenta schimbare a stilului duetului, au rămas, din fericire sau nu, la stadiul de zvon! *„Have A Nice Day"* ilustrează, cu brio, că *Roxette* au rămas aceiaşi pe care îi ştiam din albume bestseller ca *„Look Sharp!"*, *„Joyride"*, *„Tourism"* sau *„Crash! Boom! Bang!"*, adică un etalon de pop-rock european... Punctul slab, dacă îl pot numi astfel, al albumului de faţă este că universul sonor aduce prea mult cu cel al precedentelor albume ale duetului (şi nu mă refer la sound ci la faptul că unele compoziţii din *„Have A Nice Day"* sună ca nişte noi variante ale unor hituri mai vechi lansate de *Marie* şi *Per*, similitudinile, un pic jenante pentru firma celor doi, culminând cu refrenul primului extras pe single *„Wish I Could Fly"* care fie şi doar la o ascultare superficială, se suprapune teribil de mult pe linia melodică a refrenului din *„It Must Have Been Love"* – din coloana sonoră a filmului *„Pretty Woman"...)*. Acesta este, deci, pericolul care paşte multe trupe! Să reţinem că albumul se poate alătura, fără probleme, restului discografiei suedezilor şi la fel de bine poate merita un loc în colecţiile voastre! Oricum, welcome back, *Roxette!*

TOP singles

1. Baby One More Time - Britney Spears
2. Changes - Tupac Shakur
3. As - George Michael & Mary J.Blige
4. When The Going Gets Tough - Boyzone
5. Strong Enough - Cher
6. Big World - Emilia
7. I Still Believe - Mariah Carey
8. Runaway - Corrs
9. Better Best Forgotten-Steps
10. Pretty Fly - The Offspring

Propuneri: Narcotic - Liquido, Westside - TQ, Why Don't You Get A Job - The Offspring, Strong - Robbie Williams, No Scrubs-TLC

Radiografii sonore

Domino-Squeeze. Începutul lui 1999 i-a readus în atenţia publicului pe veteranii de la *Squeeze*, trupa britanică a lui *Chris Difford* şi a lui *Glenn Tilbrook* ieşind „de la cutie" nu cu un album cu melodii noi ci cu o compilaţie... Acest *"Domino"* merită să fie ascultat măcar pentru valoarea sa „istorică", melodiile incluse aici retrasând, destul de bine, o perioadă importantă din evoluţia rock-ului britanic...

Stunt-Barenaked Ladies. Aceste „Ladies" sunt, de fapt, cinci tipi, canadieni de felul lor! Prospături în show-business, cei cinci au reuşit să dea o primă şi surprinzătoare lovitură: un Number One single în topul 100 american! Ce cântă? Un pop-rock-punk, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Nu vă rămâne decât să-i ascultaţi...

Chyna Doll-Foxy Brown. Cu mai puţin de un an în urmă vă atrăgeam atenţia asupra acestei promiţătoare interprete de rap şi iată că, încă o dată, aprecierile mele au fost confirmate... *„Chyna Doll"* îi aduce lui *Foxy* locul binemeritat în lumea feminină a rap-ului, o lume în care, ce-i drept, concurenţa nu se compară, nici pe departe cu cea din partea masculină! Dar asta-i altă poveste...

„Primul extras pe single şi videoclipizat - *„Ain't Nothing Going On"* – urmat de un fel de bun „Hot Spot", ne-o arată teribil de nurlie iar coregrafia este una dintre cele mai reuşite din ultimele luni. Nota generală a albumului este dată de rap-ul destinat mai degrabă discotecilor europene decât străzilor ghetto-urilor, ceea ce în cazul nostru nu poate decât să ne bucure...

1999-Cassius. Amatorilor de muzică de dans le recomand încă un album pentru colecţiile personale, un album care strânge sub acelaşi „acoperiş" mai toate stilurile din dance music, accentul punând pe hip-hop, funk şi house. *Cassius* este un duet american din Detroit, iar dacă doriţi nişte sonorităţi apropiate lor, pentru a vă ghida mai bine, i-aş aminti aici pe *Daft Punk...*

TOP albume

1. Americana - The Offspring
2. Songs From Ally McBeal - Vonda Sheppard
3. Greatest Hits - Eurythmics
4. Baby One More Time - Britney Spears
5. Double Live - Garth Brooks
6. Atomic - The Best Of Blondie
7. Have A Nice Day - Roxette
8. Believe - Cher
9. Best Of Dusty Springfield
10. Fanmail - TLC

Propuneri: 1999 Comic Relief Appeal-Boyzone, There It Is-911, Stunt-Batenaked Ladies, Chyna Doll-Foxy Brown, 1999 - Cassius

Tolba cu SCRISORI

Daniel Urziceanu – Craiova, str. Brestei nr.135, 1100, Dolj: Scrisoarea ta a ajuns la destinaţie şi mă grăbesc să transmit mesajul tău prietenilor noştri! Daniel, alias *Dark*, doreşte informaţii despre *The Darkness, BG The Prince Of Rap, Anticappella, Three-O-Matic, Fun Factory* şi *Tony Cotura.*

Lucian Stăncescu – Bârlad: Am reţinut „Ca la carte" şi „La current"!

Bogdan Leoveanu – Ploieşti: Scrisoarea ta mi-a ridicat o minge la fileu! Noul şi ultradifuzatul single al lui *Arlandezilor* de la *Boyzone - „When The Going Gets Tough, The Tough Get Going"* nu prea le aparţine favoriţilor tăi... Originalul datează din 1985 (!) şi este legat de numele lui *Billy Ocean* şi, dacă tot ţi-am spus asta, hai să-ţi mai spun şi că eu prefer originalul, care sună mult mai bine!

Vasile Ifrim – Focşani: Bine ai revenit printre colaboratorii rubricii Rebus! Careurile „În luna mai" şi „Cireşar" vor apărea, cu siguranţă, în lunile respective...

Claudia Nicolescu – Zimnicea: Notează la *Sting: „The Dream Of The Blue Turtles", „Bring On The Night", „Nothing Like The Sun", „The Soul Cages", „Ten Summoner's Tales", „Fields Of Gold", „Mercury Falling".* Voi reveni cu datele biografice, nu puţine, atunci când mi-o va permite spaţiul...

George Tomşa – Constanţa: Careurile au sosit, la fel şi răspunsul meu! Din păcate, acesta este negativ, de vină fiind densitatea tematică absolut nesatisfăcătoare a grilelor trimise de dumneavoastră... Cel mai aproape de exigenţele noastre a fost „Lichide", pe care vă recomand să-l refaceţi (în special colţul din dreapta-jos). OK?

Florin Szabo – Reşiţa: Spaţiul de azi s-a cam epuizat dar te asigur că săptămâna viitoare vei primi răspunsurile dorite...

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margarita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Paul Ioan
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Băboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Strania lume a particulelor elementare

MAȘINA DE FĂCUT ZEI

Dacă nu ar fi fascinant, ar fi aproape enervant să te gândești că, pentru a observa sau a descoperi o particulă elementară, trebuie să construiești instalații cu atât mai mari, cu cât particula respectivă este mai mică și trăiește mai puțin. Recordul actual este deținut de CERN – Centrul European de Cercetări Nucleare de la Geneva. Acesta a construit un întreg oraș subteran, cheltuind multe miliarde de dolari, și aceasta „doar" pentru a observa infime ciocniri foarte puternice de particule și pentru a înregistra efemerele lor existențe. Rezultatele au fost însă de-a dreptul senzaționale...

Orașul de sub două țări

Fizica ajunsese la un punct în care predicțiile teoretice ar fi avut nevoie de noi instalații experimentale pentru a fi verificate. Americanii erau în frunte. Europa, care realizase institutul de la Geneva ca un simbol al (încă posibilei) cooperări continentale chiar și în condițiile unui război rece al cărui sfârșit îl aștepta toată lumea, se hotărăște să accepte provocarea și pornește construcția celei mai impresionante „mașini" pe care o concepuse vreodată mintea omenească. Aceasta ar fi, pe scurt, istoria LEP-ului (Large Electro-Positron Collider), acceleratorul cu o circumferință de 27 km, săpat la o adâncime de 100 m, care „se strecoară" fără vize pe sub două țări: Elveția și Franța. O muncă de-a dreptul faraonică, nu mai puțin de șase ani fiind necesari doar pentru instalarea șantierului! Prin „gaura neagră" de la „punctul 8", un nivel rezervat experimentului DELPHI, au fost coborâte până la 100 m cablurile și toate instalațiile necesare. S-a excavat aproape un milion și jumătate de metri cubi de stâncă, adică peste jumătate din volumul piramidei lui Keops! „Inelul" de 27 km are un diametru de 4 m și dacă cineva ar avea ideea de a-l parcuge pe jos, i-ar trebui o zi întreagă. Iar particulele, atunci când totul este în funcțiune, îl parcurg de 11200 de ori în fiecare secundă! Până când se „desprind" din tunel pentru a-și sfârși existența într-unul din detectorii care le „măsoară" și analizează, ele au făcut un drum de 100 de ori mai lung decât distanța de la Pământ la Soare! Dintre detectori, DELPHI este un fel de catedrală din metal și siliciu, cu o latură de 10 m și un diametru de 9 m.

Marea descoperire

Inaugurat la 30 noiembrie 1989 în prezența unui număr impresionant de șefi de state, de guverne, regi și prinți, într-o atmosferă aproape „pantagruelică" („tortul inaugural" a fost adus cu o macara), LEP-ul venea, pe de o parte, să continue marea tradiție a ceea ce americanii numesc „Big Science" în Europa. Pe de altă parte însă, el reprezenta primul pas spre ceea ce am putea numi „descoperirile finale" – cele care să înlcine balanța spre unele sau altele dintre teoriile privind originea și structura Universului – sau, poate, să ne oblige la o altă interpretare, la care nici nu ne-am fi gândit. Una din „țintele" urmărite de lumea fizicii este așa numita „particulă a lui Higgs", o ciudată particulă pe care nu a „văzut-o" nimeni până acum, dar despre care se știe că la începutul Universului „a dat" masă tuturor celorlalte particule.

Pasul următor va fi o nouă mașină: LHC, pe care se vor „monta" două alte detectoare, ATLAS și ALICE. Numele nu sunt alese chiar întâmplător, pentru că ele „promit" și un suport extraordinar pentru toate „greutățile" cu care se confruntă fizica contemporană, și o întreagă „lume minunată" de proiecte. Care pot fi acestea? Simplu: în momentul unde noua mașină (LHC fiind un accelerator unde se ciocnesc nu particule ușoare, cum sunt electronii și pozitronii, ci particule cu masă mare și care interacționează prin ceea ce se numesc „interacții tari") va intra în funcțiune, în „inelul" sau se vor crea condițiile care se considera că existau în Univers în primele sale secunde de existență! Și în „lumea" care va re-naște atunci, aproape totul este posibil!

* * *

Ultima vizită pe care a făcut-o cunoscutul scriitor elvețian Friederich Dürenmatt, a fost la CERN. A mers, a văzut, a vizitat. La sfârșit a spus că a înțeles un singur lucru, și anume că LEP-ul este o „mașină de făcut zei". Și ce altceva ar mai putea fi spus...

MIHAELA DOROBANȚU

Cum poate fi învins

CANCERUL

Metoda Dr. Vrânceanu

În unele publicații au apărut recent informații referitoare la tratarea cancerului prin metoda Dr. Vrânceanu. Există chiar și un titlu dătător de mari speranțe: „Ionuț Vrânceanu a descoperit leacul cancerului".

Din analiza metodei Dr.Vrânceanu rezultă că până la un stadiu metoda este recentă, constând din utilizarea laserului, metodă intrată în prezent în practica medicală din Germania cu rezultate spectaculoase în tratarea tumorilor digestive și experimentată și în tumorile cerebrale.

Originalul și ineditul metodei Dr. Vrânceanu și care diferă de procedeul din Germania constă în asocierea razelor laser cu unele gaze nobile ceea ce l-a determinat pe autor să-și intituleze combinația de „rază nobilă". Asocierea asigură o mai profundă penetrare a razelor în organismul uman cu mărirea acțiunilor de distrugere și eliminare selectivă a celulelor anormale, bolnave cu restabilirea și normalizarea funcțiilor celulare.

O particularitate a metodei constă și în asocierea la complexul laser, gaze nobile, a unor inoculări din extrase din plante care contribuie la o creștere a rezistenței organismului, la normalizarea funcțiilor celulare prin eliminarea celor anormale, distruse datorită tratamentului.

O precizare totuși se impune, că procedurile aplicate nu sunt elaborate de un diletant, de un autodidact, de un profan. Dr.Ionuț Vrânceanu este absolventul Facultății de Electronică din Timișoara, secția Cibernetică. Obsedat de aplicarea acestei discipline, a cibernetiicii, în tratarea bolilor, termină și Facultatea de medicină umană specializându-se în chirurgie, o dovadă a cunoașterii topografice a organismului uman. Călătorește în interes de serviciu în numeroase țări inclusiv în Caucaz de unde reține unele practici din medicina populară în combaterea unor afecțiuni organice.

Nu este exclus ca extractele din plante să se bazeze pe unele practici naturiste din această zonă geografică.

Eficacitatea metodei Dr.Vrânceanu este concretizată de numeroasele rezultate obținute în tratarea bolnavilor cu forme recidive de cancer, cu metastaze și față de care actualele proceduri medicale rămân ineficace sau paleative (citostatice, cobalt etc.).

În ziarul „Informația", Dr. Alexandru Bucur, distinsul director al Spitalului de Urgență Floreasca din București și căruia autorul reportajului i-a cerut părerea, afirmă „că nu a văzut nici un procedeu viabil" și că au existat „cazuri de vindecare a cancerului care ulterior au fost folosite de diverși șarlatani". E adevărat, medicina, pentru a da undă verde unei proceduri sau medicații, își are canoanele ei, scheme de verificare și impune statistici concludente. Și detronarea sulfamidelor de către antibiotice s-a efectuat după prudente și multiple verificări (1943-1946).

Metoda Dr.Vrânceanu de tratarea cancerului nu dispune de o statistică clară. Există scrisori de mulțumiri, există oameni vindecați care după doi ani de la tratare, de fapt de când se aplică și metoda, continuă să-i aducă mulțumiri prin tradiționalele felicitări de început de an.

Incompleta evidență, lipsa unei statistici pe vârste, gravitate, localizare a tumorilor nu i se poate reproșa unui om ce și-a transformat propria locuință din Popești-Leordeni (localitate din vecinătatea Bucureștiului) în sală de așteptare și în cabinet medical în care zilnic se tratează zeci de oameni cu diferite afecțiuni de la hepatite cronice, spondiloze, reumatisme cronice până la leucemii și neoplasme cu diverse localizări în organism.

Metoda Dr. Vrânceanu, prin paleta mare de afecțiuni umane tratate și considerate în mare parte și incurabile, necesită totuși, pentru extindere, o atenție urgentă din partea Ministerului Sănătății cu asigurarea unui spațiu adecvat de activitate și suficiente cadre ajutătoare pentru includerea în tratament și experimentare a unui număr mare de bolnavi.

Pe baza unor statistici și verificări temeinice a celor tratați de cancer prin actualele și modernele metode – computer tomograf, imunodozaje Markeri, urmează să se infirme eficacitatea metodei Dr. Vrânceanu sau să se confirme valabilitatea acesteia.

Dr. VADIM NESTEROV

Arbori cu... cipuri

Cum poți supraveghea fără încetare fiecare din cei 90000 de arbori de pe străzile și din grădinile Parisului, pentru a putea detecta rapid începutul oricărei epidemii și a o putea trata la timp? Silvicultorii ar avea nevoie de câteva săptămâni pentru

a-i putea examina pe fiecare, timp în care virușii și ciupercile câștigă teren. Și totuși s-a găsit o soluție mult mai eficientă, care necesită doar câteva secunde pentru a constata starea de sănătate a nu mai puțin decât o treime dintre copaci: montarea unui cip pe suprafața lor. O „pastilă" electronică înregistrează eficient semnele bolii și le transmite direct unui calculator central, împreună cu buletinul de identitate al „bolnavului", de îndată ce un pistol-lector este îndreptat spre el.

Curățenie la piramide

25000 de dolari este suma necesară de alocat din partea statului egiptean pentru a face... curățenie în

jurul piramidelor. Considerând totuși prea mare această sumă, Direcția monumentelor istorice s-a gândit la o soluție mai simplă: a interzis accesul cămilelor în zonă!

20 de ani...

...vor fi necesari mării pentru a curăța complet urmele naufragiului navei Amoco

Cadiz, petrolierul care, în 1978, a deversat 200000 de tone de petrol care au distrus coasta bretonă pe o lungime de 400 km.

39 de ani!

Aceasta este speranța actuală de viață pentru un bebeluș care se naște în Zimbabwe! Cu doar cinci ani în urmă, această speranță de viață era de 61 de ani! Situații asemănătoare se întâlnesc și în Kenya sau Botswana, unde nou-născuții nu pot spera să trăiască mai mult de 40-48 de ani... Ce s-a întâmplat? SIDA este responsabilă de acest dezastru uman. Africa plătește mai mult decât oricare alt continent acestei cumplite boli care înregistrează 16000 de noi cazuri în fiecare zi, dintre care 7000 lovesc eșalonul de vârstă cuprins între 10-24 de ani!

ISTORIA OAMENILOR
scrisă înainte de apariţia evenimentelor?

ION ŢUGUI

Cea mai fascinantă „imposibilitate" devine uneori posibilă graţie unor dotaţi extrasenzoriali, vizionari. Este vorba de vizualizarea unor scene şi evenimente din viitor. Dacă această capacitate (numită şi imposibilitate!) se dovedeşte viabilă, atunci putem conveni că noi oamenii trăim într-o istorie care s-a proiectat evenimenţial înainte de-a fi fost scrisă de oameni!

Oricât ar părea de absurdă această aserţiune, nu o putem da la o parte când ne-am convins că este posibilă o privire integrală şi atemporală a istoriei. Rata de atestare a fenomenului este prea mare şi cu prea numeroase elemente precise ca să nu ne uimească. Întrebarea este evident elementară: Cine şi cum şi de unde scrie o istorie pe care oamenii urmează să o trăiască prin evenimente prefigurate anterior?

Trei vizionari performanţi

Evenimentele din Iugoslavia mi-au sugerat să recitesc acum câteva însemnări ale unor vizionari, pe care le-am reţinut la începutul acestui an.

Lucreţia, 11 februarie 1999. Bine cunoscuta ghicitoare şi vrăjitoare mi-a comunicat la începutul lunii februarie următoarele: „La sârbi văd femei care fug cu copiii în braţe. Văd că e atunci când dă frunza şi se umflă apele, nu-i departe. Fum şi foc aproape de România, bubuituri mari, parcă-i război. Noaptea pe cer umblă nişte suluri de foc, ca nişte cărbuni încinşi. Îmi vin numai cărţi negre, domnule, care aduc, spun ele, plânsul şi jalea. Eu le aud. Mai mult aud, da şi văd, că mi se arată la carte. Oamenii luptă cu focul, aşa văd, nu cu puştile, ca-n război, da e tot război, numai că-i pe cer, focul de sus vine jos. Dacă eu spun minciuni, cărţile mă pedepseşte, ele nu minte. Uite, aici e bătălie şi zarvă mare, la sârbi, asta-i cum am zis când piere frigul. O să fie nenorocire că ţine mult şi e cu moarte, aşa mi se arată. Ai să auzi dumneata îndată, peste iarnă, că aşa o să fie."

Stela Giurcă, ianuarie 1999: (Rezumat) Vor urma aproape de România evenimente sângeroase. Parcă văd începutul unui război. Mi se arată în transă imagini foarte vii, avioane, adăposturi, lume fugind să dea de un adăpost. Aud în transă explozii şi mă trezesc speriată. Ce mi se arată mai des, este un fel de spectacol în timpul nopţii, focuri în aer şi pe pământ. Am aceste viziuni noaptea şi dimineaţa le scriu în caiet. Eu spun că în curând o să se întâmple o tragedie aproape de România. În alte viziuni am putut vedea şi sfârşitul evenimentelor, dar în cazul războiului undeva aproape de noi, nu văd nici un sfârşit. Asta, după mine, este rău de tot. Înseamnă că un sfârşit este departe şi până atunci o să sufere şi o să moară mulţi oameni!"

Inginerul Ioan Istrate (o autoritate în domeniu): Dacă Lucreţia a ghicit viitorul Iugoslaviei în cărţi, dacă Stela Giurcă a avut viziuni în starea de transă, apoi vizionarul Ioan Istrate a consemnat despre Iugoslavia în *Jurnalul* său toate evenimentele importante de după moartea lui Tito. Nu există în *Jurnalul* lui Istrate nici o irelevanţă sau aproximare; totul a fost descris cu precizie despre destinul ţării vecine. Vizionarul a cuprins cu mult timp în urmă evenimentele de acum din Kosovo, inclusiv intervenţia NATO...

Toţi vizionarii citaţi prin mijloacele proprii de vizualizare sunt străini de preocupări sau obsesii politice. Toţi trei, indiferent de procedeu şi necunoscuţi unii altora, au primit aceleaşi mesaje. Pe ce canale mentale? Istoria este scrisă de „altcineva" înainte de a o scrie noi?

Labirintul memoriei

Cum ne drogăm memoria

MIHAELA DOROBANŢU

Edi mai are doar câteva luni până la Bacalaureat şi deja nu mai ştie nimic! Ce o să facă la română, dacă nu mai poate să ţină minte pe dinafară nici măcar poeziile din programă? Dar la matematică? Panică! Fuga la medic! La farmacia din colţ! Mama nu este însă mulţumită. Îşi aminteşte că a văzut ceva într-o reclamă, aşa că se va trece imediat la un adevărat „dopaj neuronic" al tânărului care se pregăteşte de examen. La fiecare masă – o pastilă „pentru memorie". Toate speranţele sunt puse într-un amestec de fosfolipide, vitamine C, D, B12, oligo-elemente, magneziu, ginseng, plus câteva pilule homeopatice.

Trebuie să reuşească, trebuie să-i redea memoria lui Edi! Dar rezultatul este nul. Atâţia bani, în zadar... Şi totuşi, băiatului vecinei i-a ajutat, insistă mama să se gândească. Ce s-a întâmplat?

Nimic special. La băiatul vecinei a fost vorba de un simplu şi celebru „efect placebo" – ştim că ceva *ne poate* ajuta şi atunci chiar ne ajută. Câţi nu au luat aspirina pe post de super-puternice tranchilizante fiind convinşi că iau medicamente scumpe şi aproape periculoase, şi s-au vindecat perfect! Dar Edi nu ştia acest lucru. Ştie doar că „tratamentul" nu funcţionează. Amărât, resemnat, se duce o sâmbătă şi o duminică la un prieten la ţară. Aer curat, mâncare sănătoasă, somn... Şi, ca prin minune, lucrurile încep să se îndrepte.

Pentru că, oricât ne-am dori acest lucru, „pastile pentru memorie" cu efect garantat, nu există. O „reţetă" pe care să ţi-o prepare farmacistul din colţ şi, dintr-o dată, să nu mai ai probleme cu amintirea celor mai mici amănunte, nu există.

Dar vechea şi (încă) atât de utilizata metodă „combinată" ţigări-cafea? Nu ne dă ea sentimentul că suntem mai activi, mai treji, că totul merge mai uşor? Nu au recurs la ea atâţia dintre noi înaintea unui examen greu? Ce fac de fapt cele două? Cafeaua conţine cofeină – o moleculă care excită sistemul nervos, crescând cantitatea de adrenalină care este eliberată în sânge. Indirect, ea are astfel un efect pozitiv asupra memoriei, dar aceasta numai când este consumată în doze mici! În doze mari, generează insomnie şi anxietate – ambele catastrofale pentru memorie...

Şi ţigara? Nicotina are efect asupra memoriei pe termen scurt, dar nu asupra celei de termen lung. Inhalată, apoi vehiculată prin intermediul sângelui până când ajunge la creier, efectul său este asemănător celui al unei bombe cu efect întârziat introdusă de un spion periculos. Ea se fixează pe receptorii obişnuiţi ai acetilcolinei, moleculă care joacă un rol atât de important asupra memoriei, anihilându-i acesteia practic orice posibilitate de acţiune.

Şi atunci? „Culturism" pentru memorie nu se prea poate face. Aici nu este vorba de chimie, în primul rând, ci de organizare. Nu trebuie să încărcăm peste măsură memoria, nu trebuie să o suprasolicităm, trebuie să ne obişnuim cu reguli simple de asociere pentru a o ajuta...

Drogurile, chiar dacă au efect, îl au doar pentru un timp extrem de scurt şi nici măcar în atletism nu poţi fi prea sigur pe ele. Iar dacă *totuşi* nu se poate renunţa la nicotină, se poate încerca cu... vinete! Specialiştii susţin că o conţin în cantitate mult mai mare şi cu siguranţă sunt mai sănătoase.

Înconjuraţi de baze extraterestre...

BANI pentru politica struţului

DAN D. FARCAŞ

În cursul anilor cincizeci şi începutul deceniului următor, interesul marelui public privind OZN-urile a putut fi ţinut în frâu. Un rol important l-a avut în aceasta politica de minimalizare şi ridiculizare a observaţiilor OZN, prin mijloacele de care aminteam în episoadele precedente. Un nou val de observaţii în anii 1966-1967 a făcut însă ca organizaţiile civile privind investigaţiile OZN să ceară celui de al 89-lea Congres al Statelor Unite să ia în dezbatere această problemă. În cursul anului 1966, mai mulţi deputaţi, între care Gerald Ford, viitorul preşedinte, au cerut o anchetă oficială. La scurt timp, Universitatea din Boulder (Colorado) a primit un contract în valoare de 300000 dolari, pentru a elabora în 15 luni un proiect care să elucideze problema. Din păcate, la scurt timp după demararea investigaţiilor au început să apară semne neliniştitoare. Prof. Edward U. Condon, responsabilul contractului, a făcut mai multe declaraţii publice care l-au arătat deloc imparţial. El era convins de la bun început că trebuie să susţină că fenomenul nu există şi că datoria sa este doar să argumenteze acest punct de vedere. Nici nu-şi mai propunea să cerceteze cantitatea importantă de materiale care i s-a pus la dispoziţie, privind peste 10000 de observaţii din care circa 700 rezistau oricărei explicaţii.

De pildă, Dr.Condon l-a întrebat pe Dr.James Harder, investigator OZN, ce ar face dacă ar fi responsabilul unui proiect din care ar rezulta că OZN-urile erau manifestarea unei inteligenţe extraterestre. Harder şi-a exprimat temerea că ar urma importante repercusiuni internaţionale şi vizând securitatea naţională. Dr.Condon i-a spus că este de aceeaşi părere şi dacă concluziile proiectului ar certifica ipoteza extraterestră, el unul nu le-ar face publice ci le-ar duce la Washington, pentru ca decizia să fie luată la nivelul Preşedintelui.

În această perioadă a ieşit la iveală un memoriu, datat 9 august 1966, elaborat de Robert Low, administratorul proiectului, adjunctul prof. Condon. Low afirma că proiectul trebuie astfel condus încât, fără să respingă posibilitatea existenţei OZN-urilor, să ţină seama că „nu este un lucru respectabil să acorzi o consideraţie serioasă unei astfel de posibilităţi... noi am pierde poate mai mult prestigiu în domeniul ştiinţific faţă de ceea ce am putea câştiga abordând investigaţiile". Memoriul continuă afirmând că „Studiul ar trebui întreprins aproape exclusiv de sceptici care, chiar dacă n-ar putea demonstra nişte rezultate negative (...) ar putea şi ar trebui să contribuie la negarea realităţii observaţiilor". Cu alte cuvinte, mult sperata investigaţie „obiectivă" era de la bun început minată de prejudecăţi deloc proprii spiritului ştiinţific.

După ce acest memoriu a devenit public, reacţia conducerii proiectului a fost imediată. Prof. David R. Sounders şi alţii, participanţi la proiect şi implicaţi în descoperirea documentului, au fost imediat declaraţi „incompetenţi" îndepărtaţi din echipă şi ameninţaţi cu „distrugerea din punct de vedere profesional". A fost îndepărtată până şi o secretară care a încercat să le ia apărarea. În urma scandalului iscat, jurnalistul John G. Fuller a descoperit că nucleul proiectului Condon operase de fapt pe baza directivelor CIA, care cereau ca marele public să fie convins că fenomenul OZN nu există în mod obiectiv, iar observaţiile se datoresc doar „unor particularităţi ale percepţiei", eventualii investigatori sau martori urmând să fie discreditaţi.

Deputatul Edward Roush a cerut în Congres deschiderea unei anchete. A fost criticată părtinirea de care oamenii de ştiinţă au dat dovadă. Cu toate acestea, raportul Comisiei Condon a fost înaintat, la termen, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, varianta destinată marelui public fiind publicată în ianuarie 1969. Interesant că în corpul acestui raport sunt reproduse multe observaţii interesante, inexplicabile. Dar *concluziile* lui Condon, fără legătură cu aceste observaţii, erau cele aşteptate de comanditari: nu se nega pe faţă existenţa OZN-urilor, dar se afirma (subl. noastre) că: „nu existau *dovezi* pentru *provenienţa lor extraterestră*".

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Pot gândurile muta munţii?

PAUL IOAN

Întrebat ce părere are despre psihokinezie - mişcarea obiectelor materiale prin acţiunea directă a minţii -, Sigmund Freud a dat (în 1923) un răspuns epocal: „Singurul caz pe care îl accept ca atare este acela al muşuroiului de termite. Am văzut cu ochii mei două pietre de câte 2-3 kilograme în vârful unei termitiere. Nici măcar toţi locatarii ei, luaţi împreună, n-ar fi putut realiza o astfel de performanţă. Descoperirea a fost cu totul întâmplătoare, nimeni n-a regizat miracolul"... Scepticismul savantului este împărtăşit de majoritatea cercetătorilor în domeniu. Cu toate acestea, cazul Vanessei Derval a făcut o vâlvă extraodinară numai cu un an şi jumătate în urmă, iar opinia publică din Detroit, SUA, era convinsă că fenomenele descrise în presa locală sunt veridice. Iată cum s-au derulat şocantele evenimente.

4 decembrie 1997. La firma de calculatoare „Moonlight", la etajul al 13-lea, Vanessa Derval se decide să rămână peste program, pentru a finaliza mai repede lucrările sale şi a solicita un scurt concediu de Crăciun. La ora 23,30, ostenită şi plictisită, ia legătură telefonică cu paznicii de noapte ai stabilimentului să deblocheze liftul. Sistemul de protecţie era astfel imaginat, încât după terminarea programului nu se putea circula prin incintă decât prin colaborare cu personalul de siguranţă, care trebuia să cunoască toate mişcările şi cine le face. Vanessa îşi strânge lucrurile şi se îndreaptă spre lift. Trebuie să treacă prin două birouri. Le parcurge prin semiîntuneric - erau aprinse doar luminile de veghe. Ajungând la ascensor, vrea să plece, dar subit este cuprinsă de mirare. Se întoarce în respectivele birouri, aprinde plafonierele şi tresare extrem de surprinsă. În ambele camere, nici o piesă de mobilier nu mai era la locul obişnuit - pe care, de altfel, le văzuse chiar în ziua aceea! Mesele cu calculatoare fuseseră mutate după o logică bizară: toate erau aliniate la perete, devenind astfel inutilizabile. Deruta Vanessei era cu atât mai mare, cu cât nu auzise nici un zgomot de la plecarea colegilor. Sosirea şi plecarea liftului făceau un zgomot lesne de detectat. Cine se ţinea de astfel de glume nesărate ?

O personalitate care nu crede în psihokinezie: Freud

Paznicii au negat faptul că ar fi urcat cineva la etajul 13. Ajunsă acasă, femeia a telefonat, nerăbdătoare, colegilor de birou, dar nimeni nu ştia nimic despre ciudata întâmplare. Mai mult, a doua zi ea a sosit prima la serviciu. Stupoare : mobila era la locul ei. Nimeni n-a crezut, în aceste circumstanţe, povestea Vanessei. Toţi mizau pe surmenajul femeii şi pe firea ei destul de bizară... Peste două zile...

(Va urma)

TERAPIILE „GERMINALE”

O cale către „supraom” sau împotriva speciei umane?

MARIAN GRIGORE

Sigur, lucrurile ar fi mai simple dacă embrionii umani ar fi disponibili oriunde şi oricând, precum mormolocii batracienilor, sau dacă ovulele (necesare oricărei fecundări, artificiale sau nu) ar fi la fel de uşor de procurat precum icrele peştilor sau, măcar, precum spermatozoizii din băncile de spermă. Numai că ovulele nu pot fi procurate fără o inerentă violare a intimităţii femeii, la capătul unor dificile, îndelungate şi nu total lipsite de riscuri ale procedurilor medicale, provocând o firească rezistenţă de ordin psihologic şi etic.

O dată cu fecundarea in vitro, care reprezintă singura speranţă a unor cupluri „sterile” de a avea urmaşi, procedură medicală acceptată (sau cel puţin tolerată) de legislaţia actuală a multor state – câţiva „copii-eprubetă” au fost realizaţi şi în România – au apărut însă şi embrionii disponibili pentru cercetare, respectiv embrionii „de rezervă”, rămaşi nefolosiţi după reuşita provocării unei sarcini duse la termen. Embrioni care nu vor avea niciodată şansa de a se dezvolta până la stadiul de organism uman, a căror moarte, oricum inevitabilă, ar putea servi îmbunătăţirii calităţii vieţii sau chiar supravieţuirii altor fiinţe umane. Pentru că folosirea lor ar putea fi cea mai sigură şi economică posibilitate de realizare a unor terapii genetice radicale, întrevăzute în ultimul timp ca posibile, sub numele de „terapii germinale”. Un fel de terapii prin care s-ar putea corecta anomalii cromozomiale, situate în chiar inima „centralei informatice” care programează viaţa, în nucleul celulei, respectiv la nivelul moleculei de ADN. Putem, în numele „dreptului embrionului uman”, să interzicem dreptul la speranţă al celor predispuşi la asemenea maladii?

Recent, revista „Science et Vie” a publicat un întreg dosar referitor la această spinoasă problemă, realizat pe baza lucrărilor primului simpozion ştiinţific dedicat ***terapiilor genetice germinale,*** organizat anul trecut de cercetătorii de la universitatea californiană UCLA, din Los Angeles. Dosar din care am extras şi sistematizat informaţiile pe care vi le oferim acum, sub forma unei dezbateri pro şi contra unor afirmaţii (încă) controversate.

Cititorii revistei „Magazin”, preocupaţi de deschiderile pe care le oferă genetica viitorului, înţeleg, desigur, cât de greu e să dai un răspuns tranşant şi, mai ales, responsabil, întrebării dacă ne putem permite să folosim miracolul ce marchează orice nouă viaţă, embrionul, pentru experimente ştiinţifice. Dezbaterile în jurul acestei probleme sunt în general marcate de partizanat, exprimând atitudini extreme: de la proclamarea inviolabilităţii embrionului uman, la aceea a considerării lui ca „simplu” obiect al cercetării ştiinţifice, în numele cunoaşterii şi al (mai)binelui speciei umane.

Pro şi contra

Afirmaţie: Terapiile genetice „clasice”, care au debutat în 1990 prin încercarea medicilor de la Bethesda (Maryland, SUA) de a înfrige un copil atins de o gravă boală ereditară, prin injectarea unor gene „sănătoase” în globulele albe din sângele său, permit să se întrevadă posibilitatea vindecării unor maladii genetice.

PRO O asemenea intervenţie ar fi eficace doar la nivelul individului bolnav, fără a modifica patrimoniul genetic al celulelor sale sexuale, astfel încât genele manipulate nu ar putea fi transmise şi urmaşilor, înlăturându-se astfel orice pericole pentru specia umană.

CONTRA Dacă mai multe încercări (de terapii genetice n.n.) sunt promiţătoare – arată French Anderson, de la Universitatea Californiei de Sud – obstacolele sunt totuşi numeroase: genele terapeutice, în general „ambalate” într-un virus socotit inofensiv, trebuie să parcurgă un lung traseu în organism înainte de a atinge ţesuturile ţintă, traseu presărat cu numeroase bariere naturale: membranele celulare, mucoasele etc. şi, mai ales, să străpungă puternicul sistem imunitar al organismului. Dar chiar ajunse la ţintă, genele terapeutice se pot integra oriunde în cromozomii celulelor gazdă, riscând să le afecteze grav funcţionarea şi, în plus, fiind complet nefuncţionale dacă sunt plasate greşit. Ideală ar fi obţinerea unor „recombinări omoloage”, prin care doar genele deficiente să fie înlocuite de genele terapeutice. Dar acest fenomen nu se produce decât o dată la zece mii sau chiar la o sută de mii de cazuri, şi nimeni nu vede cum ar putea fi crescută această frecvenţă „in vivo” (deci în organism n.n.).

Afirmaţie: Noile „terapii germinale”, acţionând asupra celulelor embrionale omnipotente (care pot da naştere oricăror celule caracteristice diferitelor organe) se integrează în întreg patrimoniu genetic al indivizilor ce se vor naşte, deci inclusiv în celulele lor sexuale. Avem astfel siguranţa că toate celulele vor evolua conform „programării” determinate de genele introduse.

PRO Caracteristicile „bune” dobândite se vor transmite şi urmaşilor, protejându-i şi pe aceştia de posibilitatea maladiilor ereditare de care au fost feriţi prin terapii germinale părinţii. Aceştia nu vor mai fi supuşi riscului unor boli genetice ereditare, cum ar fi hemofilia sau diabetul. În plus, indivizii obţinuţi ar putea fi dotaţi cu noi gene, comandând calităţi deosebite, în planul inteligenţei, performanţelor, rezistenţei la boli etc. Adevăraţi „supraoameni”.

Aşa cum imaginează Lee Silver, de la Universitatea Princeton (New Jersey, SUA), autorul lucrării „Reconstruirea Edenului”, s-ar deschide astfel calea spre apariţia unor noi specii, transgenice, ai căror indivizi n-ar putea însă să se reproducă decât între ei. O asemenea opţiune ar putea fi acceptabilă şi necesară, socoteşte autorul, dacă ar fi concepută strict „pentru export”, respectiv pentru crearea unor fiinţe capabile să poarte inteligenţa terestră în alte colţuri ale Universului, unde s-ar adapta, populându-le.

CONTRA Ar fi dificil de luptat împotriva dorinţei unor cupluri (neapărat bogate, datorită costurilor implicate) de a obţine progenituri superdotate, care vor domina, în viitor, lumea. Un fenomen care ar justifica de data aceasta, din punct de vedere moral, războaiele rasiale, duse de indivizii aparţinând speciei umane „naturale”, defavorizaţi, contra noii rase dominante.

Afirmaţie: Terapiile germinale, creând indivizi capabili să transmită urmaşilor caracteristicile dobândite, pot elimina, la capătul mai multor generaţii, posibilitatea apariţiei unor indivizi predispuşi la anumite maladii genetice, prin eliminarea genelor responsabile sau prin înlocuirea lor cu altele, „bune”, în genomul speciei umane.

PRO Maladii precum cancerul, thalasemia, hemofilia, diabetul, daltonismul etc. ar putea dispărea definitiv, aşa cum a dispărut variola. Ar fi un câştig enorm, nu doar pentru indivizii în cauză, ci pentru întreaga omenire.

CONTRA Genele socotite „nefavorabile”, în prezent, au putut avea (şi pot avea în viitor) un rol decisiv în supravieţuirea speciei. Astfel, gena diabetului ar fi putut avea în trecut rolul pozitiv de a produce nou-născuţi supraponderali (cum se produc şi astăzi, de altfel, în cazul mamelor diabetice), aceştia fiind favorizaţi în condiţiile unei penurii alimentare în primele săptămâni de viaţă. Deci, eliminând asemenea „gene rele”, s-ar putea să punem o ipotecă greu de plătit pe existenţa generaţiilor viitoare.

Afirmaţie: Apariţia „cromozomilor artificiali” (cea mai recentă realizare aparţine unei echipe de cercetători conduse de Hiroshi Masumoto, de la Universitatea Nagoya, Japonia) aduce un avantaj major: posibilitatea de a insera genele terapeutice direct în celule, eventual sub forma unui complex de gene cu funcţii diferite, tratând simultan mai multe boli.

PRO Referindu-se la sistemul cel mai „futurist” imaginat vreodată, revista „Science et Vie” prezintă cromozomul artificial perfecţionat ca pe un fel de reţea de „borne” de care pot fi ancorate diverse gene, adăugând mereu altele, la fiecare generaţie, în genul în care adăugăm o extensie la un calculator. Ba chiar am putea înlocui, în timp, noile genele introduse deja, cu alte generaţii mai performante apărute ulterior.

CONTRA Greu de găsit argumente împotriva unei atât de seducătoare perspective, care ar face din Om stăpânul propriei sale evoluţii, în fapt propriul său Creator... Numai că lecţiile deduse din încercările omului de a stăpâni şi modifica Natura, după modelul iniţiativelor lui Miciurin şi Lîsenko, arată că în acest război nu există, până la urmă, decât perdanţi.

Concluzie cu „va urma...”

Conform uneia din legile lui Murphy, „ceea ce se poate întâmpla se va întâmpla cu siguranţă”. Eforturile oamenilor de ştiinţă care au participat la amintitul simpozion sunt un semn al unei abordări lucide, mai puţin marcată de partizanat şi sentimentalisme, a unei problematici oricum preocupante. Se speră astfel să se găsească modalităţi acceptabile de a pune în serviciul omului realizările geneticii, fără a periclita în acelaşi timp (printr-o puternică conştientizare a consecinţelor) însuşi viitorul omenirii.

Anatomia secundei

Broker de bursă...

ALEXANDRU MIRONOV

Naom Chomsky, un mare matematician al acestui secol, spunea că abilitatea lui Homo sapiens de a comunica prin limbaj este înscrisă în matricea creierului nostru (un brav urmaş al lui Chomsky în cercetarea temei este românul Gheorghe Păun, prietenul şi colaboratorul revistei noastre – care, recent, a ratat de puţin premiul de excelenţă (50000 dolari) oferit de GELSOR pentru cea mai importantă creaţie culturală românească!). Şi tot în creierul nostru este înscrisă (teorie personală, luaţi-mă în seamă doar dacă vă convine...) capacitatea creierului nostru de a crea perpetuu, de a schimba, prin ceva, lumea. O întâlnire recentă cu inginerul Andrei Hododi, inventatorul duref-ului, material de construcţie al viitorului apropiat, mi-a redescoperit personajul Homo faber, adică pe acel dintre concetăţenii noştri planetari care nu numai că are vagi idei că lumea trebuie mereu schimbată, ci şi apucă de toartele cerului şi zguduie cu forţă ca să-i sperie pe îngeri şi să-şi facă lui loc în ordinea lumii.

Deschiderea *Bursei Ideilor* a însemnat, pentru subsemnatul, o avalanşă şi un nestârnit pelerinaj al inventatorilor *in nuce,* fie direct la revista *Magazin,* fie la celălalt loc al meu de muncă, Televiziunea Română. Şi scrisorile, şi vizitele directe având acelaşi scop: naştere, prin „cezariană cerebrală”, a unei teorii, a unui aparat, a unei idei care, cum spuneam, trebuie neapărat să schimbe lumea înconjurătoare sau, cel puţin, o parte din ea!

Frunzăresc, pentru dumneavoastră, din inventarul pe cale să se formeze – şi pe care şi l-ar dori orice antreprenor-manager de *agenţie de valorificare a inovaţiilor.* Încep cu un gorjan, ţăranul Alexandru Golgotă, inventatorul unui discutat, pe vremuri, elicopter artizanal – câteva cuvinte spuse despre Golgotă mi-au adus însă în vizită un inginer specialist în turbine hidraulice, domnul Dănuţ Matei, cu un dosar complet privind... *rompter*-ul, un aparat de decolare şi aterizare verticală – daţi-mi bani să vă fac macheta funcţională şi refacem industria aeronautică românească! spune inginerul.

Domnul Silviu Boieşan, observator atent al naturii, înclinat spre teorie, îmi trimite o scurtă scrisoare din care aflu că există un punct, probabil situat deasupra planului în care Sistemul Solar îşi execută mecanica celestă, punct din care se pot observa ambele feţe ale Lunii. Probabil. Domnia sa lansează şi afirmaţia că, prin calcule matematice complexe, a ajuns la concluzia că Pământul nu face în 24 de ore o rotaţie completă în jurul axei, ci doar la 360°59'11". Oare? (pun aici în paranteză o observaţie a lui Bertrand Russel relativ la teoriile filozofului Ludwig Witgenstein, un adevărat Toma Necredinciosu' al zilelor noastre, convins de imposibilitatea percepţiei corecte a realităţii: „I-am cerut să admită că nu există niciun rinocer în camera în care discutăm: n-a vrut!...”).

Reintru în *Bursă*... cu o scrisoare din partea Societăţii Comerciale *CASSTIL S.A.* Mediaş, tehnologii cercetători ai emailurilor de vase s-au sesizat de un articol al nostru şi vor să folosească *cristomul,* material nou, descris de noi, din familia cvasicristalelor. Având la revistă un punct de navigare pe *Internet,* îi asigur pe medieşeni că vom căuta, vom găsi şi vom face contactele dorite; dar că, fiind şi noi olecuţă capitalişti, vom trage un ce profit: S.C. CASSTIL S.A. va abona 1000 de şcoli din zonă la revista noastră. De acord?

Închei astăzi activitatea mea de broker (al Bursei Ideilor, fireşte) cu o delicioasă scrisoare care începe aşa: „Salut! Mă numesc Victor, am 17 ani fără 3 luni şi sunt un cititor pasionat şi constant al revistei dumneavoastră... pe care o citesc deoarece *îmi satisface nevoia de cunoaştere...* M-am hotărât să scriu şi eu pentru... „Bursa ideilor”. Iată ideile mele...” Şi urmează câteva propuneri trăznite şi înduioşătoare – trebuie să ai 17 ani fără 3 luni ca să-ţi treacă aşa ceva prin minte. Victor Apostol al nostru imaginează un sistem de aducţie a apei condus de computer (comandat prin voce, fireşte) şi legat de baterii solare. Pe urmă: imaginează magneţi de mare putere care, instalaţi în vârful copacilor (!) şi pe marginea şoselei vor face ca vehiculele să leviteze, eventual ajutate şi de jeturi de aer. Îl preocupă energia fulgerelor – cum de le putem lăsa neutilizate, nu înţelege Victoraş, mai ales că lucrurile sunt simple, este de ajuns să instalăm la baza unor paratrăznete „capcane de plasmă” (a citit el despre aşa ceva într-o carte din colecţia „Ştiinţa pentru toţi”, ne informează); punctul 4, idee mare: o bicicletă bidirecţională (?!?), care deci poate merge şi cu spatele, dotată cu macaz şi schimbător de viteză... Las de o parte ideea mesei de biliard în formă de cerc, ca şi cea a ecosistemului controlat acoperit de o sferă uriaşă („... cineva cu bani mulţi mi-a luat-o înainte...” se lamentează) şi îi dau cuvântul, în fial: „Acestea au fost ideile mele, unele pot să vă pară prea fanteziste, unele poate sunt irealizabile, dar asta este, atât a putut să-mi „coacă” al meu cap”.

Fanteziste? (irealizabile?) Fii serios, Victoraş: sunt cele mai strălucite idei fireşti care pot trece prin mintea unui adolescent de 17 ani! Te îmbrăţişez şi, aşa cum tu ne doreşti nouă, politicos şi entuziast, cât mai multe ediţii şi cât mai mulţi cititori, dă-mi voie să-ţi urez şi eu ani cât mai mulţi şi o nestinsă curiozitate. Şi îţi fac un cadou de încurajare, o butadă a fizicianului Albert Einstein: „Ca să mă pedepsească pentru lipsa mea de respect faţă de autorităţi, Dumnezeu m-a transformat pe mine însumi într-o asemenea autoritate”. Poate, Victoraş, cine ştie...

Reflecţii psihologice

Vorbăreţii au într-adevăr ceva de spus?

Vorbesc mult şi spun adesea prea puţin. În prezenţa lor este greu să scoţi un cuvânt. Oricum, spun psihologii, ei nu au învăţat că limbajul este un instrument de comunicare. „Pentru ei, spune psiholog Martine Teillac, vorbăria este o avalanşă de cuvinte, destinate sau nu comunicării, dar, care în mod sigur face mult zgomot. Unii se ascund în spatele acestui zgomot pe care îl fac fără a lăsa să se întrevadă ceea ce gândesc ei despre subiectul dezbătut. Dar nu toţi vorbăreţii sunt la fel. Unii sunt etichetaţi astfel chiar dacă se arată pasionaţi de un anumit lucru; de profesie, artă, cinematografie, subiecte pe care le dezvoltă cu multă însufleţire".

Dar, ce reprezintă debitul verbal pentru vorbăreţii autentici? „Este o formă de limbaj care serveşte, întotdeauna inconştient, la repetarea unor situaţii petrecute în prima copilărie, atunci când exersau primele „vocalize" sub privirile extaziate ale mamei". Psihic, vorbăreţul se menţine în relaţie strânsă cu stadiul de sugar. Nostalgia acelei perioade din existenţa lor îi face pe unii mari vorbăreţi. Cum se explică incapacitatea de a depăşi această formă de limbaj?

Explicaţia se află tot în prima copilărie. Astfel, unele mame demonstrează dragoste maternă excesivă doar atunci când copilul este foarte mic. Ele nu au capacitatea de a se adapta dorinţelor şi nevoilor generate de evoluţia şi dezvoltarea copilului. Această relaţie suferă exclusiv pentru că ele sunt nervoase sau preocupate de altceva. Copilul înregistrează această disfuncţie a comunicării cu mama sa".

Despre alte faţete ale acestei manifestări comportamentale, în săptămânile următoare.

Dosarele frumuseţii

Gâtul – „piesă de rezistenţă" a frumuseţii

Dacă nu vă concentraţi atenţia mai multă vreme asupra aspectului gâtului, s-ar putea ca surprizele neplăcute să nu întârzie. Pentru că în conturarea imaginii unei femei tinere, zvelte, frumoase, una dintre piesele de rezistenţă o reprezintă frumuseţea şi mobilitatea gâtului. Şi cum niciodată nu e prea târziu pentru a corecta micile greşeli, iată ce sfaturi oferă doamna Elena Moldovan din Blaj.

Foarte multe femei au gâtul îngroşat, disgraţios, aspect care le nemulţumeşte. Un masaj făcut cu o cremă cu formula: vaselină 25 g, lanolină 20 g, iodură de potasiu 3 g le poate fi de folos.

✓Chiar şi un gât ofilit, veştejit poate fi revigorat. Gâtul se ofileşte, îmbătrâneşte mai repede decât faţa şi aceasta pentru că întotdeauna este neglijat. Adesea îngrijim faţa, dar uităm gâtul.

Pentru a-i reda vitalitatea masaţi-l cu putere dimineaţa şi seara cu apă rece sau mai bine cu ceai – verde.

Puteţi să faceţi şi un masaj cu o cremă grasă.

Multe femei nu au pielea gâtului de aceeaşi nuanţă cu a feţei. Gâtul lor este palid, cenuşiu. Acest aspect se întâlneşte chiar şi la fetele foarte tinere. Pentru această epidermă se recomandă un periaj zilnic cu o loţiune alcătuită din: lapte acru 120 g, alcool 100 g, o infuzie tare de ceai de rosmarin 20 g. Tonalitatea gâtului va deveni identică cu restul epidermei.

✓Dacă dv. sunteţi chinuite de aşa-zisa bărbie dublă, vă puteţi ajuta singure printr-un anumit tip de gimnastică.

Astfel, vă aşezaţi pe o suprafaţă plană, ridicaţi capul cu maxilarul înainte pentru ca muşchii să fie bine întinşi. Rămâneţi cu capul spre spate, apoi treceţi mâinile sub bărbie. Întindeţi mâna dreaptă prin mijlocul bărbiei până la urechea dreaptă, iar pe cea stângă până la urechea stângă. Repetaţi exerciţiul de cinsprezece ori.

Dacă vreţi să aveţi un gât frumos, mai trebuie să ştiţi:

1. Să dormiţi fără pernă.
2. Să vă îngrijiţi gâtul la fel cu faţa – prin gimnastică, creme de zi, de noapte, demachiaj aplicat identic cu cel pentru faţă.
3. Dacă faţa dv. străluceşte a sănătate amestecaţi în fondul de ten puţin fard de obraz şi aplicaţi-l şi pe gât. Va da impresia unui gât deosebit de frumos.

Gastronomice

În această săptămână o cititoare a noastră din Tg. Mureş, doamna Angela Florea, vă recomandă un aperitiv „uşor de pregătit, ieftin şi foarte gustos". Este vorba de o...

PASTĂ DE PEŞTE DIN CONSERVĂ

Ingrediente: 1 conservă peşte în ulei (120-200 g); 2 cepe frumoase (200 g); 100 g maioneză (dintr-un ou); 3-4 castraveţi muraţi (200 g); piper, sare.

Se scurge bine peştele de ulei, se zdrobeşte cu furculiţa, se amestecă cu ceapa tăiată foarte fin (rasă), cu castraveţii muraţi raşi pe răzătoarea fină şi storşi în palmă de zeamă, cu maioneza. Se potriveşte de sare şi piper. Se aşază pe un mic platou, se ornează cu măsline, cu felii de castravete murat sau cu felii de ou fiert tare şi tăiat estetic. Se pot face sandvişuri cu pâine, pastă şi ornate. Este foarte bună şi hrănitoare.

În completare vă sugerăm şi o...

PRĂJITURĂ CU MORCOV

300 g zahăr, 225 g făină, 18 linguri ulei, 3 ouă, 1 cană nuci mărunţite, 2 căni morcov ras fin, 1 praf de copt, 1 vanilie, 1 linguriţă scorţişoară.

Ouăle întregi se bat bine cu zahărul şi apoi pe rând cu celelalte componente. Ar fi de preferat ca nuca mărunţită să se adauge la sfârşit. Se toarnă compoziţia într-o tavă unsă cu ulei şi tapetată cu făină. Se lasă la cuptor până se desprinde de pe margini (aproximativ 45').

Pentru părinţi

Lectura

O PLĂCERE

A-i citi unui copil este o adevărată plăcere. Cât de timpuriu ar trebui familiarizaţi cei mici cu cartea? De la vârstele cele mai mici copiii iubesc cuvântul: cele care rimează, frazele care se repetă, „sintagmele" ce redau limbajul animalelor. Pe scurt, va fi extrem de profitabil pentru dezvoltarea sa psihică să-i puneţi cărţi sub privire.

Un copilaş de 4-5 luni nu face legătură între ceea ce vede pe pagini şi ceea ce îi povesteşte mama sa, explică psihologul Jacqueline Ray. Pentru el cartea este un obiect. Doreşte să o atingă, să o ducă la gură, să prindă imaginile. Chiar şi la aceste vârste este de dorit să-i lăsaţi în pătuţ cărţi frumos colorate.

Spre un an copilul recunoaşte ceea ce îl înconjoară. Dacă „desenaţi" în aer contururi diferite, copilul va imita gestul dv. şi se va deprinde cu desenul. De asemenea, mai târziu când va şti să vorbească îi va fi mai uşor să numească obiectele înconjurătoare. Lectura poate fi atrăgătoare pentru că cei mici adoră imaginile colorate şi cărţile în relief.

Spre un an şi jumătate, atunci când atenţia copilului se dezvoltă, micuţul preferă poveşti mai lungi. Potrivit opiniei psihologului Jacqueline Ray cel mai bine este să respectaţi textul tipărit, lăsând de-o parte imaginaţia dv. Pentru copil este important să regăsească aceleaşi cuvinte şi să constate că povestea rămâne identică de la o zi la alta. Încă un sfat: nu grăbiţi ritmul, lăsa-ţi-vă ghidaţi de ritmul copilului. Chiar dacă există o singură frază pe pagină, copilul are nevoie de timp pentru a privi imaginile. El va dori să-şi reamintească unele fragmente, să ajungă mai repede la secvenţele ce îi plac cel mai mult, să revină la altele, aşa încât lăsaţi-l pe el să dea paginile cărţii.

Care sunt cele mai bune momente pentru lectură? După o plimbare, în baie, atunci când are nevoie de o mângâiere. Pentru copil toate aceste momente pot fi bune. Momentul privilegiat rămâne seara. Înainte de a rămâne singur, copilului îi place să asculte o voce liniştitoare care să-i citească o poveste. Apoi, micuţul păşeşte în împărăţia viselor...

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Indiscreţii

Supărările lui NAOMI

La cea mai recentă prezentare Versace, Naomi Campbell nu a fost invitată. Chiar dacă trupul frumoasei sirene este ascuns doar de un nasture închelat la bluza Alaïa sau se arată privirilor de sub rochia-plasă sexy Trussardi. „Dar nu fiţi supăraţi pentru mine, fiindcă eu sunt fericită"...

Fericirea despre care vorbeşte Naomi se datorează faptului că este... îndrăgostită. Alte gânduri ale sale, săptămâna viitoare.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămână

„Mă numesc S. P., din Galaţi şi am 34 de ani. În ultimii ani mau supărat câţiva noduli mamari, evidenţiaţi şi de mamografii şi un reumatism sâcâitor. În aceste condiţii am apelat la doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională. Spre bucuria mea îmbunătăţirea stării de sănătate s-a realizat chiar după primele zece şedinţe de tratament bioenergetic. Personal cred în virtuţile bioenergiei şi urmează să fac o nouă serie de tratament"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 35000 lei.

10% REDUCERE adică 35000 lei

TALONUL NR. 16

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 mai 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Flaconul cu pastile de primăvară

Mineralele

Pentru buna desfăşurare a proceselor biochimice din organism, pe lângă vitamine, este nevoie continuă şi de minerale, ce se găsesc în alimente. Pentru om şi animalele superioare pe scara evoluţiei, mineralele se împart în *macroelemente,* cum sunt sodiul, potasiul, calciul, care se găsesc în organism în concentraţii destul de mari, şi *microelemente* esenţiale, cum ar fi fierul, cuprul, cobaltul manganul, molibdenul, cromul, seleniul, care se găsesc în concentraţii de sub 0,01%. Există şi minerale toxice pentru organism, printre acestea enumerându-se: arsenicul, stronţiul, mercurul, plumbul, uraniul.

Vom prezenta pe rând câteva dintre macro şi microelementele în lipsa cărora organismul uman nu ar fi capabil să funcţioneze.

Sodiul

Este unul din cele mai răspândite elemente, atât în natură, cât şi în organism, unde se găseşte în orice celulă sau ţesut. Fiind atât de răspândit, *intervine în majoritatea proceselor biochimice din organism, dar în special în buna funcţionare a sistemului nervos şi muscular.*

Excesul de sare (clorura de sodiu) în organism este dăunător, dar şi o dietă săracă în acest element este tot atât de periculoasă. La oamenii sănătoşi, rinichiul reglează concentraţia optimă din sânge.

Necesarul zilnic de sodiu, asigurat prin sarea de bucătărie, dar şi prin alte alimente, este evaluat la 1-3 grame, în funcţie de starea de sănătate, obişnuinţa şi cantitatea de lichid băută. Se admite aproximativ 1 gram de sare pentru fiecare litru consumat.

Lipsa de sodiu este produsă în special în urma transpiraţiei abundente, scaune diareice sau vărsături. În boli renale, există tulburări de eliminare şi reţenţie de sodiu, stare ce poate produce edeme (umflături).

Aportul de sodiu trebuie micşorat în bolile renale, cardiovasculare, mai ales în hipertensiune. Principalul inconvenient este producerea unui dezechilibru ionic, deoarece scăderea nivelului sodiului în organism poate antrena o scădere a asimilării potasiului, solicitând o suprasolicitare a inimii şi sistemului nervos.

Dr. AURELIA DĂSCĂLESCU

Să

Este patul centrul casei în care trăim?

Patul este acel loc unde ne petrecem în medie o treime din viaţă. Aceasta, de asemenea, pentru că în acest loc ne consolidăm sănătatea, ştiut fiind că somnul – printre altele – este şi o pasăre de pradă ce se năpusteşte asupra oboselii, după cum susţine Victor Hugo în scrierea sa intitulată „Les travailleurs de la mer".

descriem deci, acest univers în miniatură, care este patul, sugerând ce modificări i se pot face acestuia pentru a influenţa în bine somnul. Un basm al francezilor, intitulat „La princesse et le petit pois", adică „Prinţesa şi bobul de mazăre", exprimă cât se poate de plastic această condiţionare.

Este vorba în acest basm bineînţeles despre o prinţesă, şi tot bineînţeles mofturoasă, şi care în cazul de faţă se plânge că nu închide ochii noaptea deşi, spre a i se face patul cât mai moale posibil, au fost aşezate şapte saltele moi una peste alta. Cum însă sub una din aceste saltele se afla din întâmplare un bob de mazăre, a fost suficient acest mic impediment pentru ca insomnia să apară.

Importanţa patului a fost intuită, se pare, în primul rând de către romani, aceştia construind un adevărat ritual pe marginea sa, mai ales când era vorba despre patricieni, respectiv despre acei membri ai comunităţii gentilice, adică ai aristocraţiei, şi care se bucurau de toate drepturile şi privilegiile, ritual destinat să le facă acestora viaţa mai plăcută.

În acest sens, patricianul descindea dintr-o cadă de lemn suspendată, în care se afla apă călduţă, în patul propriu-zis, firesc şi acesta suspendat, şi pe care îl legăna un sclav până ce somnul îl cotropea pe cel în cauză. O anume parte din acest ritual s-a păstrat până în zilele noastre, şi anume folosirea apei calde ca element de optimizare a somnului.

Subliniem dintru început faptul că *de calitatea patului şi a amenajării sale depinde însăşi calitatea somnului.* Iar calitatea patului este întru totul dependentă de mărimea acestuia, ca şi de calitatea somierei şi a saltelei. Există, după cum ştim, variate feluri de somiere şi de saltele, dar cea mai bună dintre primele pare a fi aceea cu arcuri, şi asta pentru că este omogenă sub raportul elasticităţii, iar dintre saltele, acelea de lână, cu condiţia ca periodic să fie întoarse şi nivelate, spre a evita tendinţa acestora de a se adânci la mijloc. De asemenea, de mare căutare sunt şi saltelele moderne de tip relaxa, pe care şi le-au însuşit hotelurile moderne.

Oricum, *merită a cheltui oricât pentru a ne confecţiona un pat, o somieră şi o saltea de calitate, care să se potrivească corpului nostru, şi cu atât mai mult deteriorărilor acestuia de către diversele boli. Deci, patul, cu toate componentele sale, se constituie într-o investiţie cât se poate de rentabilă.* Este pur şi simplu de neînţeles cum unii insomniaci investesc sume cât se poate de importante în veşminte, călătorii turistice etc., neglijând cu desăvârşire patul şi veşmintele sale, reprezentate de somieră, saltea, pături şi perne, ca şi călătoria reconfortantă şi vitală reprezentată de somn.

Nu trebuie apoi neglijat faptul că între pat şi aceste componente ale sale trebuie să existe un echilibru bine stabilit. Astfel, de exemplu, este întru totul greşit de a folosi o saltea prea moale, în cazul unei somiere rigide, constituită doar dintr-un simplu soclu de lemn. Trebuie, de asemenea, să existe un echilibru între pernă şi saltea, ştiut fiind că două perne suprapuse, care ne permit să urmărim şi micul ecran, şi o saltea prea moale creează premise pentru deformarea corpului şi pentru încărcarea acestuia cu contorsiuni nedorite, care vor deteriora calitatea somnului. Într-un articol viitor vă vom prezenta multe din aceste aspecte.

ARCADIE PERCEK

MEDICUL vă răspunde

Despre o boală pe cât de rară, pe atât de ciudată

D-na Dumitrescu Maria din Capitală, Aleea Solidarităţii nr.1A, sector 3, ne scrie o emoţionantă epistolă în legătură cu fiul ei de 18 ani, care încă de la vârsta de 4 ani suferă de o boală pe cât de rară, pe atât de ciudată. Aşa-numita boală a ticurilor sau boala Gilles de La Tourette, după numele medicului francez care a descris-o pentru prima dată. Este vorba de o boală degenerativă, cu debut în copilărie şi adolescenţă (cum a fost cazul şi cu fiul dv.), şi care se caracterizează prin mişcări involuntare şi stereotipe, cu caracter *compulsiv* la faţă, trunchi şi membre, mişcări ce se însoţesc, într-o etapă mai avansată, (cum nu pare a fi cazul cu fiul dv.) de o serie de tulburări psihice de genul coprolaliei (tendinţă patologică de a utiliza cuvinte obscene sau scabroase), apoi de tulburări de genul ecokineziei (constând din repetarea într-una a diverselor mişcări), ca şi de tulburări de genul ecolaliei (constând din repetarea cuvintelor auzite sau citite). La ora actuală nu există, din nefericire, un tratament satisfăcător. Asta este deci situaţia la ora actuală, situaţie ce se poate schimba în lunile sau în anii ce vin. Deocamdată păstraţi legătura cu medicul psihiatru pentru a urmări cazul copilului dv., prezentându-vă la controalele periodice.

Dr. ANDREI ONU

Un meci încă nedecis

Bacterii contra antibiotice

ADA DUMITRESCU

În anul 1945 a fost descoperit primul antibiotic, *penicilina G.* Cu timpul lista antibioticelor s-a mărit şi utilizarea lor s-a răspândit enorm. Totuşi, în ultimii ani, s-au făcut auzite strigăte de alarmă din partea specialiştilor. Bacteriile sunt din ce în ce mai rezistente. Multe studii făcute în Statele Unite şi în Franţa au dovedit apariţia unor variante imune de Streptococcus Pneumoniae, care este responsabil de afecţiuni ca pneumonia sau meningita.

În Statele Unite, o echipă de cercetători de la CEDARS-SINAI MEDICAL CENTER, din Los Angeles, California, a publicat, recent, în revista americană „Pediatrics" rezultatele muncii sale asupra Streptococcus Pneumoniae. Studiind dosarele medicale a 180 de copii internaţi în opt spitale diferite pentru meningită între anii 1993-1996, Moshe Arditi şi colegii săi au putut analiza evoluţia unor mutanţi rezistenţi la penicilină şi ceftriaxon. Cifrele sunt elocvente. În ultimii doi ani, procentul microbilor rezistenţi la penicilină a crescut de la 13 la sută la 27 la sută în trei ani, iar al celor rezistenţi la ceftrianxon s-a multiplicat de zece ori. Dacă aceste rezultate par îngrijorătoare, ele sunt însă departe de a le atinge pe cele din Franţa. Un studiu amplu susţinut de laboratoarele farmaceutice SMITHKLINE-BEECHAM pe aproape 10000 de pneumococi au arătat că procentele de rezistenţă la penicilină şi macrolite superioare urcă la 50 la sută. Aceste cifre situează Franţa pe primul loc în rândul ţărilor atinse de acest fenomen, alături de Spania şi Japonia.

Cum se explică o asemenea explozie? În Franţa, folosirea macrolitelor este încurajată de câţiva ani de societatea de pneumologie. Dozele prescrise de medici nu sunt însă întotdeauna suficiente şi contactele repetate ale bacteriilor cu concentraţiile slabe de antibiotice favorizează rezistenţa. O problemă care ar putea fi reglată uşor, conform doctorului Fred Goldstein de la spitalul Saint-Joseph din Paris: „Rezistenţa observată este de ordin calitativ şi nu cantitativ. De exemplu, mărind doza de penicilină, am putea combate în mod eficace pneumococii şi în acelaşi timp am putea împiedica adaptarea lor."

Terapie naturală

Ricinul

(RICINUS COMMUNIS)

Cum îl recunoaştem? Este o plantă originară din India şi Africa Tropicală. În aceste ţări creşte pe o durată de mai mulţi ani, ajungând sub formă de arbust sau arbore. La noi creşte ca plantă anuală. Are 1-3 m înălţime, cu tulpina dreaptă, verde sau roşiatică, goală în interior. Frunzele sunt mari, late, cu lobi ascuţiţi şi dinţaţi pe margini. Florile sunt de două feluri: cele mascule, situate în vârful inflorescenţei, sunt roşcate, iar cele femele au ovarul cu 3 despărţituri, stiluri scurte, cu 3 stigmate, despărţite în două la vârf, tot de culoare roşcată. Fructul este o capsulă spinoasă cu 3 seminţe pestriţe, uşor turtite.

Cum se recoltează? În scopuri medicinale se întrebuinţează uleiul obţinut, prin presarea la rece a seminţelor şi tratarea cu apă caldă. Restul de ulei care rămâne în seminţe sau uleiul obţinut prin presare la cald are utilizări industriale.

Compoziţie. Uleiul de ricin conţine, în cea mai mare parte, circa 80-85%, trigliceride ale acidului ricinolic, iar restul reprezintă trigliceride ale acizilor palmitic, stearic şi oleic.

Acţiune terapeutică. Acţiunea purgativă este datorată acidului ricinoleic care ia naştere prin scindarea de către lipazele din sucul duodenal a triglicerilor. Cu toate că uleiul de ricin nu este toxic dacă se ia în doze mici, seminţele de ricin sunt foarte toxice datorită prezenţei ricinei, o toxalbumină care se găseşte în coaja seminţelor. S-au înregistrat cazuri mortale chiar după consumarea unei singure seminţe de ricin.

Modul de întrebuinţare. În doze mici, de 2-10 g, este laxativ iar în doze cuprinse între 15-40 g, este purgativ. La copii se dau 2 g pentru fiecare an de vârstă, până la maxim o linguriţă. După ingerare, nu se vor lua lichide timp de 2 ore, pentru a obţine efecte laxative sau purgative cu aceste doze. Uleiul de ricin este contraindicat în abdomenul acut.

Extern, se utilizează în alopecii şi seboree, pentru dizolvarea acidului salicilic adăugat la unguentele folosite în acest scop se întrebuinţează şi în cosmetică pentru loţiuni de păr asociat cu Balsamul de Peru, tinctură de Coajă de China, tanin etc.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Cum poate fi întârziat ciclul

- Cititoarea noastră Elena C. din Oltenita foloseşte Marvelon. Auzind despre posibilităţile multiple ale acestui contraceptiv, ne întreabă cum trebuie să procedeze în cazul întârzierii ciclului sau dacă doreşte să treacă peste un ciclu.

- Dragă Elena, într-adevăr există uneori situaţii în care o femeie şi-ar dori să schimbe data ciclului: în timpul unei sesiuni de examene, într-o vacanţă sau cu o ocazie specială. În limita posibilităţilor, Marvelonul permite acest lucru. Dacă doriţi să întârziaţi data ciclului, începeţi un nou pachet de Marvelon imediat după ce l-aţi terminat pe primul, adică chiar de a doua zi.

În momentul în care doriţi să înceapă menstruaţia, suprimaţi luarea de tablete. (Cele rămase în pachet nu vor mai fi folosite). Ciclul trebuie să vă vină în următoarele zile. După o pauză de 7 zile – în care nu aţi luat nici o tabletă! – începeţi un nou pachet de Marvelon, indiferent dacă

dr. DANIELA POPESCU
(„Salvaţi copiii")

ciclul s-a terminat sau nu. Dacă doriţi să săriţi complet peste un ciclu menstrual, luaţi două pachete întregi de Marvelon, unul după altul, fără nici o pauză.

S-ar putea să aveţi o sângerare uşoară în timp ce luaţi al doilea pachet, asemănătoare unui ciclu, dar protecţia anticoncepţională nu este pierdută atâta timp cât nu aţi uitat să luaţi pilula. Următorul pachet începeţi-l după o pauză de 7 zile.

- O altă cititoare, Anca Vasile, din Bucureşti, ne spune că este „singură" şi ne solicită adrese de Cabinete de planificare familială.

- Îi recomandăm cititoarei noastre câteva adrese utile, valabile de altfel şi în cazul altor solicitări sosite în ultimul timp la redacţie: Cabinetul de planificare familială de la Spitalul Cantacuzino, Dr. Dan Secară (tel. 2107100); Cabinetul de la Spitalul Giuleşti, Prof. Bogdan Marinescu (tel. 6372554); Cabinetul de la Policlinica Socului, Dr. Rodica Chirculescu (tel. 6274541) şi Cabinetul de la Spitalul Bucur, Dr. Silvia Niculescu (tel. 3305090).

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

ANIVERSĂRI în transportul românesc

PAUL IOAN

Anul acesta se împlinesc sume rotunde de ani în privinţa unor premiere în transportul din România. Iată câteva din acestea, în ordine cronologică:

◆ ***Se împlinesc 95 de ani*** de când a fost introdus autobuzul ca mijloc de transport în comun. În acelaşi an, 1904, fusese inaugurat pentru prima oară în Europa, la Berlin. Pe de altă parte, la 4 aprilie 1904 a fost înfiinţat Automobil Clubul Român, care a avut iniţial 27 de membri. Tot în 1904, ACR-ul organizează prima cursă de autmobile din ţara noastră, pe ruta Bucureşti-Giurgiu şi retur. Câştigător a fost George Valentin Bibescu, la volanul unui Mercedes (medie orară, record al vremii, 66 km/oră).

◆ ***În anul 1909,*** celebrul savant român Gogu Constantinescu (1881-1965, creatorul disciplinei ştiinţifice numite *sonicitate şi al* unor aplicaţii remarcabile) a proiectat un autovehicul monorai echilibrat. Trecuseră numai zece ani de la punerea în fucţiune a primului monorai din lume, pe ruta Barmen-Elberfeld, în Germania.

◆ ***Tot în anul 1909*** este înfiinţată Societatea românească pentru transportul electric. Trei ani mai târziu apar în Bucureşti primele tramvaie.

◆ ***Se împlinesc 75 de ani*** de când inginerul Aurel Persu obţine în Germania brevetul pentru „automobilul aerodinamic corect" - având caroseria în forma picăturii de apă în cădere. Modelul a fost repede preluat de constructorii de profil, în special de cei ce realizau maşini de curse. Maşina lui Persu se află la Muzeul tehnic „Dimitrie Leonida".

◆ ***În anul 1929*** este desfiinţat complet transportul cu tramvaiul cu cai. Concurenţa cu cele electrice durase 17 ani.

◆ ***În anul 1949*** a fost inaugurată prima linie de troleibuze în Bucureşti, pe ruta Piaţa Victoriei - Hipodrom (actualul Complex expoziţional din Piaţa Presei Libere). Distanţa era de aproximativ 6 kilometri.

◆ ***Se împlinesc 45 de ani*** de când Uzinele „Steagul Roşu" din Braşov încep să producă - după modernizare - primele autocamioane româneşti: SR-101, de 4 tone capacitate.

◆ ***În anul 1979*** este pus în funcţiune metroul bucureştean, pe tronsonul de 8,1 kilometri, între staţiile Semănătoarea şi Timpuri Noi. Concepţia şi realizarea sunt în întregime româneşti. Specialiştii noştri au reuşit să învingă dificilul paralelism cu albia râului Dâmboviţa.

Straniul „dans" al lui Lucy...

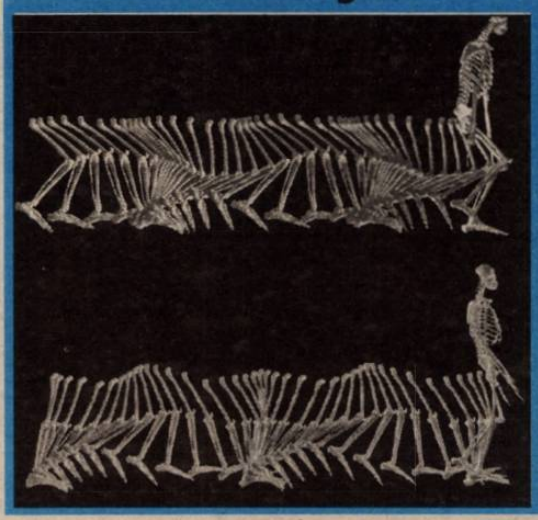

Vizualizarea, pe ecranul ordinatorului, a mişcărilor unui sportiv, sub forma unui "schelet ambulant", în scopul punerii în evidenţă a pârghiilor implicate în jocul obţinerii performanţei, face deja figură comună în lumea cercetărilor biomedicale dedicate sportului. Dar să vezi defilând, pe ecran, un schelet vechi de peste două milioane de ani, precum scheletul celebrei Lucy, femela de *Australopithecus afarensis* considerată a fi unul din primii strămoşi în linie directă a speciei umane, reprezintă, fără îndoială, o performanţă neobişnuită. O performanţă care aparţine Prof. Yu Li, de la Universitatea din Liverpool, Marea Britanie, care a realizat programul de ordinator graţie căruia scheletul reconstituit al acestei fosile a fost pus să efectueze mişcările care, conform datelor antropometrice, îi erau caracteristice în mod natural. Deşi spectaculos, rezultatul urmărit a fost cât se poate de sobru: stabilirea stilului de mers al acestui strămoş, respectiv dacă el câştigase deja poziţia bipedă, caracteristică omului actual, sau o folosea doar ocazional, precum cimpanzeii, care „merg" cu genunchii îndoiţi şi cu partea posterioară nealiniată cu restul trunchiului.

Simularea a permis îndepărtarea ipotezei mersului „în stil cimpanzeu", dat fiind că pentru *Australopithecus afarensis* forţa necesară deplasării bipede în acest mod ar fi fost, conform configuraţiei şi lungimii oaselor membrelor inferioare, prea mare pentru a fi suportată de genunchii şi gleznele sale. După părerea lui Yu Li, Lucy petrecea majoritatea timpului în arbori, adoptând mersul biped doar când era nevoită să coboare pe pământ, momente în care postura sa era totuşi destul de asemănătoare cu cea a noastră. Cu toate acestea, cercetătorul consideră că rezultatul nu poate fi generalizat, având prea puţine informaţii despre lungimea şi conformaţia picioarelor altor exemplare aparţinând diferitelor specii de *Australopithecus* pentru a trage concluzii valabile pentru ansamblul populaţiilor. ***(MARIAN GRIGORE)***

De când ne eclipsează SOARE

Superstiţie... Ştiinţă... Fascinaţie

Milenii la rând oamenii s-au temut de ea, au facut sacrificii, au vărsat lacrimi. Astăzi alergăm în întâmpinarea ei, a ECLIPSEI TOTALE DE SOARE. Eclipsele de Soare şi de Lună au lăsat o puternică impresie asupra celor care le-au văzut. Dispariţia Soarelui era considerată cel mai rău semn ceresc/divin. Se credea că un monstru se hrănea cu Soarele. Eclipsa era momentul când înălţau rugăciuni şi făceau mult zgomot încercând să determine monstrul să renunţe la prada sa...şi întodeauna reuşeau.

2134 î. Ch - Hi şi Ho, astronomii regelui...

Încă de la începuturi, profesia de astronom a implicat şi prevederea eclipselor. Din izvoare scrise avem dovezi indubitabile că şi vechii astronomi chinezi aveau datoria sacră de a face predicţii referitoare la eclipse. Cea mai veche consemnare scrisă a unei eclipse totale de Soare s-a înregistrat în China. În anul 2134 î. Ch., doi astronomi regali, Hl şi Ho, au descoperit că urma să aibă loc o eclipsă. După cum susţine autorul textului, în ziua eclipsei cei doi au fost prea beţi pentru a cânta, a bate tobele şi a trage săgeţi în dragonul care încerca să devoreze Soarele3. Astfel eclipsa l-a găsit pe împărat - cunoscut şi sub numele de „Fiul Soarelui" - nepregătit. Imediat însă, împăratul a dat ordin să fie trimişi arcaşi care să alunge dragonul ce mânca Sorele. După reuşita acţiunii, împaratul a ordonat decapitarea celor doi, pentru păcatele lor.

15 IUNIE, 763 î. Ch.– O eclipsă biblică...

„Şi în acea zi", spune Domnul, „voi face Soarele să apună în mijlocul zilei şi voi cufunda Pământul în întuneric". Această eclipsă este comfirmată de o înregistrare istorică sub numele de Canonul Eponim. (Amos 8: 9)

28 MAI, 584 î. Ch. – O eclipsă pune capăt războiului...

Cea mai faimoasă eclipsă a timpurilor vechi (prevăzută de Thales) a avut loc în timpul unei lupte între Medei şi Lidieni. Cele două armate erau încleştate în luptă când „ziua s-a transformat în noapte". Potrivit istoricului grec Herodot, ambele armate au considerat eclipsa un semn divin/ceresc şi au încetat imediat

GRÉVIN, MUZEUL FIGURILOR DE CEARĂ

IRINA STOICA

Gustave Eiffel prezentându-şi turnul

Pe lângă faimoasele sale muzee – şi nu e nevoie să amintim decât Luvru şi Orsay – există în Paris şi un altul, sau mai exact altele, în care istoria a căpătat dimensiuni inedite, înfăţişându-ni-se sub forma figurilor de ceară.

În 1881, în pragul a ceea ce este cunoscut sub numele de Belle Epoque, Parisul era o pepinieră de celebrităţi, de evenimente, de idei. Unui strălucit ziarist, Arthur Meyer, i-a venit o idee neaşteptată şi anume aceea de a crea un muzeu de ceară pentru a prezenta contemporanilor – în trei dimensiuni – personajele ilustre ale vremii. Arthur Meyer i-a împărtăşit ideea sa desenatorului şi caricaturistului Alfred Grévin, încredinţându-i realizarea personajelor şi a decorurilor. Artistul, foarte la modă, bucurându-se de o notorietate binemeritată, a acceptat să dea numele său muzeului.

Alfred Hitchcock

Într-o vreme când nici cinematograful, nici televiziunea nu erau cunoscute încă de marele public, efectul „jurnalului plastic" prezentat de cei doi a fost uluitor. Succesul a venit imediat. Vizitatorii entuziaşti s-au înghesuit să vadă statuetele de ceară, copii fidele ale timpului lor. De la inaugurarea lui, la 5 iunie 1882, muzeul Grévin a avut peste 5 milioane de vizitatori. Treptat însă muzeul a câştigat un nou spaţiu. Acela din Halle unde şi se înfăţişează parcă aievea personaje ilustre ca Victor Hugo, Jules Vernes, Toulouse Lautrec.

Josephina Bonaparte

Muzeul iniţial prezintă mai bine de 500 de personaje. Istoria Franţei de la Carol cel Mare la Napoleon al III-lea, Roland, Jeanne d'Arc, ducele de Guise, regina Margot, Ludovic al XIV-lea, scene din revoluţia franceză apar în faţa vizitatorilor cu o fidelitate uluitoare, uneori chiar mişcându-se, însoţite de muzică. Cele mai de seamă personalităţi ale culturii franceze, de la un poet necunoscut dictând unui scrib faimosul „Cântec al lui Roland" la Corneille şi Andrea Chenier, de la baletul Operei la lumea cinematografului, totul apare cu o minuţiozitate unică. Există scene solemne cum ar fi „O audienţă la Vatican" sau „O recepţie la regele Marocului" iar altele cu adevărat cutremurătoare cum ar fi „Pluta Meduzei". Personaje contemporane din lumea ştiinţifică şi artistică îşi au aici locul lor: Haroun Tazieff, Madonna, Catherine Deneuve şi chiar păpuşa Barbie se mişcă în faţa noastră cu ajutorul scenelor turnante, îmbrăcate şi încălţate de cele mai prestigioase case de modă. Muzeul prezintă şi spectacole de marionete şi nu trebuie uitat teatrul Grévin, creat în 1900 pentru Expoziţia Universală, instalat în muzeu în 1906 şi declarat monument istoric. Muzeul s-a bucurat de un asemenea succes încât şapte oraşe au propriile lor muzee Grévin. Popularitatea lor este la fel de mare, mai ales cu cât fiecare dintre ele conţine scene referindu-se la istoria regiunii respective.

Personalităţi ale vremii descifrând misterele ştiinţei

Remember

SFATURI medicale transmise în Cosmos

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼Fiabilitatea Laboratorului orbital SKYLAB şi confortul oferit astronauţilor de acesta, au permis NASA ca la 28 iulie 1973, orele 11,10 (TU) să lanseze, la bordul unei cabine APOLLO, cel de al doilea echipaj, format din căpitanul de fregată, inginer şi pilot Alan L.Bean (n.15 martie 1932, Wheeler – Texas), comandant, dr. ing. Owen K. Garriott, pilot şi cercetător (n. 22 noiembrie 1930, Enid – Oklahoma), precum şi comandorul aviator Jack Robert Lousma (n. 29 februarie 1936, Grand Rapids – Michigan), pilot.

▼Înainte de a rememora unele momente şi etape caracteristice din viaţa şi activităţile acestor „aşi ai spaţiului", se impune prezentarea, chiar şi rezumativă, a eforturilor lor la bordul laboratorului „ceresc" SKYLAB, în perioada de până la 25 septembrie.

▼După ce, prin manevre coordonate precis, membrii echipajului au cuplat cabina APOLLO cu SKYLAB şi l-au „ocupat", primele două zile au fost dedicate reactivării sistemelor şi echipamentelor staţiei; totodată s-a intrat în programul de gimnastică, folosindu-se şi extensoarele „exergym"...

▼În prima săptămână pe orbită, astronauţii au acuzat efectele „răului de spaţiu" – ameţeli, vomismente, dureri de cap, insomnii, somn dificil, oboseală continuă, inapetenţă etc.; îngrijorarea echipei de la sol a mers până la pregătirea unei misiuni de salvare, prin pregătirea lansării unei cabine APOLLO, reamenajată pentru... cinci locuri!

▼Sfaturile medicale transmise de la sol şi o medicaţie adecvată a permis însănătoşirea echipajului; Garriott şi Lousma au reuşit (cu greu şi după două ieşiri extravehiculare de câte şase ore!) să întindă o nouă prelată de tip parasolar din mylar metalizat.

▼Echipele controlorilor de zbor de la Centrul din Houston au hotărât să-i investigheze medical în fiecare săptămână pe membrii echipajului, deşi aceştia începuseră să se însănătoşească şi demaraseră programele de cercetări de biomedicină spaţială, şi altele; spre exemplu, au fost

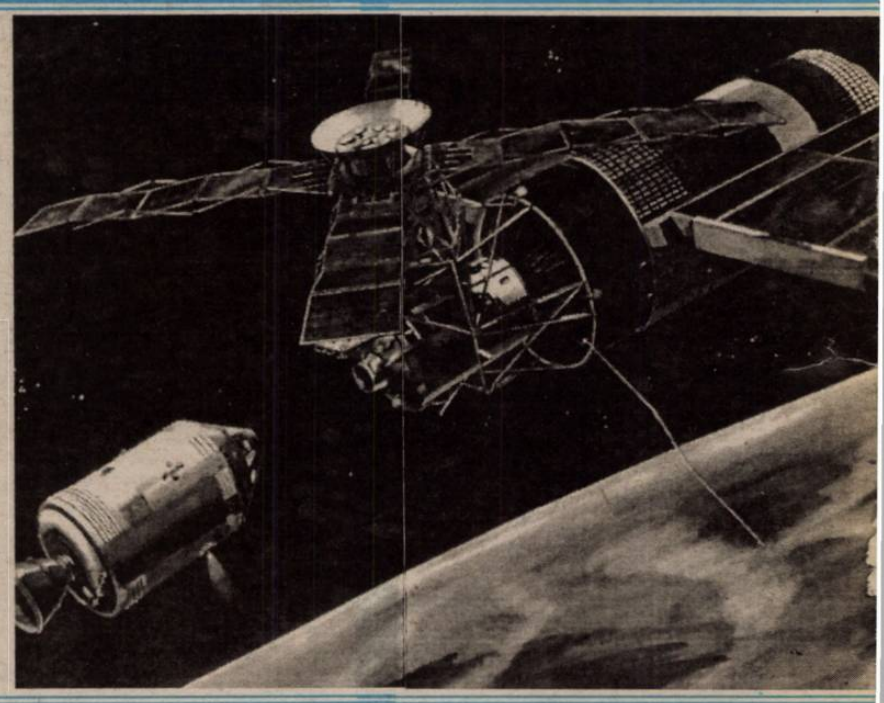

...RELE?

ostilitățile, punând astfel capăt unui război care durase șase ani. Ei au semnat un tratat de pace și au întărit legământul cu o dublă căsătorie.

5 MAI, 840 d. Ch - O eclipsă, o viață...

Eclipsa a fost mult timp considerată ca semn supranatural, prevestitor al unei catastrofe iminente. Se presupune că împăratul Louis al Bavariei, fiul lui Carlemagne și conducătorul unui întins imperiu, a murit de frică în timpul eclipsei totale din anul 840 d. Ch., care a durat cinci minute și la care acesta a fost martor. Cei trei fii ai săi au pornit imediat lupta pentru succesiunea la tron, luptă care s-a încheiat trei ani mai târziu, cu istoricul tratat de la Verdun, tratat care a divizat imperiul în ceea ce constituie azi Franța, Germania și Italia.

Stonehenge, o eclipsă pe computer?

În sudul Angliei, un impresionant aranjament din pietre a făcut subiectul a nenumărate studii, poezii și legende. Speculațiile pe marginea monumentului de la Stonehenge au început să apară imediat după prima menționare a acestuia în literatură (puțin după Cucerirea Normandă din 1066). Dovezile arată că Stonehenge este de fapt un excelent observator astronomic. Anumite cavități erau, aparent, folosite pentru a prezice eclipsele.

1560 d. Ch. – O eclipsă amânată...

Anunțarea unei eclipse ce urma să aibă loc în Franța,în anul 1560 a provocat panică în rândul francezilor. Ei s-au luptat pentru a fi primii la spovedanie, dând astfel naștere unei mulțimi atât de înfricoșate, încât unul dintre preoți a anunțat că, datorită mulțimii celor ce doreau să se mărturisească, fusese luată decizia ca eclipsa să fie amânată cu două săptămâni.

Săgețile arzânde de la 1600...

Indienii Chippewa din America de Nord au crezut că flacăra Soarelui se stinge în timpul eclipsei, astfel că au început să tragă săgeți aprinse înspre Soare pentru a-i reaprinde flacăra. Se pare că această soluție tehnică a fost optimă.

efectuate testări biologice cu drosophile, pești de acvariu, păianjeni (Arabella și Anita) etc. etc.

▼Lucrând până la 13-15 ore zilnic, pentru a recupera perioada de boală și convalescență, astronauții s-au dedicat programului de teste și prospectări ale resurselor terestre în beneficiul unor țări din America Latină (Paraguai, Argentina, Brazilia, Chile etc.), precum și fotografierii uraganului Cristina, a vulcanilor stinși din Bolivia, a insulelor Galapagos, a Platoului Nazca din Peru, a vulcanului din regiunea Toscana, a faliilor de continuitate dintre Alpi și Pirinei, a incendiilor din pădurile paraguaiene.

▼Cu ajutorul telescopului APOLLO (ATM), echipajul a reușit să adune o „zestre" de circa 70000 (!) de fotografii ale Soarelui; cele circa 100 de fotografii ale unor erupții solare – dintre care unele deosebit de intense – au demonstrat că, departe de a fi o zonă calmă, coroana solară reprezintă sediul unor erupții având câteva sute de milioane de grade (!), care expulzează „bule de foc" având impresionanta viteză de 15000 km/s!

(Va urma)

ASTRONAUȚI acum opt mii de ani?

MIHAELA DOROBANȚU

...I se spune „fantarheologie". O arheologie SciFi, uneori privită cu zâmbete, pentru că aceia care o practică sunt convinși că ET nu reprezintă o invenție a timpurilor moderne, ci că „ei" au vizitat efectiv Pământul. Chiar cu foarte mult timp în urmă. Nu ne rămâne decât să judecăm singuri, după „dovezile" pe care fantarheologii ni le pun la dispoziție...

COSMONAUTUL DIN SALAMANCA

La începutul anilor 1980 a început restaurarea celebrei Puerta de Ramos din Salamanca. S-a considerat atunci că este momentul să se imprime în piatră un „semn" al secolului nostru, și astăzi se poate admira pe zidul catedralei statuia unui cosmonaut. Să fie toate celelalte asemenea „semne" tot producții ale unor glumeți? Dar cum ar fi putut să și-i imagineze popoare care au dispărut de mult, lăsându-ne să le „citim" istoria doar prin intermediul monumentelor lor?

La Palenque, în Mexic, în subteranele Templului Inscripțiilor, a fost descoperit sarcofagul Prințului Pacal (sec. VII). Nimic neobișnuit, veți spune. Doar că nu avem nevoie de prea multă imaginație pentru a „recunoaște" pe capacul său imagini care de-abia astăzi ne-au devenit familiare: jetul de flăcări al motorului unei rachete spațiale, casca de cosmonaut pe capul figurii umane sculptate și chiar poziția sa, semiculcată, identică cu cea a cosmonauților moderni care se pregătesc pentru decolare.

La Venta, tot în Mexic: o echipă de adevărați „Indiana Jones" pretind că recunosc în „omul din șarpe" un pilot aflat la cârma unei alte nave spațiale (basorelief din vremea olmecilor: 250 î.e.n. până la 950 e.n.).

Dar dacă ne „transportăm" pe continentul african? Aici va trebui să explicăm ce caută printre picturile rupestre (cu o vechime de opt mii de ani!) așa numitele „capete rotunde", dintre care unul în special atrage atenția prin casca globulară pe care o poartă, ceea ce l-a determinat pe faimosul arheolog francez Henri Lhote să-l numească „marele zeu marțian". În rest - „zeul" este complet... gol! Ceea ce poate foarte bine însemna că a fost obligat să „pozeze" vreunui pictor amator al locului, înainte de a fi sacrificat sau de a se întoarce în lumea lui spațială...

Sau cum altfel se explică straniile statuete de teracotă ale culturii japoneze Jomon, cu ochii lor rotunzi, „împodobiți" cu un fel de ochelari și cu tot felul de alte lucruri în care, cu un minim efort de imaginație se pot recunoaște chiar și diferite dispozitive electrice și chiar filtre de aer?

INGINERIE „ET"

Și, dacă „au fost" aici, ce au căutat ei de fapt? Poate din simplă curiozitate, poate pentru a explora o posibilă lume unde să se refugieze atunci când condițiile lumii „lor" ar fi făcut-o nelocuibilă. Dar sunt voci care pretind că de fapt adevărata lor „misiune" a fost cea de a... aduce tehnica pe Terra. Și chiar dacă se consideră astăzi că și cu un nivel tehnologic inferior tot s-ar fi putut înălța și piramidele și statuile din Insula Paștelui, mai există încă mulți convinși că ele sunt „opera" extratereștrilor care nu au contenit să ne viziteze din cele mai vechi timpuri...

JUMBOJET-UL FARAONILOR

Mai vreți o dovadă? Iată o frescă descoperită în 1898 în Sahara, într-un mormânt din secolul II î.e.n., aflată la Muzeul din Cairo, și pe care fantarheologii recunosc clar profile de avioane și chiar un elicopter. Aceleași profile se regăsesc pe un fragment de zid al templului de la Abydos, Egiptul Superior. Arheologii „tradiționali" consideră că nu este vorba decât de hieroglife „adaptate" de-a lungul timpului și că interpretările „fantastice" sunt nesigure, sau cel puțin... „hazardate".

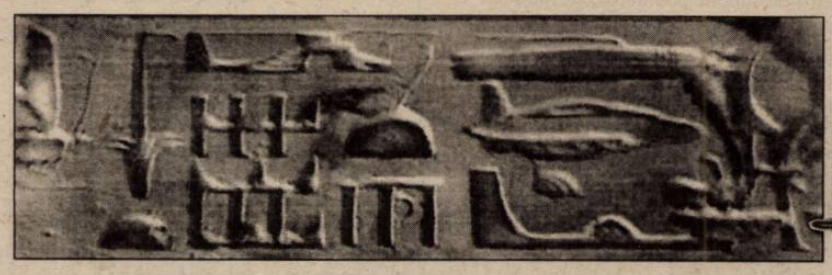

Muzică pentru memorie!

Se pare că memoria auditivă a celor care au studiat un instrument de la vârsta de 5-6 ani este superioară mediei. Cel puțin aceasta este concluzia unui experiment realizat la Universitatea din Hong Kong. Cercetătorii au cerut unui număr de 60 de studente să memoreze, pe de o parte, 10 imagini simple și, pe de altă parte, 16 cuvinte care le-au fost citite de trei ori la rând. Nu s-a remarcat nici o diferență semnificativă în ceea ce privește testul vizual. În schimb, cele 30 de studente care studiaseră și interpretaseră muzică între vârstele de 6 și 12 ani au reținut cuvintele mult mai bine decât colegele lor. Deci - repede la pian?!

Un elefant într-un șoarece!

Imposibil, veți spune, și pe drept cuvânt. Dar dacă îți vine ideea, cum s-a întâmplat cu Dr. John Critser, să folosești un ovul de elefant? Acest experiment a fost realizat la Institutul pentru fertilitate din Indianapolis, SUA, și a constat în grefarea unui minuscul fragment de ovar de elefant unui șoarece. Rezultatul a fost că o femelă de șoarece a produs un ovul identic genetic cu cel al pachidermelor, doar că de dimensiuni inferioare. Se pare că această metodă de manipulare genetică prezintă un mare interes pentru salvarea unor specii pe cale de dispariție, producând „pe bandă rulantă" ovule cu ajutorul unor specii mult mai prolifice. În fond, o femelă de șoarece ovulează la fiecare patru zile, în timp ce una de elefant la fiecare 16 săptămâni! Și pe urmă? Simplu! Se realizează fecundarea în eprubetă, iar apoi embrionul poate fi implantat unei mame-elefant purtătoare. Și iar să revenim la elefanți, pentru că, de exemplu, chiar unei vaci i-ar fi destul de greu să poarte în pântec un micuț cu trompă, până s-ar naște...

Horacio Mateus, cel care a descoperit cuiburile fosile pe faleza din Pai Mogo

DINOZAURI sub lupă!

DORIN MĂRAN

După descoperirea embrionilor de dinozauri din Portugalia, semnalată în urmă cu câteva luni în revista noastră, cercetările au devenit deosebit de febrile. Specialiștii sunt încredințați că studiul celor câteva sute de oase miniaturale și al unui schelet adult ar putea aduce o nouă rază de lumină în istoria tenebroasă a acestor uriași prădători ai Jurasicului.

O excepțională descoperire

Într-o vitrină din sala de expoziții a Muzeului arheologic din Lourinha, un orășel aflat în nordul Lisabonei, se află un imens bulgăre de pământ încrustat cu 34 de ouă, unele din ele păstrându-și în mod miraculos forma inițială. Totul a început în mai 1993, când familia Mateus a descoperit, pe faleza Pai Mogo de lângă Lourinha, fragmente de cochilii încrustate în sol. După ce au fost degajate au constatat că era vorba de un cuib plin cu ouă bine conservate. Ele datează din perioada Jurasicului superior în urmă cu 140 milioane de ani. O descoperire cu adevărat excepțională, întrucât majoritatea ouălor de dinozaur repertoriate în lume datează din Cretacic, o perioadă mai recentă. Cele mai importante piese, reprezentând vertebre minuscule, femururi, tibii, maxilare, aparțin unor embrioni

Bulgărul de pământ încrustat cu ouă de dinozaur și oase este studiat cu atenție de un tânăr paleontolog

vechi de 140 milioane de ani, asfixiați în coaja oului datorită unor inundații. Au fost degajate până acum șase blocuri mari de pământ dintre care doar unul a fost cercetat cu atenție.

Studiind vertebrele și tibiile extrase din ouă, specialiștii încearcă să identifice specia de care aparțin, deocamdată necunoscându-se decât familia lor. Este vorba de teropode, o specie de dinozauri carnivori apărută în urmă cu 240 milioane de ani în urmă, în perioada Triasicului din care făceau parte alozaurul din Jurasic și celebrul tiranozaur din Cretacic. Specialiștii se concentrează în prezent asupra unei probleme delicate. Ei trebuie să explice prezența, în cuiburile degajate, a unor ouă „intruse", aflate lângă cele negre și lunguiețe ale presupuselor teropode. Printre ele se află trei ouă de foarte mici dimensiuni care ar putea aparține unei alte specii de dinozauri. În micul laborator al Muzeului din Lourinha, specialiștii, împreună cu Horacio Mateus, descoperitorul acestei comori, studiază sub lupă oasele extrase din cuiburi, le măsoară și le desenează pentru a le putea compara cu cele ale unei enorme fosile expuse în muzeu și pentru a putea identifica mama micuților dinozauri. Deocamdată ei înclină să creadă că marea fosilă aparține aceleiași specii. Dacă cercetările taxonomice (de clasificare) și anatomice vor confirma legătura de rudenie, specialiștii ar putea intra în posesia unor date extrem de importante despre evoluția acestei specii.

Un alt semn de întrebare îl constituie prezența în bulgărele de pământ a unei minuscule mandibule lipită de ouă, aparținând unui mic mamifer din Jurasicul superior, de mărimea unui șobolan, cu incisivi bine configurați și cu mușchii maseteri puternici, capabili să spargă ouăle teropodelor. Această descoperire rarisimă ar putea relansa ipoteza prădării ouălor de dinozauri din Jurasic de către mici mamifere homeotermice, capabile, așadar, să-și mențină sângele la o temperatură constantă și să poată ataca în condiții de frig, mai ales noaptea, cuiburile de reptile ai căror părinți amorțiți de frig ar fi fost incapabili să le asigure protecția. Enigme, tatonări, ipoteze... Dincolo de toate acestea, specialiștii din Lourinha speră ca această inestimabilă comoară să rămână definitiv în orașul lor. Mândria locală nu pare să fie mai prejos decât interesul științific!

Un naturalist la tropice 2

Fantasticul marş al LANGUSTELOR

ALEXANDRU MARINESCU

◆ *De ce migrează langustele americane?*
◆ *„Şirul indian" - o stranie strategie*
◆ *Şi totuşi, taina fantasticului marş încă n-a fost dezlegată...*

Specia care apare în filmul lui Jacques-Yves Cousteau este *Panulirus argus,* aşa-numita langustă americană, care trăieşte pe un teritoriu (areal) foarte întins, de pe coastele Braziliei până în insulele arhipelagului Bermudelor şi din Bahamas în Antile. Se înţelege că pe un areal atât de vast există o mare varietate de habitate marine, fiecare oferind acestor languste extrem de mobile, multiple posibilităţi de hrănire.

Migraţiile lor, care au loc la mijlocul toamnei, când părăsesc apele puţin adânci îndreptându-se spre zonele profunde, nu sunt legate de căutarea unor noi teritorii de hrănire şi nici de reproducere. Aceasta din urmă are loc la începutul verii în porţiunile marginale ale recifului.

Cauzele care declanşează migraţia de toamnă rămân şi astăzi încă obscure, ipoteza cea mai acceptată fiind cea a unor modificări climatice ale mediului, generate de deplasarea fronturilor de presiune înaltă de la Nord spre Sud.

Dar ceea ce l-a atras pe Jacques-Yves Cousteau nu a fost doar misterul migraţiei acestor languste ci şi un alt fapt,

Adultii, la anumite specii de languste, pot cântări până la 15 kg.

cu adevărat spectacular şi totodată unic în lumea crustaceelor. *Panulirus argus* este singura specie de langustă care se deplasează în şir indian. Grupurile de crustacee alcătuite, uneori, din câţiva indivizi, alteori din peste 60, înaintează pe fundul oceanului în şiruri perfecte. Fiecare individ se află în spatele celui care-l precede, păstrând un permanent contact cu acesta, prin perechea a doua de antene sau prima pereche de picioare.

Individul dominant al grupului, care este şi cel mai dinamic, se află în frunte şi conduce marşul, de obicei în direcţia sud-est, înaintând cu o viteză de un kilometru pe oră, vreme de zile şi nopţi întregi. Din timp în timp au loc perioade de odihnă când şeful de şir se opreşte pentru a explora zona, în căutare de hrană, ajutat de indivizii care ocupă poziţii avansate, în timp ce restul grupului aşteaptă menţinând permanent contactele. Câteodată, în cursul pauzelor, langustele se adăpostesc sub stânci. În cazul în care fundul este plat, nisipos, lipsit de refugii posibile, langustele se aşază într-o ciudată formaţie de apărare. Ea se formează şi în cazul unui pericol. Langustele realizează o spirală, înfăşurându-se în jurul individului dominant. Ele se apără de prădători cu lungile lor antene spinoase. Abdomenul fiecăruia, care este partea cea mai vulnerabilă a corpului, este acoperit de antenele următorului individ. Pierderea unei antene într-o confruntare nu înseamnă nimic fiindcă ea se reface la prima năpârlire. Dacă grupul este atacat, numai ultimul individ din şir se află în pericol.

Deplasarea în şir indian, atât de caracteristică pentru langustele americane, este nu numai o minunată strategie defensivă, ca şi rozeta care are tot rolul de a respinge prădătorii, ci înlesneşte considerabil înaintarea grupului reducând rezistenţa apei. O langustă care merge în urma alteia va avea de înfruntat o rezistenţă a apei mult mai mică decât atunci când înaintează singură. Formaţia în şir indian asigură astfel o importantă economisire de forţe. Mai mult, întocmai ca în cazul unui grup de ciclişti care au realizat o evadare din pluton, individul din fruntea şirului se schimbă frecvent. Cel care se află la conducere asigură direcţia corectă a deplasării. În funcţie de locul de pornire, această direcţie se păstrează constantă în fiecare an.

Langustele se deplasează ţinând seama de mişcările apei, de anumite semnale chimice şi de caracterele topografice ale fundului. Probabil că folosesc şi repere geomagnetice. Nu este încă foarte clar dacă toţi aceşti stimuli intensifică un comportament migrator înnăscut sau doar îl condiţionează. Experimentările, realizate în bazine de mari dimensiuni, au arătat că singurul stimul care declanşează, în răstimp de câteva ore, formarea şirului indian, este agitaţia apei.

O dată realizat şirul, mişcarea langustelor continuă, timp de două zile, în ciuda oricăror obstacole, în interiorul bazinului animalele parcurgând în final distanţe de câţiva kilometri.

Prin fixarea de minuscule emiţătoare de ultrasunete pe corpul unor languste care apoi au fost duse în largul Floridei, la adâncimi destul de mari, s-a pus în evidenţă faptul că aceste crustacee nu rezistă la temperaturi mai scăzute de 10°C. Concluzia logică este că în cursul migraţiilor ele nu coboară în zonele adânci unde domnesc temperaturi scăzute.

Alte experienţe au arătat importanţa contactului continuu între indivizi în cursul migraţiei. Dacă se îndepărtează cea de a doua pereche de antene, care serveşte la contactul tactil cu individul din faţă, langusta va utiliza prima pereche de picioare, iar în lipsa acesteia, pe cea de a doua.

Secreţiile chimice, mişcările apei generate de deplasarea grupului, favorizează restabilirea contactelor în cazul indivizilor care s-au pierdut de şir.

Oamenii de ştiinţă au folosit ultrasunetele pentru a determina traseul pe care-l parcurg langustele în cursul migraţiei. În acelaşi scop, s-au folosit languste marcate care au fost eliberate în apele Cubei, în Florida sau Bahamas. Singurul lucru care s-a putut constata a fost acela că în cursul migraţiilor de toamnă langustele nu au un obiectiv geografic precis. Originea şi adaptarea acestui comportament migrator la factorii externi ai mediului sunt extrem de complexe şi rămân, în bună parte, nedesluşite.

Nu ne rămâne decât să constatăm, deocamdată, că extraordinara migraţie, fantasticul marş al langustelor americane, este o adaptare comportamentală unică în lumea atât de diversă a crustaceelor.

Cine a fost generalul GEORGE POMUŢ

În timpul celui de-al doilea război mondial, un vas al marinei SUA s-a numit „General George Pomuţ". Cum a ajuns numele acesta românesc să fie atât de onorat de către americani?

La 31 mai 1818 se năştea, în localitatea transilvană Giula, George Pomuţ. Anul 1848 îl găseşte ofiţer în armata revoluţionarilor maghiari, iar doi ani mai târziu trece oceanul şi se stabileşte în statul american Iowa. Era perioada colonizării Vestului Mijlociu şi Pomuţ - fire energică, de om bine instruit, cu o puternică personalitate - încearcă să întemeieze o localitate a respectivei comunităţi. După izbucnirea războiului civil între Nordul şi Sudul SUA (1861-1865), se înrolează voluntar cu gradul de căpitan, îmbrăţişând ideile preşedintelui Abraham Lincoln. Autorităţile „nordiste" îi remarcă multiplele calităţi de strateg şi Pomuţ avansează repede în grad. La finele războiului este colonel în armata de Tennessee.

După asasinarea lui Lincoln (14 aprilie 1865), noul preşedinte, Andrew Johnson, îl numeşte consul general al SUA la Petrograd. La 16 februarie 1866 devine general de brigadă. Şi activitatea diplomatică a lui George Pomuţ, care a durat nu mai puţin de doisprezece ani - sub trei preşedinţi (Johnson, Grant şi Hayes), fapt extrem de rar - a fost remarcabilă. La vremea respectivă, relaţiile dintre SUA şi Rusia erau bune şi româno-americanul ajuns general era foarte bine apreciat în mediile diplomatice. Să amintim că în acea perioadă s-a finalizat o tranzacţie de mare rezonanţă între cele două mari puteri, şi anume cumpărarea Alaskăi de către SUA, de la Rusia, pentru suma de 7200000 de dolari - achitaţi în iulie 1868. Acest erou al SUA s-a stins din viaţă la 12 octombrie 1882, la Petrograd, la vârsta de 64 de ani.

Numeroasele referiri la strălucita carieră a lui Pomuţ se găsesc în arhivele armatei americane, cercetătorii din acest domeniu acordându-i o atenţie aparte. El este pentru istoriografia războiului civil din SUA o figură de legendă.

PAUL IOAN

Amprente ale spiritualităţii noastre

Biserica din Porceşti

Pe malul stâng al Oltului, la poalele Carpaţilor, mai exact ale Munţilor Făgăraş în comuna Porceşti, există singura biserică ortodoxă din Transilvania zidită de Matei Basarab, supranumit „ctitorul celor 40 de biserici".

După A. D. Xenopol, satul fusese întemeiat înainte de venirea ungurilor în Transilvania, între anii 797-893. Atestată documentar în anul 1453, în diploma latină a regelui Ladislau al VI-lea, comuna Porcest (Porceşti) - este încorporată în cele Şapte Scaune - Provincia Cibiniensis. Împreună cu alte şase comune din strictă vecinătate ea este dată în administrarea celor Şapte Juzi. Comunele respective erau Boiţa, Tălmaci Plopi, Sebeşul de Jos, Sebeşul de Sus şi Racoviţă. Plaiul Porceştilor era suficient de accesibil şi a servit multă vreme ca drum al soliilor spre Ţara Românească şi tot pe aici treceau fugarii de pe Mureş şi Târnave. Devenită important punct de legătură între românii dintr-o parte şi cealaltă a munţilor, comuna Porceşti, aşezare pur ortodoxă, a atras atenţia domnitorilor munteni.

Există chiar o legendă care a circulat multă vreme aici, după care înaintea bisericii de astăzi, a existat o alta, cam la 150 m depărtare şi aceasta fusese înălţată de domnitorul muntean „care a făcut şi Curtea de Argeş".

Biserica a fost zidită în 1653 de Matei Basarab, ajutat de câţiva boieri şi oameni cu stare, aşa cum arată şi pisania săpată în piatră în partea dreaptă a uşii de la intrare. Închinată Sfântului Nicolae din Miralichia, este construită în stil muntean, cu arcade oarbe, cornişă zimţată, brâu, de asemenea, zimţat şi firide, fiecare element în parte amintind câte un locaş din Ţara Românească.

Zidul bisericii este gros de aproape un metru şi a fost pictat în frescă atât pe dinăuntru cât şi pe dinafară. Pictura interioară, cu excepţia celei din tindă, a fost complet acoperită cu var. Pictura dinafară se remarcă prin câteva elemente tipic munteneşti. Astfel pe peretele dinspre apus, între cei patru evanghelişti, există, cioplită în piatră, stema Ţării Româneşti, iar pe peretele dinspre nord sunt câte două portrete ale lui Matei Basarab şi Doamnei Elena, într-unul dintre ele cei doi ţinând biserica în mâini, ca în cele mai multe tablouri votive.

Rezistând tendinţelor de unitarism, în comuna care şi-a păstrat religia ortodoxă, biserica a fost adăugită şi alungită în 1828, după ce în 1750 i se construise un turn înalt în stil gotic, toate acestea alterându-i însă stilul muntean.

Încă mulţi ctitori au fost menţionaţi pe noua pisanie din interiorul bisericii, fără a se omite numele lui Matei Basarab rămas pe primul loc. S-a pus întrebarea de ce voievodul muntean a ridicat o biserică în Transilvania. Unii cercetători sau istorici, printre care Nicolae Iorga, au considerat că aici a găsit un loc de refugiu în timpul pribegiei sale, alţii că pentru a-l alunga pe Leon Tomşa a recrutat de aici - cu învoirea lui Gheorghe Racotzi - o serie de luptători. Oricare ar fi adevărul, biserica rămâne, îmbogăţindu-se mereu şi mereu cu alte odoare prin daniile credincioşilor.

IRINA STOICA

Incredibil

Arca lui Noe a fost fotografiată în 1916!

Povestea unui cataclism planetar de proporţii şi a unei singure familii de oameni care i-a supravieţuit salvându-se pe creasta unui munte este atât de întâlnită în miturile tuturor popoarelor antice, încât azi aproape nimeni nu se mai îndoieşte că ea a fost inspirată de un fapt real. De-a lungul anilor, o mulţime de oameni, istorici, arheologi sau pur şi simplu aventurieri, care, asemeni germanului Schliemann, doreau să-şi înscrie numele în istoria lumii, au încercat să dea de urma Arcei cu care „părintele Noe" se salvase pe acel munte de furia Potopului.

Recent, unul dintre aceşti „căutători ai arcei pierdute", miliardarul australian Robin Simmons a anunţat descoperirea, în arhivele familiei ţariste de la Sankt-Petersbug, a dovezilor despre existenţa Arcei, într-una dintre crevasele îngheţate ale muntelui Ararat. El a dat chiar publicităţii o fotografie de epocă, reprezentând urmele unei construcţii artificiale de dimensiuni apreciabile şi de formă cilindrică. Australianul spune că această construcţie, imortalizată pe peliculă în anul 1916 de către maiorul Alexei Kovalionov, unul dintre membrii expediţiei trimise aici de ţarul Nicolae al II -lea (vezi foto) este însăşi Arca mult căutată!

Trebuie subliniat că Simmons este un „vânător" împătimit şi, ajutat ca şi vestitul său predecesor german, de banii de care nu duce deloc lipsă, s-a lansat în căutarea Arcei acum 20 de ani, răstimp în care a întreprins în zonă 14 expediţii. Premisa de la care a pornit a fost mărturia unui bătrân armean, George Hagopian, care, în 1904, la vârsta de 10 ani, pe când urca pe munte cu unchiul său, ar fi văzut Arca pe jumătate îngropată în gheţuri. Din păcate, el nu-şi mai amintea locul exact, aşa că Simmons a fost nevoit să-şi desfăşoare cercetările pe o rază de circa 50 km, pe versantul nordic al masivului. Că se afla pe aproape de descoperirea corabiei lui Noe, australianul nu s-a îndoit. De altfel, însăşi toponimia locurilor era grăitoare pentru ce căuta el: „Satul lui Noe", „Prima vie", „Locul primului născut", „Casa lui Sem" (fiul lui Noe - n.n.).

Tot cercetând, australianul a aflat şi de expediţia militară organizată de ţar, în 1916 şi a ajuns astfel la arhivele din Sankt-Petersburg. Acolo, după trei luni de căutări intense, a dat peste câteva fotografii, îngălbenite de vreme, pe care era înconjurat cu un creion gros un obiect neidentificat. Fotografiile nu erau datate, arhiviştii nu ştiau cui să le atribuie şi, mai ales, ce reprezintă. Simmons a fost însă sigur că era ceea ce căuta şi a obţinut, contra unui comision substanţial, permisiunea de a copia fotografiile cu cele mai moderne mijloace. Acum, Simmons vrea ca, o dată cu venirea anotimpului cald, să-şi intensifice eforturile pentru ca până în anul 2000, una dintre cele mai celebre relicve ale omenirii să fie în sfârşit descoperită. *(G.T.)*

SALVAT de un miracol

Eroul întâmplării pe care vrem să v-o povestim acum nu vrea publicitate. Încearcă doar să înţeleagă miracolul căruia îi datorează viaţa. Îi vom spune, aşadar, convenţional, N.N. Şomer, cu sănătatea şubrezită, s-a internat în spital cu speranţa că va mai putea prinde ceva puteri, şi fizice, şi psihice, ocupându-se cineva şi de el. În loc de aceasta, soarta i-a rezervat încă o lovitură: deşi bine îngrijit de medici, aceştia i-au pus un diagnostic necruţător: neoplasm. Cu alte cuvinte, cancer. O boală tratabilă totuşi în multe situaţii, ani buni de viaţă, cu condiţia indispensabilă a unei stări psihice pozitive. Adică exact ceea ce-i lipsea lui. Drept care a găsit că e timpul să-şi încheie socotelile cu viaţa.

Martorii care l-au văzut în ceea ce el credea că vor fi ultimele lui clipe, l-au zărit la marginea liniei ferate, în apropierea gării Iaşi, în timp ce se apropia un tren accelerat. După care, un salt, şi a dispărut sub locomotivă. După trecerea garniturii de şase vagoane, cei ce s-au repezit să vadă ce a mai rămas din bietul om l-au găsit încercând să se ridice singur, pipăindu-şi corpul lovit, dar întreg aparent, ca un adevărat Lazăr înviat din morţi. Doar câteva zgârieturi şi o fractură minoră au fost singurele semne lăsate de garnitura de tren care trecuse peste el. Un adevărat miracol!...

Înainte de a se îndrepta spre gară, spre a-şi pune în aplicare funesta hotărâre, N.N. ca un bun creştin conştient de păcatul ce era pe cale să îl săvârşească, se oprise la o biserică spre a-i cere lui Dumnezeu iertare. Acum crede că doar mâna Atotputernicului l-a putut salva. (M. Grigore)

■ *Viziune interioară*

„SUNT ORB, DAR HANDICAPAT NU SUNT"

Craig MacFarlane şi-a pierdut vederea la vârsta de doi ani, dar nu şi idealurile. Încă din copilărie a refuzat să se ghideze cu un baston alb sau cu un câine, aşa cum obişnuiesc orbii, spunând că nu este handicapat.

Visul lui a fost să ajungă campion la atletism şi a reuşit: până acum a câştigat la competiţiile pentru orbi 136 de medalii, dintre care 103 de aur.

„Poţi să faci orice, să depăşeşti orice obstacol, dacă îţi doreşti cu adevărat" declară bărbatul de 36 de ani revistei *National Enquirer.*

Faptul că este cel mai bun atlet orb, nu l-a mulţumit pe ambiţiosul bărbat. A obţinut medalia de aur la schi nautic la Olimpiada pentru orbi din 1984. A reuşit să obţină medalii şi la schi pe zăpadă, apoi la wrestling, câştigând toate competiţiile la care a participat.

La concursul de schi nautic din Florida a îndrăznit să facă chiar şi salturi, însă s-a ales cu câteva oase fracturate şi cu un muşchi rupt. „Mi-am fracturat de nenumărate ori oasele lovindu-mă de diferite lucruri. M-am lovit dar nu m-am lăsat niciodată. M-am ridicat şi am încercat din nou".

Craig îşi aminteşte că odată un jucător de golf i-a spus că un orb nu o să poată niciodată să practice acest sport. Atâta i-a trebuit să audă şi s-a şi apucat de antrenamente. Cu ajutorul unui prieten care îi explica unde se află gaura şi îi descria amănunţit locul, Craig a reuşit să-l învingă pe înrăitul jucător de golf.

În afară de obişnuitele antrenamente care îi ocupă destul de mult timp, Craig găseşte timp să mai şi călătorească. Când merge cu avionul, el îşi găseşte singur locul, numărând rândurile şi nu i s-a întâmplat niciodată să greşească. „Am învăţat de mic, ca atunci când sunt singur într-o cameră să scot un piuit ca de radar şi-mi dau seama imediat cât de mare este încăperea".

Mai nou Craig este şi scriitor. El a terminat de curând cartea intitulată „Viziune interioară" în care-şi povesteşte viaţa sa tumultoasă concluzionând: „vreau să afle toată lumea că indiferent de situaţie, indiferent de cât de instabilă este viaţa, indiferent de cât de tare ai încercat ceva dar nu ai reuşit, există speranţă şi poţi să dai un sens vieţii tale".

UN CÂINE CU... URECHE MUZICALĂ!

Teresa Cruseiro, o doamnă în vârstă de 55 de ani, din localitatea Willmington (statul american Utah), este vestită pentru pasiunea sa deosebită pentru muzică şi mai ales pentru sponsorizările generoase pe care soţul său le face periodic Operei din oraş. Şi, desigur, nu există vreun spectacol pe care melomana noastră să-l rateze.

Nu de mult, un cunoscut i-a făcut cadou doamnei Cruseiro o foarte frumoasă căţeluşă caniche, pe nume Molly, de care cucoana, amorezată până peste poate, nu se mai despărţea nicăieri. Scumpetea canină nu deranja pe nimeni, făcea sluj frumuşel, ce mai, o bomboană! Asta până când...

Până când melomana sa stăpână s-a gândit că ar fi foarte bine s-o ia la un concert de operă, unde tocmai fusese invitată. Urma să cânte o companie artistică din Barcelona, care interpreta în onoarea gazdelor americane piesa „Bărbierul din Sevilla". Şi, deşi în sala respectivă patrupedele nu prea aveau ce căuta, la solicitările bătrânei doamne („vai, dar nu ştiţi ce ureche muzicală are şi cât e de sensibilă..."), personalul a trebuit să accepte prezenţa animalului la spectacol.

În seara premierei, sala de la Kenan Auditorium era arhiplină şi, ca de obicei, doamna Cruseiro ocupa loja personală, nerăbdătoare ca muzica... să-i gâdile urechile într-un mod plăcut. Doar că n-a fost pe gustul ei: după nici cinci minute, căţeluşa, deloc impresionată de faima artiştilor spanioli şi de ariile melodioase pe care aceştia le cântau, s-a pus pe nişte urlete de-ţi dădeau fiori. În fluieraturile asistenţei, generoasa „Mecena" a fost nevoită să iasă din sală, însoţită de plecăciunile managerului Opereri, Don Hawley. A plecat, nu înainte de a face un scandal monstru. „Sunteţi nişte mitocani, a strigat ea „galeriei" în delir, iar aştia (cântăreţii - n.a.) nişte afoni. Niciodată n-au cântat pe scena de aici nişte cârnăţari! Câinele meu are o ureche muzicală mai dezvoltată decât a tuturor la un loc!". După „vocalizele" astea, nu ştim cum a rămas cu sponsorizările... *(G.T.)*

◆ *Piperul – armă defensivă.* *Bastoanele de cauciuc încep să piardă teren în ceea ce priveşte dotarea poliţiei austriece, se spune în presa occidentală; ministrul de interne din Austria are ideea folosirii unei noi arme defensive: spray-ul iritant pe bază de piper. Raţiunea? Un efect intens şi de scurtă durată, care a: exclude atitudinea violentă cu aspect primitiv.*

◆ *Maşini sau bomboane de ciocolată?* *În localitatea Saint Etienne (Franţa), şoferul unui autovehicul de transport greu, cuprins de furia vitezei, a uitat de posibilele riscuri ce pot apărea în cazul unui viraj brusc pe şosea. Aşa se face că, în urma unei asemenea manevre necugetate, şase butoaie de câte două tone fiecare, conţinând ciocolată lichidă, s-au răsturnat pe şosea, transformând-o într-un râu cafeniu şi plăcut aromat. Autoturismele care s-au aflat... la momentul nepotrivit în acel loc nepotrivit, au îmbrăcat, fără voia lor, „haina" unor bomboane uriaşe de ciocolată. Pentru şoferul nărăvaş, plata pagubelor produse nu va fi deloc... dulce.*

◆ *Scoţia corectează imperfecţiunile.* *Clinicile cu programe speciale pentru înlăturarea obezităţii la oameni sunt încă percepute în întreaga lume ca servicii de lux, deci nu la îndemâna oricui. Cu toate acestea, în Scoţia s-a înfiinţat o clinică veterinară având un profil şi un scop asemănător celor destinate omului; aşadar, corectarea obezităţii sau a tendinţelor supraponderale la câini şi pisici. Contra unor note de plată extrem de consistente, stăpânii răsfăţatelor animale de casă, îndopate cu tot felul de bunătăţi, îşi pot interna „protejaţii" în această clinică specializată pentru a-i scăpa de straturile de grăsime de sub blană şi a-i învăţa săse hrănească... raţional. (A. Popescu)*

■ *Mai curat decât peştii...*

OMUL-AMFIBIE EXISTĂ

Ziaristul american Robinson (Roby) Sawer - angajat la „ Salt Lake Herald" - are nişte obiceiuri ciudate, dobândite încă din tinereţe. El stă în apă peste zece ore zilnic. În cadă îşi scrie toate articolele (prin intermediul unei plute speciale ce susţine tastatura), se odihneşte, priveşte la televizor... Numai pentru câinele său, March, iese din mediul acvatic, plimbându-l o oră pe zi. Cum a ajuns Roby la astfel de excentricităţi?

Pe când avea douăzeci şi doi de ani, nu-i lipseau ascensiunile montane de week-end. În timpul unei escaladări mai dificile, Roby s-a dezechilibrat, a căzut şi s-a rostogolit pe o pantă lungă de peste 200 de metri. În afară de coastele rupte, trupul îi era plin de zgârieturi şi julituri hidoase. Medicii l-au sfătuit să stea cât mai mult în apă, în care să dizolve anumite săruri calmante. „Tratamentul umed" a durat şase săptămâni, iar viitorul ziarist s-a obişnuit atât de mult cu el, încât i-a devenit un veritabil mod de viaţă. În anul 1996 el a stabilit recordul de stat în cadă al statului Utah: paisprezece zile continuu (erau permise numai două ieşiri la 24 de ore)!

Acest mod original de a atrage atenţia asupra sa are şi dezavantaje. Nici o căsnicie din cele trei n-a durat mai mult de câteva luni. Roby trebuie să-şi ungă permanent corpul cu un unguent special şi nu prea agreabil, contra degradării epidermei. Anul trecut s-a electrocutat singur, când a scăpat aparatul de uscat părul în apă. A fost zguduit câteva fracţiuni de secundă, până când a smuls cablul din priză. Au urmat probleme cu inima, dar tremuriciul nu l-a dezvăţat de meteahna pe care o practică de peste zece ani şi care i-a adus porecla de „omul curat precum peştii". Una din cele mai hazlii întâmplări s-a petrecut de ziua lui, când a împlinit 35 de ani. Câţiva colegi de serviciu, primiţi în stilul binecunoscut, au aruncat în cadă zece peşti măricei şi cât se poate de vii. Bizarul nostru personaj, deşi a fost luat prin surprindere, s-a adaptat repede cu joaca peştilor, rezistând cu brio ciupiturilor nedelicate mai mult de un sfert de oră. (în fotografie îl putem admira pe Roby Sawer în baie, având deasupra capului deviza: „omul-amfibie există. Respectaţi-l!") *(P. Ioan)*

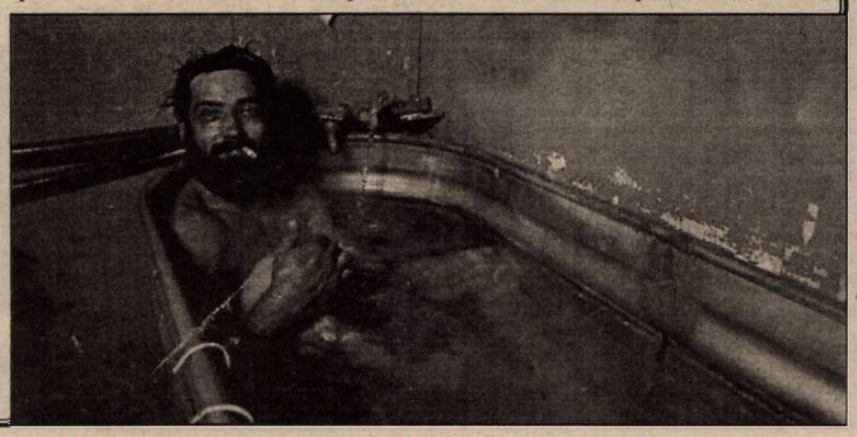

■ *În loc de o lună de muncă...*

TREI ANI DE PUŞCĂRIE!

Fără îndoială că, în următorii trei ani, canadianul Ronnie Wade Cater va avea de reflectat, în răcoarea celulei, la farsa absurdă pe care a încercat s-o facă poliţiei din oraşul său natal, Vancouver. Într-una din zilele începutului de an, Cater sărbătorea cu amicii săi împlinirea vârstei de 39 de ani. Lângă barul în care se aflau ei, tocmai avea loc un control de rutină al poliţiei, pe drumul public. Viteaz, ca orice închinător la Bachus, sărbătoritul le-a declarat colegilor că se încumetă să iasă din bar şi, aşa, băut cum era, să se suie la volan şi să se ducă acasă, fără ca măcar poliţiştii să-l bage în seamă. Cum o astfel de posibilitate era extrem de redusă, toţi s-au grăbit să parieze că Ronnie nu va fi în stare să-şi ţină cuvântul. Dar canadianul, viclean ca o vulpe, ce-a făcut? A mers frumuşel la telefonul din bar şi a anunţat cea mai apropiată secţie de poliţie că, la o stradă distanţă de locul unde ei sărbătoreau de zor, se află pusă o bombă. La nici douăzeci de secunde, amicii lui au observat cum filtrele poliţiei încetează să mai oprească şoferii şi cum echipajele, unul după altul demarau în trombă. Încurajat de succes, Cater n-a catadixit să plece din bar, aşa cum intenţionase, liber ca pasărea şi netulburat de nimeni, ci, prins de „film", s-a pus pe povestit şi pe dat detalii la telefon, despre presupusul „colet capcană,,, cu o limbariţă tipică oamenilor chercheliţi. Şi logoreea asta i-a fost fatală. În nici un minut, o echipă de la trupele speciale a năvălit în bar şi l-a înşfăcat ca din oală pe omul care vorbea la telefon. Abia când s-a trezit din beţie, Cater a realizat că zăbava lui pe fir i-a ajutat pe poliţişti să depisteze locul de unde se vorbea şi să-l captureze ca principal suspect. Desigur, bomba nu a fost găsită, căci nu exista decât în imaginaţia cetăţeanului turmentat, în schimb acesta a fost pus imediat pus sub acuzaţie pentru o mulţime de delicte decurgând din farsa lui nereuşită şi condamnat cât ai bate din palme la trei ani de închisoare. Şi când te gândeşti că, pentru conducere sub influenţa alcoolului, putea primi „numai" o lună de muncă în beneficiul comunităţii... *(G.T.)*

Săptămâna 26 aprilie - 2 mai

tvr1

LUNI 12.00 TVR Info 13.00 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Mapamond 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Trenul din zori nu mai oprește aici" de Tennessee Williams 1.05 Întâlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Balul" (coproducție, 1983) 0.10 Videotonomat.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 16.30 Disney 17.00 Medicina pentru toți 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 20.25 Fotbal: România – Belgia 22.25 În compania vedetelor 23.45 Memoria exilului românesc.

GWYNETH PALTROW
TVR 1,
duminică, ora 21.00

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Convietuiri-magazin 16.30 Disney 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Moll Flanders" 22.10 Cu ochii'n 4 0.30 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 13.00 Convietuiri 15.30 Emisiune în limba germană 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 22.00 Colecția Warner: „Fetele" (SUA, 1957) 0.10 Planeta cinema 1.00 Film: „La limita rezistenței" (Germania, 1990).

SÂMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Iași! 8.30 Desene animate 11.00 Film: „Huck Finn, final de capitol" (coproducție, 1980-1981) 13.00 Ecranul 14.10 Video-magazin 17.00 Serial SF: „Star Trek – Generația următoare" 18.00 Sarabanda 19.00 Teleenciclopedia 19.50 Săptămâna sportivă 20.00 Jurnal 22.30 Serial: „Farmece" 23.25 Film: „Profeția" (SUA, 1997) 0.50 Minutul 91.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Cluj-Napoca! 7.50 Lumină din lumină 8.30 Desene animate 9.05 Kiki Riki Miky 11.00 Viața satului 15.50 Fotbal: Universitatea Cluj-Napoca – F.C. Național 18.00 Sarabanda 19.00 Serial: „Aproape perfect" 19.25 Serial: „Casa plină" 19.50 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Adio, drag prieten!" (SUA, 1996). Cu: Gwyneth Paltrow 22.35 Serial: „Comisarul Wycliffe" 23.30 Telesport 0.30 Automobilism: Raliul Catalunyei.

tvr2

LUNI 12.00 Serial (r): „Comisarul Wycliffe" 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decât toate! 20.10 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Credo 22.00 Film: „Dispărutii de la Saint Agil" (Franța, 1996) 23.30 Patrimoniu.

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.00 Patrimoniu (r) 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Căsuța din prerie" 22.00 In memoriam: Dorin Teodorescu 23.30 Pelerinaje.

STEVEN SEAGAL
PRO TV,
vineri, ora 21.30

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.30 Ecclesiast '99 (r) 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Căsuță din prerie" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Tatăl răzvrătit" (SUA, 1982) 23.30 Opera Mundi.

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 12.00 Medicina pentru toți (r) 13.15 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Documentar Discovery 20.00 Serial: „Căsuța din prerie" 22.10 Cinematograful de artă: „Ura" (Franța) 23.45 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Lumină din lumină (r) 13.05 Serial: „Rebelul" 13.50 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Universul cunoașterii 20.00 Serial: „Căsuța din prerie" 20.50 Fotbal: Astra Ploiești – Farul Constanța 23.00 Serial: „Freud" 24.00 Convietuiri.

SÂMBĂTĂ 8.00 Desene animate 8.30 Documentar 9.00 Puii animalelor sălbatice: Felinele 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Serial de călătorii 19.45 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Totul e un joc?" de Paul Ioachim 22.00 Fotbal 23.45 Minutul 91.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.30 Documentar 9.30 Arca lui Noe 11.30 TVR Iași 14.00 Serial: „Trei familii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Grecia" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Un secol de cinema 19.15 Alo, tu alegi! 21.00 Sportmania 24.00 Întâlnire cu bas-baritonul Sever Barnea.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 14.30 Serial: „Spirit de echipă" " 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Strengărița" (ep.1) 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Casa fără liniște" (SUA, 1996) 22.30 Serial: „Dharma și Greg" 23.15 Audiența națională 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Strengărița" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Aventura" 21.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist" 22.30 Serial: „Susan" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „ Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă" 15.00 Serial: „Galactica" (ultimul ep.) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Strengărița" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Afaceri de familie I" (SUA, 1993) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Spirit de echipă"(ultimul ep.) 15.00 Serial: „Land of the Lost" (ep.1) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Strengărița" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Mercenarii" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.05 Întâlnire cu presa 1.00 Serial: „News Radio" 1.25 Serial: „Vărul din străinătate" 1.50 Serial: „Cine-i șeful" 5.15 Serial: „Nano".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluț" 13.05 Serial: „Hercule" 13.45 Serial: „Xena, prințesa războinică" 14.30 Serial: „Oglinda timpului" (ep.1) 15.00 Serial: „ Land of the Lost" 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 16.45 Serial: „Strengărița" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Corbul, îngerul negru" 21.30 Film: „Sechestrați în larg" (SUA, 1992). Cu: Steven Seagal 23.30 Urmărire generală 0.15 Serial: „Monștrii".

SÂMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 9.30 Serial: „Lois și Clark" 10.15 Serial: „Accapulco Heat" 13.05 Concert Pro FM 16.30 Lumea filmului 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 18.45 Te uiți și câștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Rețeaua" 21.00 Serial: „Expertul" 22.00 Film: „All Of Me" (SUA, 1984) 1.30 Film: „Svengali" (SUA, 1983). Cu: Jodie Foster 3.15 Serial erotic: „Women" (ep.1) 5.30 Serial: „Nano".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 14.00 Ministerul comediei 15.00 Formula 1 – Marele Premiu al San Marino 17.00 Serial: „Cei mai frumoși ani" 18.00 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Iubire adevărată" (SUA, 1993) 23.15 Procesul etapei 2.00 Serial erotic: „Women" 2.30 Film: „Gladiatorii reginei" (SUA, 1987) 5.15 Serial: „Nano".

WOODY ALLEN
ACASĂ,
vineri, ora 22,45

acasa

LUNI 7.00 – 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Insula doctorului Moreau" (SUA, 1977) 0.30 Hat-trick 2.00 Serial: „ Doctor în Alaska".

MARȚI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Pizzaiolo și Mozzarel" (Franța, 1985) 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

MIERCURI 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Mona Lisa" (Anglia, 1986). Cu: Michael Caine 0.45 Serial: „Doctor în Alaska".

JOI 7.00 - 12.15 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Tânărul Frankenstein" (SUA, 1974) 0.30 Serial: „Doctor în Alaska".

VINERI 7.00 - 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.00 Serial: „Minciuna" 21.45 Serial: „Surorile" 22.45 Film: „Manhattan" (SUA, 1979). Cu: Woody Allen 0.15 Serial: „Doctor în Alaska".

SÂMBĂTĂ 7.00 – 12.30 Reluări 14.15 Serial: „Maria" 16.00 Serial: „Guadalupe" 17.00 Serial: „Viața noastră" 17.50 Serial: „Dragoste și putere" 18.45 Serial: „Înger sălbatic" 19.30 Desene animate 20.15 Serial: „Celeste se întoarce" 21.10 Serial: „Minciuna" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Spitalul Britannia" (Anglia, 1982) 2.00 Serial: „Doctor în Alaska".

DUMINICĂ 7.00 Documentar 10.00 Serial: „Arhiva neagră" 13.30 Serial: „Maria" 15.00 Hochei profesionist 16.30 Fotbal: rezumat Bundesliga 17.00 Fotbal: Il Calcio 19.00 Serial: „Înger sălbatic" 19.45 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Săraca fată bogată" (SUA, 1987) 0.10 Serial: „Doctor în Alaska".

JODIE FOSTER
PRO TV,
sâmbătă, ora 1.30

antena 1

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Un act de voință" (ultimul ep.) 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „ Ape liniștite" 16.10 Serial: „Luz Maria" (ep.1) 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Serial: „Pericol iminent" 21.20 Serial: „Raven" 0.30 Serial: „Tropical Heat".

JACK SCALIA
ANTENA 1,
duminică, ora 20.05

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Glasul inimii" (ep.1) 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Ape liniștite" 16.10 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Stăpânul ținutului Ballantrae" (SUA, 1984) 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Caracatița 5".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.00 Serial: „Glasul inimii" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Ape liniștite" 16.10 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.30 Serial: „L.A. Doctors" 21.20 Serial: „Cronici paranormale" 22.45 Marius Tucă Show 0.30 Serial: „Navarro".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 13.15 Serial: „Esmeralda" 15.00 Serial: „Ape liniștite" 16.10 Serial: „Luz Maria" 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Revolta" (SUA, 1995) 21.30 Film: „Moarte în familie" (SUA) 22.45 Marius Tucă Show.

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Documentar 12.00 Serial: „Cronici paranormale" 13.15 O șansă pentru fiecare 17.25 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Misiune îndeplinită" (SUA, 1998) 21.30 Serial: „Viitorul începe azi" 22.45 Serial: „Detectivi la Malibu" 23.45 Film erotic: „Parfumul Emmanuellei".

SÂMBĂTĂ 8.15 Desene animate 9.30 Poveștile prietenilor mei 11.00 Documentar 13.00 Serial: „Pe cont propriu" 13.55 Constelația cinema 15.00 Serial: „Burlacul" 15.30 Serial: „Inspirația Carolinei"15.55 Fotbal: Steaua București – Ceahlăul Piatra Neamț 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.00 Film: „Dream Lover" (SUA, 1992) 22.15 Serial: „Pretender" 23.00 Film: „Balance Fury" (SUA, 1947) 0.45 Serial: „Puterea banilor".

DUMINICĂ 7.30 Spirit și credință 8.15 Desene animate 9.00 Teo și Mircea Șou 12.15 Film: „Man of the Moment" (Marea Britanie) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Camila" 19.00 Observator 20.05 Film: „Casualties of Love: The Long Island Lolita Story" (SUA, 1993). Cu: Jack Scalia 21.45 TeleEurobingo Show 22.50 Fotbal Club Antena 1 3.00 Film: „Mori, dragostea mea!" (Spania).

TELE 7 abc

LUNI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 19.05 Serial: „Starsky și Hutch" 20.35 Serial: „Pacific Drive" 0.15 Ora H.

MARȚI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Starsky și Hutch" 23.30 Serial: „Pacific Drive" 0.15 Ora H.

MIERCURI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Starsky și Hutch" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Derrick" 0.15 Ora H.

JOI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.15 Serial: „Cele două Diane" 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Celebritate" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Lou Grant" 0.15 Ora H.

VINERI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.05 Post Meridian 16.30 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Celebritate" 20.30 Serial: „Pacific Drive" 23.00 Serial: „Derrick" 0.10 Serial: „Misiune imposibilă".

SÂMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.00 Fotbal: Rocar București – Dunărea Galați 13.00 Studioul Tudor Vornicu 17.00 Documentar: „Omul și natura" 18.00 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Ford Farlaine" (SUA, 1990). Cu: Priscilla Presley 23.00 Magazinul de sâmbătă seara 0.10 Serial: „Misiune imposibilă".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Rendez-vous duminical 15.00 Drumuri printre amintiri 18.00 Serial: „Dinastia" 19.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.50 Film: „Tad" (SUA, 1995) 23.30 Serial: „Pacific Drive" 0.15 Gala TELE 7.

Ne cerem scuze pentru absența din pagină a programului postului de televiziune „PRIMA TV" care nu ne-a parvenit până la intrarea noastră la tipar

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Staruri în oglindă cu lumea necuvântătoarelor

De câte ori nu ni se întâmplă fiecăruia dintre noi să asemuim unele trăsături fizice sau comportamentale ale oamenilor cu cele ale animalelor? „Grațioasă ca o lebădă", „țanțoș ca un cocoș, „zveltă ca o căprioară", „feroce ca un lup", „periculos ca un șarpe" etc.,etc. sunt sintagme obișnuite în viața de zi cu zi. Dar iată că pentru* Roy Feinson, *specialist francez în zoologie și comportamentul animalelor, acest subiect a devenit ținta unui studiu mai laborios, care s-a soldat cu o seamă de concluzii prezentate într-o manieră foarte agreabilă într-o carte intitulată „Cu ce animal vă asemănați? Secretele personalității dv.". Autorul a analizat din perspectiva omului de știință comportamentul a 45 de animale; totodată, a mers pe ideea că personalității profunde a fiecărui individ îi corespund instincte „sălbatice", specifice comportamentului sau modului de viață al unor specii din regnul animal; și astfel, a oferit criterii operaționale pe baza cărora oricine e curios ori vrea să se amuze poate identifica „fiara adormită" din el. Francezii au folosit deja „tiparele" lui Roy Feinson pentru a descoperi... cu ce exemplare din lumea necuvântătoarelor se pot identifica unele staruri. La ce concluzie au ajuns?

Madonna = Șoim

Madonna este o fire independentă și foarte orgolioasă. Nu lasă în seama nimănui sarcina de a opta pentru ea, de a-i dicta maniera de comportare. Nu suportă să intre în modă, preferând să o lanseze chiar ea. Și, ca oricare altă persoană-șoim, manifestă o puternică sexualitate.

Șoimul duce o viață solitară, preferând singurătatea pentru a putea vâna fără constrângeri. Puternic, preferă înălțimile amețitoare, greu de atins de restul „muritorilor de rând". Decide singur momentul reîntoarcerii din zona rarefiată pe pământ.

Oamenii-șoim au o natură lunatică, manifestă o nervozitate excesivă, reușind cu greu să rămână pentru mai mult timp în același loc. În privința relațiilor sentimentale, nevoia vitală de libertate, ca și teama de captivitate, îi face dificili, incapabili de un angajament pe termen lung. În structura lor profundă, oamenii-șoim nu găsesc nici o atracție, nici un interes pentru viața domestică. Paradoxal, dacă totuși fac acest pas, îl fac pentru toată viața.

Johnny Hallyday = Antilopă

Johnny Hallyday este impregnat, ca și antilopa, de iubirea pentru viteză. Și manifestă aceeași personalitate dominatoare, fapt ce îl face irezistibil în rândul femeilor.

Antilopa este o creație extrem de armonioasă a naturii, cu un aer nobil și mândru, dotată cu o energie inepuizabilă. Făcută să trăiască într-o lume ideală, dar inexistentă în realitate, nu-i rămâne decât să supraviețuiască prin fugă.

Oamenii-antilopă nu sunt apreciați de cei ce nu reușesc să țină pasul cu ritmul lor frenetic, ce anulează noțiunea de spațiu și timp. Contrariază anturajul pentru că dincolo de aparența de oameni impasibili, se enervează ușor când li se tulbură liniștea și, mai ales, atunci când li se aduce vreo ofensă. Se manifestă violent, cu exces de energie, dar nu sunt ranchiunoși, uită repede incidentul și re-devin, din acest punct de vedere, la fel de vulnerabili față de asemenea agresiuni. În relațiile sentimentale, sunt curioși, plini de capricii și hachițe, cu manifestări violente, dar renumiți pentru neobositul apetit sexual. Cu toate acestea, afișează imaginea unei tendințe tradiționale în privința cuplului, în care partenerul preferat poate fi o figură... cât mai ștearsă.

Woody Allen = Șarpe

Woody Allen, celebrul actor și regizor american, exprimă o natură suferindă, plină de probleme și controverse interioare, de care încearcă să se elibereze prin intermediul artei. Extrem de timid și, totodată, obsesiv-suspicios, veghează și analizează neobosit mediul în care trăiește, ca pe un mediu ostil, optând pentru o apariție fizică ștearsă, aproape de neobservat printre ceilalți oameni.

Șarpele în general (deci, cu excepția celor veninoși, care nu reprezintă majoritatea în cadrul speciei), este un animal inofensiv, în ciuda sentimentelor de teamă și de repulsie pe care le declanșează. Are o natură sensibilă, senzitivă și creativă, chiar dacă pielea îi este acoperită de solzi iar prin trupul său circulă sânge rece.

Oamenii-șarpe sunt, din punct de vedere fizic, slabi și fragili, cu un chip marcat de imperfecțiuni. Victime ale complexelor din copilărie și adolescență, comunică greu cu restul lumii, fiind mereu bănuitori în ceea ce privește buna-credință a interlocutorului. Drept urmare, se situează permanent pe o poziție defensivă, preferând să se țină la distanță, motiv pentru care sunt considerați „reci". Dar, în ciuda aparențelor, ei caută și tânjesc să-și facă prieteni adevărați. În relațiile sentimentale, se implică adesea în asocieri nepotrivite, considerând că au mai multe șanse în compania unor ființe neajutorate.

Sharon Stone = Leoaică

Sharon Stone, exact ca regele animalelor, prin fizicul său atrăgător și puternic, impresionează anturajul. Nu-i displace să primească omagii atâta timp cât interlocutorul (sau admiratorul) păstrează, din respect, o anumită distanță.

Leul trăiește și vânează în grup. În fiecare grup, unu sau doi masculi au ca misiune protejarea teritoriului. Nimeni nu are dreptul să se apropie prea mult.

Oamenii-lei sunt inteligenți, puternici, impozanți, orgolioși, calități care, în general, îi inhibă pe cei din jurul lor. Le place să-și etaleze puterea, în special cea financiară: case, mașini, haine, bijuterii, totul la ei este scump și ostentativ. Tolerează cu greu celelalte ființe umane, în special pe cele inferioare lor și, dacă totuși o fac, nu-și pot reține un aer de condescendență în privința acestora. Femeile-leoaice se căsătoresc de obicei o dată pentru întreaga viață și devin... adevărate leoaice pentru familia lor. Iar când e vorba de copii, sunt în stare de orice sacrificiu.

Cindy Crawford = Girafă

Cindy Crawford își folosește trupul lung și zvelt pentru a-și câștiga existența.

Fiind mereu în centrul atenției (greu se poate ascunde de privirile indiscrete), afișează, aproape ostentativ și ușor disproporționat, o extraordinară încredere în forțele proprii. Foarte exigentă în relațiile de cuplu, își alege cu precauție partenerii.

Girafa privește lumea de la nivelul înălțimii ei, mult deasupra oricărui alt animal terestru. Beneficiind de o linie elansată a construcției trupului, girafa e de o grație aproape inegalabilă.

Oamenii-girafă, conștienți de frumusețea lor fizică, își afișează cu mândrie trupul. Chiar dacă vor să păstreze aparența unei oarecare detașări față de propria lor frumusețe, adoră ideea de a capta privirile asupra lor. Pentru a-și pune și mai mult în valoare calitățile fizice, fac o adevărată pasiune din a colinda magazinele și de a cumpăra maldăre de obiecte de îmbrăcăminte. Fără să strălucească din punct de vedere intelectual, farmecul personal e suficient să le asigure o existență senină. Li se întâmplă totuși, uneori, să coboare de pe soclul lor înalt pentru a se asocia cu un alt mamifer.

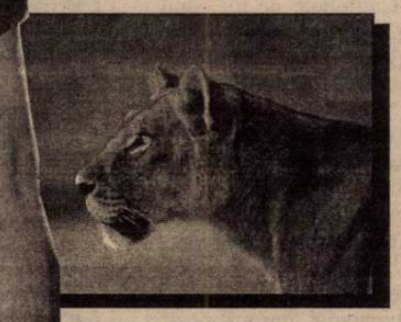

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

GROS-PLAN

◆ Stallone, Willis, Schwarzenegger și Demi se pare că nu vor să se împace cu ideea că faimoasa lor afacere, lanțul de restaurante Planet Hollywood, dă semne de îngrijorătoare oboseală, fiind la câțiva pași de faliment. Luptători din fire, celebrii actori-acționari încearcă să ridice cota de popularitate a pretențioaselor restaurante prin atragerea de noi nume de staruri, evident la modă și iubite în special de generația tânără, e vorba de echipa din „Friends" (serialul „Prietenii tăi"). Aceștia or fi ei tineri, dar nu atât de naivi încât să devină pradă ușoară pentru „vulpile bătrâne". Așa că pretind să devină și ei acționari cu o pondere importantă în afacere și nu doar de formă.

◆ Pentru a-și subția considerabil silueta, Melanie Griffith a acceptat să testeze pe propria-i piele un produs farmaceutic nou de slăbit și a reușit să scape în timp record de 10 kilograme. Soțul ei, Antonio Banderas, a fost atât de încântat de curajul și tenacitatea frumoasei Melanie încât a fost de acord să organizeze în locuința lor din Los Angeles o paradă a modei, după care a îndemnat-o pe soția lui să-și refacă garderoba cumpărând cele mai atrăgătoare dintre hainele prezentate de manechine. Gestul lui l-a costat peste 45000 de dolari. Dar asta nu înseamnă că pe viitor cei doi soți vor fi nevoiți... să strângă centura pentru a supraviețui.

◆ După ce a petrecut o seară încântătoare în Bahamas, în compania Juliei Roberts și a lui Michael Jackson, Leonardo Di Caprio a luat un avion către Florida și, în timpul zborului, a comandat steward-esei un pahar cu vin. Nu mică i-a fost mirarea când aceasta i-a cerut politicos un act de identitate care să certifice faptul că a împlinit deja vârsta majoratului. Întâmplarea l-a pus pe gânduri, pentru că nu a fost pentru prima dată tratat ca un star... minor.

◆ Pe când intrase în cea de-a cincea lună de sarcină, în decembrie trecut, Tea Leoni a primit o ofertă extrem de tentantă din partea revistei „Playboy" de a-și expune vederii pântecul rotunjit, de viitoare mamă. N-ar fi fost prima actriță care ar fi „omagiat" în acest fel frumusețea maternității, iar cele aproape trei milioane de dolari pe care le-ar fi primit ca recompensă nu erau chiar de neglijat ca sumă. Numai că soțul actriței, David Duchovny, apreciază doar „Dosarele X", nu și pozele din... categoria X.

111 zile până la eclipsa totală de Soare

Momentul de maxim îl constituie momentul în care axa umbrei lunii se apropie cel mai mult de centrul Pământului. În acest moment, durata eclipsei totale văzută din acest punct va fi de 2 minute şi 23 de secunde, lărgimea benzii de umbră va fi de 112 km iar altitudinea Soarelui de 59 de grade. Patru minute mai târziu, capitala României, Bucureşti, este înghiţită de umbră pentru un interval de 2 minute şi 22 de secunde.

HOROSCOP 26.04 - 2.05

BERBEC (21.03 - 20.04): Două evenimente contradictorii vă vor pune serios pe gânduri (luni şi marţi), obligându-vă totodată să vă revizuiţi „strategia" în mediul profesional. Pe de altă parte, curba financiară staţionează la începutul intervalului, apoi are o uşoară tendinţă de scădere. Deci atenţie cum „scăpaţi de bani" !

TAUR (21.04 - 21.05): Marţi sau miercuri veţi avea de luat o decizie importantă, cu bătaie lungă, care nu mai suferă amânare. Fiţi mai prudent în relaţiile cu un Scorpion sau Vărsător din anturaj. Curba finanţelor are o tendinţă uşoară de creştere. S-ar putea ca spre finele perioadei să primiţi o sumă interesantă de bani.

GEMENI (22.05 - 21.06): Delicateţe, prudenţă şi foarte mult tact vă sunt necesare în această săptămână destul de agitată. Influenţele Lunii şi ale lui Venus nu sunt tocmai pozitive, asta putând însemna conflicte, schimburi neelegante de replici - pornite fără un motiv important. Relaţiile din cuplu îşi pierd temporar armonia.

RAC (22.06 - 22.07): În această perioadă îşi fac loc câteva tendinţe pozitive pentru cariera dv., însă vă domină o oarecare blazare, chiar o indiferenţă condamnabilă faţă de situaţia prezentă şi viitoare. Faceţi un efort de voinţă şi revigoraţi-vă moralul - poate şi prin discuţii sincere cu prietenii apropiaţi.

LEU (23.07 - 22.08): Aţi sperat foarte mult să puteţi duce acum la îndeplinire un vis recent, legat de apropierea de o persoană foarte dragă, care vă ignoră din motive greu de bănuit. Poate că o înţeleaptă resemnare s-ar impune, având în vedere zicala cu dragoatea cu sila... Joi sau vineri primiţi bani şi vă va mai veni inima la loc.

FECIOARA (23.08 - 21.09): În primele zile ale săptămânii se vor ivi două ocazii favorabile afirmării dv. atât pe plan profesional, cât şi în dragoste. Soarele, Luna şi Jupiter formează acum un triunghi clasic-pozitiv, din care nu pot rezulta decât situaţii favorabile. În weekend veţi avea o întâlnire ce v-ar putea limpezi sentimentele.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Două evenimente favorabile vă readuc zâmbetul şi încrederea de sine. Unul provine din mediul profesional, iar celălalt din ambianţa familială. Pe de altă parte, alura semeaţă a curbei financiare sugerează o înzdrăvenire a bugetului personal şi posibilitatea unor cheltuieli de mult râvnite.

SCORPION (23.10 - 21.11): O veste îngrijorătoare vine din sfera profesionalului, punându-vă într-o situaţie delicată, dar surmontabilă. Folosind cu dibăcie armele dv. tradiţionale - înţelepciunea şi tactul. O ştire bună va sosi (din domeniul financiar) parcă pentru a compensa trecătoarea amărăciune.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Spiritual şi agresiv, vă puneţi la punct adversarii din anturajul serviciului şi ieşiţi cu fruntea sus dintr-o confruntare aspră (marţi, miercuri). Din fericire, şi situaţia materială cunoaşte o înzdrăvenire, fapt ce vă motivează şi mai mult în lupta, uneori neloială, cu preopinenţii de duzină.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Precum Ulise între Scylla şi Carybda navigaţi în această perioadă. Conflictele de tot soiul n-ar trebui să vă estompeze simţul umorului şi abilitatea nativă de a ieşi basma curată din situaţii dificile. Veşti bune despre bani. Curba cu pricina are un maxim joi, ce poate reprezenta o cărămidă foşnitoare în buzunare.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): De ce vă complicaţi singur? Luni şi miercuri se ivesc două situaţii favorabile de afirmare, cu foarte posibile urmări financiare, însă vă prinde ezitarea şi tăiaţi firul în patru atunci când nu este cazul. Pe de altă parte, deznodământul favorabil al unei iniţiative mai vechi vă redă seninul în priviri.

PEŞTI (19.02 - 20.03): În această perioadă s-ar putea să aveţi o surpriză plăcută (miercuri) din domeniul material, întrucât poziţia lui Mercur faţă de Soare este optimă. Oricum, nu trebuie să vă faceţi mari iluzii, pentru că alura curbei cu pricina nu este atât de zvăpăiată precum arată astrele. Mici probleme cu sănătatea, în weekend.

Serisori primite

Georgeta Mihai Paşcanu, Sighişoara: În mare măsură aveţi dreptate, însă situaţia de astăzi nu se compară cu cea menţionată de dv. În anul 1560, Carol al IX-lea al Franţei semnează edictul de interzicere a prostituţiei şi desfiinţarea bordelurilor, datorită unei epidemii de sifilis fără precedent, maladie denumită tradiţional morbus gallicus - boala franţuzească. Ulterior, numărul „vivandierelor" şi al proxeneţilor a crescut atât de mult, încât autorităţile erau obligate să închidă ochii...

Simion Constandache, Braşov: Amănunte neobişnuite din istoria papalităţii ar putea reprezenta tema unui articol de sine stătător. Menţionăm acum poate cel mai controversat moment al ei, numit „marea schismă a Occidentului": între 1378 şi 1405 au funcţionat **doi** papi (Roma şi Avignon), între 1409 şi 1415 **trei** papi (Roma, Avignon şi Pisa), iar între 1415-1417 nici un papă legitim. Dintr-un alt punct de vedere, până la papa Adrian al II-lea inclusiv (ales în anul 857), suveranii pontifi au avut dreptul să-şi întemeieze o familie. Apoi conciliul a instituit celibatul.

Valentin Vâlsan, Suceava: Istoriografii străini ai fizicii îl ignoră, printre mulţi alţii, şi pe marele fizician român Dragomir Hurmuzescu (1865-1954). Printre multele lui merite teoretice şi practice menţionăm : construirea primului electroscop modern cu ecran electrostatic, folosit de Becquerel pentru descoperirea radioactivităţii şi de soţii Curie pentru izolarea radiului. Hurmuzescu, împreună cu marele neurolog Gh. Marinescu, a realizat primele fotografii din lume cu bolnavi suferind de maladia numită acromelia.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

De vorbă cu avocatul casei

Condiţii pentru realizarea unei construcţii civile

D-lui Georgescu M., str.Cuza-Vodă nr.19, Ploieşti

O construcţie civilă se poate realiza numai cu respectarea autorizaţiei de construire, eliberată în condiţiile legii 50/1991 şi a reglementărilor privind proiectarea şi executarea construcţiilor.

Legea 50/1991 a suferit unele modificări, dar ele nu au incidenţă asupra problemelor ridicate de dv. Cererea de eliberare a autorizaţiei de construire va fi însoţită de certificatul de urbanism, emis de organele anume prevăzute de lege.

Autorizaţia de construire se emite în cel mult 30 de zile de la înregistrarea cererii, la care se anexează, obligatoriu, documentaţia tehnică, formată din planul de amplasare a construcţiei, planuri din care să rezulte destinaţia, alcătuirea constructivă, funcţională şi înfăţişarea construcţiei, întocmite la o scară convenabilă de către un proiectant autorizat pentru lucrări de construcţii, persoană fizică sau juridică, precum şi dovada titlului solicitantului asupra terenului.

Documentaţia tehnică trebuie să fie verificată conform legii şi să conţină şi avizele legale necesare, pe funcţiuni, prezentate prin grija solicitantului.

Persoanele fizice şi juridice, care realizează construcţii în condiţiile acestei legi, au obligaţia de a executa integral construcţiile la termenul stabilit în autorizaţie. În situaţia în care construcţia respectivă nu a fost executată integral la termenul prevăzut în autorizaţie, se poate solicita prelungirea autorizaţiei, o singură dată pentru cel mult un an de zile. Prelungirea autorizaţiei se dispune de către organul care a emis-o.

O construcţie se consideră terminată, dacă s-au realizat toate elementele prevăzute în autorizaţia de construire.

Construcţiile proprietate particulară, realizate în condiţiile acestei legi, se declară, în vederea impunerii, la organele financiare teritoriale sau unităţile subordonate acestora, după terminarea lor completă şi nu mai târziu de 15 zile de la data expirării termenului prevăzut în autorizaţia de construire. Prin urmare, dv. veţi face declaraţia de impunere la organele financiare nu în momentul începerii construcţiei, ci în momentul terminării acesteia, având în vedere când consideră legea o construcţie ca fiind terminată.

Avocat NELI PĂDURARU

Utile

◆Pentru a constata dacă este proaspătă, apăsăm carnea cu degetul. Dacă adâncitura care s-a format revine la loc, carnea e proaspătă. Carnea proaspătă rămâne aproape uscată în locul în care e tăiată.

◆Mirosul greu al cărnii se simte bine dacă se încălzeşte un cuţit sau o furculiţă şi se împunge carnea. Când nu este proaspătă, cuţitul sau furculiţa vor căpăta un miros neplăcut.

◆În cazul în care carnea are un miros neplăcut se vor adăuga 1-2 bucăţi de mangal care vor absorbi mirosul. Se mai poate proceda şi în felul următor: se taie carnea bucăţi, se spală bine cu apă rece, se pune în cratiţă cu mangal şi se toarnă deasupra apă rece. După 2-3 ore, se scoate mangalul iar carnea se fierbe în aceeaşi apă.

◆Pentru ca rasolul de carne să fie zemos şi prin urmare gustos, trebuie respectate anumite condiţii:

Carnea se pune în apă care clocoteşte, atât cât s-o acopere. Se lasă la foc iute până începe să fiarbă apoi focul se micşorează, lăsând carnea să fiarbă în clocote mici până este gata.

◆Friptura de vacă va căpăta un gust picant dacă cu câteva ore înainte de a o prepara se unge carnea cu muştar. Apoi se frige înăbuşit.

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

Tăierea trandafirilor

Tăierea trandafirilor se înscrie în rândul lucrărilor de îngrijire de cea mai mare importanţă pentru această cultură, deoarece constituie o operaţie indispensabilă pentru a menţine o formă echilibrată a plantei, pentru a evita îmbătrânirea prematură şi a o reîntineri, pentru a-i asigura o înflorire regulată, abundentă, cu flori de bună calitate. O singură tăiere necorespunzătoare poate compromite înflorirea şi chiar viitorul plantei.

Pentru condiţiile climatice din ţara noastră, se recomandă ca tăierile să se facă primăvara.

Înainte de a vă prezenta procedeul în sine, e bine să ştim că trandafirul înfloreşte pe ramuri de un an, că numărul acestora poate varia de la 2-3 până la 6-7, în funcţie de vârsta şi vigoarea plantei, iar lungimea la care se scurtează se stabileşte conform vigoarei lor:

- 2-3 muguri, respectiv 5-6 cm lungime, pentru ramurile cu vigoare slabă (4-6 mm grosime);
- 4-6 muguri, respectiv 10-12 cm lungime, pentru ramurile cu vigoare mijlocie (circa 8-10 mm grosime);
- 7-10 muguri, respectiv 20-25 cm lungime, pentru ramurile cu vigoare mare (peste 10 mm grosime);
- 50-150 cm lungime pentru trandafirii urcători;
- 60-100 cm lungime pentru trandafirii plângători.

Cum tăiem?

Se aleg ramurile cele mai viguroase, uniform plasate pe circumferinţa coroanei sau tufei şi pornite cât mai de jos. Eliminăm apoi toate ramurile de prisos, pe cele bolnave, atinse de ger, slabe ca vigoare, pe cele pornite din mijlocul plantei, pentru a favoriza mai târziu aerisirea, pe cele care se întretaie sau se suprapun şi, bineînţeles, tot lemnul bătrân. Toate aceste ramuri se taie ras de la punctul de inserţie sau cel mult cu 3-5 mm deasupra. Urmează scurtarea ramurilor oprite pentru înflorire la lungimea corespunzătoare (prezentată mai sus), tăindu-se la circa 5 mm deasupra ultimului mugure, de preferat cel aşezat în afara tufei sau lateral. *(A. Popescu)*

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi câştigă

GHEORGHIU – KINNMARK, 1961

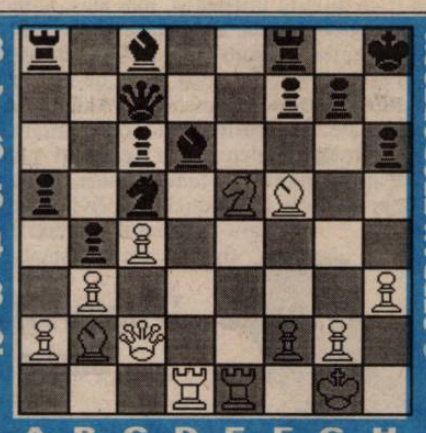

1. T:d6! D:d6 (1... N:f5 2. T:h6 + g:h6 3. D:f5 Rg8 4. Te3 cu atac imparabil)
2. C:f7+! T:f7 3. Te8 + Tf8 4. Dd2!! şi negrul pierde dama sau este făcut mat.

PERSONALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII

Dacă v-aţi născut în această perioadă, atunci caracterul şi temperamentul dv. au elemente comune cu: Andre Agassi, Duke Ellington, I. H. Rădulescu, Franz Lehar, Max Plank (Nobel fizică 1918), George Ranetti, Gheorghe Tomozei, Anouk Aimée, Vincente Aleixandre (poet spaniol, Nobel literatură 1977).

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Cine a descoperit penicilina?
2. Care este capitala Republicii Uganda din Africa de Est?
3. Cine este autorul culegerii de versuri „Cântece de viaţă şi de speranţă"?
4. Cum se numeşte prima vertebră cervicală articulată cranial cu osul occipital şi cu vertebra următoare?
5. Cum se numea zeiţa romană a turmelor?
6. Cărui sculptor aparţine statuia ecvestră a lui Ştefan cel Mare din faţa Palatului Culturii din Iaşi?
7. De unde este originar leuşteanul?
8. Cine a compus muzica operei „Cocoşul de aur"?
9. Cine a introdus ilustraţia ştiinţifică în descrierea plantelor şi animalelor?
10. Cine a întemeiat oraşul Brazzaville?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cea mai mare peninsulă din lume este Arabia (3,25 mil.km.p.). 2) În mitologia greacă Astraios era un titan, soţul zeiţei Eos, părintele vânturilor şi al stelelor. 3) Palmipedele sunt un grup de păsări acvatice cu picioarele relativ scurte, la care trei degete, îndreptate înainte, sunt unite printr-o membrană interdigitală ce le ajută la înot. 4) Romanele „Tăcerea mării" şi „Animale denaturate" aparţin prozatorului francez Vercors, pe numele său adevărat Jean Bruller (1902-1991). 5) „Mătasea broaştei" se mai numeşte în popor „mătreaţă de apă". 6) Uvertura „Carnavalul roman" a fost compusă de Hector Berlioz. 7) Medicul bacteriolog şi igienistul german Friedrich August Johannes Löffler (1852-1915) a cultivat şi izolat bacilul difteric în 1884 şi a descoperit bacilul tifosului murind în 1891. 8. Statuia lui Mihail Kogălniceanu din Bucureşti a fost realizată în 1936 de sculptorul Oscar Han. 9) Capul Bunei Speranţe a fost descoperit de călătorul şi navigatorul portughez Bartolomeu Diaz (c.1450-1500) care a înconjurat pentru prima oară continentul african pe la sud. 10) Filmele „Craii de Curtea Veche" şi „Femeia în roşu" au fost regizate de Mircea Veroiu.
(Irina Stoica)

Umor

Un vizitator se adresează funcţionarului de la recepţia unui hotel.
- Trebuie să plec urgent din hotelul dumneavoastră. Noaptea trecută am omorât 50 de purici.
- Vai, domnule, n-aţi putea rămâne o săptămână?

Chelner! - strigă un client în restaurantul gării - de ce sunt porţiile atât de mici?
- Pentru că trebuie să avem grijă de clienţii noştri, să nu piardă trenul!

Cum poţi să mă trimiţi la cumpărături? - întreabă soţul. E o vreme că să nu dai nici un câine afară?
- Dar eu nu ţi-am spus să iei şi câinele!

Cum ştiu astronomii exact când va fi eclipsa de Soare?
- Din ziare, bineînţeles!

PAR(anormale) la PAS

Zile

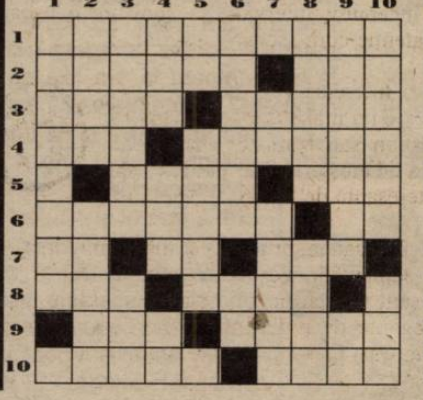

ORIZONTAL: 1) Zile de importanţă istorică. 2) Actor român prezent în filmul „Dimineţile unui băiat cuminte", realizat de Anton Blaier (George) – Zonă folclorică în nordul ţării. 3) Devenit pruncucigaş din ziua Naşterii Domnului (Bibl.) – Zilele săptămânii. 4) Instrument de suflat – Mare actor englez, protagonist al filmului „Ultimele zile din Dolwin" (Richard). 5) Întunecă zilele (reg.) – Pronume reflexiv. 6) Sensibilă poetă românca autoarea versurilor „Ziua", „Zorii de azi" şi „Zilele noastre" (Margareta) – Floarea din mină. 7) Comparativ - Primele vocale - „Zorile de..." oratoriu din creaţia compozitorului Gh. Dumitrescu . 8) O singură zi – A produce. 9) Au câte 365 de zile – Autorul romanului „Ultima noapte de război, prima zi de pace" (Haralamb). 10) A scris volumul de proză „Gloria de toate zilele" (Ion) – Liric român avangardist, autorul poeziei „În fiecare dimineaţă" (Gellu).

VERTICAL: 1) Marele nostru liric, creatorul poeziilor „Cu mâne zilele-ţi adaugi" şi „Pe gânduri, ziua" (Mihai). 2) Anotimpul zilelor călduroase – Aflat în dimineaţa vieţii. 3) Ecaterina Teodoroiu, din romanul „Fata cu arma" de N. Tăutu, căzută în ultima zi de luptă la Mărăşeşti (pl.) – Personaj feminin din romanul „Ion" de Liviu Rebreanu, care pleca la târg în fiecare joi, în zorii zilei. 4) Gol – A transmite „La mulţi ani!" – Noroi. 5) Spetează - Îşi petrecea zilele la conac. 6) A calcula timpul – Fulgi de orez. 7) Măsură agrară - Scriitor contemporan, autorul romanului „O zi pentru podoabe" (Mihai). 8) Despart zilele – Mătuşă (reg.). 9) Liric ieşean autorul poeziei „Bate vremea, sună anii" (Nicolae) – Leagă cuvintele. 10) Cunoscut poet rus, care ne-a lăsat poezia „Trezeşte-mă în zorii zilei" (Serghei) – Creangă.

DICTIONAR: IMI, VINA, NUOR.

GHEORGHE CÂMPEANU
Focşani

Soluţia careului **„DE DRAGOSTE"**

Orizontal: **GRAVITATIE - MAME - ISTET - DORURI - DE - MARINARI - R - A - ES - N - ML - GAZON - DUET - NU - ROMANTA - E - A - U - NICI - TINERET - ON - IDIL - A - ANA.**

Prietenii omului

Cum educăm un ciobănesc german

Educaţia căţeilor începe în jurul vârstei de 3 luni jumătate – 4 luni, primele deprinderi constând în stabilirea locurilor fixe destinate dejecţiilor. O metodă uzuală este cea a ziarului care se pune peste zona unde câinele a urinat, apoi se duce pe balcon, în baie sau în afara casei. Scopul este de a transfera mirosul urinei animalului în locul dorit, lucru care se face treptat, ştergându-se însă în prealabil cu apă şi oţet celelalte zone din casă, în care căţelul a apucat deja să urineze. De multe ori, câinele se poate băga cu nasul în dejecţiile proprii, repetându-i-se comanda. „Nu e voie", apoi fiind luat în braţe şi dus în balcon, în baie sau afară. După această primă etapă, care va avea efect în timp, una-trei săptămâni, ori de câte ori îşi va face nevoile în locurile stabilite, i se va repeta „Bravo", va fi mângâiat şi, eventual, i se va da chiar o mică recompensă. Stabilirea locurilor destinate dejecţiilor va avea, pentru căţel, şi un efect secundar, i se vor fixa, de asemenea, în faza incipientă comenzile „Nu e voie" şi „Bravo", ele constituind baza etapei numită, în termeni chinotehnici, predresaj.

Predresajul începe în jurul vârstei de 6 luni, primele momente reprezentând sociabilizarea căţelului atât cu oameni cât şi cu alţi câini şi alte animale, prin plimbări lungi însoţite, în permanenţă, de recompense în momentul în care îl vedem timorat. Comenzile „Nu e voie" şi „Bravo" vor fi exersate în permanenţă în funcţie de conjunctură „Bravo", fiind imperios necesar însoţită de recompense. Tot în această perioadă, foarte important este a observa şi a înţelege tipul temperamental al câinelui, lucrurile care îi plac cele care îi displac, modul de reacţie la diverşi stimuli externi, cât şi modul de răspuns la aceştia. Toate datele obţinute astfel, vor contura modul în care predresajul propriu-zis şi dresajul vor fi adaptate individului.

Predresajul propriu-zis începe cu comanda „Şezi", care se va executa în prima fază în casă, câinele trebuind să poarte obligatoriu zgardă şi lesă, de care vom trage în sus cu o mână, iar cu cealaltă mână împingem uşor crupa câinelui în jos, repetând „Şezi" de mai multe ori.

Fiecare şedinţă de dresaj trebuie să dureze maximum 15-20 minute şi trebuie făcută în aşa fel încât câinele să nu se plictisească, recompensa acordându-i-se numai la sfârşitul „lecţiei".

Dr. MIHAI BURGESCU
(Va urma)

Curiozităţi

Ştiţi ce înălţime are o poartă de fotbal? Nici mai mult, nici mai puţin decât 2,44 metri. Imaginaţi-vă că există pe lumea asta, trăind discretă doar în Malaezia, o plantă care are o frunză cu jumătate de metru mai înaltă. Numele ei ştiinţific este Alocasia macrorrhiza *şi la maturitate se poate împodobi cu frunze gigantice, nemaiîntâlnite la alte surate, atingând recordul de 3,02 metri!*

Bananele, indiferent în care colţ al lumii, au devenit fructe obişnuite şi aparent fără surprize. Există însă o varietate, numită Musa paradisiaca, *având o însuşire de excepţie şi rivalizând cu trestia de zahăr şi sfecla: conţinutul de zahăr. Acesta poate ajunge la o pătrime din greutatea totală a acestui fruct înmiresmat.*

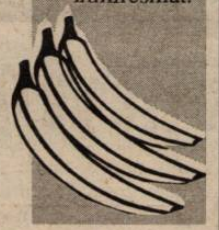

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„PLUSURI"

OMUL SCHIMBĂRII FOARTE FRUMOASĂ	↓		LEGATĂ LA ŢĂRM PUŞI LA ŢEAVĂ	↓		MĂSURĂ AVÂNT	↓		COTA MEDIE! FIR	↓		FOARTE IRONIC SĂRMAN	↓		CALE OBICEI	↓	
→																			
MASCAT ŞARPE	→									AMĂRUI LA URMĂ INEDIT	↓	→					FĂCUTĂ DE RÂS	↓	
→							PLICTI-SITORI STAT	↓	→										
LEGĂTURĂ REZISTENŢĂ ELECTRICĂ	→								CIFRĂ RID	↓	→					IMOBIL	↓		
→					ACUM (pop.) RUTĂ	↓	→												
O ARTĂ LEGENDĂ	→									ZBURĂTOR MITIC IUBIT	↓	→							
→				EŞUAT ELECTROD	↓	→								NOTA 7 CAST!	↓	→			
SPORTUL NOSTRU AMIN!	→						ACUM! MIŞCAT PE CENTRU!	↓	→			LA ŢARĂ! DIN VIITOR!	↓	→					
→			COSIT PE MIJLOC! ACCEPT	↓	→					USTUROIAT ASIA!	↓	→					AMAR!		
DESTINATAR AGENTĂ DE LEGĂTURĂ	→														ACUT!	→			
→																			

Dezlegarea integramei **„CHIŢIBUŞURI"**

Orizontal: T - S - A - G - O - D - TRANSPARENTA - ACUMULATOR - ANTRICOT - RUG - SU - NA - IA - SE - SFANT - LEFTER - OLTINA - IU - A - ICI - TIMONIER - ATLETI - A - S - STAT - UNITATE - OT - GRANICER - PRETUITA - TRA.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Cel mai bun jucător de hochei din întreaga istorie a acestui sport a decis că a venit timpul să pună patinele în cui. Wayne Gretzky (cine altul!) deţine aproape toate recordurile care se găsesc în marea carte a hocheiului, recorduri ce n-au avut nici o şansă în faţa celui mai talentat jucător din lume. Ultimul său meci a avut loc la Madison Square Garden în faţa unei audienţe venite să-şi ia adio de la cel care le-a fost idol mai bine de 20 de ani. Nu a mai contat că New York Rangers a pierdut cu 2-1 acest ultim meci, deoarece publicul nu venise pentru echipă ci pentru căpitanul ei. La 38 de ani Wayne Gretzky intră în legendă.

Prima cursă a campionatului de motociclism-viteză a avut loc în Malaezia, la Kuala Lampur şi a adus cu ea o mare surpriză la

clasa 500cc. Nu numai că favoritul principal Max Biaggi nu a câştigat, el fiind nevoit să abandoneze în turul 11 din cauza unor probleme la sistemul electronic, dar cursa a pus serioase probleme tuturor participanţilor culminând cu o ciocnire spectaculoasă între japonezul Norifumi Abe şi americanul John Kocinski. Campionul ultimilor 5 ani, Mick Doohan, s-a mulţumit doar cu locul al 4-lea şi cu satisfacţia celui mai rapid tur de circuit. Australianul e convins că va reveni în fruntea clasamentului imediat ce mecanicii de la Honda vor remedia problemele ce au apărut la transmisie, motocicleta fiind puţin cam instabilă pentru intenţiile sale. Dar surpriza de care vă vorbeam este că motocicleta câştigătoare este Suzuki şi nu Honda (ultimele 42 din 44 curse au fost adjudecate de cei de la Honda). Performerul este Kenny Roberts junior, fiul celebrului „King Kenny" campionul din 1978-'80. Fericitul câştigător a declarat că este bucuros deoarece tatăl său poate fi mândru de el.

Pentru Dennis Rodman

lucrurile au luat o întorsătură urâtă. După ce a refuzat să mai intre pe teren la jumătatea meciului cu Portland Trail Blazers acuzând o durere la cot, „viermele" şi-a permis încă o gafă specifică. Regulamentul interior al echipei Los Angeles Lakers spune că un jucător accidentat trebuie să vină cu o oră înainte de antrenament pentru a fi consultat de medic şi pentru recuperare. La ce s-or fi gândit oamenii ăia care au făcut regulamentul?! Dennis nu apare nici măcar la antrenament la ora fixa dar la recuperare?... Bineînţeles că accidentarea era fictivă şi că doctorul a aşteptat mult şi bine. A început şi antrenamentul şi, după o oră, a apărut şi inculpatul după care a intrat pe teren desculţ motivând că nu-şi găseşte ghetele şi şosetele. A fost picătura care a umplut paharul. Acum este iar agent liber. Şi proaspăt divorţat. Şi cu contractul Converse reziliat.

Alt recalcitrant pe cale de apariţie este Allen Iverson care şi-a câştigat un loc de onoare în galeria „periculoşilor" o dată cu conflictul pe care l-a avut cu antrenorul său. Apoi a urmat atacul extrem de dur la adresa lui Barkley care îl criticase pentru comportamentul său. „Cine este acest Barkley care îşi permite să-mi dea sfaturi? Aruncă oameni prin geamuri, s-a transformat într-un rasist după ce s-a însurat cu o femeie albă şi joacă de o grămadă de ani fără a avea nici măcar un inel de campion. Pentru mine este un nimeni. Dacă mă critica Michael Jordan sau Isiah Thomas sau Larry Bird atunci poate o luam în serios, dar aşa..."

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Numărul total de participanţi reuniţi la mai multe petreceri închinate aceluiaşi prilej este deţinut de celebrarea Sfântului Patrick (patronul Irlandei, 17 martie), desfăşurată la restaurantele Houihan'Old Place din Kansas City, statul american Missouri. Au fost contabilizaţi 206854 de invitaţi oficiali, însă suma reală este mai mare.

Cea mai mare serbare de Crăciun organizată vreodată a adunat în sala de festivităţi „Kingdom" a companiei Boeing din Seattle, SUA, nu mai puţin de 103.152 de petrecăreţi, în două serii (numărul de locuri disponibile fiind de numai 65000). Au fost mobilizaţi 2500 de Moşi Crăciun, care şi-au umezit bărbile dalbe cu şampanie în jurul tot atâtor brazi doldora de beteală, globuleţe şi becuri multicolore.

O petrecere mai puţin obişnuită, de un exotism extrem de rar şi cu atât mai captivant, a fost aceea organizată cu prilejul căsătoriei dintre doi pitici. Charles Sherwood Stratton s-a însurat cu Minnie Warren în 1865 (ambii miri aveau înălţimea de 1,20 metri şi vârsta de 27 de ani). La celebrare au participat peste o sută cincizeci de pitici - inclusiv chelnerii şi picoliţele, garderobierele etc. De remarcat faptul că domnişorul şi domnişoara de onoare, ambii de paisprezece ani), aveau cu zece centimetri mai puţin. Charles, zis Tom Degeţelul, a trăit până la 65 de ani. Soţia lui, care a adus pe lume trei copii, i-a supravieţuit trei ani.

OBIECTE la care nu s-a gândit nimeni...

Tastatură pentru o singură mână

Mouse acţionat cu privirea

Dioptrii la alegere

Alarmă: „Vine tornada!"

O instalaţie care poate semnala sosirea unei tornade cu suficient timp înainte pentru a putea evacua întreaga zonă şi a evita astfel distrugeri şi victime omeneşti; un mouse, da, un simplu mouse de calculator, ce poate „clica" la o simplă bătaie din gene a operatorului; o tastatură care poate fi acţionată cu o singură mână; o pereche de ochelari, aparent obişnuiţi, oferind posibilitatea de a schimba „din mers" dioptriile prin simpla variaţie a presiunii unui fluid „închis" chiar în lentilele care alcătuiesc ochelarii.

Sunt doar patru dintre invenţiile medaliate la un concurs internaţional organizat de o bine cunoscută companie internaţională de publicitate. Le-au mai urmat încă şapte, cu nimic mai puţin spectaculoase...

În total s-au prezentat nu mai puţin de 200 de invenţii din 27 de ţări. Din Noua Zeelandă, de exemplu, a fost câştigat un premiu de către ingenioasa invenţie a lui Leslie Kay constând într-un dispozitiv care, se poate spune, „ascultă obstacolele" (o instalaţie cu ultrasunete care, reflectate de un obstacol, permit unui nevăzător să-l evite). Ce să mai spunem de... stiloul traducător? Sau de vizorul tridimensional care poate fi utilizat fără ochelari şi din orice unghi, oferind privitorului imaginea zonei căutate... în interiorul unui cub! Ca într-un film SF! Şi, pentru a rămâne în domeniu, poate trebuie spus că invenţia cea mai curioasă a fost cea a unui newyorkez, Ji Lee, inventator al alfabetului 3D – literele tradiţionale se rotesc în jurul lor, într-un balet care aproape că ne proiectează şi pe noi... direct în plin mileniu al treilea!

În Brazilia, o măsură de nota 10

Cu fiola, la primărie!

Exasperat de faptul că, pe timpul carnavalului din Rio de Janeiro, majoritatea funcţionarilor din subordinea sa veneau la serviciu beţi - şi vă imaginaţi ce „randament sporit" dădeau - primarul suburbiei Capao da Canoa, aparţinând de cunoscuta metropolă braziliană, domnul Delci Romano a decis ca, la intrarea în sediul primăriei, să se găsească de acum înainte fiole pentru depistarea concentraţiei de alcool în sânge. Şi chiar în prima zi de la intrarea în vigoare a acestei măsuri, numărul celor care au călcat pe bec, înverzind fiola, a fost de douăzeci şi doi, din totalul de patruzeci de salariaţi ai instituţiei! Pedeapsa dată? Tăierea sporului acordat prin lege funcţionarilor pentru muncă în condiţii de stres (deşi, hai să recunoaştem, să şi bei şi să mai şi munceşti pe deasupra presupune oarece stres...) şi obligaţia, votată în consiliul local, ca fiecare contravenient să efectueze 60 de ore în folosul comunităţii. Astfel că, vreme de o lună, după program, amatorii de agapede din Ţara Cafelei au plantat, pe scuarele din centrul suburbiei, flori. Bine că ei, cel puţin - spre deosebire de alţii, ştim noi cine - , n-au bătut pe nimeni sau n-au tras cu pistolul...

Un vis devenit realitate

Când Monsieur Chop, cum îi place să i se spună, şi-a cumpărat o casă în Allier şi s-a instalat în acea zonă, localnicii l-au înconjurat cu multă prietenie. Au aflat de la bun început că noul-venit este un mare admirator al lui Frederic Chopin, de aici şi porecla pe care singur şi-o face cunoscută. Au mai aflat că îi place să picteze, dar s-au cam mirat când au văzut bidoanele incredibil de voluminoase, pline cu vopsea, pe care Monsieur Chop le-a comandat foarte repede după ce s-a mutat. Uimirea lor a început să crească însă pe zi ce trecea văzând că pereţii exteriori ai casei se acoperă cu picturi, realizate chiar de noul proprietar, expresie a propriei imaginaţii. Când totul a fost gata, Monsieur Chop, care trăieşte singur, refuzând televizorul sau radioul, s-a îmbrăcat într-un costum stil Empire, şi-a pus peruca obişnuită pentru acea perioadă şi a pornit la plimbare în jurul proprietăţii sale. Şocaţi de...„pata de culoare" pe care Monsieur Chop a adăugat-o comunităţii din Allier, localnicii au decis„ să-i respecte dorinţa de singurătate" şi să-l cam ocolească.

Foto-document

Violenţă în forme paroxistice. Apogeul barbariei. Iată ce sugerează acest instantaneu surprins la Saigon, în 1968, de Eddie Adams (Premiul Pulitzer 1969). Rămâne ceva în suspensie: teama că gestul ignobil se poate repeta atunci când furia oarbă a politicienilor şi comandanţilor militari se dezlănţuie. Omenia e logodită veşnic cu pacea (sau asta e doar o iluzie?), nu cu războiul.

În numărul viitor

■ Informaticienii români în frunte ■ Cum loveşte virusul Melissa? ■ Esenienii şi dacii ■ „Cobai umani" între splendoare şi decadenţă ■ Splendoarea civilizaţiilor uitate ■ Sărbătoarea iubirii pe malurile Gangelui ■ Idoli: Nick Nolte, un învingător nefericit ■ Femina club ■ Întâmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Bibliot... MUREŞ TÂRGU-MUREŞ

SERIE NOUĂ - 413 • ANUL XLII • 29 APRILIE 1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 17 (2164)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Bagă de seamă când faci un bine, ca nu cumva cel care-l primeşte să fie un (om) fals şi să-ţi răsplătească binele cu rău.
DEMOCRIT

•

Când se ciocnesc un cap şi o carte, şi când sună a gol: este oare acesta totdeauna în carte?... Astfel de opere sunt (ca) nişte oglinzi: când se uită în ele o maimuţă, nu poate privi din ele un apostol.
LICHTENBERG

ŞTIREA SĂPTĂMÂNII

A fost descoperit

Cel mai vechi strămoş al omului!

Ceea ce vedeţi alăturat este reconstituirea artistică a craniului strămoşului nostru de acum 2,5 milioane ani, pe care antropologii de la Kent State University l-au numit *Australopitecus garhi*. Acest humanoid a trăit undeva prin deşertul Afar din Etiopia. Alături de scheletul acestui humanoid, cercetătorii au descoperit şi un os sfărâmat de antilopă şi ei pun această descoperire pe seama austalopitecului care ar fi sfărâmat osul pentru a mânca măduva, iar piatra de care s-a folosit ar fi, în acest caz, prima unealtă folosită de om la tranşarea unui animal. Cert este că craniul lui *A. garhi* (în limba locală *garhi* înseamnă *surpriză*) arată diferit de *A. africanus* care trage mai mult spre maimuţă. Surprinzător, în comparaţie cu celebrul *Lucy*, oasele membrelor inferioare ale lui *A. garhi* sunt mai lungi, deci mai apropiate de cele ale omului, deşi, membrele superioare sunt mai scurte, asemănătoare celor de maimuţă. Rămâne o întrebare: oare aceste dovezi descoperite în Etiopia nu aparţin totuşi unei specii de maimuţe şi nu unui humanoid?

CORTUL
un film despre Eroii uitaţi

Scriu în această săptămână despre un film românesc cu totul excepţional care a avut premiera internaţională la Festivalul de la Cottbus (Germania) şi care a trecut parcă puţin cam neobservat, nimeni n-a făcut prea mari valuri, sigur, nu intra în intenţiile de promovare a celor care decid ce este un gest cultural şi artistic autentic şi ce este un gest care se înscrie în deja schizoidul „algoritm" în afara căruia nu mişcă nimic în ţara asta. A, dacă filmul ar fi fost realizat de un consilier prezidenţial, sunt convins că despre el s-ar fi vorbit în toate cercurile înalte ale politicii de Dâmboviţa, dar şi în cele intelectuale, „de elită" ale ţării. CORTUL este un film despre Revoluţia din 1989, produs de Rofilm, în regia unui tânăr creator aflat la primul lui lung-metraj, Bogdan-Cristian Drăgan, un film cu mari actori, cu un scenariu tulburător şi o muzică de primă calitate. Dar să le luăm pe rând.

Orice film pleacă de la un scenariu. Scenariul filmului *Cortul* pleacă de la un text semnat de prozatorul Horia Pătraşcu. Horia Pătraşcu este autorul neuitatului scenariu de la care Lucian Pintilie a plecat pentru realizarea unei capodopere a anilor '70, e vorba despre filmul *Reconstituirea*. Ţin minte emoţia pe care am avut-o când în 1980 l-am cunoscut în redacţia revistei *Flacăra* pe acest extraordinar prozator, nu foarte prolific, dar extrem de profund, Horia Pătraşcu. Filmul este o parabolă. O echipă de patru tehnicieni cu nume de evanghelişti îşi întind cortul în curtea unei ambasade pentru a repara o defecţiune la ţevile subterane. Ei intră în această lume subterană în vreme ce deasupra lor, în oraş, se declanşează Revoluţia.

(Continuare în pag. 2)

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc
12

3 Ştiu maimuţele tabla înmulţirii?
6 femina club
5 Alfabetizare de performanţă
7 Varietatea, marele pigment al vieţii
9 O nouă generaţie de spioni: LEII DE MARE
13 Idoli NICK NOLTE
14 HOROSCOP

MUZICARTA

Un film despre Eroii uitaţi

HORIA PĂTRAŞCU

Horia Pătraşcu: „Cel mai îngrozitor lucru rămâne suficienţa intelectuală care ne înconjoară. Azi nu se cunoaşte mai nimic despre asasinii eroilor din Decembrie 1989, cei care au stat cu mâinile goale în faţa TAB-urilor şi gloanţelor. Suntem încă terorizaţi de umbrele unei istorii necunoscute, puţini oameni mai doresc să afle adevărul. Să fie asta măsura acestei suficienţe de care aminteam?"

Cuvinte amare care dau glas unei realităţi amare: înecarea în uitare a acelor tineri care au murit pentru o raţie de libertate sau a celor care au rămas mutilaţi pe viaţă, pe unii i-am văzut şi eu la Spitalul de Urgenţă puţin după Crăciunul însângerat din 1989. Bogdan-Cristian Drăgan (un regizor cu multe premii pentru scurtmetraje): „Este un film despre oameni simpli, antieroi, cei care în timpul evenimentelor din Decembrie 1989 au chefuit, ignorând că peste capul lor se schimba o lume. Este vorba în film despre mult păcălitul popor român şi este dedicat celor uitaţi, morţilor fără pată şi fără prihană ai unei cauze dinainte pierdute".

VICTOR REBENGIUC

Victor Rebengiuc: „Toţi dăm o mână de ajutor la debutul unui viitor mare regizor. Rolul meu, Marcu, este cel al unui om normal, uşuratec, descurcăreţ, fost cascador prin filmele lui Sergiu Nicolaescu. E un rol de compoziţie complex". Există în film patru personaje care poartă nume de evanghelişti. Claudiu Bleonţ: „Sunt Luca, unul dintre cei patru «evanghelişti» ai istoriei, un «învârtit», un profitor, un şnapan, un gâinar, poltron şi violator. Este un film despre momentul în care istoria se răstoarnă şi oamenii, personajele sunt puşi în faţa istoriei. Faptul că ei se numesc Luca, Marcu, Matei şi Ioan plus Maria (Anca Dinu debutează într-un film de lung metraj, în rolul Mariei) le dă caracterul de a fi de oriunde, supuşi schimbării istoriei pe orice meridian, dar în acelaşi timp este un film românesc, despre noi, cei de aici". Evanghelistul Ioan e interpretat de Cristian Iacob: „Personajul meu este un inocent, căruia i se întâmplă o mulţime de lucruri, evenimentele vin peste el. Nu e un erou tragic. Moare pur şi simplu fără să-şi dea seama". Ilie Gheorghe, actor la Naţional, este Matei.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Muzica acestui film este semnată de un vechi muzician pe care, întâmplător, tot la *Flacăra* l-am cunoscut, pe atunci cânta muzică folk, şi cânta bine, e vorba despre Constantin Dragomir. Iată-l acum făcând un pas înainte, spre muzica de film. Constantin Dragomir: „E pentru prima oară când compun muzică de film. Este o muzică specială care a căutat să răspundă ideii filmului şi comenzii regizorale. E o muzică tensionată, cu o anumită sugestie. Sunetele acestei muzici, gândită iniţial pentru orchestră simfonică, sunt sunete sintetice, realizate pe baza unor sonorităţi care nu au nici o legătură cu suprafaţa (sunt sunete telurice, de subteran). Am renunţat la varianta simfonică şi am elaborat toate temele muzicale cu ajutorul sintetizatorului". Mie muzica mi se pare cu totul specială, aproape unică pentru muzica de film de la noi, este vorba de compoziţii la nivelul marilor muzicieni new age despre care am mai vorbit în această rubrică. Ca să încheiu, voi spune că fiind vorba despre o echipă alcătuită din atâţia oameni talentaţi, filmul CORTUL este unul dintre cele mai frumoase şi profunde filme româneşti apărute în ultimii zece ani.

GEORGE CUŞNARENCU

TOP albume

1. Greatest Hits - Eurythmics
2. Americana - Offspring
3. Songs From Ally McBeal - Vonda Sheppard
4. Baby One More Time - Britney Spears
5. Best Of Dusty Springfield
6. 1999 Comic Relief Appeal - Boyzone
7. Chyna Doll-Foxy Brown
8. Fanmail - TLC
9. Double Live - Garth Brooks
10. Have A Nice Day - Roxette

Propuneri: 13 - Blur, 2 Pac - Greatest Hits, Transformer - Lou Reed

Albumul Săptămânii

Gold - Greatest Hits - ABBA

Ei bine, da! După luni de zile în care această nouă colecţie a uneia dintre marile trupe din istoria pop-ului staţionează undeva pe la jumătatea topului britanic (vârful avându-l în decembrie - locul 4) iată că m-am hotărât să vi-o propun astăzi ca „Album al săptămânii"! Cum de la debutul muzical, sub acest nume, al lui *Frida, Agnetha, Benny* şi *Bjorn* au trecut, parcă nesesizabil, 25 de ani, cred că o întâlnire cu muzica celor patru ar putea fi foarte plăcută pentru toţi melomanii, începând cu nou veniţii şi încheind cu „veteranii"... Am în colecţia personală trei compilaţii oficiale semnate *ABBA* dar cea pe care vi-o propun astăzi este, de departe, cea mai completă, cele trei CD-uri care o alcătuiesc nu ratează nici unul din marile şlagăre lansate de cei patru suedezi... Să vă înşir, fie doar o parte din melodiile de aici, mi se pare inutil, celor noi titlurile nespunându-le mare lucru iar cunoscătorii ştiu la ce se pot aştepta! Importantă este, la urma urmei, uriaşa moştenire muzicală lăsată de *ABBA* şi influenţa pe care a exercitat-o asupra generaţiilor întregi de muzicieni! Pentru a vă convinge că aşa stau lucrurile nu aveţi decât să ascultaţi acest *„Gold"*...

Radiografii sonore

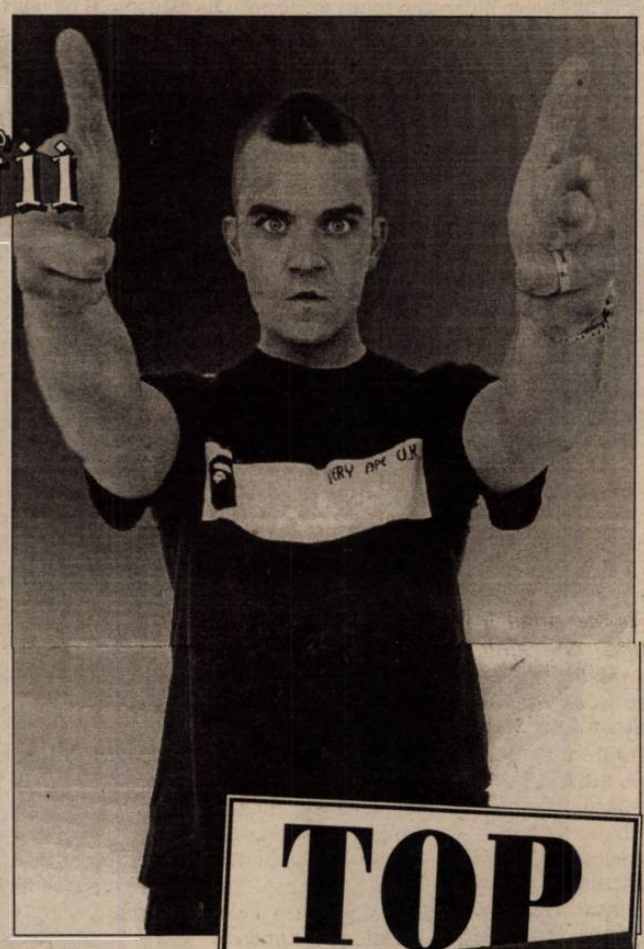

Once In A Livetime - Dream Theater. Celor care abia acum îi descoperă pe americanii de la *Dream Theater* le spun că trupa este, de o bună bucată de timp, principalul reprezentant al rock-ului progresiv (în forma anilor '90) de peste Atlantic. Ce ni se propune acum? Un dublu album live care cuprinde tot ce a fost mai interesant din concertul susţinut de *Dream Theater* la Paris, în toamna trecută, concert care a durat mai bine de trei ore şi jumătate...

There It Is - 911. După o tăcere de aproape un an iată că „junimea" de la *911* se întoarce în lumea muzicii, în special a celei de dans, cu un album bine lucrat dar care conţine exclusiv reluări ale unor mari succese din repertoriul disco-pop. Pentru atmosfera oricărei petreceri trebuie să ştiţi că albumul de faţă este mai mult decât indicat, singura observaţie a cronicarului fiind aceea că pentru a deveni un nume mare în show-business este nevoie de mult mai mult decât un album, fie el şi bine lucrat, de reluări ale altora! Îi aştept, deci, pe *911* să vină cu mai mult de la ei...

Mule Skinner Blues - Lonnie Donegan. Iată un album care îl readuce pe marele muzician britanic în atenţia presei şi a publicului, *„Mule Skinner Blues"* fiind primul album de studio scos de veteranul *Donegan* din 1979 încoace!!! Albumul aduce la rampă compoziţii inedite dar şi piese antologice aparţinând repertoriului clasic de rock, fiind, e bine de ştiut, destinat cunoscătorilor...

The Dirtchamber Sessions, Vol.One - The Prodigy. Încă un album destinat unui public avizat, cel de rave, materialul sonor propus acum fiind alcătuit din remixuri realizate de *Liam Howlett*. Evident, în afara brizbrizurilor sonore, inevitabile, nu ne putem aştepta la mare lucru de la acest *„The Dirtchamber"* care, nu numai după părerea mea, putea foarte bine să nici nu apară! De ce? Nu ştiu cui i-ar folosi elucubraţiile sonore înregistrate pe el...

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

TOP singles

1. Baby One More Time – Britney Spears
2. When The Going Gets Tough – Boyzone
3. As - George Michael & Mary J.Blige
4. Narcotic - Liquido
5. Why Don't Get A Job - Offspring
6. Tender - Blur
7. Changes - Tupac Shakur
8. Big World - Emilia
9. Strong - Robbie Williams
10. I Still Believe - Mariah Carey

Propuneri: We Like To Party - Vengaboys, Flat Beat - Mr. Oizo, B'Witched - Blame It On The Watherman, You Gotta Be - Des'ree (remix '99).

Tolba cu SCRISORI

Dan Iancovici – Bucureşti: Se pot spune multe, şi bune şi rele, despre modul în care se face publicitatea noilor apariţii muzicale pe plaiurile mioritice... Ţi se pare normal ca producătorii sau editorii autohtoni să nu trimită, măcar firavei prese de specialitate, materialul sonor pe care vor să-l facă cunoscut? Nu suntem *Q,New Musical Express, Billboard* sau mai ştiu eu ce gigant de presă dar o regulă elementară, de comunicare, la urma urmei, ar impune o schimbare la nivelul producătorilor interni...

Florin Szabo – Reşiţa: În numărul din luna martie al revistei britanice *Q* au apărut câteva recomandări de felul celor dorite de tine. Amatorilor le spun că vor urma titlurile unor albume de rock progresiv, considerate de *Q* ca fiind cele mai bune ale genului: *„666" – Aphrodite's child, „Brain Salad Surgery" – Emerson, Lake & Palmer, „The Lamb Lies Down On Broadway" – Genesis, „Thick As A Brick" – Jethro Tull, „Il The Court Of The Crimson King" – King Crimson, „Misplaced Childhood"- Marillion, „On The Threshold Of A Dream" – The Moody Blues „Dark Side Of The Moon" – Pink Floyd, „OK Computer" – Radiohead, „Wilder" – The Teardrop Explodes, „H To He, who Am The Only One" – Van Der Graaf Generator, „The Yes Album"-Yes.*

Raluca Densuşianu – Craiova: De policromie nu prea poate fi vorba, cel puţin deocamdată! Propunerile pentru cronici au fost reţinute la fel şi cele pentru topurile noastre. Apropo de topuri: este firesc să predomine tendinţele europene (cu influenţele lor cu tot). În detrimentul Americii! Fă o comparaţie între topurile continentale şi cele de peste Atlantic şi vei vedea că cei din State încep să se cam rupă de lume...

Gabi Cristea – Caracal: Revino cu altă scrisoare şi lasă-mi un număr de telefon! La redacţie nu mă găseşti...

Săptămânalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, PAUL IOAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: INTACT S.A.

Informaticienii români, în frunte

Pe 13 aprilie 1999 ora 14.55 a sosit la Otopeni, cu o cursă TAROM, de la Amsterdam, echipa UNIBUC a Universităţii Bucureşti care a obţinut locul 4 în finala mondială ACM („Olimpiada programatorilor"). Concursul a avut loc în perioada 8-12 aprilie 1999 la Eindhoven – Olanda şi a reunit 62 de echipe studenţeşti selecţionate anterior din 1457 de echipe reprezentând aproape toate universităţile şi colegiile din lume. Echipa UNIBUC s-a calificat în finală fiind câştigătoarea concursului ACM pe zona Sud-Est Europeană.

La această competiţie, sponsorizată de către IBM, contează primele 10 echipe, departajate între ele de numărul de probleme rezolvate şi de un punctaj de penalizare. Până acum cel mai bun loc obţinut de o echipă din România a fost locul 18 în urmă cu câţiva ani.

Echipa UNIBUC este compusă din următorii studenţi la Facultatea de Matematică-Informatică: ● Adrian Şandor, anul 2 ● Bogdan Stănescu, anul 4, la a doua participare în finala mondială ● Liviu Panait, anul 4 ● Cristian Grozea, antrenor, asistent la catedra de Inteligenţă Artificială.

Cum loveşte virusul Melissa

Dacă aveţi instalat în calculator programul Word 97 sau Word 2000, atunci aveţi un motiv să vă îngrijoraţi. Nu din cauza programelor care sunt foarte bune, ci din cauza virusului „Melissa macro" sau „W97 Melissa" care atacă ordinatoarele care au instalate aceste programe.

Dacă cel care utilizează calculatorul deschide un document Word, virusul va începe să citească adresele de email ale utilizatorului şi trimite un mesaj virusat la primele 50 de adrese găsite. Mesajul poate include orice document Word care este deschis în calculator. De asemenea, virusul poate trimite atât de multe email-uri încât poate pune în încurcătură serverul care le trimite. Mesajele virusate sunt trimise ca documente ataşate emailului fiind însoţite de anunţul: „Mesaj important de la... (numele utilizatorului)". În conţinutul scrisorii puteţi afla că „acesta este documentul pe care l-aţi cerut şi să nu-l mai arătaţi la nimeni". Vestea bună este că virusul nu cauzează stricăciuni memoriei sau programelor calculatoarelor.

Echipa de depanare urgentă a calculatoarelor (CERT) din cadrul Departamentului Apărării a încercat o noapte întreagă să găsească un program antidot. De zece ani de când a fost înfiinţat, CERT a mai dat un singur anunţ pentru a avertiza utilizatorii de calculatoare când a fost depistat un virus care permitea „spărgătorilor" să afle parolele.

Compania Microsoft şi-a început cercetările alături de cei de la CERT pentru a crea un program anti-virus. Până atunci însă, paza bună trece primejdia rea.

Ştiu maimuţele tabla înmulţirii

MIHAELA DOROBANŢU

● Când maimuţele se joacă... cu numerele ● Elevii silitori ai primatologilor ● Cimpanzeii fac adunări

Macduff priveşte concentrat ecranul pe care au apărut câteva desene: două avioane, trei flori, patru triunghiuri, un cerc roşu. Fără ezitare apasă pe cele două avioane. Alegere corectă! Un sertăraş se deschide imediat şi Macduff îşi ia răsplata: o chită de banane.

Totul poate să pară banal, doar că Macduff nu este un „simplu" copil precoce învăţat ca orice copil modern cu calculatorul: Macduff este... un macac! O maimuţă mai puţin inteligentă (cel puţin aşa se crede) decât cimpanzeul, dar care, iată, dă semne că nu este cu nimic mai prejos decât „verişorul" său.

Performanţele cimpanzeilor sunt bine cunoscute - psihologul japonez Testuro Matsuzawa reuşise încă din 1985 să înveţe o femelă de cimpanzeu, în vârstă de cinci ani, să aleagă (tot contra unei recompense, bineînţeles) cartonaşul pe care era înscrisă cifra 2 de pe o masă plină cu tot felul de alte cartoane purtând cifre. Dar nimeni nu era convins încă de faptul că primatele ar fi putut efectiv recunoaşte numerele.

Şi a venit anul 1991... Doi psihologi americani, David Washburn şi Duane Rumbaugh, au început experienţele cu macaci. Şi iată-i pe Abel şi Baker aşezaţi în faţa calculatorului, fiecare cu câte un joystick. Pe ecran „defilau" cifre între 0 şi 9. După doar câteva săptămâni de antrenament, pigmentat cu tot felul de momente amuzante, cei doi nu doar că erau capabili să aleagă cifra care le asigura „accesul" la dulciuri, dar se „descurcau" şi într-un exerciţiu ceva mai complicat, alegând, cu alte cuvinte, acea cifră care le asigura cele mai bune dulciuri şi în cantitatea cea mai mare! Adică, nu doar că recunoşteau cifrele, ci recunoşteau şi ordinea lor!

Macduff, alături de „colegul" său Rosencraft au devenit şi ei elevi, de data aceasta ai unei echipe a faimoasei Universităţi Columbia, condusă de Herbert Terrace şi Elisabeth Brannon. Programul lor era şi mai complicat, întrucât aveau de „aranjat" figuri geometrice al căror număr pe ecran era variabil. 35 de încercări şi... gata! totul era aranjat în ordinea crescătoare a numerelor figurilor!

Dar: chiar *înţelegeau* ceea ce făceau, sau era doar o simplă „învăţare" ghidată de atracţia fructelor sau dulciurilor? Şi atunci psihologii le-au întins o cursă. Lui Macduff şi lui Rosencraft le-au fost prezentate grupuri de câte cinci până la nouă obiecte. Nici o problemă: le-au „aranjat" siguri, cu 9 deasupra lui 8, 8 deasupra lui 7 şi aşa mai departe. O nouă cursă: le-au fost introduse, ca o surpriză, cifrele 1, 2 etc. Dar cei doi s-au dovedit imbatabili: 1 a fost aşezat la bază, 2 peste el... Psihologii au fost de-a dreptul uimiţi. Dacă încă din anii 1950 se ştia că porumbeii, şoboloanii sau delfinii aveau - în felul lor - noţiunea de număr, primatele se adăugau acum acestei familii. Mai rămânea de verificat un ultim lucru: era vorba doar de „asocierea" de numere unor mulţimi de alimente sau chiar... puteau să calculeze?

Şi atunci a intrat în joc Sheba, de data aceasta un cimpanzeu femelă. După ce a parcurs în doi ani întreg... „ciclul de învăţământ", Sheba a fost nevoită să treacă examenul final! În cuşcă i-au fost puse cinci portocale: două pe masă, trei într-o cutie. Apoi „domnul Profesor" i-a prezentat cartonaşe pe care erau trecute cifrele de la 0 la 5. Sheba a ales, fără ezitare, ce credeţi? Cartonaşul cu numărul 5. Dar dacă nu ar fi fost vorba de fructe? I s-au dat două cartonaşe, pe unul fiind trecută cifra 2, pe celălalt cifra 4. Din nou unul pe masă, altul în cutie. Apoi i s-au arătat cartonaşe cu toate cifrele. Uşor plictisită de insistenţa oamenilor, Sheba a ales cartonaşul cu cifra 6. Demonstraţia era făcută. Era clar că, în felul ei, Sheba adunase 2 cu 4! Psihologilor nu le-a mai rămas decât să se încline în faţa evidenţei: niciodată o altă fiinţă nu se mai apropiase atât de mult de o performanţă pe care până atunci o consideram rezervată exclusiv omului!

Macacii nu au reuşit încă aşa ceva. Dar timpul curge de acum înainte, evident, în favoarea lor...

Biografii uitate

MAX PLANCK fizicianul cuantelor

VICTOR ŞTEFĂNESCU

Max Planck s-a născut în anul 1858 la Kiel, Germania. A studiat la universităţile din Berlin şi München, şi a primit doctoratul în fizică (summa cum laude) la aceasta din urmă, la numai 21 ani. Un timp a predat la universitatea din München şi la cea din Kiel. În anul 1889 a devenit profesor la universitatea din Berlin, unde a şi rămas până la şaptezeci de ani, când s-a pensionat. Planck era interesat de radiaţia corpului negru, adică de radiaţia electomagnetică emisă de un corp perfect negru atunci când este încălzit. El a descoperit relaţia matematică denumită după numele său, formula după care această emisie este descrisă. Problema era că această formulă, dedusă dintr-o multitudine de experimente, era în contradicţie cu forma acceptată prin legile fizice acceptate. Planck a cugetat mult la acest subiect şi în cele din urmă a construit o nouă teorie, lansată în decembrie 1900, care afirmă în esenţă că energia radiantă este emisă în multipli ai unei unităţi elementare pe care el a numit-o cuanta. În viziunea teoriei lui Planck, puterea unei cuante de lumină depinde de frecvenţa luminii (deci de frecvenţă), şi este proporţională cu o constantă, abreviată de el „h" (care astăzi îi poartă numele). Astfel, Planck a unit conceptele de undă şi corpuscul, iar fenomenele observate nu contrazic în nici un fel această natură duală a luminii. Ipoteza lui Planck era în contradicţie cu conceptele fizicii acceptate în acea vreme; însă, pe baza acesteia, el a reuşit să descopere o formulă corectă pentru radiaţia corpului negru.

După câţiva ani în care chiar Planck a privit cu rezerve noua teorie, s-a constatat că ideea de cuantă poate fi aplicată unor diverse fenomene fizice, altele decât radiaţia corpului negru. În 1905, Albert Einstein a folosit acest concept pentru a explica efectul fotoelectric (pentru care i-a fost decernat Premiul Nobel), iar Niels Bohr, în 1913, a utilizat aceeaşi teorie pentru a demonstra modelul său de structură a atomului. În anul 1918 lui Planck i s-a acordat Premiul Nobel, la acea dată ipoteza sa fiind acceptată ca fiind corectă şi de o importanţă fundamentală în fizica teoretică. Dezvoltarea mecanicii cuantice este, probabil, cel mai important progres în ştiinţa secolului XX, mai important chiar decât teoriile einsteiniene ale relativităţii. Constanta lui Planck, h, joacă un rol vital în fizica teoretică, şi este recunoscută ca fiind una dintre cele două sau trei constante fizice fundamentale. În general, Max Planck este considerat părintele mecanicii cuantice.

Max Planck a trecut de această lume în 1947, la optzeci şi nouă de ani.

BREVIAR ASTRONOMIC

S-a aprins o stea...

Telescopul spaţial Hubble continuă să-şi îmbogăţească recolta de surprize oferite astronomilor prin imaginile luate de dincolo de bariera,

doar aparent perfect transparentă, a atmosferei. Printre ultimele fotografii „de top" se află şi cea care prezintă steaua Wolf-Rayat 124, o stea masivă din constelaţia Săgetătorul, aflată la o distanţă de 15000 ani-lumină de Terra. Imaginea oferă spectacolul fascinant – pentru astronomi – al unei emisii deosebit de intense de energie, care expulzează pur şi simplu în spaţiu „atmosfera" înconjurătoare, dând impresia unei adevărate nebuloase. Dar ineditul constă nu atât în acest spectacol astral, cât mai ales în faptul că a fost surprinsă o clipă din perioada „primei copilării" a stelei - „bătrână" de doar 10000 de ani; fenomen extrem de rar, întrucât se apreciază că întreaga durată de viaţă a unei stele masive de genul celei fotografiate recent nu este decât de câteva sute de milioane de ani. O perioadă destul de scurtă la scara Universului, ceea ce face cu atât mai interesantă şi mai rară această descoperire a telescopului spaţial.

Stele sau planete?

Până de curând, exista o clasă de corpuri cereşti despre care astronomii nu puteau să se pronunţe tranşant dacă sunt stele sau planete: piticele brune. Din punct de vedere teoretic,

atât în cazul că ar fi stele, cât şi în ipoteza apartenenţei lor la categoria planetelor, masa pe care o au ar fi fost prea mică pentru a declanşa reacţia de fuziune a hidrogenului sub efectul gravitaţiei. Iată însă că observarea în constelaţia Pleiadelor a unui cuplu de pitice brune este de natură a tranşa definitiv controversa în favoarea ipotezei stelare. Ţinând seama de faptul că stelele iau naştere din „condensarea" marilor nori de gaz şi praf interstelari, (pe când planetele folosesc materia din discurile de acreţie ce apar în jurul unei stele în curs de formare), este evident că originea unui cuplu de pitice brune poate fi doar una şi aceeaşi. Astfel apariţia lor se petrece în acelaşi timp, printr-un proces caracteristic formării stelelor, iar nu prin procese succesive, legate cauzal, ca în cazul planetelor, formate ulterior apariţiei stelelor în jurul cărora gravitează. De aici şi concluzia definitivă: toate piticele brune sunt stele!